

Inhoudsopgave

Homepage.....	3
Hoofdlijnen	4
Voorwoord.....	5
Begroting in één oogopslag	7
Kerngegevens.....	8
Algemeen beeld ontwikkelingen 2025	9
Uitgangspunten en meerjarenraming.....	11
Begrotingsuitkomst 2025-2028.....	13
Maatschappelijke agenda	21
Programma's	23
Leeswijzer.....	24
0 Bestuur en ondersteuning	27
1 Veiligheid.....	45
2 Verkeer, vervoer en waterstaat	55
3 Economie.....	71
4 Maatschappelijke Participatie.....	83
5 Ondersteuning & zorg.....	111
6 Werk, inkomen en schulden	127
7 Energie, groen en milieu	137
8 Volkshuisvesting en leefomgeving.....	165
Paragrafen.....	185
Leeswijzer.....	186
Lokale heffingen.....	187
Financiering.....	197
Weerstandsvermogen en risicobeheersing	203
Onderhoud kapitaalgoederen.....	217
Grondbeleid	229
Bedrijfsvoering.....	239
Verbonden partijen.....	247
Duurzaamheid.....	269
Wet open overheid	275
Gebiedsontwikkeling Valkenhorst (GOV).....	279
Financiële begroting.....	287
Overzicht baten en lasten 2025-2028.....	288
Overzicht incidentele baten en lasten	290

Begroting 2025

Structurele mutaties reserves.....	293
Uiteenzetting financiële positie: Balans.....	294
Mutaties reserves en voorzieningen.....	295
Bijlagen.....	297
Formatie.....	299
Investeringsagenda 2024-2031.....	301
Reserves en voorzieningen 2024-2030.....	314
Baten en lasten op taakveldniveau.....	319
Subsidies 2024-2028.....	325

Homepage

Welkom bij de begroting 2025 van de gemeente Katwijk.

De begroting 2025 wordt op 7 november 2024 behandeld door de gemeenteraad van Katwijk.

Een van de speerpunten van de gemeente Katwijk is een goede dienstverlening aan onze inwoners en daarom willen we u op een toegankelijke manier informeren over de inkomsten en uitgaven van onze gemeente. Met de online begroting proberen we daarin te voorzien.

Voor u ligt de pdf-rapportage van die online-begroting. De blauwe verwijzingen die met [web](#) beginnen bij de verschillende hoofdstukken, deelprogramma's en paragrafen verwijzen naar de corresponderende bladzijdenummers van de online-begroting.

Hoofdpijnen

Voorwoord

(web 3)

We leven in een tijd vol uitdagingen en kansen. De opgaven zijn groot en de maatschappelijke vraagstukken complex. We moeten blijven bouwen om te zorgen dat er voldoende geschikte en betaalbare woningen komen. De zorgvragen en daarmee toenemende zorgkosten hebben aandacht nodig. Net als de veiligheid in onze dorpen. Dit vraagt om fundamentele keuzes. Katwijk, Rijnsburg en Valkenburg zijn dorpen waar we elkaar vast houden. Dat zien we ook in deze tijd. Rondom jongeren bijvoorbeeld zien we maatschappelijke organisaties opstaan en om onze kinderen en hun gezinnen heen staan. Samen kunnen we deze uitdagingen aan!

Katwijk presenteert ook dit jaar weer een sluitende begroting. Ook voor 2025 lukt het om in de zwarte cijfers te blijven. Voor het gevreesde 'ravijnjaar' 2026 voorziet het college rode cijfers als we niks doen. In aanloop naar de verminderende Rijksbijdragen vanaf 2026 heeft Katwijk de afgelopen jaren kritisch gekeken naar haar uitgaven en ook gespaard waar mogelijk. Dit degelijke financieel beleid heeft ervoor gezorgd dat Katwijk zich in een solide financiële situatie bevindt. Voor 2026 zal het gemeentebestuur extra kritisch kijken naar de uitgaven om ook de komende jaren een sluitende begroting te kunnen blijven presenteren.

Het college blijft zich vol inzetten voor (betaalbare) woningen en een betaalbare energierekening. Net als dat het belangrijk is dat iedereen in Katwijk, Rijnsburg en Valkenburg mee kan blijven doen en hen kunnen ondersteunen die het zelf even niet redden. De komende jaren werken we verder aan goede onderwijshuisvesting, een bereikbare gemeente en de veiligheid in onze dorpen.

We blijven de ontwikkelingen van het nieuwe kabinet en het regeerprogramma nauwlettend in de gaten houden, zodat we voorbereid zijn op wat er op ons afkomt. Met de VNG delen wij de zorgen over de balans tussen taken en middelen voor gemeenten. We blijven de lijn van de VNG ondersteunen dat er meer middelen nodig zijn om verschraving van voorzieningen voor onze inwoners te voorkomen.

Ondanks deze uitdagingen spannen we ons maximaal in voor onze huidige topprioriteiten; we hebben tot nu toe elk jaar gekeken hoe we de begroting sluitend kunnen krijgen. Richting de toekomst kijken we hoe we dit ook meerjarig kunnen doen.

Met deze begroting blijven we bij ons doel; een financieel gezonde en hoopvolle toekomst voor Katwijk.

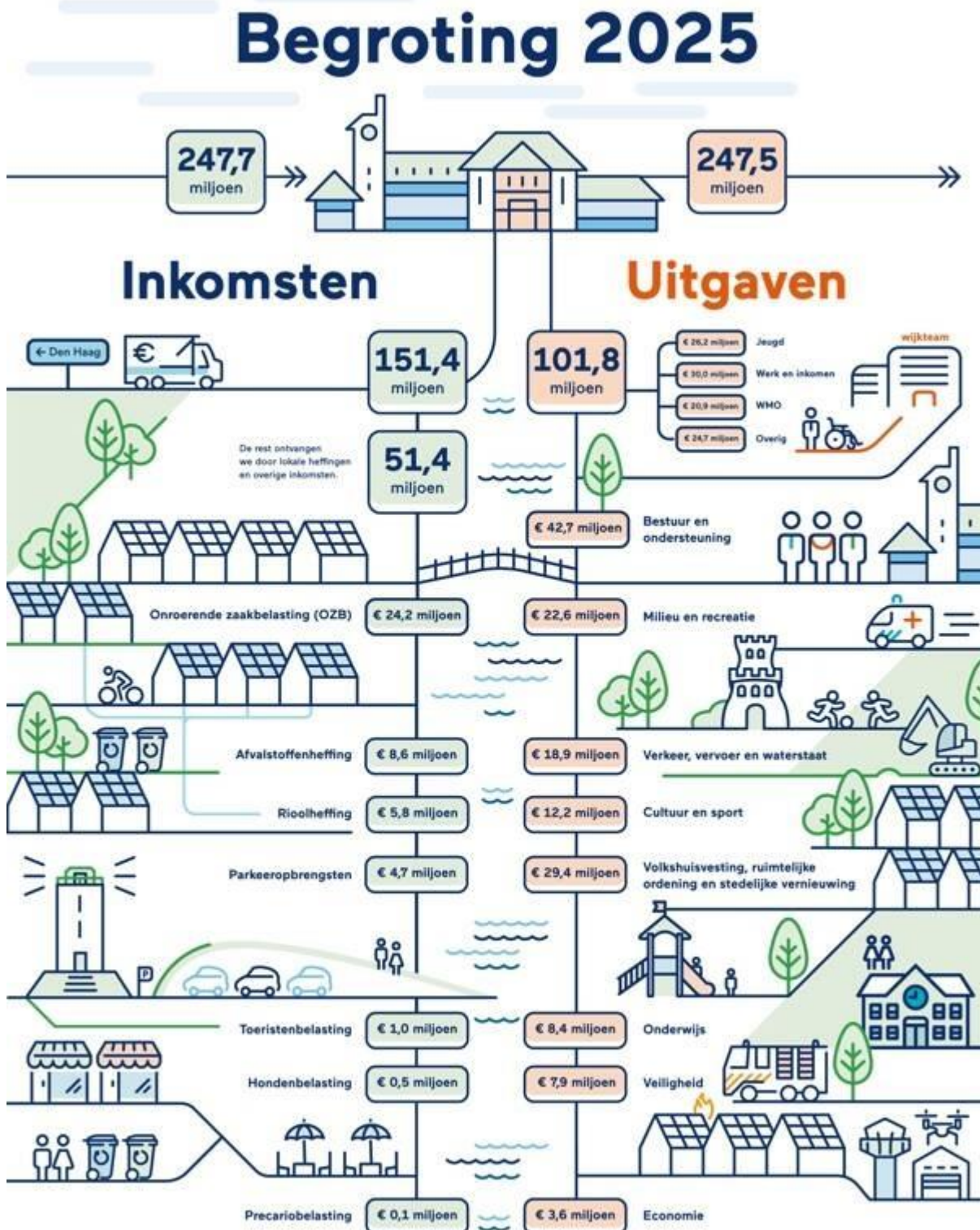
Het college van Burgemeester en Wethouders

Begroting in één oogopslag

(web 4)

Meer informatie of details: katwijk.nl/begroting

Kerngegevens

(web 5)

A. Sociale structuur

Bevolking naar leeftijd per 1 januari*	2024		2025		2026		2028	
Leeftijd	Aantal	%	Aantal	%	Aantal	%	Aantal	%
0 t/m 17 jaar	14.353	21,4	14.416	21,4	14.458	21,3	14.536	21,2
18 t/m 64 jaar	39.679	59,3	39.907	59,2	40.144	59,3	40.890	59,4
65 jaar en ouder	12.932	19,3	13.075	19,4	13.143	19,4	13.341	19,4
Totaal	66.964	100,0	67.398	100,0	67.745	100,0	68.765	100,0

*Bron: door CBS vastgestelde gegevens

Aantal uitkeringsgerechtigden en huishoudens met een laag inkomen	2024	2025	2026	2027	2028
Aantal uitkeringsgerechtigden Wet werk en bijstand*	811	828	848	868	888
Aantal huishoudens met een laag inkomen	7.601	7.663	7.723	7.779	7.833

*Bron: Cluster Servicepunt

B. Fysieke structuur

Oppervlakte gemeente, aantal woningen en bevolkingsdichtheid	2024	2025	2026	2027	2028
Oppervlakte gemeente (in ha.)	3.115	3.115	3.115	3.115	3.115
- waarvan land	2.477	2.477	2.477	2.477	2.477
- waarvan binnenwater	168	168	168	168	168
- waarvan buitenwater	470	470	470	470	470
Bevolkingsdichtheid per km ² land	2.689	2.703	2.718	2.735	2.764
Aantal woonruimten/woningen per 1 januari	27.594	27.886	28.117	28.306	28.797

C. Financiële structuur

Algemene financiële gegevens begroting 2025 (- = nadeel, bedragen * € 1.000)	2025	2026	2027	2028
Totale lasten	-246.577	-226.337	-234.539	-225.324
Totale baten	241.471	224.839	230.753	220.780
Saldo baten en lasten	-5.106	-1.498	-3.786	-4.544
Saldo toevoeging en onttrekking reserves	5.311	-2.333	-501	-271
Begroot resultaat	205	-3.832	-4.287	-4.273
Algemene reserve per 31 december	34.525	34.904	34.706	34.706
Algemene uitkering gemeentefonds	131.032	124.802	123.927	124.395
Opbrengst onroerende zaakbelastingen (OZB)	24.203	25.681	27.087	28.697
Investeringsvolume per jaar	70.213	80.439	51.133	41.477
Vaste schuld per 31 december	242.616	283.745	302.743	314.800

Algemeen beeld ontwikkelingen 2025

(web 6)

In Katwijk doet iedereen mee. Dorpsgenoten kijken naar elkaar om. Samen met onze inwoners werken we aan toekomstgerichte dorpen. Prioriteiten daarbij zijn betaalbare woningen en het voorkomen en terugdringen van energiearmoede. Onze dorpen zijn volop in ontwikkeling. Uitdagingen op het gebied van betaalbare woningen, betaalbare energie, veilige dorpen en betaalbare en goede zorg en voorzieningen voor onze inwoners vraagt om samenwerking. Deze opgaven pakken we graag samen op met onze inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties. Zij zijn ervaringsdeskundige in hun buurt of werkveld. Zij kunnen ons vertellen wat er nodig is en wat wel of niet werkt.

Voor 2025 is de begroting solide, maar we moeten ook verder kijken. De verwachting is dat de bijdrage van het Rijk vanaf 2026 ontoereikend zal zijn. Ook moeten we rekening houden met de financiële keuzes van het kabinet en de gevolgen voor de gemeenten hiervan. In het traject Meerjarig Financieel Gezond bereiden we ons goed voor op de uitdagingen de komende jaren. Komend voorjaar bespreken we dit nader en kunnen we de noodzakelijke keuzes maken.

(Energie)armoede

Het Katwijks energieprogramma bundelt onze inzet voor de lokale energietransitie waarin betaalbaarheid centraal staat. Betaalbare energie voor alle inwoners van onze dorpen is ons doel. Isoleren en besparen zijn hierin de twee pijlers die effect zullen hebben op de langere termijn. In 2025 gaat het tweede jaar van het Katwijks Isolatiefonds in. De doelstelling is om minimaal 300 huishoudens, die in mindere mate in staat zijn om isolatiemaatregelen zelf te bekostigen, hierbij zowel financieel als organisatorisch te ondersteunen. Naar verwachting worden de beschikbare middelen vanuit het Rijk voor de Lokale Aanpak Isolatie ook verder uitgebreid. In Katwijk zijn deze subsidies stapelbaar en dat is uniek. Zo kunnen we de inwoners die financieel een steuntje in de rug kunnen gebruiken, daadwerkelijk helpen en energiearmoede voorkomen.

Het energieloket, dat in november 2024 van start gaat, speelt hierbij een cruciale rol. Inwoners kunnen daar laagdrempelig terecht met al hun vragen over de mogelijkheden en subsidies voor isoleren en besparen. Ze worden geïnformeerd en ontzorgd bij het aanvragen van zowel Katwijkse als landelijke subsidieregelingen. Dit verlaagt de drempel om te starten met isoleren en besparen.

Betaalbaar wonen

Zorgen voor betaalbare woningen is onze topprioriteit. Een huis als basis voor een thuis is van belang voor een goed leven. Daarom blijven we inzetten op meer betaalbaar bouwen. Daarbij hebben we oog voor een goede leefomgeving rondom projecten en creëren we ruimte voor groen, spelen, parkeren en voorzieningen. Dit doen we in gesprek met inwoners. Vanuit het idee dat de gemeente een actieve rol moet spelen bij volkshuisvesting, is besloten om het Woonfonds in het leven te roepen. We werken het Woonfonds dit jaar verder uit. Een bijdrage uit het Woonfonds kan een project net wél mogelijk maken. Hoe de gemeente tot voldoende betaalbare woningen wil komen, werken we komend jaar verder uit in een volkshuisvestingsprogramma. Zo brengen we betaalbare woningen dichterbij.

Op Valkenhorst hopen we eindelijk woningbouw mogelijk te maken. Ook hier houden we aandacht voor het aandeel betaalbare woningen en zetten we de gesprekken met het Rijk voort over het verhogen van het aantal betaalbare woningen in deelgebied II en III.

Veiligheid

De samenleving verhardt en er zijn meerdere ernstige incidenten geweest die een relatie hebben met drugscriminaliteit. Deze incidenten hebben impact gehad op het veiligheidsgevoel van de

inwoners van onze dorpen. Veiligheid is essentieel voor prettig wonen, werken en verblijven. Daarom investeren wij in een veilige gemeente. Op basis van de veiligheidsagenda 2024-2027 geven wij prioriteit aan het voorkomen van jonge aanwas in de criminaliteit en het voorkomen en verminderen van het middelengebruik. Samen met onze partners in het sociaal domein komen we op dit vlak tot een preventieve en persoonsgerichte aanpak.

Katwijk heeft een rijke cultuur van verenigingen en evenementen. Dit draagt bij aan de saamhorigheid en trekt toeristen en bezoekers. Maar de gemeente moet wel zorgen dat de evenementen veilig verlopen. De politiecapaciteit staat voorlopig nog erg onder druk; het is niet vanzelfsprekend dat er genoeg agenten zijn voor alle evenementen. Dat vraagt extra afstemming met organisatoren.

Zorg en goede voorzieningen

De gemeente wil stimuleren dat inwoners elkaar ontmoeten. Maar de ruimte in onze gemeente is schaars. Dit vraagt om slimme oplossingen, zoals het multifunctioneel inrichten van onze gebouwen. In iedere wijk ontwikkelen we een plek voor ontmoeting. In 2025 krijgt Planck verder vorm en gaan we de bouw voorbereiden. Het PMT-gebouw krijgt een bibliotheekfunctie en in de Hoornes gaan we aan de slag met de locatie voor een multifunctionele accommodatie (MFA).

Ook schoolgebouwen hebben meerdere functies voor de wijk. Schoolgebouwen die de komende jaren op de nominatie staan voor vervanging of verbouwing, worden daarom multifunctioneel ontworpen met een duurzaam gebouw als uitgangspunt. Zo zorgen we ervoor dat onze kinderen in een gezonde en veilige omgeving onderwijs krijgen. In 2025 starten we op basis van de herijking van het Integraal Huisvestingsplan Primair Onderwijs (IHP PO) 2020-2040 met de uitwerking van de volgende tranche van het IHP PO (2e tranche) 2026-2030.

Inwoners die wel wat hulp of zorg kunnen gebruiken, bieden we een helpende hand. De stijgende kosten voor zorg en ondersteuning vragen de komende jaren onze aandacht. Niet alles is mogelijk. Daarom moeten we kritisch bekijken wanneer een vorm van zorg echt nodig is en wanneer mensen elkaar een handje kunnen helpen. Niet: waar heeft iemand recht op? Maar: wat is echt nodig?. De gemeente draagt haar steentje bij door te zorgen voor beleid, stimulering en regels om (maatschappelijke) ontwikkelingen te stimuleren. In 2025 gaat de nieuwe vastgestelde Maatschappelijke Agenda van start, waarin maatschappelijke partners nu voor meerdere jaren een subsidiebeschikking krijgen.

In 2025 blijft de jeugdzorg onze aandacht hebben. We werken aan fundamentele veranderingen om het stelsel te kunnen blijven financieren. We nemen dus niet alleen financiële maatregelen, maar kijken ook hoe we het systeem van jeugdzorg beter kunnen maken. Daarin kunnen we als samenleving het verschil maken. Mogen kinderen het nog moeilijk hebben in hun leven of moeten we altijd een zorgtraject starten als het leven even niet meezit. Waar kunnen we elkaar helpen en waar is echt zorg nodig? Een kritisch blik helpt om de kosten in de hand te houden.

Mobiliteit

Onze gemeente groeit door en hoe meer inwoners, hoe meer verkeer. Katwijk moet nu en in de toekomst goed bereikbaar zijn en blijven. We gaan verder met de corridorstudie N206/A44 Ruimte en Leefbaarheid. Dit doen we samen met de regio, met als gezamenlijk belang een goede ontsluiting en evenwichtige ontwikkeling van dit gebied. Ook gaan we aan de slag om een goede oplossing te vinden voor het fietsparkeren in Katwijk aan Zee. Met een bewaakte en gratis voorziening stimuleren we dat mensen met de fiets naar het centrum komen en voorkomen we overlast van geparkeerde fietsen.

Uitgangspunten en meerjarenraming

(web 7)

De uitgangspunten voor het te voeren financieel meerjarenbeleid worden gevormd door:

- het coalitieakkoord 2022-2026;
- het door de raad vastgestelde beleid bij de programmabegroting 2024-2027;
- de vastgestelde begrotingsuitgangspunten van de voorjaarsnota 2024;
- informatie over de algemene uitkering van het Gemeentefonds (meicirculaire 2024);
- verwerking besluiten en de structurele doorwerking bij de jaarrekening 2023.

bedragen * € 1.000 (- = nadeel, + = voordeel)

	Begrotingsuitgangspunten 2025	% in 2025	2025	2026	2027	2028
	Lasten					
1	Loonontwikkeling	4,40	-2.389	-2.389	-2.389	-2.389
2	Prijsontwikkelingen:					
	-Algemeen (inflatie)	2,95	-1.286	-1.240	-1.218	-1.245
	-Hulp bij huishoudens (OVA-index)	4,94	-279	-254	-259	-264
	-Wijkteams (CAO sociaal werk & CAO Jeugdzorg)	9,47	-305	-305	-305	-305
3	Regionaal afgesproken indexatie gemeenschappelijke regelingen	8,14	-2.637	-2.584	-2.497	-2.429
4	Loon- & prijscompensatie subsidies	4,77	-459	-413	-407	-404
	Baten					
5	Belastingen:					
	-OZB	5,16	1.188	1.261	1.330	1.390
	-Hondenbelasting	5,16	26	26	26	26
	-Toeristenbelasting	21,3	157	157	157	157
	-Marktgeden	5,16	11	11	11	11
	-Havengelden	5,16	4	4	4	4
	-Grafrechten	5,16	21	21	21	21
6	Huren en pachten	5,16	285	284	284	284
7	Precariobelasting	5,16	5	5	5	5
8	Algemene uitkering, verwachte loon-en prijscompensatie (voorbehoud meicirculaire)		2.087	2.321	2.341	2.260
	Totaal budgettair effect begrotingsuitgangspunten		-3.571	-3.094	-2.896	-2.898
	Overige uitgangspunten					
9	Te verwerken in de actualisatie van de investeringsagenda:					
	-Omslagrente	1,20				
	-Indexering weg- en waterbouwinvesteringen	4,00				
	-Indexering Integraal Huisvestings Plan onderwijs	4,15				
	Indexering overige investeringen (bouwkundig/vastgoed)	4,00				
10	Meerjaren Programma Grondexploitaties:					
	-Opbrengstenstijging woningbouw	2,00				
	-Opbrengstenstijging bedrijventerreinen	1,00				

	Begrotingsuitgangspunten 2025	% in 2025	2025	2026	2027	2028
	-Kostenstijgingen	2,00				
	-Rente	1,20				
11	Indexering afvalstoffenheffing*	-6,46 & -7,93				
12	Indexering rioolheffing **	6,60				
13	Onvoorzien € 1,= per inwoner					

* Mede door het (nog) niet in rekening kunnen brengen van een variabel tarief dalen de tarieven voor het vastrecht van de afvalstoffenheffing voor éénpersoonshuishoudens met 6,46% en voor meerpersoonshuishoudens met 7,93% ten opzichte van het niet gedifferentieerde tarief voor 2024.

**Voor riolering wordt het tarief met 6,60% verhoogd uit hoofde van de algemene indexering voor 2025 en het Integraal WaterKeten Plan (IWKP); zie de onderbouwing in paragraaf 1 Lokale heffingen.

Begrotingsuitkomst 2025-2028

(web 8)

Van voorjaarsnota naar begroting 2025

De voorjaarsnota toonde een meerjarenperspectief waarvan alleen het begrotingsjaar 2025 een nipt overschot kon laten zien; de saldi van de latere jaren schommelden rond een gemiddeld tekort van afgerond € 2,3 miljoen. Nieuw beleid is in deze nota beperkt gebleven tot het strikt noodzakelijke.

Dat werd ingegeven door de aanvankelijk verwachte nadelige uitgangspositie voor zowel het begrotingsjaar als het ravijnjaar 2026 en verder. De opgenomen budgetmutaties hebben voornamelijk betrekking op de samenwerking in de Duin- en Bollenstreek, de bijdrage aan de regionale investeringsagenda en het nieuwe groenbeheerplan.

De meicirculaire liet vooral voor het begrotingsjaar 2025 een niet onaanzienlijk voordeel zien, terwijl het meerjarig voordeel bescheiden was. De verwerking van de besluitvorming voor de zomer over de huisvesting van Planck in het meerjarenperspectief levert een structureel nadeel op. Samen met de fors hogere structurele bijdrage aan de jeugdhulp Holland Rijnland is dus sprake van een aanmerkelijk verslechterd perspectief, voordat hieraan door de technische mutaties en bijstellingen een bescheiden voordeel kan worden toegevoegd.

Geactualiseerd begrotingssaldo en meerjarenbeeld (web 9)

Bedragen * € 1.000 (- = nadeel, + = voordeel)

Ontwikkeling begrotingssaldo	2025	2026	2027	2028
Saldo na behandeling Voorjaarsnota	36	-2.594	-1.931	-2.469
Actuele ontwikkelingen en doorrekeningen/technische mutaties	504	-623	-1.656	-1.104
Geactualiseerd begrotingssaldo	540	-3.217	-3.587	-3.573
Nieuw beleid	-335	-615	-700	-700
Begrotingssaldo	205	-3.832	-4.287	-4.273

Het geactualiseerde begrotingssaldo bedraagt voor 2025 € 205.000 voordelig, maar laat met ingang van 2026 een gemiddeld tekort van € 4,1 miljoen zien. Dit resultaat blijft voornamelijk het gevolg van de teruglopende algemene uitkering die met ingang van 2026 met € 5,0 miljoen (op basis van de meicirculaire) afneemt ten opzichte van 2025.

We hebben er steeds voor gekozen om de effecten op de gemeentelijke exploitatie al wel zichtbaar te maken, zonder daadwerkelijk tot maatregelen over te gaan die de verwachte structurele tekorten verminderen. Dit is in lijn met de aanbevelingen van de VNG over hoe om te gaan met het negatieve perspectief. In de aanloop naar structurele oplossingen hebben de VNG en de ministeries van Financiën en Binnenlandse Zaken afspraken gemaakt over de – onder de voorwaarde van behoud van het weerstandsvermogen – inzet van het surplus in de algemene reserve ter dekking van incidentele en structurele knelpunten in de exploitatie. Daarbij geldt nadrukkelijk dat dit voor veel gemeenten geen oplossing is voor de structurele tekorten die zich met ingang van 2026 voordoen. Zolang het Rijk niet terugkomt op eerdere, voor de medeoverheden nadelig uitkomende kabinetsvoornemens, wordt hiermee het belang van oplossingen en/of keuzes in de eigen exploitatie/bedrijfsvoering weer eens onderstreept. Met het traject Meerjarig Financieel Gezond zetten wij stappen op dit vlak. Dat doen we door in beeld te brengen welke variabelen ('knoppen') een (deel)oplossing kunnen vormen.

Nagekomen ontwikkelingen

Zoals in het raadsvoorstel opgenomen zijn er nagekomen ontwikkelingen met een invloed op het financiële meerjarenperspectief. Hierbij moet gedacht worden aan de septembercirculaire van het gemeentefonds en de definitieve beschikking over BUIG 2024. Beide zaken zijn niet in deze

begroting met het bijbehorende meerjarenperspectief verwerkt. Wanneer we de invloed daarvan op het huidige begrotingssaldo meenemen ontstaat het volgende financiële meerjarenperspectief.

Bedragen * € 1.000 (- = nadeel, + = voordeel)

Ontwikkeling begrotingssaldo	2025	2026	2027	2028
Saldo begroting	205	-3.832	-4.287	-4.273
Ontwikkeling BUIG	1.764	1.721	1.418	1.114
Septembercirculaire 2024	656	305	236	330
Bijgesteld financieel meerjarenperspectief	2.625	-1.806	-2.633	-2.829
<i>Let op! Dit perspectief is inclusief:</i>				
<i>-Nog te realiseren bezuinigingen van</i>	330	330	330	330

Structureel begrotingssaldo

De provinciaal toezichhouder controleert of er sprake is van een structureel en reëel evenwicht in de begroting. Daarbij is het uitgangspunt dat van het begrotingsjaar 2025 de structurele lasten worden gedekt door structurele baten en dat de ramingen realistisch zijn. Als hiervan geen sprake is, dan moet aannemelijk zijn dat dit evenwicht in de begroting in de eerstvolgende jaren tot stand zal worden gebracht.

In deel 4.3 van de begroting zijn in een tabel de incidentele lasten en baten opgenomen. Hieruit blijkt dat in 2025 € 449.000 meer incidentele lasten zijn dan baten. Dit bedrag moet aan het begrotingssaldo worden toegevoegd om het structureel evenwicht te kunnen bepalen.

Onderstaande tabel geeft meerjarig het structurele begrotingsresultaat weer.

Incidenteel saldo	2025	2026	2027	2028
Reëel begrotingssaldo (+ = voordeel)	205	-3.832	-4.287	-4.273
Elimineren saldo incidentele baten en lasten	-449	-287	-112	13
Structureel begrotingsresultaat = reëel saldo gecorrigeerd voor incidenteel resultaat (+ = voordeel)	653	-3.545	-4.175	-4.286

Actuele ontwikkelingen en technische mutaties (web 10)

Bedragen * € 1.000 (- = nadeel, + = voordeel)

	Actuele ontwikkelingen en technische mutaties	2025	2026	2027	2028
	Actuele ontwikkelingen				
1	Meicirculaire	833	264	267	252
2	Besluitvorming huisvesting Cultuurbedrijf	25	-175	-158	-175
3	Begroting Jeugdhulp Holland Rijnland / SOZ	-1.141	-1.333	-1.942	-1.750
	Technische mutaties/bijstellingen				
4	Personeelsmutaties/ salarisbegroting	126	245	297	248
5	Actualisering Investeringsagenda	-577	-236	-355	-1.526
6	Financiering	244	25	168	523
7	MPG '24 / Grondexploitaties	166	81	29	-73
8	Overhead	-108	-110	-110	-110
9	Gesloten systemen:				
a	-Afval	661	439	450	457
b	-Riool	104	138	185	254
10	Valkenhorst	-129	-210	-473	473
11	Actualisering Ondernemersfonds	-54	-54	-54	-54

	Actuele ontwikkelingen en technische mutaties	2025	2026	2027	2028
12	Bijstelling baten	322	264	232	587
13	Overige correctie/bijstellingen	34	38	-212	-211
	Totaal actuele ontwikkelingen en technische mutaties	504	-623	-1.656	-1.104

Toelichting actuele ontwikkelingen en technische mutaties

Volgnummer	Toelichting
1	<p><i>Meicirculaire 2024</i></p> <p>De Meicirculaire 2024 is in de begroting verwerkt, conform het conceptvoorstel dat voor raadsbehandeling in september 2024 is aangeboden. Deze circulaire leidt voor Katwijk, net als voor veel Nederlandse gemeenten, tot hoge financiële meevallers voor 2024 en 2025. Deze meevallers worden deels veroorzaakt door de uitwerking van de voorjaarsnota 2024 van het Rijk en de aanzienlijke inflatie- en loonstijging waardoor de lasten van het Rijk stijgen. Omdat deze stijging is gekoppeld aan de algemene uitkering die gemeenten van het Rijk ontvangen, veroorzaakt dat dus een hogere uitkering voor de komende jaren. In de raadsinformatiebrief die u is aangeboden voor de behandeling van de voorjaarsnota 2024 bent u verder geïnformeerd over deze uitkomsten. Omdat het coalitieakkoord van het kabinet pas laat tot stand kwam is in de circulaire nog geen rekening gehouden met de effecten hiervan.</p>
2	<p><i>Besluitvorming huisvesting Cultuurbedrijf</i></p> <p>Op 27 juni 2024 heeft de gemeenteraad ingestemd met het voorlopig ontwerp en de financiering van de huisvesting van het Cultuurbedrijf. Ter uitvoering op beslispunt 8 van het raadsbesluit zijn de financiële consequenties conform de tabel 'Exploitatieoverzicht verschillen ten opzichte van begroting 2024 en meerjarenraming' verwerkt in de primitieve begroting 2025 en meerjarenraming. De voor- en nadelige effecten worden verwerkt in het begrotingssaldo (omdat de bedragen deels via afschrijvingslasten en reserves verwerkt zijn sluit bovenstaande mutatie niet aan op de tabel in het voorstel).</p>
3	<p><i>Begroting 2025 jeugdhulp Service Organisatie Zorg (SOZ)</i></p> <p>Vooruitlopend op de besluitvorming over de begroting 2025 van jeugdhulp van SOZ zijn de consequenties daarvan voorzichtigheidshalve al verwerkt in de gemeentelijke bijdrage. Voor meer toelichting verwijzen wij naar de terzake verzonden raadsinformatiebrief begroting 2025 Jeugdhulp.</p>
4	<p><i>Personeelsmutaties / salarisbegroting</i></p> <p>De personeelslasten zijn geactualiseerd ten behoeve van de nieuwe begroting. Per saldo is sprake van een voordeel, doordat onder andere een deel van de salarislasten gedekt worden door een specifieke uitkering (opvang Oekraïners) of het werkbudget voor Valkenhorst. Incidenteel draagt Katwijk in 2025 bij aan financieel advies voor de samenwerking Duin- en Bollenstreek.</p>
5	<p><i>Actualisering investeringsagenda</i></p> <p>De investeringsagenda conform bijlage 2 leidt tot aanpassingen van de afschrijvingslasten. Het deel van de afschrijvingslasten dat aan de gesloten systemen wordt doorgerekend, maakt onderdeel uit van mutaties onder 9.</p>

Volgnummer	Toelichting
6	<p><i>Financiering</i></p> <p>De actualisering van de investeringsagenda vertaalt zich in een gewijzigde financieringsbehoefte. Wij verwachten de aangepaste financieringsbehoefte tegen een tarief van 3,25% te zullen financieren. Deze factoren leiden tot een verlaging van de aan banken te betalen financieringsrente in de begroting.</p>
7	<p><i>Actualisering grondexploitaties MPG 2024</i></p> <p>De ramingen uit de voor het meerjarenprogramma gebiedsontwikkeling (MPG) 2024 geactualiseerde grondexploitatieberekeningen geven op dit moment het meest actuele beeld voor de jaarschijf 2025. De geraamde kosten en opbrengsten uit die grondexploitatieberekeningen voor de jaarschijf 2025 van het MPG 2024 zijn verwerkt in de begroting 2025, met bovenvermelde reeks als resultaat.</p>
8	<p><i>(Doorbelasting) overhead</i></p> <p>Analoog aan de personeelslasten zijn ook de overheadlasten geactualiseerd ten behoeve van de nieuwe begroting. Het per saldo negatief effect bestaat uit de verwerking van overhead als gevolg van formatie-uitbreidingen - € 157.000 en een voordeel van € 49.000 door het toerekenen van overhead aan investeringen.</p>
9 a & b	<p><i>Gesloten systemen: afval en riool</i></p> <p>Bij de afronding van het interne begrotingsproces stellen we jaarlijks, op basis van de begrote lasten en baten, een doorrekening op van de gesloten systemen van afvalstoffenheffing en rioolrechten. In de begroting zijn diverse lasten opgenomen die behoren tot deze gesloten systemen. Bij de doorrekeningen van afval en riolering nemen we de lasten en de baten van de afvalstoffen- en rioolheffingen mee, net als de mutaties op de hiervoor bestaande tariefegalisatievoorzieningen. Voor 2025 betekent het zowel voor riool als afval een voordeel voor het begrotingssaldo. Dat ontstaat door de verrekening van de al begrote hogere lasten met de tariefegalisatievoorzieningen en verwerking van de hogere opbrengst van heffingen als gevolg van tariefstijgingen.</p> <p>Dit wordt veroorzaakt door de al verwerkte kosten voor:</p> <p>-Afval: de hogere lasten in het kader van gedifferentieerd inzamelen, het incidenteel wegvallen van het variabele deel van de afvalstoffenheffing in 2025, de boventrendmatige verhoging van de afvalstoffenheffing met 2,5% in 2025 en 2026 en de hogere bijdrage aan het Vuilafvoerbedrijf in de meerjarenbegroting (onder andere vanwege de investeringen aan het overlaadstation) leiden tot een hogere onttrekking aan de bijbehorende voorziening in 2025.</p> <p>-Riolering: de toename van de kapitaallasten, ondermeer als gevolg van investeringen in het kader van het Integrale WaterKeten Plan (IWKP) in de meerjarenbegroting, en de boventrendmatige verhoging van de rioolheffingstarieven met 3,5% in 2025 en 2026 leiden voor 2025 tot een hogere opbrengst van rioolrechten en een dotatie aan de egalisatievoorziening rioolheffing.</p>
10	<p><i>Valkenhorst</i></p> <p>De jaarlijks van derden te verwachten bijdragen zijn op basis van de huidige stand van zaken van de plankostenscan in de begroting aangepast. De totale bijdrage over de jaren blijft gelijk. Doordat de uitspraak van Raad van State langer op zich liet wachten, schuiven ook de werkzaamheden op. Dit pakt financieel nadelig uit voor de jaren 2025 tot en met 2027. Zie ook taakveld 8.1. Daarnaast is een oude</p>

Volgnummer	Toelichting
	stelpost gecorrigeerd en zijn de lasten als gevolg van de impactanalyse door de vertraging in woningbouwoplevering een jaar verschoven. Dit leidt tot een voordeel voor het jaar 2028.
11	<i>Actualisatie ondernemersfonds</i> De toevoegingen aan het ondernemersfonds zijn gekoppeld aan de opbrengst van de OZB op de niet-woningen. Die opbrengst is hoger uitgevallen dan aanvankelijk geraamd, waardoor deze verruiming van het fonds in overeenstemming met het bestaande beleid is.
12	<i>Bijstelling baten</i> Het voordelige effect op de baten wordt voornamelijk veroorzaakt door hogere parkeeropbrengsten. De eerste ervaringen met de inzet van de scanauto voor het parkeren laten een dusdanige verhoging van de opbrengst van de naheffingsaanslagen zien, dat die ontwikkeling in de ramingen wordt voortgezet, zij het afnemend van € 250.000 in 2025 tot € 150.000 in 2028. Ook de legesopbrengsten worden met de algemene 5,16% geïndexeerd. Dit leidt tot een structureel voordeel van € 62.000.
13	<i>Overige correcties/bijstellingen</i> De restpost bestaat uit een aantal kleine correcties. Vanaf het jaar 2027 wordt de abusievelijk opgenomen reservering voor combinatiefuncties (de uitkering via de algemene uitkering eindigt in 2026) gecorrigeerd. Eveneens wordt met ingang van 2027 de incidentele component van het budget voor de Wet open overheid gecorrigeerd omdat deze vervalst.

Nieuw beleid/ nieuwe budgetaanvragen

(web 10)

Bedragen * € 1.000 (- = nadeel, + = voordeel)

nr	DP	Nieuw beleid	2025	2026	2027	2028
1	2A	Fietsparkeren Katwijk Zee	0	-280	-280	-280
2	3	Economic Board Duin- & Bollenstreek	-185	-185	-270	-270
3	8A	Gebiedsontwikkelprogramma's	-150	-150	-150	-150
		Totaal aanvullend	-335	-615	-700	-700

Nadere toelichting onderbouwingsposten

nr	Onderwerp
1	Fietsparkeren Katwijk Zee in het centrum van Katwijk aan Zee is een tekort aan goede fietsparkeerplekken voor bezoekers. Uit het onderzoek naar toekomstbestendige oplossingen blijkt dat een hoogwaardige bewaakte stalling op de juiste plek noodzakelijk is om fietsers te verleiden gebruik te maken van een stalling. In de voorjaarsnota 2024 heeft de raad ingestemd met het investeringskrediet '71221075 Fietsparkeren Centrum' voor een bewaakte fietsenstalling in het centrum van Katwijk aan Zee.

nr	Onderwerp
2	<p>De Economic Board Duin- en Bollenstreek (EBDB) werkt aan een uitvoeringsprogramma 2025-2027. De gemeente Katwijk heeft projectenbudget gereserveerd voor de periode tot en met 2026 (2025- 2026 jaarlijks een bedrag van € 84.000). Het projectenbudget dekt niet de bijdrage die op basis van regionale samenwerkingsafspraken voor het uitvoeringsprogramma Economie jaarlijks aan gemeente Katwijk kan worden gevraagd (€ 270.000). Om ervoor te zorgen dat de EBDB het programma kan uitvoeren, wordt het aanvullend benodigde budget opgenomen in de begroting. Financiële zekerheid is belangrijk voor de continuïteit in de uitvoering door de EBDB en de efficiency en slagkracht van deze triple helix-samenwerking. Het daadwerkelijk beschikbaar stellen van de financiële middelen aan de EBDB vindt plaats op basis van het uitvoeringsprogramma en de jaarlijkse door een onafhankelijk opgestelde partij opgestelde voortgangsrapportage EBDB.</p>
3	<p>Gebiedsontwikkelprogramma's (nieuwe benaming voor gebiedsvisies)</p> <p>Om tot realisatie van de integraal ruimtelijke ontwikkelopgave te komen voor de komende jaren, moeten op gebiedsniveau ontwikkelprogramma's opgesteld worden. Dit gebeurt in een logische volgorde die gekoppeld is aan de wettelijke uitvoering van de omgevingsvisie, de topprioriteiten van met name woningbouw, energie en mobiliteit en het verplichte omgevingsplan voor de gehele gemeente. Het omgevingsplan kent een nadrukkelijke stapsgewijze planning, die strak geregisseerd moet worden. Hierbij is het opstellen van deze gebiedsontwikkelprogramma's essentieel. Deze programma's voorzien ontwikkelingen in zowel onze woon-, verblijf- als werkgebieden van een relevant planologisch-juridisch kader, waarbij thema's als leefbaarheid/ groen, veiligheid, klimaat en wonen, zorg en welzijn worden meegenomen in een integrale afweging. Deze stap brengt ook de samenhang aan in de noodzakelijke projectenopgave die hieruit naar voren komt.</p> <p>Voor alle duidelijkheid: het omgevingsplan omvat zowel conserverende als ontwikkelonderdelen. Ook een gebiedsontwikkelprogramma kent beiden elementen. Vanwege de nadruk op de praktische uitvoering en juridische afhechting zijn de gebiedsontwikkelprogramma's een aanscherping van het instrument gebiedsvisie. Eerder is hiertoe ten behoeve van het opstellen van twee visies/programma's per jaar € 50.000 opgenomen als reservering. Bij nadere beschouwing in de bovenstaande context is dit bedrag onvoldoende. Naast de interne productiekosten vraagt het proces van begeleiding van alle procesonderdelen – waaronder participatie voor en met de omgeving – aansturing, ondersteuning en specifieke uitwerking van technische aard voor verwerking in het omgevingsplan.</p>

Nog te realiseren bezuinigingen

(web 12)

Op 10 december 2020 heeft uw raad de notitie Bezuinigingen meerjarenperspectief 2021-2025 vastgesteld. Een groot deel van de bezuinigingen is inmiddels gerealiseerd. Een deel van deze als gerealiseerd beschouwde bezuinigingen is nog wel afhankelijk van de werkelijke aantallen aanvragen/opbrengsten en het al dan niet behalen van de ramingen (bijvoorbeeld Wabo-leges). Onderstaande tabel bevat de bezuinigingen die nog niet gerealiseerd zijn. De nog te realiseren maatregelen bedragen met ingang van 2025 € 331.000: zie de tabel hieronder. Als de bezuinigingen niet gerealiseerd kunnen worden, brengt dat een verslechtering van het begrotingsaldo met zich mee.

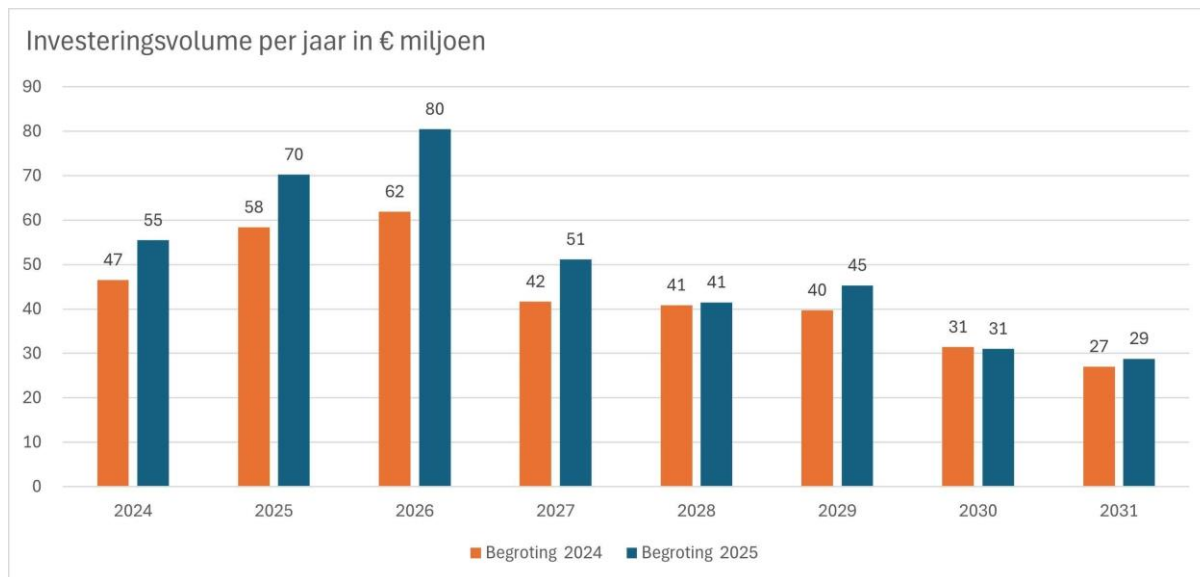
Nr	Omschrijving bezuiniging 2021	2025	2026	2027	2028
15	Verhoging huurprijzen ondergrond strandhuisjes	84	84	84	84
23	Tarieven buitensportaccommodaties	150	150	150	150
25	Afstoten Panbos	81	81	81	81
41	Collectieve preventie GGZ, aangepaste bedragen	15	15	15	15
	Totaal bezuinigingen 2021	330	330	330	330

Nr	Bezuinigingsmaatregel	Stand van zaken
15	Verhoging huurprijzen ondergrond strandhuisjes	Er is overeenstemming bereikt zodat de huurprijsherziening met ingang van 1 januari 2024 ingaat en de huur trapsgewijs wordt verhoogd. Er is een taxatierapport opgesteld waarvan de uitkomst is besproken met de huurders. De marktconforme huurprijs voor een strandhuisje in 2024 vastgesteld op een huurbedrag van € 1.500. Hiermee komt de behaalde taakstelling op jaarbasis uit op € 33.750. Voor het kalenderjaar 2025 is de marktconforme jaarlijkse huurprijs vastgesteld op een bedrag van € 1.875, waarmee voor 2025 een taakstelling van € 84.375 wordt geraamd. Met ingang van 1 januari 2026 wordt deze huurprijs jaarlijks geïndexeerd.
23	Tarieven buitensportaccommodaties	Het definitieve rapport over het nieuwe model voor de huurprijssystematiek is gereed. Er is een voorstel in voorbereiding waarin de scenario's aan het college worden voorgelegd. Implementatie van de nieuwe huurprijssystematiek zou met ingang van sportseizoen 2025-2026 kunnen worden ingevoerd.
25	Afstoten Panbos	Het afstoten van het Panbos zal naar alle waarschijnlijkheid niet per 1 januari 2025 kunnen plaatsvinden. Het hiervoor voor 2025 in de ramingen verwerkte voordeel zal dus niet volledig gerealiseerd worden. Over de voortgang van het verkoopproces/afstoten van Panbos en de consequenties daarvan wordt uw raad in een raadsbrief geïnformeerd.
41	Collectieve preventie GGZ, aangepaste bedragen	De vraag van onze inwoners naar collectieve preventieve GGZ (CPGGZ) neemt toe. Dat is niet alleen in Katwijk het geval, maar in heel Nederland. Dit geldt voor beide partners, Lumen en Rivierduinen. Evenals in 2023 zijn we dit jaar genoodzaakt om elders middelen te zoeken om de extra vraag te kunnen financieren. We beschikken echter niet over middelen om dit structureel te kunnen opvangen. De wens om de bezuiniging volledig terug te draaien, blijft overeind.

Ontwikkelingen Investeringsagenda

(web 13)

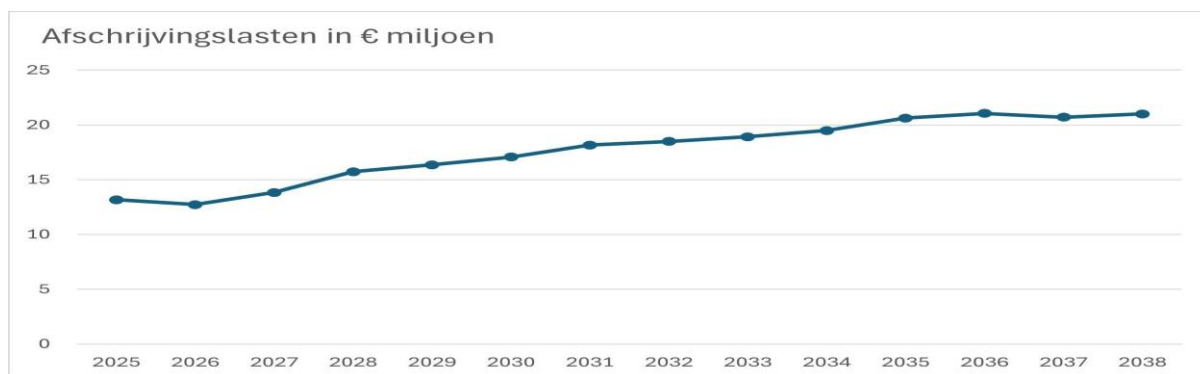
Om verschillende redenen zijn kredieten aangepast in de voorjaarsnota 2024. Ook zijn de lopende kredieten geïndexeerd volgens de begrotingsuitgangspunten van de voorjaarsnota 2024. In onderstaand staafdiagram is te zien dat de geraamde jaarlijkse investeringsvolumes de komende 7 jaar met gemiddeld € 7 miljoen toenemen, met een uitschieter naar een volume van € 80 miljoen in 2026. De geactualiseerde investeringsagenda is als bijlage 2 opgenomen in deze begroting 2025 en is de basis geweest voor de technische doorrekeningen.

Exploitatielasten

De kapitaallasten en onderhoudslasten van de investeringen die tot en met 2027 naar verwachting gereed zijn, belasten de exploitatie in deze begroting. De lasten van investeringen die na deze periode gereed zijn, verwerken we uiteraard in de komende begrotingen. Indien nodig wordt het daaruit voortvloeiend aanvullend beslag op de budgettaire ruimte – in de vorm van afschrijvingen, financieringslasten en onderhoudslasten – mede betrokken in de oplossingen die we in het kader van het traject Meerjarig Financieel Gezond aan de raad zullen voorleggen. De investeringen vormen namelijk een van de variabelen ('knoppen') waarvoor oplossingen voor het financieel ongunstige toekomstperspectief zullen worden aangedragen.

Onderstaande grafiek laat de het meerjarige verloop van de totale afschrijvingslasten zien: de afschrijvingslasten van bestaande activa en van investeringen uit de investeringsagenda. Uiteraard zal deze ontwikkeling zich niet daadwerkelijk voordoen, omdat niet de volledige investeringsagenda gerealiseerd wordt volgens planning.

Maatschappelijke agenda

(web 14)

De samenleving in Katwijk is hecht. Lokale organisaties en verenigingen zijn van onschatbare waarde. Om ervoor te zorgen dat iedereen meedoet, hebben we samen met organisaties en inwoners de Maatschappelijke Agenda 2024-2028 opgesteld (MAG).

De nieuwe MAG heet het 'Met elkaar' en is erop gericht om samen prioriteit te geven aan de uitvoering van drie grote maatschappelijke thema's:

1. We willen sterke, sociale en leefbare wijken creëren.
2. We streven naar goed opgroeien en ontwikkelen.
3. Gezond en actief leven staan centraal.

Deze doelen zijn tot stand gekomen dankzij een intensief gezamenlijk traject met de organisaties. Naast het beleidskader hebben we ook een nieuwe subsidieregeling ontworpen. In het nieuwe beleidskader en in de nieuwe subsidieregeling zetten we in op een samenwerking vanuit vertrouwen. Daarbij richten we ons op zowel de prestatie als de inspanning. Samen met onze maatschappelijke partners formuleren we doelen en komen we tot bijpassende resultaten en inspanningen.

Programma's

Leeswijzer

(web 16)

Om de leesbaarheid en vergelijkbaarheid van programma's zo groot mogelijk te maken, hebben de programmamakers allemaal dezelfde structuur. Deze structuur is als volgt:

Programmadoelstelling

Hier wordt vermeld welk effect met het programma wordt nagestreefd. Dit zal hoofdzakelijk een maatschappelijk doel zijn maar kan in sommige gevallen ook zijdelings de bedrijfsvoering betreffen.

Ontwikkelingen (voorheen context en achtergronden)

Onder dit kopje staat beschreven welke recente en toekomstige ontwikkelingen binnen dit (deel)programma aan de orde zijn en tegen welke achtergrond deze te plaatsen zijn.

Wat willen we bereiken?

Deze vraag wordt beantwoord door aan te geven wat de gemeente binnen een beleidsveld/deelprogramma uiteindelijk binnen de periode 2025-2028 wil bereiken (doelen). Deze doelen sluiten aan bij de Voorjaarsnota 2024.

Wat gaan we ervoor doen in 2025?

Hier wordt concreet aangegeven wat de gemeente in 2025 gaat doen (prestaties) om het doel te bereiken. Dat kunnen zaken zijn die de gemeente zelf doet of die andere organisaties doen (in opdracht van de gemeente).

Wat mag het kosten?

Om de derde W-vraag (Wat mag het kosten?) te beantwoorden wordt elk (deel)programma afgesloten met de volgende informatie:

Lasten, baten en saldo per (deel)programma

Per (deel)programma staan de baten, lasten en het saldo van de onderliggende beleidsvelden vermeld.

Op de exploitatiebedragen voor 2025 is een analyse uitgevoerd. In de tabel 'Financieel verschil' zijn de verschillen in de ramingen groter dan € 75.000 voor dit deelprogramma nader toegelicht, aangevuld met eventuele politiek, relevante mutaties. De tabel bij de analyse omvat dus niet de ramingen zelf voor toekomstige baten en lasten.

De cijfers 2025 worden vergeleken met 2024 en met de meerjarenramingen. De afwijkingen op de lasten worden aangeduid met een L en de afwijkingen op de baten met een B. In de kolom 2025 staan de afwijkingen ten opzichte van de begroting 2024 en in de kolommen daarna staan de afwijkingen voor de jaren 2026, 2027 en 2028 ten opzichte van de begroting 2025.

Een negatief bedrag (met een – ervoor) is een financiële tegenvaller: de gemeente geeft meer geld uit of er komen minder opbrengsten binnen. Een positief bedrag is een financiële meevaller: de

gemeente geeft minder geld uit of er komen meer opbrengsten binnen. Onder de tabel Financieel verschil worden de begrote toevoegingen en onttrekkingen (en dus niet de mutaties daarvan) aan de reserves nader toegelicht.

Herindeling programma's

Deze begroting kent een nieuwe programmaindeling waardoor de vergelijkbaarheid met oude jaren verloren had kunnen gaan. Door uit te blijven gaan van de onderliggende taakvelden zijn de in deze begroting voor de jaarschijven 'rekening 2023' en 'begroting 2024 na wijziging' opgenomen cijfers volledig vergelijkbaar met die voor 2025 en verder.

Kaderstellende beleidsnota's

Het overzicht van de kaderstellende beleidsnota's per programma bevat geen collegebesluiten en stukken van gemeenschappelijke regelingen, vanuit het standpunt dat voornamelijk het door de raad vastgestelde beleid, in nota's en soms in verordeningen, relevant is voor het begrip van de begroting. Een totaalbeeld van het beleid van de gemeente staat op de website: <https://extra.katwijk.nl/gemeente-en-burgerzaken/bestuur-en-beleid/beleid/>. Verordeningen en regelingen staan op de website overheid.nl.

Verbonden partijen

Per (deel)programma wordt aangegeven welke verbonden partijen bijdragen aan het (deel)programma. De informatie over de verbonden partijen staat opgenomen in de paragraaf verbonden partijen.

Indicatoren

Vanuit het BBV zijn gemeenten verplicht om in de programma's een basisset van beleidsindicatoren op te nemen. De gegevens van deze wettelijke indicatoren zijn afkomstig van de website <https://www.waarstaatjegemeente.nl/>. Daarnaast zijn er Katwijkse indicatoren. Die geven in meetbare termen aan welke beleidsdoelen we nastreven (effect-indicatoren) en welke prestaties daarvoor zullen worden verricht (prestatie-indicatoren). De indicatoren zijn opgenomen in de (deel)programma's en in de paragraaf bedrijfsvoering.

0 Bestuur en ondersteuning

(web 17)

Programmadoelstelling

Effectief, betrouwbaar bestuur en hoogwaardige dienstverlening staan centraal in ons handelen. De middelen van dit programma zetten we in om een toegankelijke, efficiënte en klantgerichte dienstverlening te waarborgen, met bijzondere aandacht voor digitalisering, efficiëntie en klanttevredenheid. Dit doen we samen en in goed vertrouwen met en voor onze inwoners, ondernemers en partners.

Deelprogramma's Bestuur en Burgerzaken

(web 18-21)

Ontwikkelingen

Om samen met onze inwoners, ondernemers en partners de juiste keuzes te kunnen maken, borgen we in 2025 het herziene participatiebeleid verder in de organisatie. In 2024 zijn we gestart met de voorbereidingen voor de eerste kindergemeenteraad en kinderburgemeester van de gemeente Katwijk. De kinderburgemeester is in functie tijdens het schooljaar 2024 - 2025. Kinderen krijgen zo een stem en maken al op jonge leeftijd kennis met de democratie en de lokale politiek. Ze komen te weten hoe de gemeente werkt en zijn 'democratie-ambassadeurs' op hun school. Via hen horen de burgemeester en de gemeente uit eerste hand wat bij kinderen speelt en wat voor hen belangrijk is.

Doelstellingen

Nummer	Wat willen we bereiken	Wat gaan we daarvoor doen
0A-1	Vertrouwen, verbinding en een goede samenwerking met inwoners, ondernemers en organisaties. We zijn het niet altijd met elkaar eens en soms zijn bepaalde wensen uit de samenleving niet mogelijk. Toch moet de samenleving kunnen vertrouwen op een gemeente die inwoners, ondernemers en organisaties serieus neemt, belangen weegt en beslissingen neemt die goed zijn voor de	

Nummer	Wat willen we bereiken	Wat gaan we daarvoor doen
	toekomst van Katwijk, Rijnsburg en Valkenburg.	
0A-1.1		In 2025 werken we verder aan het borgen van het herziene participatiebeleid en de aanscherping daarvan. De adviseur participatie is in de zomer van 2024 gestart. De focus van het werk ligt op het begeleiden van medewerkers, het ontwikkelen van methodieken en versterken van de relatie met inwoners. Tijdens het schooljaar 2024-2025 gaan we ervaring opdoen met de kindergemeenteraad en kinderburgemeester. Een jongerenwerker van het Welzijnskwartier en medewerkers van de gemeente gaan samen met de kinderen aan de slag. De kinderburgemeester en de leden van de kindergemeenteraad worden gekozen uit de leerlingen van groep 7.
0A-1.2		De newsroom draait sinds 2023. Eind 2024 wordt de werking van de newsroom geëvalueerd. De uitkomsten betrekken we bij de verdere ontwikkeling in 2025. Het gaat hierbij dan met name om de webcare (monitoren en reageren op sociale media) en het van buiten naar binnen halen van wat speelt in de samenleving naar de organisatie.
0A-1.3		Met een mediafonds ondersteunt het college onze media om onderwerpen die spelen in onze dorpen goed te onderzoeken, van meerdere kanten te belichten en daarmee de samenleving goed te informeren. In 2024 onderzochten we de mogelijkheden voor een mediafonds. In 2025 willen we een van de onderzochte mogelijkheden invoeren.
0A-1.4		Er loopt een onderzoek naar de mogelijkheid voor een (regionale) ombudsman.
0A-1.5		In 2025 gaat iedere wijkraad op basis van het opgestelde jaarplan 2025 werken volgens de 'nieuwe werkwijze'. In het voorjaar van 2026 volgt een evaluatie. Dan bezien we de eerste ervaringen met de nieuwe werkwijze en of er op onderdelen aanpassingen wenselijk zijn.
0A-2	Eigentijdse dienstverlening, waarmee we de aangegeven doelstellingen kunnen bereiken. De innovaties die het afgelopen jaar in de publieksdienstverlening zijn ingezet, benutten we voor het verbeteren van onze dienstverlening. Het	

Nummer	Wat willen we bereiken	Wat gaan we daarvoor doen
	<p>uitgangspunt is: digitaal waar dat kan en persoonlijk waar dat nodig is. We houden rekening met inwoners die niet met digitale dienstverlening uit de voeten kunnen (inclusiviteit).</p>	
0A-2.1		<p>Voortzetten van implementatie doelstellingen op basis van de visie Dienstverlening door:</p> <ul style="list-style-type: none"> • permanente klantmeting onderdeel te maken van de P&C-cyclus; • platforms in te richten voor inwoners en ondernemers voor meer interactie naast de klantonderzoeken. • verder in te richten met betrekking tot de borging van de dienstverleningsafspraken (servicenormen). <p>Verder professionaliseren en verbeteren van het klant contactcenter (KCC) door:</p> <ul style="list-style-type: none"> • mogelijkheden te onderzoeken om intern gebruik te gaan maken van de chatbot als ondersteuning voor het KCC om de directe beantwoording in de eerste lijn te verbeteren; • continu de interne en externe telefonische bereikbaarheid te verbeteren op basis van de uitkomsten van het gehouden telefonisch onderzoek en op basis van de registraties (dashboard KCC); • het gebruik van AI te onderzoeken voor het optimaliseren van de registraties en de analyse hiervan.
0A-2.2		<p>We herijken de servicenormen, zowel extern als intern. Ook stellen we nieuwe normen vast.</p>
0A-2.3		<p>We actualiseren het handboek en beleid van burgerzaken op basis van de adviezen uit de zelfevaluatie van de Basisregistratie Personen (BRP), PUN en rijbewijzen.</p>
0A-3	<p>Slimmere oplossingen om de dienstverleningsprocessen soepeler en aangener te laten verlopen.</p>	
0A-3.1		<p>Reisdocumentenpiek: we blijven knelpunten in de uitvoering, wachttijden en de afspraakmogelijkheden monitoren. Waar nodig schalen we de flexibele schil op of af.</p>
0A-3.2		<p>We optimaliseren het team Adreskwaliteit verder door taken uit te breiden zoals:</p> <ul style="list-style-type: none"> • arbeidsmigrantenregistratie • briefadressen • leegstand

Nummer	Wat willen we bereiken	Wat gaan we daarvoor doen
		<ul style="list-style-type: none"> • ondermijning

Kaders

Kaderstellende nota's en verordeningen

Taakveld	Nota of verordening	Datum	Zaaknr.
0.1	Participatie en bestuursstijl	01-10-2015	493397
0.1	Burgerparticipatieverordening	19-05-2016	652910

Verbonden partijen

In de tabel hieronder staan de namen van de Verbonden Partijen, die te maken hebben met de uitvoering van dit programma. Voor gedetailleerde informatie inzake de Verbonden Partijen verwijzen wij u naar de paragraaf Verbonden Partijen.

Naam verbonden partij	Taakveld
Holland Rijnland	0.1 Bestuur
Vereniging van Nederlandse Gemeenten	0.1 Bestuur
Belastingamenwerking Gouwe Rijnland	0.1 Bestuur

Wat mag het kosten?

	Jaarrekening 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028
Exploitatie	5.356	5.393	5.361	5.374	5.386	5.435
Baten	-1.014	-1.678	-1.799	-1.919	-1.920	-1.807
Lasten	6.370	7.072	7.160	7.293	7.307	7.243
Mutaties reserves	0	0	-60	0	0	0
Onttrekkingen	0	0	-60	0	0	0
	5.356	5.393	5.301	5.374	5.386	5.435

Financiële analyse op afwijkingen

Leeswijzer financiële analyses

Zie de toelichting in de leeswijzer op bladzijde 24.

Nr	Financieel verschil	L/B	2025	2026	2027	2028
1	Verkiezingen	L	95			
2	Bijdrage Holland Rijnland	L	-120			
3a	Inhuur Burgerzaken	L		-52	-53	
3b	Inkomensoverdracht aan het Rijk	L		-68	-68	
3c	Leges	B	120	120	120	

Nr	Toelichtingen
1	<p>Verkiezingen: Ter uitvoering van het raadsbesluit van 4 april 2024 (3392217), voor de toewijzing van het verzoek en vaststelling van budget voor een referendum van 6 juni 2024 (Meer betaalbare woningen door uitbreiding parkeerregulering), is het budget van verkiezingen in 2024 incidenteel verhoogd met € 95.000. In 2025 is hier geen sprake van, dit heeft een positief effect op de lasten.</p>
2	<p>Bijdrage Holland Rijnland - gemeentelijke bijdrage: In de Voorjaarsnota 2024 zijn de bijdragen aan de gemeenschappelijke regelingen bijgesteld aan de regionaal afgesproken indexatie van 8,45%. Dit betekent een structurele verhoging van de lasten vanaf 2025.</p>
3	<p>Met de komende piekjaren van 2024-2028 is er een exponentiële toename van de vraag naar reisdocumenten (paspoort en identiteitskaart) ingecalculerd, zoals vermeld in de Voorjaarsnota 2024. Op basis van een prognose volgens de NVVB (Nederlandse Vereniging voor Burgerzaken) zal de absolute piek van nieuwe aanvragen in 2026 en 2027 zijn. Dit heeft gevolgen voor zowel de lasten als de baten, zie onderstaande toelichting:</p> <p>Inhuur Burgerzaken: 2026: € 52.000 meer inhuurlasten dan in 2025 en 2027: € 53.000 meer inhuurlasten dan in 2025. Dit resulteert in een hoger geprognostiseerde personele capaciteit voor deze jaren.</p> <p>Inkomensoverdracht aan het Rijk: 2026: € 68.000 meer afdracht aan het Rijk t.o.v. 2025 en 2027: € 68.000 meer afdracht aan het Rijk t.o.v. 2025. Naarmate de leges opbrengsten hoger zijn, zal tevens de afdracht aan het Rijk hoger zijn.</p> <p>Hier tegenover staan de hogere baten uit leges: over de jaren 2025, 2026 en 2027 worden meer legesopbrengsten geraamd. Dit betreffen de positieve mutaties.</p>

Deelprogramma Algemene dekkingsmiddelen

(web 22-25)

Ontwikkelingen

Dit deelprogramma bestaat uit de OZB, overige belastingen en de algemene uitkering.

OZB woningen en niet-woningen

In lijn met de voorjaarsnota 2024 verhogen we de tarieven van belastingen en rechten met 5,16%. Deze verhoging is gebaseerd op het gemiddelde van de verwachte loonstijging, de indexering van de bijdrage aan de gemeenschappelijke regelingen en de materiële kostenstijging.

Naast deze reguliere indexering passen we boventrendmatige verhogingen toe van 4% en 5%, conform het besluit van respectievelijk de bezuinigingsronde in 2021 (stopt vanaf 2026) en het coalitieakkoord 2022. De totale stijging bedraagt daarmee 14,16%. Voor meer informatie verwijzen wij u naar de paragraaf Lokale heffingen.

Overige belastingen

Onder de overige belastingen vallen de hondenbelasting, precariobelasting en roerende ruimtebelastingen. In lijn met de voorjaarsnota 2024 verhogen we de honden- en precariobelasting met 5,16%. Het tarief voor de roerende ruimtebelasting stellen we op basis van wettelijke voorschriften gelijk aan dat van de OZB.

Algemene uitkering

De in dit taakveld opgenomen bedragen voor de te ontvangen algemene uitkering zijn gebaseerd op de Meicirculaire 2024. Over de gevolgen van deze circulaire voor de jaren 2025 en verder is uw raad separaat geïnformeerd via raadsvoorstel 34757994.

Doelstellingen

Bij het deelprogramma Algemene dekkingsmiddelen zijn er geen doelstellingen bepaald

Kaders

Kaderstellende nota's en verordeningen

Bij het deelprogramma Algemene dekkingsmiddelen zijn er geen kaderstellende nota's of verordeningen.

Verbonden partijen

Bij het deelprogramma Algemene dekkingsmiddelen werken wij niet samen met verbonden partijen.

Wat mag het kosten?

	Jaarstukken 2023	Begroting na wijz. 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028
Exploitatie	-138.523	-147.771	-154.922	-152.059	-153.194	-155.607
Lasten	1.414	2.412	1.848	1.651	1.633	1.684
Baten	-139.938	-150.183	-156.770	-153.710	-154.827	-157.291
	-138.523	-147.771	-154.922	-152.059	-153.194	-155.607

Financiële analyse op afwijkingen

Leeswijzer financiële analyses

Zie de toelichting in de leeswijzer op bladzijde 24.

Nr	Financiële mutaties	L/B	2025	2026	2027	2028
1	Gereserveerde algemene uitkering	L	618	207	220	168
2	OZB	B	3.282	1.477	2.884	4.494
3	Algemene uitkering	B	4.948	-5.040	-4.654	-3.932
4	Compensatiemiddelen jeugd	B	-1.676	502	-174	

Nr	Toelichtingen
1	<p>Gereserveerde algemene uitkering: Via de circulaire van het Gemeentefonds worden middelen toegekend voor specifieke doelen die daarvoor worden gereserveerd. Ten opzichte van 2024 daalt de reservering in 2025 met € 618.000 voornamelijk omdat de reserveringen inmiddels zijn omgezet in concreet onderbouwde budgetten elders in de begroting en de aanwas met nieuwe reserveringen vanuit de circulaire veelal in de loop van het begrotingsjaar plaatsvindt.</p> <p>In de meerjarenraming daalt de reservering t.o.v. 2025 met circa € 200.000. Dit betekent dat er in deze jaren dus lagere lasten zijn geraamd. Deze daling wordt voor een groot deel veroorzaakt doordat in de meicirculaire 2023 incidentele middelen beschikbaar zijn gesteld voor met name 2024 en 2025.</p>
2	<p>OZB: Door verhoging van de tarieven met het in de voorjaarsnota 2024 opgenomen stijgingspercentage van 5,16% en de boventrendmatige verhoging van 4% en 5% stijgt de opbrengst voor OZB woningen in 2025 met ca. € 2,1 miljoen, de OZB voor eigenaren niet woningen met ca. € 0,9 miljoen en OZB voor gebruikers van niet woningen met circa € 347.000. Dit is daarmee een voordeel t.o.v. het jaar 2024.</p> <p>Ook meerjarig is bij de OZB voor woningen sprake van een oplopende opbrengst. Ten opzichte van 2025 is de opbrengst in 2026 circa € 1,0 mln., in 2027 circa € 1,8 mln. en in 2028 circa € 2,9 mln. hoger. Dit wordt veroorzaakt door de toename van de woningvoorraad en de verwerking van de boventrendmatige verhoging met 5%.</p> <p>Voor de OZB op niet woningen leidt dit tot een hogere opbrengst in 2026 van circa € 0,5 mln., in 2027 van circa € 1,1 mln. en 2028 van circa € 1,6 mln. ten opzichte van 2025.</p>
3	<p>Algemene uitkering: Via de circulaire van het Gemeentefonds worden middelen toegekend. Ten opzichte van 2024 stijgt de opbrengst van de Algemene uitkering in 2025 met ca. € 5,0 mln. voor een deel wordt deze stijging veroorzaakt door incidenteel toegekende middelen</p>

Nr	Toelichtingen
	<p>voor het terugdraaien van de taakstelling op het besparingsverlies jeugd in de meicirculaire 2024 (zaaknr. 3457994).</p> <p>Door het structurele effect van de gevolgen van het ravijnjaar 2026 is de geraamde algemene uitkering in 2025 hoger dan in de volgende jaarschijven. In 2026 is de Algemene uitkering circa € 5,0 mln. lager, in 2027 is dit € 4,6 mln. en 2028 € 3,8 mln.</p>
4	<p>Compensatiemiddelen jeugd: Als gevolg van de plannen rond de hervormingsagenda jeugd houdt het Rijk rekening met een forse daling van de compensatiemiddelen in de meerjarenbegroting. Ten opzichte van 2024 resulteert dit voor Katwijk in een nadeel van ca. € 1,7 mln. Daarnaast is echter via het raadsvoorstel over de meerjarenbegroting jeugdhulp 2025-2028 (zaaknr. 3487894) rekening gehouden met verdere compensatie van het Rijk. Voor 2026 resulteert dit in een voordeel van circa € 0,5 mln. t.o.v. 2025. Voor 2027 daalt deze compensatie ten opzichte van 2025 met € 174.000 wat tot een nadeel in dat jaar leidt.</p>

Deelprogramma Overhead en overig

(web 26-29)

Ontwikkelingen

Beheer overige gebouwen en gronden

De kosten van het beheer en onderhoud van vastgoed stijgen. Dat komt onder meer door de verduurzaming die noodzakelijk is om te voldoen aan het Klimaatakkoord. De gemeente investeert daarom in duurzaamheidsmaatregelen. Op basis van de te behalen CO₂-reductie en de terugverdientijd worden keuzes gemaakt welke maatregelen worden uitgevoerd. De terugverdientijd van deze maatregelen is soms lang of er blijft een onrendabele top aanwezig. Dit vergroot de urgentie voor de gemeente om toe te werken naar een kernportefeuille, zodat er geen vastgoedobjecten in eigendom zijn die op de begroting drukken zonder inhoudelijke meerwaarde. Het is daarom van belang om het vastgoed efficiënter en flexibeler te benutten, de maatschappelijke meerwaarde ervan te behouden en die bij voorkeur te vergroten door multifunctioneel gebruik. Technische innovaties en de toenemende beschikbaarheid van data kunnen helpen de efficiency van het vastgoedgebruik te verhogen.

Het doel is om een goed onderhouden kernvastgoedportefeuille te realiseren die voldoet aan wet- en regelgeving, de samenhang en synergie in de wijken bevordert en optimaal bijdraagt aan de maatschappelijke opgaven. De gemeente heeft de benodigde vastgoedinformatie en beleidsplannen inmiddels dermate op orde dat de ontwikkeling naar een meer strategische sturing van de vastgoedportefeuille een logische volgende stap is.

Overhead

Het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) schrijft voor dat in de programmabegroting een apart overzicht moet worden opgenomen van de kosten van de overhead. In de programma's hebben we de kosten opgenomen die betrekking hebben op het primaire proces. Doordat de overhead in een apart taakveld wordt begroot, staan de overheadkosten niet meer bij de producten/taakvelden van bijvoorbeeld leges, riolering en afvalverwerking. De wijze waarop we overhead meenemen in de berekening van maximaal kostendeckende tarieven hebben we toegelicht in de paragraaf Lokale heffingen.

Overhead	2024	2025	2026	2027	2028
Overhead - salarissen	18.728	18.268	18.213	18.088	18.088
Overhead - materiële lasten	8.382	11.814	11.215	11.148	11.302
Totaal overhead	27.110	30.082	29.429	29.236	29.390
Toerekening aan investeringen en grondexploitaties	-1.465	-1.726	-1.751	-1.753	-1.745
Per saldo overhead	25.645	28.356	27.678	27.483	27.645
Percentage overhead	60,95%	65,01%	65,94%	66,03%	65,73%

In het taakveld overhead is bij het onderdeel salarissen sprake van een stijging van € 1.446.000 uit hoofde van de CAO-verwerking en formatieontwikkeling. Via het overheadpercentage worden deze lasten via de uurtarieven en belastingtarieven doorberekend aan de diverse taakvelden en investeringen van de begroting.

De ontwikkeling van de materiële lasten is voornamelijk toe te schrijven aan de gewijzigde behandeling van ICT-investeringen, waarbij de lasten direct in de exploitatie worden verantwoord.

Ontwikkelingen

In dit deelprogramma ramen we onder andere de baten en lasten die (nog) in afwachting zijn van verdere verdeling over de inhoudelijke taakvelden ofwel posten met een algemeen karakter die niet in specifieke taakvelden in te delen zijn. Onderstaande tabel geeft een overzicht van de meerjarenramingen voor deze stelposten. Een plus betreft de raming van een last en een min heeft betrekking op een baat (of een lagere last). De stelposten zijn voorzien van een toelichting.

Stelposten	2025	2026	2027	2028
1. Onvoorzien	68.000	68.000	68.000	68.000
2. Verdragingseffect investeringen	-800.000	-400.000	-400.000	-400.000
3. Stelpost prijsstijging	2.293.684	2.175.684	2.096.684	2.075.684
4. Stelpost prijsstijging areaalgevoelige budgetten	78.369	78.369	78.369	78.369
5. Stelpost Valkenhorst organisatie	195.000	445.000	445.000	445.000
6. Stelpost impactanalyse Valkenhorst	0	0	0	287.000
7. Stelpost voorziening onderhoud cultuurbedrijf	0	-102.175	-119.350	-119.350
8. Stelpost verloop vacatures	-447.695	0	0	0
9. Subsidies welzijnsprogramma	533.058	482.058	476.058	473.058

Nr	Toelichting
1	<i>Onvoorzien</i> Volgens het BBV (Besluit Begroting en Verantwoording) is de gemeente verplicht om een post onvoorzien op te nemen. De gemeente is vrij in de bepaling van de hoogte van dit bedrag. Gezien deze verplichting is deze post in deze begroting gesteld op structureel € 1,- per inwoner. Deze post kan ingezet worden om in de dekking te voorzien bij onvoorziene gebeurtenissen.
2	<i>Verdragingseffect investeringen</i> Omdat de ervaring leert dat het geraamde investeringsvolume niet daadwerkelijk gerealiseerd wordt, houden we hier rekening mee door het vormen van deze stelpost. Structureel houden we rekening met een bedrag van € 400.000 aan lagere afschrijvingslasten. Voor 2025 is deze stelpost incidenteel verhoogd tot € 800.000 via de Voorjaarsnota 2024.
3	<i>Stelpost prijsstijgingen</i> In de Voorjaarsnota 2024 is rekening gehouden met percentages die op dat moment golden. In deze begroting is gebruik gemaakt van deze stelpost en er resteert nog een kleine € 2,3 miljoen voor 2025 en ca. € 2,1 miljoen structureel.
4	<i>Stelpost prijsstijging areaalgevoelige budgetten</i> In de berekening van de meicirculaire 2020 is rekening gehouden met stijging van het aantal woningen/inwoners op basis van de geactualiseerde woningbouwprognose. Ook diverse uitgavenbudgetten binnen de meerjarenbegroting zijn areaalgevoelig maar die zijn niet (afzonderlijk) verhoogd. Om dit risico af te dekken zijn de budgettair voordelige uitkomsten

Nr	Toelichting
	van die meicirculaire voor dit doel gereserveerd.
5	<p><i>Stelpost Valkenhorst organisatie</i> Structureel is een stelpost opgenomen om eventuele extra lasten binnen de organisatie te kunnen dekken, voor de realisatie van producten voor Valkenhorst. Van deze stelpost wordt alleen gebruik gemaakt indien het werkbudget hier niet in voldoende mate in voorziet. Via de Voorjaarsnota 2024 is de stelpost voor het jaar 2025 incidenteel afgeraamd.</p>
6	<p><i>Stelpost impactanalyse Valkenhorst</i> Via deze stelpost houden we alvast rekening met de toekomstige effecten voor de gemeente naar aanleiding van de groei van Katwijk door de realisatie van Valkenhorst. De stelpost is gebaseerd op de in 2021 uitgevoerde impactanalyse. Elk jaar vindt een globale update plaats als gevolg van de geactualiseerde verwachting van woningopleveringen. Ten opzichte van de vorige begroting is sprake van een vertraging waardoor nu met een last van € 361.000 rekening wordt gehouden in 2028. Behalve dat we rekening houden met toekomstige lasten als gevolg van de uitbreiding door Valkenhorst, houden we ook rekening met toekomstige opbrengsten van € 74.000 in 2028. Het gaat daarbij om de stijging van een aantal gemeentelijke belastingen en heffingen. De opbrengsten als gevolg van OZB, Algemene Uitkering en bijdragen van derden worden elders in de begroting geraamd en maken geen onderdeel uit van deze stelpost.</p>
7	<p><i>Stelpost Voorziening onderhoud Cultuurbedrijf</i> Als gevolg van het raadsbesluit tot kredietverstrekking en financiering van het Cultuurbedrijf is tijdelijk deze stelpost gevormd. Doordat bestaande gebouwen worden afgestoten leidt dit tot structureel lagere onderhoudslasten. Deze onderhoudslasten staan in de huidige meerjarenbegroting geraamd als onderdeel van de voorziening groot onderhoud gebouwen. Om de voorziening niet voortijdig te wijzigen is een stelpost gevormd voor deze lagere lasten. Bij de aanpassing van de voorziening als gevolg van het geactualiseerde beheerplan zullen de financiële effecten worden verrekend met deze stelpost.</p>
8	<p><i>Stelpost verloop vacatures</i> In 2023 was sprake van een formatie-uitbreiding als gevolg van werkdruk en belangrijke opgaven. Door het vormen van deze stelpost werd uiting gegeven aan de verwachting dat niet alle vacatures direct ingevuld zouden worden. Voor 2025 wordt voor het laats rekening gehouden met een lagere last door niet ingevulde vacatures.</p>
9	<p><i>Subsidies welzijnsprogramma</i> Dit betreft een reservering voor de indexering van de welzijnssubsidies, welke in de Voorjaarsnota 2024 is opgenomen. Met ingang van 2023 worden naast de compensatie op lonen ook de prijzen gecompenseerd. Voor de indexatie wordt een gewogen index gehanteerd die voor 40% uit de loonindexatie en voor 60% uit de inflatie bestaat. De hiervoor gehanteerde indexen zijn dezelfde als die waarmee het Rijk gemeenten via de algemene uitkering compenseert voor de loon- en prijsontwikkelingen. Rekening houdend met de correctie over voorgaande jaren is een gewogen indexcijfer van 4,77% berekend voor alle gesubsidieerde instellingen. In de Voorjaarsnota is de post met € 350.000 verminderd.</p>

Vennootschapsbelasting

Eind 2022 heeft de gemeente een nieuw convenant Doorontwikkeld horizontaal toezicht (DHT) gesloten voor een periode van drie jaar. In samenwerking met een extern adviesbureau hebben we nader onderzoek gedaan naar de reikwijdte van de belastingplicht vennootschapsbelasting (Vpb). Verhoogde aandacht gaat hierbij uit naar het grondbedrijf en de parkeergarages, gezien het risicoprofiel van deze activiteiten voor de Vpb. Volgens het hiervoor geldende beoordelingskader zijn

zowel het grondbedrijf als de parkeergarages tot op heden niet winstgevend en de inschatting is dat dit voor het gehele boekjaar 2024 niet aan de orde is. De gemeente monitort jaarlijks de activiteiten en beoordeelt dan voor welke activiteiten zij aangifte moet doen.

Doelstellingen

Nummer	Wat willen we bereiken	Wat gaan we daarvoor doen
OC-1	Het portefeuilleplan is afgerond in 2024. Op basis van dit plan werken we toe naar een kernportefeuille waarin maatschappelijke accommodaties zoveel mogelijk multifunctioneel worden gebruikt en de beleidsdoelstellingen optimaal worden ondersteund.	
OC-1.1		Op basis van het portefeuilleplan werken we de strategie per object uit in de objectplannen. Hieruit volgen acties die in het jaarplan worden verwerkt.
OC-2	Verhogingen van het multifunctioneel gebruik van maatschappelijke accommodaties.	
OC-2.1		We stimuleren en faciliteren multifunctioneel gebruik van de gemeentelijke maatschappelijke accommodaties. We voeren gesprekken met huurders en gebruikers van gemeentelijke accommodaties over samenwerking en gebruikmaking van elkaars accommodaties of het delen van ruimten.
OC-3	Verduurzaming van het gemeentelijke vastgoed om in 2030 te kunnen voldoen aan het Klimaatakkoord.	
OC-3.1		In 2025 worden de gemeentelijke vastgoedobjecten uit fase II en III verduurzaamd, onder andere gemeentelijke sportaccommodaties. Dit is een continu proces tot aan 2030. Tevens worden de meerjarenonderhoudsplanningen omgezet naar duurzame meerjarenonderhoudsplanningen. Dit is gestart in 2024 en loopt door in 2025.
OC-3.2		We werken de routekaart Verduurzaming voor de verdere verduurzaming van het vastgoed verder uit om in 2030 te voldoen aan de eisen van het Klimaatakkoord.
OC-4	Afronding van de verkoop van gemeentelijk vastgoed in overeenstemming met het vastgoedbeleid.	

Nummer	Wat willen we bereiken	Wat gaan we daarvoor doen
OC-4.1		We handelen de laatste verkopen af van de gemeentelijk verkooplijst. Dit betreffen de complexere dossiers die veel inzet vragen van de organisatie en mogelijk een doorloop hebben naar 2026 en verder.

Kaders

Kaderstellende nota's en verordeningen

Taakveld	Nota of verordening	Datum	Zaaknr.
0.3	Nota Vastgoed 2022--2026	09-03-2023	2809907
0.3	Verduurzaming gemeentelijk vastgoed	07-07-2016	676990
0.3	Nota snippergrond	23-09-2021	1907732
0.5	Treasurystatuut 2022	30-06-2022	2862470
alle	Financiële verordening 2024	16-05-2024	3320224
alle	Nota reserves en voorzieningen 2024	20-06-2024	3274622

Verbonden partijen

In de tabel hieronder staan de namen van de Verbonden Partijen, die te maken hebben met de uitvoering van dit programma. Voor gedetailleerde informatie inzake de Verbonden Partijen verwijzen wij u naar de paragraaf Verbonden Partijen.

Naam verbonden partij	Taakveld
BNG NV	0.5 Treasury
Alliander NV	0.5 Treasury
Zeehaven IJmuiden NV	0.5 Treasury
Dunea NV	0.5 Treasury

Wat mag het kosten?

	Jaarrekening 2023	Begroting na wijz. 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028
Exploitatie	24.226	23.986	29.917	28.585	30.363	30.600
Lasten	27.494	32.833	33.823	34.440	34.423	34.688
Baten	-3.268	-8.847	-3.906	-5.855	-4.060	-4.088
Mutaties reserves	-1.477	2.539	-1.686	1.950	200	200
Toevoegingen	6.555	15.629	104	1.950	200	200
Onttrekkingen	-8.033	-13.091	-1.790	0	0	0
	22.749	26.524	28.231	30.535	30.563	30.800

Financiële analyse op afwijkingen

Leeswijzer financiële analyses

Zie de toelichting in de leeswijzer op bladzijde 24.

Nr	Financiële mutaties	L/B	2025	2026	2027	2028
1	Project Bedrijfsvoering op orde	L	220			
2	Strategisch beleid HRM	L	-320			
3	Gemeenschapshuis Rijnsburg	L	90			
4	Eigendommen niet voor publieke diensten	L	2.170			
	Eigendommen niet voor publieke diensten	B	-4.300	1.750	260	260
5	ICT - omzetting	L	-445	-60	-120	-180
6	Vitaliteits(-pact & -beleid)	L		400	400	400
7	Organisatieontwikkeling	L		200	200	200
8	Regeling vervroegde uittreding (RVU)	L				125
9	Wet Open Overheid	L			80	80
10	Alliander - dividend	B	-785			
11	Gewijzigde verdeling personeelslasten	L	-610			
	Overige - stelposten					

Nr	Toelichtingen
1	<p>Project Bedrijfsvoering op orde: Voor het programma bedrijfsvoering op orde is een incidenteel budget ter beschikking gesteld. In 2024 bedraagt dit € 220.000. Hierbij is gekeken naar processen, rollen en taken van adviseurs, inrichting in het financiële systeem, ontwikkelen van diverse overzichten in Power BI en inrichten en implementeren van LIAS. Wetende dat eind 2026 ons contract voor het huidige financiële systeem eindigt, is in het tweede kwartaal 2024 een Proof of Concept ingericht (PoC, testomgeving) door een externe partij in Microsoft 365 Dynamics Finance & Operations. Dit past in de I-visie hoe de organisatie zich ontwikkelt op ICT gebied. Echter hiermee werkt nog geen enkele gemeente. Door deze PoC ontdekken wij in het derde kwartaal 2024 of dit werkbaar is voor de gemeente of dat er een aanbesteding moet volgen voor een traditioneel financieel systeem voor de gemeentelijke overheid. Een raadsbesluit met de benodigde middelen voor een nieuw financieel systeem wordt eind 2024 / begin 2025 aan uw raad voorgelegd.</p>
2	<p>Strategisch beleid HRM: in 2024 is het budget voor strategisch beleid overgeheveld naar verschillende units en clusters voor het toepassen van een zogenaamde dakpanconstructie voor personeel. Hiermee worden de kosten gedekt van een tijdelijke overlap in de bezetting wanneer medewerkers in cruciale functies met pensioen gaan om zo de overdracht van werkzaamheden te borgen. Voor dit strategisch beleid is in 2023 € 200.000 oplopend naar € 430.000 in 2025 structureel beschikbaar gesteld.</p>
3	<p>Gemeenschapshuis Rijnsburg: Midden 2022 heeft een beheerderswisseling plaatsgevonden, waarbij de horeca is weggevallen. Het niet langer combineren van beheer- en horecatalaken resulteert in hogere kosten. Hiervoor is in de Voorjaarsnota 2024 € 90.000 incidenteel in 2024 beschikbaar gesteld voor de hogere beheerderskosten. Deze lasten vervallen in 2025.</p>
4	<p>Eigendommen niet voor publieke diensten: Baten: In 2024 zijn incidenteel baten opgenomen voor de verkopen van de grond Snippergroen, de verkoop van de volkstuinten en hotel Riche. Tevens is besloten de indexatie vast te stellen op 5,16%, wat leidt tot een structurele toename van de huur- en pachttopbrengsten met € 285.000 vanaf 2025. In 2026 wordt de Vorming Cultuurbedrijf / Stichting Planck meegenomen, zie tevens raadsbesluit Voorlopig Ontwerp en financiering huisvesting Stichting Planck (kenmerk: 3262168) inclusief de reserveboeking en</p>

Nr	Toelichtingen
	<p>huuropbrengsten, dit is incidenteel. Lasten: Het project naar aanleiding van de Nota uitgifte snippergrond (kenmerk Z29368D3046586) kent hogere lasten van € 160.000 in 2024, onder meer vanwege additionele advieskosten (zoals voor huurdoSSIers en juridische zaken). Incidenteel was hiervoor al € 50.000 beschikbaar in 2024. Ook is in 2024 € 45.183 incidenteel beschikbaar gesteld voor de afboeking van de boekwaarde van de grond Volkstuinen. In de Najaarsbestuursrapportage 2023 is besloten om het budget van € 1.125.000 van de boekwaarde van Hotel Riche incidenteel over te hevelen naar 2024 (zie baten). In de Voorjaarsnota 2024 is besloten om een budget van € 750.556 incidenteel beschikbaar te stellen voor de afboeking van de boekwaarde van De Burgt. Deze extra middelen vervallen in 2025 en verder.</p>
5	<p>ICT - omzetting: de implementatie- en licentiekosten bij nieuwe ICT-oplossingen worden niet meer geactiveerd. Daarop is een vertaling gemaakt van alle ICT kredieten naar de exploitatielasten.</p>
6	<p>Vitaliteitspact & -beleid: Met ingang van 2024 treedt de regeling Vitaliteitspact in werking. Het Vitaliteitspact heeft het doel om werknemers in de gelegenheid te stellen vitaal en duurzaam inzetbaar te blijven richting hun steeds verder opschuivende pensioenleeftijd. Ook voor preventiemaatregelen is ten aanzien van langdurig verzuim en ter bevordering van het werkgeluk in de Voorjaarsnota 2024 budget beschikbaar gesteld voor de jaren 2024 en 2025. Incidenteel wordt in totaal hiervoor € 400.000 geraamd wat in 2026 komt te vervallen.</p>
7	<p>Organisatieontwikkeling: doorontwikkeling zelforganisatie, voor de doorontwikkeling, scholing en opleiding is voor de jaren 2024 en 2025 € 200.000 geraamd. Deze lasten vervallen in 2026.</p>
8	<p>Regeling vervroegde uittreding (RVU): voor de uitvoering van de RVU-regeling, zoals opgenomen in gemeentelijke cao 2024-2025, is in de begroting 2024 voor de jaren 2024 t/m 2027 incidenteel € 125.000 beschikbaar gesteld. Deze lasten vervallen in 2028.</p>
9	<p>Wet Open Overheid: Voor de implementatie van de Wet Open Overheid (WOO) is via de meicirculaire 2021 incidenteel extra budget van € 80.000 beschikbaar gesteld voor de jaren 2024, 2025 en 2026. Dit vervalt in 2027.</p>
10	<p>Alliander - dividend: in de Voorjaarsnota 2024 is een incidenteel extra dividendopbrengst geraamd. Deze is ontstaan door de verkoop van dochterbedrijf Kenter. In 2025 vervallen deze extra baten.</p>
11	<p>Gewijzigde verdeling personeelslasten: Als gevolg van een gewijzigde verdeling van personeelslasten over de deelprogramma's is sprake van een aanpassing van de begroting.</p>
	<p>Overige - Stelposten, voor een uitgebreide toelichting op de stelposten wordt verwezen naar de toelichting op de ontwikkelingen van programma OC.</p>

Nr	Reserve	O/T	2025	2026	2027	2028
1	Algemene reserve	O	1.789			
2	Nog uit te voeren activiteiten	T	-96			
3	Afschrijvingen	T		1.750		
4	Sociaal domein	T	200	200	200	200

Nr	Toelichtingen
1	De onttrekkingen aan de Algemene reserve bestaan uit: - De nadelige uitkomsten van de septembercirculaire 2022 voor 2025 zijn verwerkt in een onttrekking aan de algemene reserve van € 1,4 miljoen; - Cultuurbedrijf – onttrekking vanwege het versneld afschrijven van De Burgt € 370.000
2	Nog uit te voeren activiteiten: incidentele budgetten die vanuit het begrotingsjaar zijn overgeheveld naar het volgende begrotingsjaar via deze reserve.
3	Afschrijvingen: Dit betreft de toevoeging, verkoop van gemeentelijke panden, aan de reserve afschrijvingen ten behoeve van de Vorming Cultuurbedrijf / Stichting Planck.
4	Sociaal domein: Structureel wordt jaarlijks € 200.000 vanuit de algemene dekkingsmiddelen toegevoegd aan deze reserve.

Wettelijke indicatoren

(web 30)

Voor dit programma zijn er geen wettelijke indicatoren.

Katwijkse indicatoren

Indicator	Extra informatie	Bron	Norm	R2022	R2023	2024	2025	2026	2027
Dienstverleningskanalen									
Baliebezoeken	Baliebezoek op afspraak en baliebezoek vrije inloop (alleen DV)."	Management informatiezuil Q-matic	43.519	38.000	25.569	35.000	35.000		
Gebruik digitale aanvragen	* Vanwege corona extra toename in aantal, was 14.000	Document management systeem / web statistiek	30.000	25.000	25.479	30.000	30.000		
Gemeentelijke servicenormen									
Meldingen openbare ruimte	Binnen 2 werkdagen contact opgenomen met melder. (indicator is aangepast omdat meerdere afdelingen betrokken zijn bij afhandeling)	Fixi-systeem	90%	70%	92%	75%	80%	85%	85%
Servicenormen									
Telefonie	Terugbelafpraak binnen 1 werkdag	Eigen gegevens	80%		64%		90%		
Balie	Servicenormen Katwijk	Eigen gegevens	90%				95%		
Balie	Wachttijd is maximaal 10 minuten	Vrije inloop					95%		
Balie	Wachttijd bij afspraak maximaal 4 minuten	Op afspraak					95%		
Brief/e-mail/e-formulier	Binnen drie weken inhoudelijke beantwoording	Eigen gegevens	95%	n.n.b.		n.n.b.			

De opgenomen normen zijn afkomstig van de servicenormen gemeente Katwijk 2016.

1 Veiligheid

(web 31)

Programmadoelstelling

Veiligheid is een basisvoorwaarde voor een leefbare gemeente. De gemeente met haar inwoners speelt een grote rol bij de zorg voor veiligheid en streeft naar een veilige en leefbare gemeente voor alle inwoners. Het is onze ambitie om de gemeente Katwijk veilig te houden zodat inwoners, ondernemers en bezoekers hier graag wonen, werken en verblijven. De gemeente zoekt daarbij naar een goede balans tussen het voorkomen van overtredingen, het scheppen van voorwaarden voor een leefbare woon- en werkomgeving en het handhavend optreden tegen overtredingen.

Deelprogramma's Crisisbeheersing en brandweer

(web 32-35)

Ontwikkelingen

Op grond van de Wet veiligheidsregio's is het college van burgemeester en wethouders verantwoordelijk voor de organisatie van de brandweezorg, de geneeskundige hulpverlening en de rampenbestrijding en crisisbeheersing. De uitvoering van deze taken is belegd bij de Veiligheidsregio Hollands Midden (VRHM).

De voorbereiding op grootschalige incidenten en crises vraagt om goede samenwerking tussen alle (hulp)diensten. De crisisorganisatie van de gemeente is de afgelopen jaren ingezet bij een aantal verschillende incidenten, tijdens de coronacrisis en bij de opvang van vluchtelingen uit Oekraïne. Omdat crisissituaties vrijwel altijd onverwacht ontstaan, is een goede voorbereiding noodzakelijk. Dat houdt in dat de processen op orde moeten zijn en de medewerkers van de crisisorganisatie een passende opleiding krijgen en weten wat er van ze wordt verwacht.

In Katwijk vinden veel verschillende soorten evenementen plaats. Bij de grote evenementen in de gemeente werken we samen met de hulpdiensten en organisatoren om deze zo veilig mogelijk te laten verlopen en de overlast voor de omgeving te beperken. Dit doen we door goede afspraken te maken die we als voorschriften verbinden aan de evenementenvergunning. Externe omstandigheden vragen om constante bijsturing en alertheid om de zogenoemde restrisico's bij evenementen goed in kaart te brengen en de veiligheidsaanpak eventueel aan te passen. Denk bij externe omstandigheden aan landelijke ontwikkelingen, demonstraties, het gebruik van nieuwe soorten drugs, geopolitieke ontwikkelingen of politiecapaciteit.

Doelstellingen

Nummer	Wat willen we bereiken	Wat gaan we daarvoor doen
1A-1	Een gemeentelijke organisatie die in geval van een crisis in staat is de aan de gemeente opgedragen taken en verantwoordelijkheden doordacht en voortvarend uit te voeren, overeenkomstig wettelijke eisen en regionale processen en afspraken.	
1A-1.01		We leiden de gemeentelijke crisisorganisatie op, overeenkomstig het aanbod van de VRHM, om de kennis en ervaring op het gewenste niveau te houden. Afhankelijk van de kennis, ervaring, rol en behoefte geven we de mogelijkheid om deel te nemen aan opleidingen, trainingen en oefeningen.
1A-1.02		In samenwerking en afstemming met partners en organisatoren van evenementen dragen we zorg voor een laag en aanvaardbaar restrisico op veiligheid. Voor de risicovolle evenementen stellen we operationele informatiekaarten op. Te denken valt aan Koningsdag, de feestweken van de Oranjeverenigingen en de jaarwisseling. Wij willen aanvragers van risicovolle evenementen faciliteren bij het opstellen van hun veiligheidsplan door een regionaal format te ontwikkelen. Tot slot leveren wij een bijdrage aan de ontwikkeling van het nieuwe evenementenbeleid (programma 3).

Kaders

Kaderstellende nota's en verordeningen

Taakveld	Nota of verordening	Datum	Zaaknr.
1.1	Regionaal Beleidsplan 2024 -2027	03-2024	
1.1	Regionaal Crisisplan	7-12-2017	

Verbonden partijen

In de tabel hieronder staan de namen van de Verbonden Partijen, die te maken hebben met de uitvoering van dit programma. Voor gedetailleerde informatie inzake de Verbonden Partijen verwijzen wij u naar de paragraaf Verbonden Partijen.

Naam verbonden partij	Taakveld
Veiligheidsregio Hollands Midden (VRHM)	<p>De VRHM behartigt de gemeenschappelijke belangen van de 18 gemeenten op het terrein van:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Brandweezorg • Samenwerking Crisisbeheersing • Multidisciplinaire voorbereiding rampenbestrijding • In stand houden gemeenschappelijke meldkamer • In stand houden van een GHOR

Wat mag het kosten?

	Jaarrekening 2023	Begroting na wijz. 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028
Exploitatie	3.895	4.254	4.564	4.565	4.564	4.564
Baten	-276	-302	-323	-323	-323	-323
Lasten	4.171	4.556	4.887	4.887	4.887	4.887
Mutaties reserves	-227	523	-21	-21	-21	-21
Onttrekkingen	-227	-315	-21	-21	-21	-21
Toevoegingen	0	838	0	0	0	0
	3.667	4.777	4.543	4.543	4.543	4.543

Financiële analyse op afwijkingen

Leeswijzer financiële analyses

Zie de toelichting in de leeswijzer op bladzijde 24.

nr	Financiële mutaties	L/B	2025	2026	2027	2028
1	VRHM - gemeentelijke bijdrage	L	-360			

nr	Toelichtingen
1	VRHM - gemeentelijke bijdrage: In de Voorjaarsnota 2024 zijn de bijdragen aan de gemeenschappelijke regelingen bijgesteld aan de regionaal afgesproken indexatie van 8,45%. Dit betekent een structurele verhoging van de lasten vanaf 2025 waardoor dit in 2025 tot een negatief verschil leidt.

Deelprogramma Openbare orde en veiligheid

(web 36-39)

Ontwikkelingen

In januari 2024 heeft de gemeenteraad de Veiligheidsagenda 2024-2027 vastgesteld.

Daarmee zijn de prioriteiten voor de aankomende jaren vastgesteld. Deze zijn onderverdeeld in de volgende vijf thema's: georganiseerde en ondermijnende criminaliteit, digitale veiligheid, veilige wijken, zorg en veiligheid en voetbalgeweld. De rode draad is het voorkomen van jonge aanwas in de criminaliteit en het voorkomen/verminderen van het middelengebruik.

De afgelopen jaren is het criminele milieu verhard. Er zijn meerdere ernstige incidenten geweest die verband hielden met drugscriminaliteit. Deze incidenten hadden impact op het veiligheidsgevoel van de inwoners van Katwijk. Het aantal jeugdigen stijgt dat zich schuldig maakt aan overtredingen en misdrijven. Veel geweldsincidenten en problemen rondom verstoring van de openbare orde zijn drugsgerelateerd. De groep gebruikers van verdovende middelen lijkt de laatste jaren toe te nemen. Tegelijkertijd zorgen onder andere de digitalisering van onze maatschappij en de bezuinigingen en het capaciteitsgebrek in de zorg voor nieuwe vraagstukken/uitdagingen op het gebied van veiligheid. Daarom is het belangrijk om in actie te komen voordat problemen ontstaan of erger worden. Dat vraagt om zorgvuldige afstemming en integrale samenwerking tussen de gemeentelijke organisatie en externe partijen en organisaties.

De vastgestelde Veiligheidsagenda geeft hieraan prioriteit en richting.

Georganiseerde en ondermijnende criminaliteit

Uit cijfers van de GGD blijkt dat in Katwijk het middelengebruik is toegenomen, met name onder jongeren. Dit gaat gepaard met drugshandel en criminaliteit. De maatschappelijke tendens is dat (openlijk) drugsgebruik normaal wordt gevonden. Tijdens de coronaperiode is de handel in verdovende middelen verplaatst van in de woning naar buiten. Deze handel heeft aantrekkingskracht op sommige jongeren en jongvolwassenen. Snel geld verdienen is voor hen aantrekkelijk. Zij worden hierdoor de criminaliteit ingezogen. Dit kan grote gevolgen hebben voor hun toekomst. Wij willen jongeren weerbaarder maken tegen ondermijnende criminaliteit door hen de gevolgen en risico's van keuzes te laten inzien. Criminelen zoeken manieren om eenvoudig veel geld te verdienen. Voor hun illegale activiteiten maken zij gebruik van bestaande legale bedrijven en diensten en kwetsbare personen. Dit heet ondermijning. Om ondermijnende activiteiten tegen te gaan, willen wij voldoende barrières opwerpen en inzetten op het weerbaarder maken van bepaalde groepen in de samenleving.

Digitale veiligheid

De samenleving digitaliseert. Hoewel digitalisering veel nieuwe kansen en mogelijkheden biedt, zijn er ook risico's aan verbonden. Steeds meer mensen worden slachtoffer van digitale criminaliteit en de gevolgen blijven doorgaans niet beperkt tot materiële schade. Slachtoffers worden vaak blijvend

psychisch beschadigd en ondervinden emotionele problemen. Door de omvang en ernst van digitale criminaliteit hebben de overheid en financiële instellingen een belangrijke taak om inwoners en bedrijven alert en weerbaar te maken. Daarnaast is het belangrijk dat de overheid online een goede informatiepositie krijgt om daarmee (dreigende) ordeverstoringen te kunnen voorkomen.

Veilige wijken

Inwoners moeten zich veilig voelen in hun woon- en leefomgeving. Dit geldt ook voor ondernemers en medewerkers op bedrijventerreinen en bezoekers van winkelgebieden, reizigers in het openbaar vervoer en scholieren. De impact van criminaliteit of overlast in de directe woon-, werk of leefomgeving is groot en zorgt vaak voor een gevoel van onveiligheid. Een overheid die deze criminaliteit en overlast aanpakt, wekt vertrouwen en draagt bij aan het herstellen van het veiligheidsgevoel. Het is van belang dat er een aanpak is van zowel de zogenoemde traditionele criminaliteit als van overlast. Een veilige en leefbare omgeving maken we met elkaar. We willen inwoners stimuleren om met elkaar het gesprek aan te gaan en elkaar aan te spreken.

Zorg en Veiligheid

Het veiligheidsdomein werkt intensief samen met het sociaal domein om de zorg- en veiligheidsthematiek op te pakken. Het sociaal domein doet dit vanuit de preventieve zorgkant en het veiligheidsdomein vanuit de repressieve veiligheidskant. Het gaat hierbij om verwarde personen, huiselijk geweld en overlast door volwassenen en jongeren.

Voetbalgeweld

Het seizoen 2023-2024 was het laatste seizoen waarbij uitpubliek bij derby's niet was toegestaan. Het aantal geweldsincidenten rondom voetbalwedstrijden is afgenomen. Het afgelopen jaar hebben de gemeente, voetbalverenigingen, de politie en de KNVB intensief samengewerkt om de voorwaarden voor veilige voetbalwedstrijden te creëren, zodat derby's weer met uitpubliek gespeeld konden worden. Een eerste pilot met een aantal uitsupporters is naar tevredenheid verlopen. Het komende jaar willen de gemeente, de verenigingen, de politie en de KNVB hierin weer verdere stappen nemen.

Doelstellingen

Nummer	Wat willen we bereiken	Wat gaan we daarvoor doen
1B-1	Een veilige en leefbare gemeente.	
1B-1.01		<p>Georganiseerde en ondermijnende criminaliteit</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Met de aanpak jeugdcriminaliteit werken we toe naar een Katwijkse aanpak van jeugdcriminaliteit, waarbij we putten uit bestaande initiatieven en aanpakken, zoals Dealbreakers. 2. Uitbreiding van de ondermijningsartikelen in de Algemene Plaatselijke Verordening. Door middel van een aanwijzingsbesluit willen wij voor specifieke branches een vergunningsplicht instellen, zodat deze branches onderworpen kunnen worden aan een Bibob-toets. 3. In aanvulling op de strafrechtelijke aanpak geven wij uitvoering aan de bestuurlijke aanpak van drugs (artikel 13b Opiumwet) en leggen we onder meer gebiedsverboden en een last onder dwangsom op aan mobiele drugsdealers.

Nummer	Wat willen we bereiken	Wat gaan we daarvoor doen
		<p>4. Samen met het programmateam van de Weerbare Sierteeltsector zetten wij in op het versterken van de weerbaarheid van ondernemers en het voorkomen van arbeidsuitbuiting.</p>
1B-1.02		<p>Digitale veiligheid</p> <p>5: Om de digitale weerbaarheid van ondernemers en inwoners te vergroten, organiseren we voorlichtingsbijeenkomsten in samenwerking met het Platform Veilig Ondernemen (PVO) en de Lokale Alliantie.</p> <p>6: Online aangejaagde ordeverstoringen: samen met de politie en andere partners houden we deze in de gaten en ondernemen acties indien nodig.</p>
1B-1.03		<p>Veilige wijken</p> <p>7: De aanpak van overlastproblematiek in wijken geven wij vorm in samenwerking met de wijkregisseurs, jeugd en jongerenwerk, politie en de boa's.</p> <p>8: Het effect van de inzet van de boa's in de horecanachten op de leefbaarheid in het centrumgebied wordt geëvalueerd.</p> <p>9: Bij verstoringen, geweld of ongeregelheden nemen we passende bestuurlijke maatregelen tegen betrokkenen.</p>
1B-1.04		<p>Zorg en veiligheid</p> <p>10: We zetten preventief in op een persoonsgerichte aanpak voor overlastgevende jeugd met interne en externe partijen. Dit doen wij met de recent opgerichte Zorg- en Veiligheidstafel Jeugd.</p> <p>11: Samen met platform Kocon gaan wij door met de acties met betrekking tot de bewustwording over de risico's en schadelijke gevolgen van drugs en de drugspreventiecampagne.</p> <p>12: Als wij criminele jeugdgroepen identificeren, komen wij samen met het Zorg- en Veiligheidshuis tot een aanpak.</p> <p>13: Wij werken aan een convenant voor de Zorg- en Veiligheidstafel Jeugd om informatie doelmatig te kunnen delen.</p>
1B-1.05		<p>Voetbalgeweld</p> <p>13: Voor iedere risicovolle voetbalwedstrijd vindt een vooroverleg plaats met de verenigingen, de politie, de KNVB en de gemeente om de risico's in kaart te brengen en afspraken te maken over het aantal uitsupporters, de wijze van vervoer en de veiligheidsmaatregelen op het complex. Na iedere risicowedstrijd worden de afspraken geëvalueerd.</p> <p>14: We zetten in op samenwerking met de</p>

Nummer	Wat willen we bereiken	Wat gaan we daarvoor doen
		<p>KRV-tuchtcommissie (Katwijk, Rijnsburg en Valkenburg). Deze commissie wordt gevormd door afgevaardigden van de normen- en waardencommissies van de vijf voetbalverenigingen in Katwijk.</p> <p>15: Samen met de verenigingen, politie en de KNVB geven we vorm aan de dadergerichte aanpak als er strafbare feiten zijn gepleegd.</p> <p>16: Gedurende het voetbalseizoen 2024-2025 zullen wij samen met de politie, het OM, de KNVB en de verenigingen werken aan een convenant om informatie-uitwisseling mogelijk te maken.</p>

Kaders

Kaderstellende nota's en verordeningen

Taakveld	Nota of verordening	Datum	Zaaknr.
1.2	Veiligheidsagenda 2024-2027	29-02-2024	3291575
1.2	Algemene Plaatselijke Verordening Katwijk 2014	01-06-2023	3066223

Verbonden partijen

Bij het deelprogramma Openbare orde en veiligheid werken wij niet samen met verbonden partijen.

Wat mag het kosten?

	Jaarrekening 2023	Begroting na wijz. 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028
Exploitatie	2.741	3.100	2.824	2.586	2.533	2.535
Lasten	2.986	3.317	2.999	2.761	2.708	2.710
Baten	-246	-217	-175	-175	-175	-175
	2.741	3.100	2.824	2.586	2.533	2.535

Financiële analyse op afwijkingen

Leeswijzer financiële analyses

Zie de toelichting in de leeswijzer op bladzijde 24.

Nr	Financiële mutaties	L/B	2025	2026	2027	2028
1	Pilot verruiming sluitingstijden horeca	L		200	200	200
2	Opsporing/ruiming conventionele explosieven	L	100			
3	Gewijzigde verdeling personeelslasten	L	165		65	65

Nr	Toelichtingen
1	Pilot verruiming sluitingstijden horeca: In de Voorjaarsnota 2024 is de formatie voor de BOA's (+ nachttoeslag) uitgebreid voor de jaren 2024 en 2025 met € 200.000. Vanaf 2026 is deze extra last niet meer aanwezig waardoor dit een positief verschil in deze jaren betreft.
2	Opsporing/ruiming conventionele explosieven: In 2024 is incidenteel budget geraamd van € 100.000 voor voormalig vliegveld Valkenburg. Dekking via de bestemmingsreserve Bommenregeling in 2024. Omdat deze last niet meer geraamd staat voor 2025 is dit een positief verschil in dat jaar.
3	Gewijzigde verdeling personeelslasten: Als gevolg van een gewijzigde verdeling van personeelslasten over de deelprogramma's is sprake van een aanpassing van de begroting. De last op dit deelprogramma is € 165.000 lager in 2025 ten opzichte van 2024. Waardoor dit een positief verschil betreft.

Wettelijke indicatoren

(web 40)

Indicator	Katwijk 2020	NL 2020	Katwijk 2021	NL 2021	Katwijk 2022	NL 2022	Katwijk 2023	NL 2023	Katwijk 2024	Katwijk 2025
Verwijzingen Halt [per 1.000 jongeren van 12-17 jaar]	20	11	12	8	9	8	15	9		
Winkeldiefstallen [per 1.000 inwoners]			1,4	1,8	1,6	2,3	2,1	2,5		
Geweldsmisdrijven [per 1.000 inwoners]	2,2	4,6	2,7	4,4	2,8	4,5	2,1	4,3		
Diefstallen uit woning [per 1.000 inwoners]			0,4	1,4	0,5	1,4	0,7	1,3		
Vernielingen en beschadigingen (in de openbare ruimte) [per 1.000 inwoners]	3,5	6,2	3,6	6,1	4,2	6	3,6	5,8		

Katwijkse indicatoren

Indicator	Bron	Norm	R2022	R2023	2024	2025	2026	2027
Veiligheid / criminaliteit								
Rapportcijfer veiligheid eigen woonbuurt in Katwijk	Veiligheids- monitor 2019	7,4 (2)	n.b.	7,7	7,7	7,8	7,8	
% Persoonlijk slachtofferschap excl. cybercrime (afgelopen 12 mnd.)	Veiligheids- monitor 2019	15,2 (4)	n.b.	17	11,4	11	11	
Meldingsbereidheid (% ondervonden delicten excl. cybercrime)	Veiligheids- monitor 2019	34,4 (5)	n.b.	n.b.	31,8	33,1	33,1	
Misdrijven Katwijk (totaal geregistreerde misdrijven)	CBS/politie 2019	1705 (6)	2.455	2.256	2.025	1.950	1.950	
Misdrijven Katwijk (totaal per 1000 inwoners)	CBS	47,5 (7)	29	34	30,8	29,6	29,6	
Digitale criminaliteit(8) Combicijfer pesten en verkoopfraude	Veiligheids- monitor 2019	8,80%	n.b.	9	8,40%	9,00%	9,00%	
Cybercriminaliteit(9) (Combicijfer hacken en id-fraude)	Veiligheids- monitor 2019	6,00%	n.b.	12	4,80%	5,40%	5,50%	

2 Verkeer, vervoer en waterstaat

(web 41)

Programmadoelstelling

De gemeente Katwijk is een optimaal bereikbare gemeente en kent een toekomstbestendig, veilig en goed onderhouden mobiliteitssysteem. Dit systeem maakt onze verdichtingsopgave mogelijk en zorgt dat Katwijk nu en in de toekomst een gemeente is waar mensen goed en bereikbaar kunnen wonen en werken.

Deelprogramma Parkeren

(web 42-45)

Ontwikkelingen

Ruimte voor het parkeren van auto's en fietsen is belangrijk voor de bereikbaarheid van onze gemeente. De ruimte is beperkt en moet op de juiste manier ingedeeld worden. We moeten daarom keuzes maken. Daarbij moet er een goed evenwicht zijn tussen de vraag naar parkeermogelijkheden en het aanbod aan parkeerplekken voor auto en fiets.. Geen regulering, maar andere creatieve parkeeroplossingen, waarbij we eventuele belemmeringen wegnemen met behoud van kwaliteit van de openbare ruimte en de leefbaarheid op straat. Daarnaast gaan we uit van een efficiënte bedrijfsvoering van het straat- en garageparkeren.

Doelstellingen

Nummer	Wat willen we bereiken	Wat gaan we daarvoor doen
2A-1	De ruimte is schaars en moet goed verdeeld worden. Door planmatig te werken aan voldoende parkeergelegenheid bij onder andere woningbouwprojecten maken we onze woningbouwopgave mogelijk. Dit levert ook een positieve bijdrage aan de bereikbaarheid, leefbaarheid en veiligheid.	
2A-1.1		We bereiden de invoering van parkeerregulering voor in Valkenhorst (inclusief omliggende gebieden Valkenburgse Meer, Zijlhoek, De Woerd en Mient Kooltuin). Deze maatregel, die is vastgesteld in het bestemmingsplan voeren we uit. Regulering moet er zijn voordat de eerste woningen worden opgeleverd.

Nummer	Wat willen we bereiken	Wat gaan we daarvoor doen
2A-1.2		<p>We zoeken een oplossing voor het bezoekersparkeren bij bedrijven in vergunninghouderszones.</p> <p>We constateren in de huidige vergunninghouderszones problemen met de handhaafbaarheid van de regels voor bezoekers van bedrijven. Voor bezoekers van bedrijven in de vergunninghouderszones in Katwijk aan Zee moet een handhaafbare oplossing komen. In overleg met de betrokkenen implementeren we een alternatief voor de niet-handhaafbare tekstborden voor deze doelgroep.</p>
2A-1.3		<p>Enkele resterende acties uit de Evaluatie parkeerbeleid (2022) staan op de planning voor 2025:</p> <ul style="list-style-type: none"> • We onderzoeken combinaties tussen straatvergunningen en garageabbonnementen. • We onderzoeken de mogelijkheid van een vergunningplafond. • We implementeren een handhaafbare oplossing voor het bezoekersparkeren van bedrijven in vergunninghouderszones als alternatief voor fiscaliseren (zie 2A-1.2). <p>Tenslotte bereiden we projectmatig de realisatie voor van een goede fietsparkeervoorziening in het centrum van Katwijk aan Zee, op basis van het besluit van de raad in november 2024.</p>
2A-1.4		<p>Aan de hand van praktijkdata en gebruikerssignalenwerken we continu aan verbeteringen in onze (digitale) dienstverlening en informatieverstrekking rondom parkeren.</p> <p>In de periode tot en met 2026 vervangen we onze parkeerautomaten op straat. Daarbij zijn we kritisch of op alle locaties wel een automaat moet terugkomen en of verdunning mogelijk is. De kosten van muntverwerking zijn relatief hoog. Daar waar er nauwelijks gebruik wordt gemaakt van muntgeld, faseren we gelijktijdig deze betaalmogelijkheid uit in de parkeerautomaten op straat (uitgezonderd de parkeerterreinen Noord- en Zuidduinen en de parkeergarage Kustwerk/Boulevard). De parkeergarages Tramstraat als Princehaven zijn al vanaf 2015 muntloos. Sindsdien kan alleen in de parkeergarage Kustwerk (Boulevard) met muntgeld worden betaald.</p> <p>Tijdens de coronapandemie vielen de parkeerinkomsten tegen. Daarom zijn de begrote</p>

Nummer	Wat willen we bereiken	Wat gaan we daarvoor doen
		<p>inkomsten de afgelopen jaren verlaagd. Deze verlaging vervalt in 2025. Door het gebruik van de scanauto verbetert de betaalgraad en verwachten we weer op een normaal inkomstenniveau te komen.</p> <p>Ook sluiten we in het tweede kwartaal van 2025 aan bij het landelijk initiatief van meerdere gemeenten voor digitale gehandicaptenparkeerkaarten, waarbij we de praktijkervaringen van huidige proefgemeenten meenemen.</p>
2A-1.5		<p>We gaan projectmatig aan de slag met de realisatie van een goede gratis en bewaakte fietsparkeervoorziening in het centrum van Katwijk aan Zee. Dit doen we op basis van het investeringskrediet uit de voorjaarsnota 2024 en het besluit van de raad in november 2024.</p>
2A-1.6		<p>In de dorpen zoeken we naar goede parkeeroplossingen bij woningbouwprojecten. Per project wordt samen met de ontwikkelaars een voorstel uitgewerkt hoe de parkeervraag van bewoners van de nieuwe woningen opgelost kan worden. Dit zonder parkeerregulering, maar op andere manieren. Dit gebeurt in participatie met de omgeving en met direct belanghebbenden. We voorzien dat dit voor een aantal woningbouwprojecten in 2025 noodzakelijk is, in lijn met motie 1469 'Bouwen aan draagvlak' van 13 juni 2024. Zie hiervoor programma 8A-5.3. Uitgangspunt blijft om 65% van de nieuwe woningen in het betaalbare segment toe te voegen (zie programma 8A-6) en kwaliteit in de openbare ruimte te behouden. Afhankelijk van de uitkomsten van de participatie, leggen we deze voorstellen per project voor aan de raad. Op verzoek van belanghebbenden kan uitbreiding, wijziging of invoering van parkeerregulering plaatsvinden op basis van de beleidsregels Parkeerregulering Katwijk (augustus 2022).</p>

Kaders

Kaderstellende nota's en verordeningen

Taakveld	Nota of verordening	Datum	Zaaknr.
2.2	Omgevingsvisie Katwijk	07-10-2021	27821
2.2	Nota Parkeerbeleid	16-072020	1656643
2.2	Evaluatie Nota parkeerbeleid	15-11-2022	2922633
2.2	Visie op laadinfrastructuur elektrische voertuigen (en actualisatie)	12-12-2021	2736141

Verbonden partijen

Bij het deelprogramma parkeren werken wij niet samen met verbonden partijen.

Wat mag het kosten?

Het hieronder gepresenteerde exploitatiesaldo geeft geen volledig beeld. De indirecte lasten op parkeren worden geraamd in programma 0C van de begroting. Posten die het beeld beïnvloeden zijn het overheadpercentage over de toegerekende salarislasten, een percentage van de kosten voor het straatvegen en de directe lasten van handhaving.

	Jaarrekening 2023	Begroting na wijz. 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028
Exploitatie	-377	-244	-1.134	-886	-962	-966
Lasten	3.491	3.723	3.665	3.825	3.834	3.805
Baten	-3.868	-3.967	-4.800	-4.712	-4.796	-4.771
Mutaties reserves	-1.639	-2.900	-182	-142	-142	-142
Toevoegingen	350	0	0	0	0	0
Onttrekkingen	-1.989	-2.900	-182	-142	-142	-142
	-2.016	-3.145	-1.317	-1.029	-1.104	-1.108

Financiële analyse op afwijkingen

Leeswijzer financiële analyses

Zie de toelichting in de leeswijzer op bladzijde 24.

Nr	Financiële mutaties	L/B	2025	2026	2027	2028
1	Parkeergarage Dijk in Duin	L	75			
2	Kapitaallasten	L		115	105	135
3	Opbrengst parkeerbelasting	B	500			
4	Naheffingsaanslagen	B	250	-50	-75	-100
5	Nieuw beleid: Fietsparkeren Katwijk aan Zee	L	-	-280	-280	--280

Nr	Toelichtingen
1	Parkeergarage Dijk in Duin: Voor de aanbesteding meldkamer is in 2024 € 75.000 incidenteel beschikbaar. Vanaf 2025 is sprake van een lagere last wat leidt tot een positieve afwijking ten opzichte van 2024.
2	Kapitaallasten: Als gevolg van wijzigingen in de investeringen is sprake van een mutatie op de kapitaallasten op dit deelprogramma. Dit levert positieve verschillen op vanaf het jaar 2026 ten opzichte van het jaar 2025.
3	Opbrengst parkeerbelasting: In de Najaarsbestuursrapportage 2022 is, gezien de onzekerheid over de parkeeraantallen door corona en inflatie, de opbrengst voor 2024 € 500.000 lager geraamd. In 2025 verwachten we weer een hogere opbrengst, waardoor in dat jaar sprake is van een positieve afwijking ten opzichte van 2024.
4	Naheffingsaanslagen: In 2024 is gestart met de inzet van scanauto's. Deze inzet heeft geleid tot een forse toename van het aantal naheffingsaanslagen. Daarnaast worden ook sinds dit jaar naheffingsaanslagen opgelegd voor Duitse en Belgische kentekens wat tot voor kort door Europese regelgeving niet mogelijk was. Dit leidt tot een hogere opbrengst van € 250.000 in 2025 en daarmee een positief verschil ten opzichte van de baten in 2024. Door de toename van de betaalbereidheid wordt in de meerjarenbegroting t.o.v. 2025 rekening gehouden met een aflopend voordeel. Dit komt tot uiting in negatieve afwijkingen op de baten vanaf 2026.
5	Nieuw beleid: Wij verwachten dat de fietsparkeergarage aan het Emmaplein met ingang van 2026 volledig in gebruik zal zijn. De exploitatie wordt dan ook met ingang van 2026 structureel belast met € 280.000 aan lasten voor afschrijvingen, onderhoud en bemensing ten opzichte van het jaar 2025. Zie ook de onderbouwing van deze nieuw beleid-post in het hoofdstuk Hoofdlijnen onder de Begrotingsuitkomst 2025-2028.

Nr	Reserve	O/T	2025	2026	2027	2028
1	Afschrijvingen	O	182	142	142	142

Nr	Toelichtingen
1	Afschrijvingen: De jaarlijkse afschrijvingslast van aan deze reserve gekoppelde (delen van) investeringen.

Deelprogramma Verkeer en vervoer

(web 46-49)

Ontwikkelingen

Mobiliteit bevordert de sociale samenhang, sociale structuren, maatschappelijke activiteiten en maatschappelijke voorzieningen. De gemeente Katwijk groeit: meer woningen en bedrijvigheid en meer bewoners, bezoekers en werknemers. Al deze mensen willen zich verplaatsen. Ons verkeersnetwerk loopt tegen zijn grenzen aan. Dit heeft gevolgen voor de bereikbaarheid van onze gemeente. Regionale bereikbaarheid en doorstroming is een randvoorwaarde voor meer woningen en meer bedrijvigheid. Daarom werken we aan de corridorstudie Zuidelijke Duin- en Bollenstreek. Dit doen we samen met de provincie en de regio. Ook moeten we meer gebruikmaken van de fiets en het openbaar vervoer, en minder van de auto. Dat is goed voor de leefbaarheid in de dorpen. Voor deze zogenoemde mobiliteitstransitie is een logisch en goed onderhouden netwerk voor de (vracht)auto, openbaar vervoer, fiets en voetganger noodzakelijk.

Doelstellingen

Nummer	Wat willen we bereiken	Wat gaan we daarvoor doen
2B-1	Verbeteren van de woon- en leefomgeving, waarbij het nodig is om met een mobiliteitstransitie meer ruimte te krijgen voor de fiets en in te zetten op openbaar vervoer en innovatieve en duurzame vervoersvormen.	
2B-1.1		<p>We starten verkenningen en onderzoeken voor de projecten uit het Meerjaren Uitvoeringsprogramma van de Katwijkse Agenda Mobiliteit (MUP-KAM), in afstemming met projecten en beheer. We ontwerpen daarbij vanuit het perspectief van de fietser en de voetganger. Dit doen we in nieuwe projecten, en door mee te liften op bestaande projecten en onderhoudsprojecten.</p> <p>In 2025 gaat het om beleidsmatige voorbereiding en uitvoering van de projecten:</p> <ul style="list-style-type: none"> • doorfietsroute Biltlaan (KAM F2 fietsnetwerk; uitvoering) • ontsluiting Noordwijkerweg - Trappenberg – Kloosterschuurlaan (KAM IP1; ontsluiting Rijnsburg Noord en Flora; VO/DO)

Nummer	Wat willen we bereiken	Wat gaan we daarvoor doen
		<ul style="list-style-type: none"> • aanpassingen fietspad Ambachtsweg en Nijverheidsstraat (KAM F1 fietsnetwerk; uitvoering) • Meeuwenlaan (KAM A autonetwerken/fiets; uitvoering), • Valkenburgseweg (Katwijk; KAM A autonetwerken; GOW-30; verkenning) • Koningin Julianalaan-midden (ter hoogte van gemeentehuis; KAM A autonetwerken; GOW-30 in samenhang met project Bosplein; verkenning) • Zeilmakerstraat (KAM IP5 fiets; uitvoering) • Callaoweg (KAM IP5 fiets; voorbereiding) • Baron van Wassenaerlaan (KAM IP5 fiets; verkenning i.r.t. onderhoud) • en busverbinding Unmanned Valley (KAM OV; onderdeel GOV) <p>De projectmatige verantwoording vindt u in de investeringsagenda.</p>
2B-1.2		<p>Duurzame mobiliteit is een spoor in de opgave energietransitie (zie programma 7) en de strategische duurzaamheidsagenda (zie paragraaf 8). In 2025 worden deze activiteiten voortgezet. Denk daarbij aan stimuleren van emissieloos rijden, verder stimuleren van slimme (deel) mobiliteit en verdere inzet op actieve mobiliteit (lopen en fietsen). Zie voor verdere informatie paragraaf 8 Energie en duurzaamheid.</p> <p>De visie op laadinfrastructuur 2021 is in 2024 geactualiseerd om in te spelen op nieuwe ontwikkelingen. Deze actualisatie heeft onder meer verlengde huisaansluitingen mogelijk gemaakt, waarvan we toepassing en gebruik in de praktijk gaan monitoren. Ook gaan we aan de slag met de plaatsing van snelladers op strategische locaties (waarbij de netcongestie mogelijk remmend kan werken). De laadzekerheid voor EV-rijders blijft daarmee op orde.</p> <p>Verder kiezen we voor een slim ingerichte openbare ruimte in nieuwe wijken. Bij herstructurering van bestaande wijken (prioriteit voor voetgangers en fietsers) gaan we samen met marktpartijen aan de slag met buurthubs. We continueren en evalueren (tussentijds) de in 2024 geplaatste deelfietsen (zie 2B-5.1).</p> <p>Tenslotte zetten we in op een bewaakte fietsenstalling in het centrum van Katwijk aan Zee (zie 2A-1.7) en op het stimuleren van gebruik van het openbaar vervoer (zie 2B-4 en 2B-5).</p>

Nummer	Wat willen we bereiken	Wat gaan we daarvoor doen
2B-1.3		<p>De fiets speelt een centrale rol in de overgang naar duurzame verplaatsingen. We versterken ons regionaal en gemeentelijk fietsnetwerk door het verbeteren van de kwaliteit en het realiseren van ontbrekende schakels. De realisatie van het regionale doorfietsnetwerk is opgenomen als belangrijk project in de regionale investeringsagenda van Holland Rijnland (zie programma 8A-3.1) en de MUP-KAM (zie 2B 1.1). In 2025 gaan we aan de slag met tracéstudies voor de doorfietsroute tussen Leiden en Katwijk-Noord via Rijnsburg. En met de voorbereiding van de uitvoering van deze route en de MUP-KAM-routes.</p>
2B-1.4		<p>Uit de in 2023 uitgevoerde Impactanalyse verdichtingsopgave blijkt een transitie naar mobiliteit die minder ruimtebeslag en uitstoot met zich meebrengt noodzakelijk is om de woonambities te realiseren. Dit betekent een reële aanpassing van inwoners-gedrag in hoe er in Katwijk wordt bewogen en wordt geleefd. Voor inwoners heeft deze opgave niet alléén met mobiliteit te maken, maar ook met ruimteverdeling in bredere zin. Hoe leven we met elkaar als er meer mensen bij komen, maar de ruimte beperkt is? Dit vraagstuk willen we in fasen met inwoners beantwoorden. Daarom komt er op dit moment geen participatieplan op basis van de impactanalyse alleen. We bereiden in Q4 2024 voor op de eerste stap, waaronder een (online) raadpleging over ruimteverdeling. Dit werken we in 2025 verder uit. Er is sprake van wisselwerking met de participatietrajecten voor de belangrijkste woningbouwlocaties/-projecten (zie 2A-1.6).</p>
2B-2	<p>Een goed functionerend en veilig verkeersnetwerk, waarbij de woongebieden worden ontlast, met als motto: 'Daar waar het moet, weg waar het kan'.</p>	
2B-2.1		<p>We investeren in kleine verkeersmaatregelen en -onderzoeken die een bijdrage leveren aan de verkeersveiligheid in wijken en buurten. Dit doe we naar aanleiding van vragen of verzoeken uit de samenleving. Daarnaast ondersteunen we voorlichtingscampagnes verkeersveiligheid van Veilig Verkeer Nederland (VVN) en continueren we de scholenaanpak. Op basis van het in 2023 vastgestelde actieplan verkeersveiligheidsplan voeren we met extra beschikbare middelen maatregelen en onderzoeken uit ter verbetering</p>

Nummer	Wat willen we bereiken	Wat gaan we daarvoor doen
		<p>van de top-10 veiligheidsknelpunten, waaronder de aansluiting N206-Hoorneslaan, Boulevard en de afgeronde verbetering van de voetgangersoversteekplaatsen op de Oegstgeesterweg. Ook geven we een nieuwe update van de top-10 veiligheidsknelpunten, komen we met oplossingen en gaan we op zoek naar middelen om deze oplossingen vanaf 2026 uit voeren.</p>
2B-2.2		<p>De corridorstudie ruimte en mobiliteit Zuidelijke Duin- en Bollenstreek (zie ook programma 8A-3.2) is in 2024 opgestart en loopt de komende jaren door. In de corridorstudie worden belangrijke onderwerpen zoals leefbaarheid, landschap en bereikbaarheid in samenhang onderzocht. We doen dit samen met onze partners in de Duin- en Bollenstreek, onze partners in de stedelijke as en Holland Rijnland, vanuit het gezamenlijk belang van een goede ontsluiting en evenwichtige ontwikkeling van dit gebied. De studie levert concrete resultaten op zodat duidelijk wordt in welke maatregelen we als regio het komende decennium willen investeren. De studie vormt een opmaat voor agendering van de verstedelijkingsas en de zuidelijke ontsluiting Duin- en Bollenstreek op het MIRT. Vooruitlopend op het MIRT-traject zullen waar mogelijk al concrete maatregelen worden genomen.</p>
2B-2.3		<p>De beheerstrategie hebben we afgestemd op de relevante wet- en regelgeving en de doelstellingen van de gemeente. Hierbij houden we rekening met de doelstellingen en de gevolgen voor de bereikbaarheid, verkeersveiligheid, klimaatadaptatie en vergroening. Het onderhoud wordt zo integraal mogelijk gepland om het aantal onderhoudsmomenten (en dus belemmering van de doorstroming en overlast voor de gebruikers) te beperken.</p> <p>De volgende projecten worden voorbereid en/of uitgevoerd: Meeuwenlaan (tussen Zeeweg en Boslaan), Waterbosspark, Spinozalaan, Koningin Julianalaan. Tevens worden de volgende buurten/wijken planmatig voorbereid en uitgevoerd: 't Joght in Valkenburg, Zeehosplein in Katwijk aan Zee, Zeeheldenbuurt en Lupine in Rijnsburg, Schutterswei en Baron van Wassenaerlaan in Katwijk aan den Rijn, De Krom en dr. W. Dreesstraat in Katwijk-Noord.</p>
2B-2.4		<p>In 2025 werken we het definitief ontwerp uit voor een rotonde Noordwijkerweg en de aansluiting</p>

Nummer	Wat willen we bereiken	Wat gaan we daarvoor doen
		van Middelmors, Klei-Oost-Zuid en Trappenberg-Kloosterschuur. Dit is onderdeel van de ontwikkeling van de Noordwijkerwegzone (programma 3.2-1.3). Investerings voor de aanleg van nieuwe ontsluitingen en herinrichting van de openbare ruimte nemen we op in de voorjaarsnota van 2025.
2B-3	Bevaarbaar en bereikbaar houden van gemeentelijke waterwegen.	
2B-3.1		In 2025 worden de watergangen bij de Hoek / Westerhaghe in Rijnsburg en het Veldzicht in Valkenburg uitgebaggerd. Het baggerplan betreft alleen baggerwerkzaamheden.
2B-4	Verbeteren openbaar vervoer als duurzaam en aantrekkelijk alternatief voor de auto.	
2B-4.1		De provincie realiseert een vrijliggende busbaan langs de N206 en de Duinvallei tussen Valkenburg-Oost en de Zeeweg. Deze busbaan is noodzakelijk voor de bereikbaarheid van Katwijk, Valkenburg en Valkenhorst. De meekoppelkansen bestaan uit de versterking van de groenstructuur, een geluidsscherm ter hoogte van Tranendal, fietspad Callaoweg en de persleiding Valkenhorst. In het najaar van 2024 is gestart met de bouw en oplevering van het hele project wordt voorzien medio 2026. We behartigen de belangen van de gemeente, gericht op een degelijke uitvoering van de werkzaamheden.
2B-4.2		In 2024 is samen met provincie en gemeenten langs de route een studie opgeleverd naar de leefbaarheid en Rnet-waardigheid van de route via de Rijnsburgerweg. In 2025 gaan we, afhankelijk van de uitkomsten van de studie en de daaropvolgende besluitvorming, de maatregelen uitwerken die nodig zijn op de route. Dit doen we in samenhang met de plannen voor beoogd onderhoud in 2026, de begroting 2026 en verder, en eventuele provinciale middelen vanuit het Rnet-programma.
2B-4.3		Voor bezoekers aan Katwijk en werknemers van bedrijven vormt het laatste stukje van de reis vaak een belemmering om te kiezen voor het openbaar vervoer. In 2024 zijn in Katwijk en omliggende gemeenten deelfietsen geplaatst. Deze fietsen van Donkey Republic staan op allerlei locaties, van bushaltes tot voorzieningen, bedrijven en de strandopgangen. We monitoren en evalueren deze driejarige durende pilot.

Nummer	Wat willen we bereiken	Wat gaan we daarvoor doen
2B-5	Nachtelijk openbaar vervoer Leiden-Katwijk-Noordwijk.	
2B-5.1		Sinds april 2024 rijdt Jonker Travel in opdracht van de gemeenten Katwijk en Noordwijk in de weekenden een nachtbus tussen Leiden, Katwijk en Noordwijk. In het tweede kwartaal van 2025 evalueren we het gebruik van de nachtbus.

Kaders

Kaderstellende nota's en verordeningen

Taakveld	Nota of verordening	Datum	Zaaknr.
2.1/2.5	Omgevingsvisie Katwijk	07-10-2021	27821
2.1/2.5	KAM (Katwijkse Agenda Mobiliteit) Netwerken KAM Meerjaren Uitvoeringsprogramma KAM	19-12-2019 02-12-2021 18-10-2022	1511725 56234 2786059
2.1	Visie Openbare Ruimte Katwijk - 'Katwijkse Stijl' Visie Openbare Ruimte Katwijk Evaluatie Visie Openbare Ruimte Katwijk	08-07-2021 29-05-2008 29-10-2015	3377 2007-026434 504624
2.1	Wegenbeleidsplan 2018-2027	22-11-2018	1233972
2.1	Verkeersveiligheidsplan 'Samen op weg naar een verkeersveiliger Katwijk'	14-11-2019	1470209
2.1	Actieplan verkeersveiligheid	18-01-2024	3142700
2.1	Visie op laadinfrastructuur elektrische voertuigen (en actualisatie)	12-12-2021	2736141
2.1	Beleidsplan openbare verlichting 2021-2025	22-04-2021	1759964

Verbonden partijen

In de tabel hieronder staan de namen van de Verbonden Partijen, die te maken hebben met de uitvoering van dit programma. Voor gedetailleerde informatie inzake de Verbonden Partijen verwijzen wij u naar de paragraaf Verbonden Partijen.

Naam verbonden partij	Taakveld
Veiligheidsregio Hollands Midden (VRHM)	2.1 Verkeer en vervoer
Holland Rijnland	2.1 Verkeer en vervoer en 2.5 Openbaar vervoer
Zeehaven IJmuiden NV	2.4 Economische havens en waterwegen

Wat mag het kosten?

	Jaarrekening 2023	Begroting na wijz. 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028
Exploitatie	14.359	16.783	14.910	14.749	15.306	15.699
Lasten	14.950	17.112	15.243	15.082	15.639	16.032
Baten	-591	-329	-333	-333	-333	-333
Mutaties reserves	0	0	-430	-266	-266	0
Onttrekkingen	0	0	-430	-266	-266	0
	14.359	16.783	14.480	14.483	15.040	15.699

Financiële analyse op afwijkingen

Leeswijzer financiële analyses

Zie de toelichting in de leeswijzer op bladzijde 24.

Nr	Financiële mutaties	L/B	2025	2026	2027	2028
1	Bijdrage gemeente Oegstgeest	L	350			
2	Regionaal Investeringsfonds (RIA)	L	1.545	0	0	266
3	Verkeersmaatregelen regio	L		360	360	360
4	Incidentele onderzoeksbudgetten / aanpassing bewegwijzingen	L		100	100	100
5	Uitvoering verkeersveiligheid	L	96	104	104	104
6	Laadpalen onderhoud (borden en tegels)	L	75			
7	Kapitaallasten	L	-150	-495	-1.060	-1.720

Nr	Toelichtingen
1	Gemeente Oegstgeest: In 2024 is er een incidenteel budget van € 350.000 beschikbaar voor een bijdrage aan de gemeente Oegstgeest voor een investering aan de Rijnzichtweg, dekking via de algemene reserve in 2024. Dit vervalt in 2025 waardoor dit een positief verschil geeft.
2	Regionaal Investeringsfonds (RIF)/Regionale Investeringsagenda (RIA) van Holland Rijnland: De bijdrage aan het oude RIF voor regionale projecten is met ingang van 2025 vervallen. Voor de jaren 2025 tot en met 2027 is € 266.000 opgenomen voor de nieuwe RIA. Dit levert een voordeel op in 2025 en 2028. Dekking van de bijdragen vindt plaats via de bestemmingsreserve Regionaal Investeringsfonds (zie reservemutaties).
3	Verkeersmaatregelen regio: Voor 2024 en 2025 is incidenteel budget beschikbaar gesteld van € 360.000 voor diverse regionale ontwikkelingen zoals corridorstudie, doorfietsroutenetwerk en HOV corridor. Omdat deze lasten vanaf 2026 niet meer geraamd worden levert dit voor die jaren een positief verschil op.
4	Incidentele onderzoeksbudgetten / aanpassing bewegwijzingen: in de Voorjaarsnota 2024 is incidenteel budget opgenomen voor 2025 voor onder andere onderzoek ontsluiting Eiland. Dit leidt tot positieve verschillen vanaf 2026.
5	Uitvoering verkeersveiligheid: Het budget voor het actieplan verkeersveiligheid is in 2024 € 200.000 en loopt door in 2025 voor € 104.000, dekking via de bestemmingsreserve Verkeersveiligheid (zie ook reservemutaties). De lagere last van € 96.000 levert een voordeel op in 2025 ten opzichte van 2024. Omdat de last vanaf 2026 vervalt is vanaf dat jaar sprake van een positief verschil van € 104.000.

Nr	Toelichtingen
6	Laadpalen onderhoud (borden en tegels): In de Najaarsbestuurrapportage 2023 is besloten om € 75.000 incidenteel over te hevelen naar 2024 door vertraging van de realisatie van het project laadpaallocaties. In 2025 is geen sprake meer van deze last waardoor dit een positief verschil betreft ten opzichte van 2024.
7	Kapitaallasten: Als gevolg van wijzigingen in de investeringen is sprake van een mutatie op de kapitaallasten op dit deelprogramma. Door hogere lasten komende jaren leidt dit tot negatieve afwijkingen.

Nr	Reserve	O/T	2025	2026	2027	2028
1	Regionaal Investeringsfonds (RIA)	O	266	266	266	
2	Verkeersveiligheid	O	104			

Nr	Toelichtingen
1	Bestemmingsreserve Regionaal Investeringsfonds: De bijdrage aan RIA voor de jaren 2025 tot en met 2027 bedraagt € 266.000, zie ook nr. 2 financiële mutatie.
2	Bestemmingsreserve verkeersveiligheid: voor 2025 wordt € 104.000 onttrokken voor het actieplan verkeersveiligheid, zie ook nr. 5 financiële mutatie.

Wettelijke indicatoren

(web 50)

Voor dit programma zijn er geen wettelijke indicatoren.

Katwijkse indicatoren

Indicator	Extra informatie	Bron	Norm	R2022	R2023	2024	2025	2026	2027
Verkeer en vervoer									
% Wegen dat qua kwaliteit van het onderhoud als voldoende wordt beoordeeld	*weginspecties vinden elke 2 jaar plaats	Visuele inspectie	89%	86%	86%	88%	89%	89%	89%
Waardering inwoners kwaliteit van wegen en fietspaden (verharding)		Burgerschouw	7,5	geen burger-schouw	8,3	7,5	7,5	7,5	7,5
# Laadpalen		BFL	800 in 2030	182	252	352	427	501	576
# Volledig elektrische personenauto's per 1000 inwoners		RDW / waarstaatjegemeente.nl (Katwijk vs NL)	Katwijk in lijn met gemiddelde NL brengen	8 vs 17	11 vs 23	44	53	63	73
# Deelauto's (uitgezonderd particulieren)		BFL	10	2	7	6	8	10	10
# Verkeersongevallen met ernstig letsel of dodelijke afloop op gemeentelijke wegen		BRON / ViaStat	Afname 10% per jaar (vanaf 2020)	158	178	81	73	66	59
% Betalingsgraad parkeren		Software scanscooter	90%	78	80	87	89	90	90
% Parkeervergunningen		Software	90%	96	98	85	90	90	90

Indicator	Extra informatie	Bron	Norm	R2022	R2023	2024	2025	2026	2027
verstrekt/gewijzigd via e-loket parkeren		parkeervergunningen							
% Foutief gestalde fietsen centrum Katwijk aan Zee		Parkeertellingen	10%	-	-	50	45	40	35

3 Economie

(web 51-54)

Programmadoelstelling

In de gemeente Katwijk werken we aan een vitale, duurzame en innovatieve economie. Dat doen we door ons te focussen op de ambities die zijn vastgelegd in de Economische Agenda Katwijk 2021-2026. We versterken de samenwerking met ondernemers in Katwijk en met onze regionale partners. Daarbij gaan we uit van drie economische clusters: werklocaties/bedrijventerreinen, sierteelt/agri-business en vrijetijdseconomie. Hieraan zijn vier thema's gekoppeld: aanjagen innovatie, faciliteren starters, onderwijs en arbeidsmarkt en ruimte voor ondernemen.

Bij onze werkzaamheden rond deze clusters en thema's betrekken we andere gemeentelijke vraagstukken op gebieden zoals ruimte, bereikbaarheid en leefbaarheid. Dit doen we vanuit de gedachte dat deze verschillende aandachtsgebieden onderling nauw verweven zijn en steeds integraal bekeken moeten worden. Een goed functionerende economie is van belang voor elke samenleving – en dus ook voor die van Katwijk. De gemeente is een belangrijke partner bij het realiseren van economische groei én de bevordering van brede welvaart.

Ontwikkelingen

De komende jaren moeten we veel (betaalbare) woningen bouwen. We zoeken ruimte om deze woningen te bouwen. Dit heeft fysieke gevolgen voor Katwijk. Katwijk is overwegend een 'woongemeente' met een stevige uitgaande arbeidspendel. Om een aantrekkelijke woongemeente te blijven, is het belangrijk om de kwaliteit van de leefbaarheid te behouden. Ook moeten we zorgen voor het behoud en groei van werkgelegenheid. De ontwikkeling van bedrijventerreinen/werklocaties speelt hierbij een belangrijke rol.

Ook de transitie naar een circulaire economie die Rijk en de provincie Zuid-Holland hebben ingezet, vraagt om een fors ruimtebeslag. Dan gaat het ook om ruimte voor bedrijven van een hogere milieucategorie. We moeten aandacht hebben voor economische ontwikkeling, waarbij ook de verbinding tussen economische sectoren een impuls nodig heeft. We hebben behoefte aan een vitale arbeidsmarkt en hebben stevige uitdagingen op het gebied van duurzaamheid. Versterking van onze economie vraagt om oog voor onze Katwijkse ondernemers en voldoende ontwikkelingen met concrete resultaten. Wij ondersteunen, verbinden en faciliteren bedrijven en ondernemers die focussen op toekomstbestendige economische activiteiten en actief inzetten op innovaties en technologie om Katwijk te verduurzamen.

In december 2021 is de Economische Agenda Katwijk 2021-2026 vastgesteld. Met deze agenda werken we aan de ontwikkelstrategieën ‘sterke kust’ en ‘florerend ondernemen’ uit de Omgevingsvisie Katwijk. Deze agenda gebruiken we ook om het coalitieakkoord uit te voeren. Dit doen we aan de hand van twee doelstellingen:

- toewerken naar een vitaal, duurzaam en innovatief economisch klimaat in de gemeente Katwijk;
- samenwerking versterken met ondernemers in Katwijk en de omliggende regio’s.

Om onze doelen en ambities te realiseren, zetten we ook in 2025 in op concrete projecten. Van lokaal tot regionaal, meer strategisch van aard en gericht op samenwerking. Tegelijk evalueren we de achterliggende periode en kijken of er aanpassingen nodig zijn.

We borduren voort op ontwikkelingen die al zijn ingezet en vullen dit aan met nieuwe activiteiten in samenwerking met regiogemeenten en strategische coalities, het (georganiseerde) bedrijfsleven en kennis- en onderwijsinstellingen. We zetten in op een proactief accountmanagement. Wij versterken de samenwerking met ondernemers, bouwen aan een sterk netwerk met slagkracht en dragen bij aan de integraliteit van de opgave. Tot slot zetten wij ook in op de eigen identiteit van Katwijk in aansluiting op de ontwikkelstrategie ‘sterke kust’ en de vrijetijdseconomie (recreatie- en toerismesector). Wij richten ons daarbij op een kwalitatieve groei en niet op massatoerisme. Zo willen wij optimaal bijdragen aan het in stand houden en verbeteren van (publieke) voorzieningen en het vestigings- en investeringsklimaat en het vergroten van de betekenis van groen en cultureel erfgoed.

Toeristenbelasting

In lijn met het in het verleden met de aanbieders afgesproken covenant om de tarieven voor toeristenbelasting maar eenmaal in de vier jaar terugwerkend te verhogen, zijn deze de afgelopen jaren niet verhoogd. Omdat de laatste verhoging in 2021 heeft plaatsgevonden, stellen we voor om het tarief voor 2025, gebaseerd op de inflatieontwikkeling van de tussenliggende jaren, te verhogen met 21,3%. Voor de meerjarenbegroting '25-'28 betekent dit een structurele verhoging van de opbrengst toeristenbelasting met € 157.000.

Doelstellingen

Nummer	Wat willen we bereiken	Wat gaan we daarvoor doen
3.1-1	Behoud van traditionele sectoren zoals sierteelt.	
3.1-1.1		In samenwerking met de glastuinbouw in Rijnsburg, andere ondernemers, inwoners en overige belanghebbenden werken wij aan de toekomstige invulling van Rijnsburg-Noord. Hierbij ligt ook een nauwe relatie met de herijking van de Intergemeentelijke Structuurvisie Greenport D&B (ISG) en de keuzes met betrekking tot de GOM-gronden in Trappenberg Kloosterschuur. Een verdere toelichting op het programma Rijnsburg-Noord en de werkzaamheden in 2025 staat in programma 8.
3.1-2	Een florerende lokale en regionale economie met groei van kennisintensieve en innovatieve bedrijvigheid,	

Nummer	Wat willen we bereiken	Wat gaan we daarvoor doen
	toekomstbestendige bedrijventerreinen/werklocaties en ruimte voor (nieuwe) economische ontwikkelingen.	
3.1-2.1		<p>We geven uitvoering aan de Economische agenda Katwijk 2021-2026:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Initiatieven die aansluiten bij de doelstellingen van de agenda stimuleren wij door het toekennen van een financiële impuls. • In het vierde kwartaal 2024 volgen de uitkomsten van de evaluatie. Deze evaluatie gebruiken we om in 2025 de activiteiten te herijken. • Voor een betere lokale aansluiting tussen arbeidsmarkt en onderwijs is er in november 2024 een werkconferentie georganiseerd. De mogelijke acties die hieruit voortkomen tussen bedrijfsleven-onderwijs-overheid worden in 2025 uitgevoerd. <p>We subsidiëren de Stichting Unmanned Valley (UMV). Dit past in het beleid om kennisintensieve bedrijvigheid aan te trekken en te stimuleren. Hier gebeurt dat in de vorm van een innovatiecampus voor drone- en sensorgerelateerde technologieën. De stichting zet in op de verbinding tussen onderwijs, arbeidsmarkt en het bedrijfsleven en draagt actief bij aan het stimuleren van jongeren om te kiezen voor technologische opleidingen en betreft bedrijven uit Katwijk bij toepassingen op het gebied van drone- en sensortechnologie. Unmanned Valley zoekt haar leveranciers waar mogelijk in Katwijk en de Katwijkse regio. Zo draagt UMV direct en indirect positief bij aan de ontwikkeling van de Katwijkse economie.</p>
3.1-2.2		<p>Tot 2030 werken we samen met private stakeholders aan toekomstbestendige winkelcentra. Voor elk winkelgebied gaan we gezamenlijk een actieagenda maken. Dit moet een kort en krachtig zakboekje zijn dat optimaal aansluit bij de wensen van onze ondernemers en overige partners. De planning ziet er als volgt uit:</p> <ul style="list-style-type: none"> • 2024: 1 actieagenda/winkelgebied + routekaart overige gebieden • 2025: 5 actieagenda's/winkelgebieden + onderzoek zondagsopenstelling • 2026: 5 actieagenda's/winkelgebieden.
3.1-2.3		<p>In de Duin- en Bollenstreek werken we samen aan het toekomstbestendig maken van de regionale</p>

Nummer	Wat willen we bereiken	Wat gaan we daarvoor doen
		<p>economie. Hiervoor voert de Economic Board (EBDB) een Meerjaren Uitvoeringsprogramma uit. Ervan uitgaande dat er aanvullende financiële middelen beschikbaar worden gesteld, werkt de EBDB in 2025 projecten en activiteiten die bijdragen aan de brede welvaart en inspelen op de topprioriteiten kennisintensieve maakindustrie, gezond toerisme, duurzame greenport en branding.</p>
3.1-2.4		<p>In 2024 is de samenwerking binnen Economie071 doorontwikkeld om de economie in de Leidse regio te versterken. In 2025 wordt de koers en de structuur voor een sterke regionale economie met een nieuwe programmadirecteur in praktijk gebracht. Hierbij wordt ingezet op een sterke positionering en lobby en de verbinding van kennisintensieve sectoren (RIA-project). Ook zal uitvoering worden gegeven aan projecten zoals de Ruimtelijke Strategie Bedrijventerreinen, ook wel de regionale bedrijventerreinen strategie genoemd (zie 2.7), de ROM (zie 2.8), de MKB-deal digitalisering en het vergroten van ICT-talent.</p>
3.1-2.5		<p>In 2025 werken we met een geactualiseerde Ruimtelijke Strategie Bedrijventerreinen voor de Leidse regio. Deze strategie is de basis voor:</p> <ul style="list-style-type: none"> • continuering van de inzet van de regisseur bedrijventerreinen. Kerntaak van deze regisseur is om ervoor te zorgen dat er voldoende goede ruimte blijft om te ondernemen op bedrijventerreinen in de regio; • compensatie bij transformatie van werklocaties naar wonen in de eigen gemeente of regio, als die transformatie bepalend is voor de ruimtelijke puzzel in Katwijk. Bij compensatie in een andere gemeente draagt de transformerende gemeente bij aan de kosten. In 2025 wordt in dit kader verder onderzocht en uitgewerkt of en hoe in Florapark-West een nieuw bedrijventerrein kan worden gerealiseerd; • het verder ontwikkelen van een regionale databank met gegevens over bedrijventerreinen in de Leidse regio. <p>Een regionale strategie is nodig om in de regio voor Katwijk belangrijke onderdelen van de Regionale Omgevingsagenda/Investeringsagenda Holland Rijnland en de Strategische Agenda Ruimte Duin- en Bollenstreek nader uit te werken</p>

Nummer	Wat willen we bereiken	Wat gaan we daarvoor doen
		en in te brengen in de 'ruimtelijke puzzel' van de hogere overheden. Dit draagt daarmee bij aan een aantrekkelijke Katwijkse woongemeente (zie hiervoor ook programma 8A-3.1).
3.1-2.6		In 2025 stellen wij profielen op voor werklocaties/bedrijventerreinen. Met behulp van deze profielen kunnen – ook in het kader van de regionale samenwerking en het streven naar het juiste bedrijf op de juiste plek – bedrijven worden aangetrokken die passen bij het (gewenste) profiel van een specifiek bedrijventerrein. Overall biedt dit handvatten voor het realiseren van een ideale vestigingsplaats voor duurzame en innovatieve bedrijven.
3.1-2.7		Binnen Economie071 werken wij de Regionale Ontwikkelingsmaatschappij (ROM) voor de Leidse regio verder uit. Het gaat hierbij om het inzichtelijk maken van (delen van) bedrijventerreinen die voor een ROM in aanmerking komen, het aantrekken van een regionale kwartiermaker en het voorbereiden van de opstart van de eerste projecten. Herontwikkeling, verbetering, verduurzaming en verdichting zijn hierbij kernwoorden.
3.1-2.8		Wij leveren een heldere koers op voor de economie in regionaal verband (Holland Rijnland), zodat onze economie toekomstgericht en sterker wordt. Dit is nodig om te kunnen anticiperen op de grote transities. De koers zorgt voor een economische lading van de ruimtelijke keuzes in de regio. Met de Economische Koers Holland Rijnland wordt meer focus aangebracht op de regionale groeisectoren en samenhang en werken wij toe naar een vitale/ toekomstbestendige en concurrerende economie. Daarbij werken wij binnen de Westflank aan de versterking van Kennis- en Innovatie as (zie ook 8A-3.1), waarbinnen onder andere drone- en sensortechnologieën (Unmanned Valley) en de ontwikkeling van kennisintensieve bedrijvigheid in Zijlhoek-De Woerd een belangrijke plek innemen. Dit vormt een belangrijk samenwerkingsonderdeel van de ruimtelijk- economische versterking van de regionale groeikracht.
3.1-3	Een vitaal bedrijfsleven door samenwerking met het bedrijfsleven, kennis-, onderzoeks- en onderwijsinstellingen.	

Nummer	Wat willen we bereiken	Wat gaan we daarvoor doen
3.1-3.1		In Holland Rijnland werken we samen om de regionale arbeidsmarktinfrastructuur te versterken mede, op basis van landelijke regelgeving. Ook wordt onderzocht of in dit verband een human capital-agenda kan worden opgesteld. Daarnaast biedt de samenwerking in Holland Rijnland, Economie071 en de Duin- en Bollenstreek de mogelijkheid om aandacht te vragen voor de ondersteuning van ondernemers bij het slimmer/anders ondernemen. Zie ook 3.1-2.1L de lokale activiteiten sluiten aan op de regionale agenda.
3.2-1	Fysieke ruimte en zekerheid voor bedrijven en voor een sterke lokale/regionale economie en werkgelegenheid door voldoende kwalitatieve bedrijventerreinen te waarborgen in Katwijk.	
3.2-1.1		In 2024 zijn de laatste bouwkavels in het bedrijventerrein Klei Oost-Zuid uitgegeven. In 2025 worden de laatste werkzaamheden voor het woonrijp maken afgerond. Daarna zal deze grondexploitatie worden afgesloten.
3.2-1.2		Vanwege de beëindiging van de overeenkomst met de Greenport Ontwikkelingsmaatschappij voor de gronden in Trappenberg Kloosterschuur bekijken we hoe we in de toekomst met deze gronden willen omgaan. Dit wordt integraal onderdeel van de nieuwe gebiedsvisie Rijnsburg-Noord (zie programma 8A-4.2).
3.2-1.3		Voor het realiseren van nieuwe bedrijven inclusief een voor dit gebied passende infrastructuur werken wij samen met eigenaren, initiatiefnemers en bewoners aan de ontwikkeling van de Noordwijkerwegzone. Randvoorwaardelijk voor de ontwikkeling van de Noordwijkerwegzone is de aanleg van de rotonde op de Noordwijkerweg. Verdere ontwikkelingen van de Noordwijkerwegzone, zoals de realisatie van bedrijventerrein Klei-Oost zuid fase 2 en 3 zijn daarvan afhankelijk. Deze ontwikkelingen en de op het ontwikkelplan ingediende zienswijzen zijn van invloed op de financiële haalbaarheid waarvoor de besluitvorming in 2025 zal worden voorgelegd.
3.2-1.4		In 2024 is een integrale ontwikkelstrategie Valkenburgse Meer en omgeving opgesteld die de gemeente richting en sturing geeft om de doelen en ambities uit de eerder vastgestelde gebiedsvisie te kunnen realiseren. Dit vormt de

Nummer	Wat willen we bereiken	Wat gaan we daarvoor doen
		basis voor de verdere planontwikkeling in 2025, waarvan realisatie van 15 hectare kennisintensieve bedrijvigheid in Zijlhoek en de Woerd een belangrijk onderdeel uitmaakt. Er vindt nader onderzoek plaats naar wat specifiek voor Katwijk de juiste invulling hiervan kan zijn (zie ook paragraaf 10).
3.2-1.5		We hebben een verdiepend onderzoek verricht naar de mogelijkheden voor ontwikkeling van Florapark-West tot bedrijventerreinen. Aan dit onderzoek ligt een bestuursovereenkomst tussen Leiden en Katwijk ten grondslag over planologische compensatie van transformatie van Leidse bedrijventerrein in Katwijk. (Planologische compensatie betreft het in evenwicht houden van vraag en aanbod, niet een feitelijke compensatie van bedrijven uit Leiden.) De ontwikkeling van Florapark-West verschaft ook compensatieruimte voor transformatie van bedrijventerreinen in Katwijk zelf. In 2025 verkennen wij concrete vervolgstappen op basis van het verdiepend onderzoek.
3.2-1.6		In het kader van de bestuurlijke overeenkomst tussen de gemeente Wassenaar, het Rijksvastgoedbedrijf, de provincie en de gemeente Katwijk werken wij aan het borgen van de fysieke randvoorwaarden voor Unmanned Valley. Samen met Stichting Unmanned Valley en de bestuurlijke partners werken we aan realisering van de vliegcorridor naar zee en testvelden. Dit doen we met name door het bieden van inhoudelijke expertise met betrekking tot deze fysieke randvoorwaarden.
3.2-2	De bedrijven op de bedrijventerreinen stimuleren en helpen via de gemeentelijke duurzaamheidsambities, zoals de energietransitie en klimaatadaptatie. Hierbij kijken we ook naar de openbare ruimte van de bedrijventerreinen.	
3.2-2.1		We pakken de revitalisering, verdichting en verduurzaming van 't Heen (fase 2) op in afstemming met belanghebbenden zoals Parkmanagement Katwijk en individuele ondernemers. Als opvolging van het onderzoek dat nu loopt, wordt een uitvoeringsprogramma gemaakt dat de revitalisering tot uitvoering brengt in 2025.

Nummer	Wat willen we bereiken	Wat gaan we daarvoor doen
3.2-2.2		Wij continueren ons lidmaatschap bij Circulair West, omdat dit een netwerk is dat ons in staat stelt kansen te benutten en de samenwerking te zoeken. Zo werken we met lokale en regionale partners aan de duurzaamheidsambities op bedrijventerreinen.
3.3-1	Een duurzame samenwerking met ondernemers en coalities met het bedrijfsleven.	
3.3-1.1		We vertalen input van het bedrijfsleven in (onder meer economisch) beleid. In 2025 gaan we aan de slag met het strandbeleid. Daarnaast wijzen we (potentiële) initiatiefnemers op de mogelijkheden voor het indienen van projecten voor de economische agenda.
3.3-1.2		We betrekken ondernemers actief bij economische projecten en spelen positief in op initiatieven van het bedrijfsleven. Voorbeelden hiervan zijn Unmanned Valley, de revitalisering van 't Heen en projecten op het gebied van onderwijs en arbeidsmarkt.
3.3-1.3		In 2025 geven wij uitvoering aan een strategische visie op accountmanagement, om ook op de lange termijn de juiste relaties te kunnen onderhouden ten behoeve van de economie van Katwijk.
3.3-1.4		We nemen deel aan overlegstructuren van het (georganiseerd) bedrijfsleven en andere organisaties in verschillende sectoren en afstemming van initiatieven (onder andere de Katwijkse Ondernemersvereniging, winkeliersverenigingen, horeca & toerisme, sierteeltcluster, parkmanagement). Deze overlegstructuren dragen bij aan wederzijdse informatievoorziening en afstemming over verschillende onderwerpen.
3.3-1.5		We ondersteunen, faciliteren en stimuleren samenwerking met culturele- en maatschappelijke instellingen en ondernemers uit de toeristische sector.
3.4-1	Katwijk als aantrekkelijke gemeente voor (duurzaam) toerisme.	
3.4-1.1		We gaan door met de meerjarige samenwerkingsovereenkomst van de toeristische promotie van Katwijk (inclusief Streek van Verrassingen). Deze overeenkomst heeft het versterken van de toeristische sector in Katwijk tot doel. Dat doen we door de samenwerking in de toeristische sector te bevorderen, bezoekers aan te trekken en meerdaags verblijf te stimuleren.

Nummer	Wat willen we bereiken	Wat gaan we daarvoor doen
3.4-1.2		We continueren het Digitaal Nachtregister als input voor doorontwikkeling van het recreatief en toeristisch aanbod.
3.4-1.3		We leveren het nieuwe evenementenbeleid op, dat tevens een nieuwe subsidieregeling toeristische evenementen bevat. Met het subsidiëren van evenementen leveren we een belangrijke bijdrage aan de toeristische promotie van Katwijk en de doelstelling van meer bezoekers. In 2025 continueren we ook de samenwerking met de Stichting Rijnsburgs Bloemencorso.
3.4-1.4		In 2025 starten we samen met partners met de herziening van het strandbeleid, waarin ook de relatie met het evenementenbeleid wordt gelegd.
3.4-2	Een sterke toeristische sector in Katwijk.	
3.4-2.1		We versterken regionaal en lokaal de samenwerking met partners op toeristisch gebied, onder andere in het toeristisch platform Katwijk.

Kaders

Kaderstellende nota's en verordeningen

Taakveld	Nota of verordening	Datum	Zaaknr.
	Omgevingsvisie Katwijk	07-10-2021	27821
3.1	Retailvisie Leidse regio 2025	31-03-2016	610967
3.1	Visie versterking sierteeltcluster	29-10-2015	502679
3.1	Economische Agenda Katwijk 2021-2026	02-12-2022	2720109
3.2	Regionale bedrijventerreinenstrategie 2020-2030	07-10-2020	1698045
3.2	Toeristische Agenda Katwijk 2015-2019	15-10-2015	503184

Verbonden partijen

In de tabel hieronder staan de namen van de Verbonden Partijen, die te maken hebben met de uitvoering van dit programma. Voor gedetailleerde informatie inzake de Verbonden Partijen verwijzen wij u naar de paragraaf Verbonden Partijen.

Naam verbonden partij	Taakveld
Stichting Unmanned Valley Valkenburg	3.1 Economische ontwikkeling
Stichting Greenport Duin- en Bollenstreek	3.1 Economische ontwikkeling en 3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur

Wat mag het kosten?

	Jaarrekening 2023	Begroting na wijz. 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028
Exploitatie	618	1.837	1.654	1.174	1.012	1.093
Lasten	2.061	10.339	3.382	2.586	2.424	2.505
Baten	-1.444	-8.502	-1.728	-1.412	-1.412	-1.412
Mutaties reserves	272	-519	-443	-250	-100	-50
Toevoegingen	521	5	69	-75	0	0
Onttrekkingen	-249	-524	-512	-175	-100	-50
	890	1.318	1.211	924	912	1.043

Financiële analyse op afwijkingen

Leeswijzer financiële analyses

Zie de toelichting in de leeswijzer op bladzijde 24.

Nr	Financiële mutaties	L/B	2025	2026	2027	2028
1	Bouwgrondexploitatie Klei Oost Zuid	L	6.724	260	260	260
1	Bouwgrondexploitatie Klei Oost Zuid	B	-6.871	-320	-320	-320
2	Unmanned Valley	L	75	25	100	150
3	Florapark-West	L	125			
4	Economie	L	0	150	300	300
5	Toeristenbelasting	B	180			
6	Kapitaallasten	L	-60	370	375	245
7	Nieuw beleid: Uitvoeringsprogramma economie EBDB	L	-185	-185	-270	-270

Nr	Toelichtingen
1	Bouwgrondexploitatie Klei Oost Zuid Als gevolg van geraamde opbrengsten in 2024 neemt de boekwaarde van de grondexploitatie in 2024 af, dit betreft een last voor de exploitatie. In 2025 zijn deze opbrengsten niet meer geraamd waardoor er ook geen sprake is van een afnemende boekwaarde. Dit levert een positieve afwijking op voor de lasten in 2025 ten opzichte van 2024. Voor de baten betreft dit juist een negatieve afwijking. De ramingen in de begroting 2025 zijn conform het MPG 2024 en bestaat uit een last voor nog beperkt uit te voeren werkzaamheden. Naar verwachting wordt de grondexploitatie eind 2025 afgesloten waardoor vanaf 2026 geen sprake meer is van deze last en bijbehorende mutatie op de boekwaarde.
2	Unmanned Valley: Er is een aflopend budget beschikbaar voor UMV, in 2024 was dit € 275.000 en in 2025 € 200.000 aflopend tot € 50.000 in 2028. Dekking via de reserve Strategische Investerings (zie ook onttrekkingen aan deze reserve). De afname van het budget, leidt tot lagere lasten. Waardoor in 2025 sprake is van een positief verschil van € 75.000 ten opzichte van 2024. Door de lagere lasten in latere jaren ten opzichte van 2025 is ook in die jaren sprake van positieve verschillen.
3	Florapark-West vooronderzoek: Via budgetoverheveling is in 2024 incidenteel budget beschikbaar voor onderzoek naar een bedrijventerrein van € 125.000 waarvan de gemeente Leiden voor 50% aan bijdraagt. Met ingang van 2025 komen deze middelen te vervallen, waardoor in 2025 sprake is van een positief verschil ten opzichte van 2024.

Nr	Toelichtingen
4	<p>Economie: In 2024 is incidenteel budget beschikbaar van € 75.000 voor uitvoering herziening evenementenbeleid en centrumvisies.</p> <p>In 2025 is een incidenteel budget van € 75.000 beschikbaar voor de herziening van het strandbeleid. Het projectenbudget voor Economie071 van € 75.000 is beschikbaar t/m 2025. Daarnaast is het werkbudget voor centrumvisies van € 75.000 en budget voor uitvoeringskosten Duin- en Bollenstreek van € 87.000 is beschikbaar t/m 2026. De afname van deze incidentele/werk/projectbudgetten leidt tot positieve afwijkingen in de exploitatie ten opzichte van 2024 en meerjarig ten opzichte van 2025.</p>
5	<p>Toeristenbelasting: In lijn met het in het verleden met de aanbieders afgesproken convenant om de tarieven voor toeristenbelasting maar eenmaal in de vier jaar terugwerkend te verhogen zijn deze de afgelopen jaren niet verhoogd. Omdat de laatste verhoging in 2021 heeft plaatsgevonden wordt daarom voorgesteld het tarief voor 2025 terugwerkend te verhogen met 21,3%. Het betreft een structurele meeropbrengst vanaf 2025. Dit betreft een positief verschil ten opzichte van het jaar 2024.</p>
6	<p>Kapitaallasten: Als gevolg van wijzigingen in de investeringen is sprake van een mutatie op de kapitaallasten op dit deelprogramma.</p>
7	<p>Nieuw beleid: Het huidige projectenbudget dekt niet de bijdrage die op basis van regionale samenwerkingsafspraken voor het Uitvoeringsprogramma Economie jaarlijks aan gemeente Katwijk kan worden gevraagd (€ 270.000). Om ervoor te zorgen dat de EBDB uitvoering kan geven wordt geadviseerd het aanvullend benodigde budget beschikbaar te stellen. Het daadwerkelijk beschikbaar stellen van de financiële middelen aan de EBDB vindt plaats op basis van het Uitvoeringsprogramma en de jaarlijkse door een onafhankelijk opgestelde partij opgestelde voortgangsrapportage EBDB. De aanvullende bijdragen leiden tot negatieve afwijkingen ten opzichte van 2024 en meerjarig ten opzichte van 2025. Zie ook de onderbouwing van deze nieuw beleid-post in het hoofdstuk Hoofdlijnen onder de Begrotingsuitkomst 2025-2028.</p>

Nr	Reserve	O/T	2025	2026	2027	2028
1	Nog uit te voeren activiteiten	T		-75		
2	Algemene reserve	O	312	0	0	0
3	Strategische investeringen	O	200	175	100	50

Nr	Toelichtingen
1	<p>Nog uit te voeren activiteiten: incidentele budgetten die vanuit het begrotingsjaar zijn overgeheveld naar het volgende begrotingsjaar via deze reserve.</p>
2	<p>De onttrekking aan de algemene reserve betreft het Cultuurbedrijf - € 312.000 vanwege het versneld afschrijven van De Burgt.</p>
3	<p>Bestemmingsreserve Strategische Investerings: Er is een aflopend budget beschikbaar voor UMV, in 2024 was dit € 275.000 en in 2025 € 200.000 aflopend tot € 50.000 in 2028.</p>

Wettelijke indicatoren

(web 55)

Indicator	Katwijk 2020	NL 2020	Katwijk 2021	NL 2021	Katwijk 2022	NL 2022	Katwijk 2023	NL 2023	Katwijk 2024	Katwijk 2025
Funciemenging [%]	47,7	53,2	48,1	53,3	48,3	53,8	48,7	54,2		
Vestigingen (van bedrijven) [per 1.000 inwoners van 15 t/m 64 jaar]	118,4	158	124,4	164,9	131,6	173,3	139,3	181,8		

Katwijkse indicatoren

Indicator	Bron	Norm	R2022	R2023	2024	2025	2026	2027
Economie								
Funciemenging	www.waarstaatjege meente.nl	49,5	48,3	48,7				
Banen per 1.000 inwoners 15-74 jaar	www.waarstaatjege meente.nl	567	522,1	532,1				
Vestiging van bedrijven per 1.000 inwoners van 15 t/m 64 jaar	www.waarstaatjege meente.nl	n.v.t.	131,6	139,3				
Aantal gestarte vestigingen	www.waarstaatjege meente.nl	n.v.t.	685	688				
Aantal innovatieve bedrijven	www.waarstaatjege meente.nl	n.v.t.	onbekend	58				
Banen toerisme per 1.000 inwoners 15-74 jaar	www.waarstaatjege meente.nl	45	25,1	27,9				

4 Maatschappelijke Participatie

(web 56)

Programmadoelstelling

De gemeente stimuleert zoveel mogelijk de zelfredzaamheid van de inwoners van de gemeente Katwijk. Het is van belang dat inwoners, waar mogelijk, regie voeren over hun eigen leven, meedoen in de maatschappij en voelen dat zij erbij horen. Ook is het belangrijk dat de leefbaarheid in de wijken wordt versterkt. Daarvoor zijn goede, algemeen toegankelijke voorzieningen nodig, vooral op het gebied van welzijn, onderwijs, leerlingenvervoer, werk, sport, cultuur en gezondheid. Aan de inwoners die daaraan behoefte hebben, biedt de gemeente advies en ondersteuning op maat. Zo dragen we bij aan de mate waarin elke inwoner van de gemeente Katwijk, ongeacht beperking of kwetsbaarheid, meetelt en kan meedoen en helpen we de inzet van (zwaardere) zorg voorkomen.

Deelprogramma Onderwijs

(web 57-60)

Ontwikkelingen

Openbaar onderwijs

Stichting Openbaar Basisonderwijs Duin- en Bollenstreek voert voor de gemeente Katwijk de wettelijke taak uit voor het verzorgen van voldoende openbaar onderwijs. De gemeenten uit de Duin- en Bollenstreek hebben periodiek overleg met de bestuurder en de Raad van toezicht, op basis van een in 2024 vastgestelde samenwerkingsovereenkomst, om op de hoogte te blijven van de ontwikkelingen binnen het openbaar basisonderwijs in de Duin- en Bollenstreek.

Onderwijshuisvesting

Op basis van de herijking van het Integraal Huisvestingsplan Primair Onderwijs 2020-2040 start in 2025 de uitwerking van de volgende tranche van het IH PO (2e tranche) 2026-2030. De financiële kaders uit het IHP PO sluiten niet meer aan bij de huidige beleids- en financiële kaders. Door het toepassen van nieuwe uitgangspunten in de kostenconfigurator van HEVO, zoals een hogere ambitie op frisse scholen, flexibele indeelbaarheid van de schoolplekken, realisatie van werkplekken in de verkeersruimten, verbetering van de esthetische kwaliteit en het toepassen van regiotoeslag, wordt de normvergoeding voor scholen waarschijnlijk 30% hoger. Ook worden bepaalde termijnen aangepast waarop de investeringen in onderwijsvoorzieningen zullen plaatsvinden; dit vanwege vertraging in de woningbouw, andere inzichten in de volgorde van de keuze om scholen samen te voegen en/of alleen te verduurzamen.

Onderwijsagenda

Ieder kind heeft recht op onderwijs. De gemeente Katwijk wil alle kinderen een gelijke kans bieden op zo goed mogelijk, passend en eigentijds onderwijs. Kinderen en jongeren moeten optimale kansen krijgen om hun talenten te ontwikkelen, waardoor zij nu en later naar vermogen kunnen

deelnemen en een bijdrage kunnen leveren aan de maatschappij. Om hun deze kansen te geven is een goede samenwerking tussen onderwijs, gemeente en andere organisaties essentieel. Daarom werken we als gemeente samen met partners aan de ambities in de Katwijkse Onderwijsagenda 2021-2024 (katwijk.nl). In 2025 gaat onze aandacht uit naar doorontwikkeling, actuele ontwikkelingen en vernieuwde inzichten.

Leerlingenvervoer

Het zijn, al een aantal jaren, roerige tijden voor het leerlingenvervoer. Leerlingenvervoer is nu een logistiek vraagstuk, maar de gemeente Katwijk wil de zorgcomponent nadrukkelijker integreren in het leerlingenvervoer. Veelal kwetsbare kinderen voor scholen voor (voortgezet) speciaal onderwijs maken er gebruik van.

In 2025 ronden we de aanbesteding voor het leerlingenvervoer af. Daarin hebben we, naast het logistieke vraagstuk, aandacht gevraagd voor de sociale veiligheid van leerlingen. Met een gemeentelijke contractmanager en een regionale klankbordgroep proberen we om ook de huidige situatie te verbeteren voor ouders en leerlingen.

Doelstellingen

Nummer	Wat willen we bereiken	Wat gaan we daarvoor doen
4A-01	Bewaken van de continuïteit van de Stichting Openbaar Basisonderwijs Duin- en Bollenstreek.	
4A-01.1		Twee keer per jaar, in juni en december, plannen we een bestuurlijk overleg in met de portefeuillehouders onderwijs van de Duin- en Bollenstreekgemeenten en het bestuur en de RvT van Stichting Openbaar Basisonderwijs Duin- en Bollenstreek (OBODB). In juni staat onder andere de bespreking van de jaarrekening op de agenda en in december de begroting en het meerjarenperspectief van stichting OBODB. Indien het college zich zorgen maakt over de wijze waarop stichting OBODB het openbaar onderwijs in Katwijk behartigt, dan zal het dit kenbaar maken aan de gemeenteraad. De gemeenteraad wordt jaarlijks geïnformeerd over het goedkeuren van de begroting door de RvT van stichting OBODB.
4A-02	Op basis van het Integraal Huisvestingsplan Primair Onderwijs 2020-2040, het Uitvoeringsprogramma Integraal Huisvestingsplan Primair Onderwijs 2021-2025 en het Integraal Huisvestingsplan Voortgezet Onderwijs 2023-2040 werken we in samenwerking met de schoolbesturen aan de vervangingsopgaven voor de onderwijshuisvesting van het primair en voortgezet	

Nummer	Wat willen we bereiken	Wat gaan we daarvoor doen
4A-02.1	onderwijs.	<p>Uitvoering geven aan het uitvoeringsprogramma Integraal Huisvestingsplan Primair Onderwijs 1e tranche, door:</p> <ul style="list-style-type: none"> • uitvoering renovatie/(ver)nieuwbouw van de Oranje Nassauschool, inclusief kinderopvang; • uitwerking restauratie/nieuwbouw van de Christelijke Opleidingschool, inclusief nieuwbouw gymzaal en mogelijk kinderopvang; • besluitvorming vervangingsopgave IKC De Duinroos, inclusief gymzaal en mogelijk kinderopvang op de huidige locatie; • uitwerking (ver)nieuwbouw CBS De Burcht, inclusief mogelijk kinderopvang op de huidige locatie; • voorbereiding realisatie eerste schoolgebouw, inclusief voorziening bewegingsonderwijs en mogelijk kinderopvang in Valkenhorst. <p>In 2024 is de herijking van het Integraal Huisvestingsplan Primair Onderwijs 2023-2040 gestart. Op basis van deze herijking gaat in 2025 de uitwerking van de volgende tranche van het IHP PO (2e tranche) van start.</p>
4A-02.2		<p>Uitvoeren Integraal Huisvestingsplan Voortgezet Onderwijs (IHP VO) 2023-2040. Voor het IHP VO ligt er de komende vijf jaar een vervangingsopgave voor Stichting Andreas College, locatie Vakcollege Rijnmond (gedeeltelijk) en voor Stichting Confessioneel Onderwijs Leiden, locatie Visser 't Hooft Lyceum Rijnsburg. In 2025 voert Stichting Andreascollege een haalbaarheidsonderzoek uit voor de (her)huisvesting van Vakcollege Rijnmond. Er worden verschillende locaties onderzocht. Stichting Confessioneel Onderwijs Leiden start voor de locatie van Visser 't Hooft Lyceum Rijnsburg de verkenning voor de herhuisvesting van de school naar het schoolgebouw aan Sandtlaan 98 (het voormalige schoolgebouw van Yuverta). In 2025 wordt de helft van het schoolgebouw aan Sandtlaan ingezet voor de tijdelijke huisvesting van de Oranje Nassauschool. De andere helft zal gebruikt worden door Visser 't Hooft Lyceum vanwege de toename van het aantal leerlingen.</p>
4A-02.3		<p>Stichting OBODB, Stichting Prohles, Sophia Scholen en PCBO Rijnsburg hebben gezamenlijk een onderwijsvisie voor Valkenhorst opgesteld. Deze</p>

Nummer	Wat willen we bereiken	Wat gaan we daarvoor doen
		<p>onderwijsvisie vormt, naast het Uitvoeringsprogramma IHP PO 1e tranche en de Voorzieningskaart Valkenhorst de basis om te komen tot kwalitatief en kwantitatief goede onderwijsvoorzieningen in Valkenhorst. De budgetten voor de uitvoering van de onderwijshuisvesting in Valkenhorst zijn opgenomen in het IHP PO 2020-2040.</p>
4A-03	<p>Uitvoering geven aan de ambitie om maatschappelijke accommodaties, waaronder scholen, optimaal te benutten en multifunctioneel in te zetten.</p>	
4A-03.1		<p>In samenwerking met de schoolbesturen zorgdragen voor een optimale bezetting van de schoolgebouwen. Kansen benutten om de schoolgebouwen multifunctioneel in te zetten voor activiteiten van de buurt.</p>
4A-04	<p>Passende onderwijshuisvesting bieden aan leerlingen die de Nederlandse taal onvoldoende beheersen om deel te nemen aan het reguliere onderwijs.</p>	
4A-04.1		<p>Benodigde onderwijshuisvesting bieden voor leerlingen die de Nederlandse taal onvoldoende beheersen om volwaardig deel te kunnen nemen aan het reguliere onderwijs. De Duin- en Bollenstreekgemeenten werken samen aan een onderzoek naar voldoende en passende huisvesting voor de Internationale Schakelklas op de korte en lange termijn. Voor de korte termijn is de locatie van de voormalige Otto Baron-school in beeld. Het onderzoek wordt in 2025 afgerond. Met het COA en het bestuur van De Verrekijker vindt periodiek overleg plaats over de voorgenomen een-op-een vervanging van de tijdelijke units die hun huisvesting vormen. Deze vervanging vindt naar verwachting in 2025 plaats.</p>
4A-05	<p>Ieder kind heeft gelijke onderwijskansen.</p>	
4A-05.1		<p>In 2025 houden wij koers op de uitvoering van de huidige thema's van de onderwijsagenda, waaronder aandacht voor sociale acceptatie op scholen. Daarbij is oog voor doorontwikkeling, actuele ontwikkelingen en vernieuwde inzichten. Daarom evalueren en actualiseren we het uitvoeringsdocument in het eerste halfjaar van 2025.</p>
4A-05.2		<p>Het platform Verwonder om de hoek wordt in 2025 verder uitgebouwd en doorontwikkeld.</p>

Nummer	Wat willen we bereiken	Wat gaan we daarvoor doen
4A-05.3		<p>Om Burgerschap in het onderwijs te versterken zetten we in op:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. het aanbieden van de (gast)lessen Democracy aan alle scholen voor primair onderwijs; 2. in samenwerking met het primair onderwijs komen tot het instellen van een kinderraad en een kinderburgemeester; 3. Medewerking aan de Week van het Respect.
4A-05.4		<p>Samen met de Katwijkse VO-scholen en relevante partners hebben we afspraken gemaakt om vanaf schooljaar 2024-2025 te starten met extra preventieve inzet door jongerenwerk op de VO scholen en extra inzet vanuit het Sociale Wijkteam op de VO -scholen. Dit is specifiek gericht op risicoleerlingen en thuiszitters (pilots voor de duur van anderhalf jaar). Parallel hieraan gaan we gezamenlijk aan de slag met de opbrengsten uit de leer/reflectiesessies van het actieonderzoek gericht op risicoleerlingen en thuiszitters (doorbraakmethode), waarin we hebben geleerd welke systeeminterventies mogelijk en noodzakelijk zijn.</p>
4A-06	<p>Vervoer organiseren waarin de leerlingen zich veilig voelen en tijdig van en naar school vervoerd worden.</p>	
4A-06.1		<p>Het leerlingenvervoer en het jeugdhulpvervoer is opnieuw aanbesteed in 2024. De nieuwe vervoersovereenkomst gaat per schooljaar 2025-2026 in.</p>
4A-06.2		<p>De gemeente blijft inzetten op naleving van de contractuele afspraken met de vervoerder, Dit doen we met extra contractmanagement en mogelijke aanpassingen op de Verordening en de beleidsregels.</p>
4A-06.3		<p>De gemeente benadrukt tijdens de implementatie en uitvoering van de nieuwe aanbesteding leerlingenvervoer voor schooljaar 2025-2026 het belang van en de contractuele afspraken over sociale veiligheid en ziet toe op naleving. Dit doen we zodat er meer rekening gehouden kan worden met de individuele omstandigheden en hulpvraag (problematiek) van de leerlingen.</p>
4A-07	<p>Met ouders, scholen, vervoerder en gemeenten onderzoeken we hoe we het leerlingenvervoer kunnen verbeteren en</p>	

Nummer	Wat willen we bereiken	Wat gaan we daarvoor doen
	toekomstbestendig kunnen maken. Ouders vervoeren hun kind zelf 'tenzij'. Waar mogelijk ondersteunen wij de ouders daarbij. Tot nieuwe mogelijkheden, zoals de inzet van voorliggende voorzieningen en een centrale opstapplaats, kunnen we overgaan als het leerlingenvervoer anders ingericht moet worden.	
4A-07.1		We agenderen het leerlingenvervoer op regionale overleggen met scholen, zoals het OOGO of het REA om gezamenlijke oplossingen en verbeteringen te realiseren.
4A-07.2		We gaan in gesprek met scholen om ervaringen te delen en plannen te maken om (bij die scholen) het vervoer en de overdracht van leerlingen te verbeteren.
4A-07.3		We willen onderzoeken in hoeverre we de beleidsvisies op het leerlingenvervoer binnen Duin- en Bollenstreekverband op elkaar kunnen afstemmen.
4A-08	Ondersteuning krijgen van de Rijksoverheid voor een effectievere uitvoering en versterking van de zorgcomponent van het leerlingenvervoer.	
4A-08.1		Lobbyen bij de Rijksoverheid voor extra financiële middelen en explicitering van wetgeving met betrekking tot het nadrukkelijk integreren van de zorgcomponent in het leerlingenvervoer respectievelijk een eerlijkere verdeling van verantwoordelijkheden en lasten. Het kind dient centraal te staan in relatie tot de beweging naar inclusiever en passend onderwijs.

Kaders

Kaderstellende nota's en verordeningen

Taakveld	Nota of verordening	Datum	Zaaknr.
	Maatschappelijke Agenda 2024-2028	01-02-2024	3259704
4.3	Verordening bekostiging leerlingenvervoer Katwijk 2021	01-11-2021	2935655
	Verordening voorzieningen huisvesting onderwijs gemeente Katwijk 2023	26-01-2023	2902331
	Integraal Huisvestingsplan Primair Onderwijs Katwijk 2020-2040	13-02-2020	1491045
	Uitvoeringsprogramma 2021-2025 Integraal	04-05-2021	920801

Taakveld	Nota of verordening	Datum	Zaaknr.
	Huisvestingplan Primair Onderwijs Katwijk		
	Integraal Huisvestings Plan Voortgezet Onderwijs Katwijk 2023-2040	01-06-2023	2960861
	Katwijkse Onderwijsagenda 2021-2024	26-01-2021	1826448
	Subsidieregeling voorschoolse voorzieningen Katwijk	16-07-2019	1457133
	Subsidieregeling inzet pedagogisch beleidsmedewerker voorschoolse educatie	30-11-2021	2757445
	Subsidieregeling inzet middelen Nationaal programma onderwijs 2022-2025 gemeente Katwijk	29-12-2022	2951406

Verbonden partijen

In de tabel hieronder staan de namen van de Verbonden Partijen, die te maken hebben met de uitvoering van dit programma. Voor gedetailleerde informatie inzake de Verbonden Partijen verwijzen wij u naar de paragraaf Verbonden Partijen.

Naam verbonden partij	Taakveld
GR Holland Rijnland	4. 3

Wat mag het kosten?

	Jaarrekening 2023	Begroting na wijz. 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028
Exploitatie	5.083	7.093	6.925	6.455	6.643	6.825
Lasten	7.760	8.530	8.363	7.892	8.081	8.263
Baten	-2.676	-1.438	-1.438	-1.438	-1.438	-1.438
Mutaties reserves	-33	-266	-384	0	0	0
Toevoegingen	30	651	0	0	0	0
Onttrekkingen	-63	-917	-384	0	0	0
	5.051	6.826	6.541	6.455	6.643	6.825

Financiële analyse op afwijkingen

Leeswijzer financiële analyses

Zie de toelichting in de leeswijzer op bladzijde 24.

Nr	Financiële mutaties	L/B	2025	2026	2027	2028
1	Afname boekwaarde Oranje Nassauschool	L	-296	296	296	296
2	Beheers- en exploitatielasten Yuverta	L	88	88	88	88
3	Hogere lasten onderwijsbeleid	L	-90			
4	Tijdelijke huisvesting Oranje Nassau	L		150	150	150
5	Uitvoering nieuwbouw school Valkenhorst	L			-449	-175
6	Lagere subsidie volwasseneducatie	L	227			
7	Uitvoering renovatie/nieuwbouw diverse scholen	L	195		170	395
8	Kapitaallasten	L			-180	-860

Nr	Toelichtingen
1	Afname boekwaarde Oranje Nassauschool: In het raadsvoorstel over het definitieve ontwerp van de Oranje Nassauschool (zaaknr. 3389798) wordt o.a. voorgesteld om de boekwaarde (ad € 296.000) van de oude, te slopen, school af te boeken en deze te dekken t.l.v. de bestemmingsreserve strategische investeringen (zie ook reservemutaties). Omdat dit een incidentele last in 2025 betreft, levert dit een nadeel op t.o.v. 2024 en in latere jaarschijven een voordeel t.o.v. 2025.
2	Beheer- en exploitatielasten Yuverta: Het schoolgebouw aan de Sandtlaan 98 in Rijnsburg is sinds 1 augustus 2023 eigendom van de gemeente en dient beheerd en geëxploiteerd te worden (zaaknr. 3111527). In het oorspronkelijke raadsvoorstel over de aankoop wordt rekening gehouden met aflopende beheerlasten. In 2025 zijn de beheerslasten € 88.000 t.o.v. € 175.000 in 2024. Dit betreft een positief verschil voor 2025. Omdat in de jaren daarna geen lasten meer geraamd worden is meerjarig sprake van een structureel voordeel van € 88.000 t.o.v. 2025. Tegenover de lasten staat een onttrekking aan de BSI (zie ook reservemutaties).
3	Onderwijs en leerlingzaken: In de kadernota 2024 is bij de 'maatregelen herbezien budgetten' besloten om een bedrag van € 90.000 incidenteel te verlagen in 2024. Hiervoor zijn de budgetten voor het platform maatschappelijke ontwikkeling en onderwijs arbeidsmarkt verlaagd in 2024. Het budget voor 2025 is hierdoor € 90.000 hoger dan het budget in 2024, dit betreft een negatieve afwijking.
4	Tijdelijke huisvesting Oranje Nassau: In de meerjarenbegroting is vanuit de middelen van het coalitieakkoord 2022 voor de jaarschijven 2024 en 2025 een incidenteel budget opgenomen van € 150.000. Voor 2026 e.v. levert dit t.o.v. 2025 een voordeel op.
5	Uitvoering nieuwbouw Valkenhorst: In de meerjarenbegroting is voor de jaarschijven 2027 en 2028 een budget opgenomen voor de nieuwbouw van de school in Valkenhorst. Omdat deze lasten eerder niet in die mate geraamd zijn betreft dit een negatieve afwijking ten opzichte van het jaar 2025.
6	Overheveling budget subsidie Volwasseneducatie: de subsidie voor het bibliotheekwerk werd tot en met 2024 verantwoord onder het product volwasseneneducatie. Deze subsidie is vanaf 2025 overgeheveld naar deelprogramma 4b (o.a. cultuur) waardoor jaarschijf 2025 t.o.v. 2024 een voordeel oplevert op dit deelprogramma.
7	Uitvoering renovatie/nieuwbouw diverse scholen: in de meerjarenbegroting zijn vanuit het coalitieakkoord 2022 meerdere incidentele renovatie-/nieuwbouwprojecten van scholen in het kader van het IHP en de daarbij behorende budgetten opgenomen voor 2024 en 2025. Het budget is in 2025 € 195.000 lager dan 2024, voor de jaarschijven 2027 en 2028 zijn geen budgetten opgenomen die daardoor ten opzichte van 2025 voordeliger zijn.
8	Kapitaallasten: Als gevolg van wijzigingen in de investeringen is sprake van een mutatie op de kapitaallasten op dit deelprogramma.

Nr	Reserve	O/T	2025	2026	2027	2028
1	Strategische investeringen	0	384			

Nr	Toelichtingen
1	Strategische investeringen: Onttrekkingen in 2025 door afboeking boekwaarde Oranje Nassauschool, zie nr. 1 financiële mutaties en de beheer- en exploitatielasten Yuverta, zie nr. 2 financiële mutaties.

Deelprogramma Cultuur en sport

(web 61-64)

Ontwikkelingen

Kunst en cultuur

Katwijk kent een divers cultureel aanbod en een rijk verenigingsleven. Via de MAG-opdracht Amateurkunsten zetten wij ons in voor het bevorderen van de toegang tot en deelname aan kunst en cultuur en het versterken van de culturele infrastructuur. Via het GALA zetten wij de kracht van cultuur in als middel voor positieve gezondheid en preventie. Kunst in de openbare ruimte gebruiken wij om uitdrukking te geven aan onze lokale culturele identiteit en leefbaarheid, bijvoorbeeld door de realisatie van muurschilderingen. Wij volgen de landelijke ontwikkelingen rondom herziening van het omroepbestel en spelen daarop in waar nodig.

De musea in Katwijk vervullen een belangrijke rol in het levend houden van de lokale geschiedenis en dragen bij aan educatie en creatieve ontwikkeling. Een afname van het aantal vrijwilligers en landelijke trends zoals digitalisering en groeiende concurrentie vanuit omliggende steden brengen de nodige uitdagingen met zich mee. Wij ondersteunen de musea bij professionalisering en cultureel ondernemerschap. In Katwijk willen wij het kader voor cultuur, cultureel erfgoed en musea borgen in een integrale uitvoeringsagenda cultuur, waarin onze visie op musea in brede zin wordt meegenomen en een visie voor de langere termijn wordt ontwikkeld. In deze uitvoeringsagenda zullen ook thema's als kunst in de openbare ruimte en Katwijk als kunstenaarskolonie aan de orde komen. Op dit moment is er geen toereikend kader om nieuwe initiatieven en uitbreidingsplannen te toetsen.

Erfgoed

Onze gemeente kent een lange historie. Veel van de overblijfselen van die geschiedenis zijn nog aanwezig – zichtbaar en onzichtbaar. Vanuit erfgoed willen we de identiteit van de gemeente met haar verschillende kernen behouden. Dit doen we door erfgoedwaarden, of cultuurhistorische waarden, te beschermen, mee te nemen in ruimtelijke plannen en uiteraard door deze te verankeren in de Omgevingsvisie en het Omgevingsplan.

Net als kunst en cultuur is erfgoed een essentieel onderdeel van een leefomgeving waar mensen zich thuis voelen, bedrijven zich graag vestigen en waarvan bezoekers van genieten. In een prettige leefomgeving is de geschiedenis herkenbaar. We zetten dan ook in op erfgoed voor bredere maatschappelijke doelen, zoals welzijn, educatie, omgevingskwaliteit en economie en toerisme. Om aan deze doelen te werken is de hulp en inzet van de Katwijkse burger nodig. De komende jaren willen we nog meer participeren op erfgoedgebied (in lijn met het Verdrag van Faro). Het Erfgoedplatform is daarvoor een waardevol instrument.

Zoals bekend heeft de gemeente Katwijk een rijk archeologisch bodemarchief. Met de Romeinse Limes heeft het zelfs Unesco-werelderfgoed binnen de grenzen. Ambities rondom de Limes zijn

zowel internationaal, landelijk, provinciaal en lokaal. Ze zijn erop gericht om het erfgoed te beschermen en te benutten. Om deze ambities voor de gemeente te kanaliseren gaan we met de stakeholders werken aan een uitvoeringsagenda op basis van de bestaande visie Romeinen.

Algemeen speerpunt voor archeologie is het betrekken van publiek bij het archeologisch onderzoek (opgravingen). We willen hierin meer regie en zullen hiervoor een strategie ontwikkelen waarbij de archeologie meer zichtbaar en beleefbaar wordt. Tot slot willen we initiatiefnemers in onze gemeente meer helderheid bieden over waar ze aan toe zijn wanneer er archeologisch onderzoek moet worden gedaan. We gaan onderzoeken of we een gemeentebrede archeologische onderzoeksagenda kunnen opstellen.

Naast de Romeinse Limes wordt ook de Atlantikwall gezien als erfgoed dat aandacht verdient. In lijn met het provinciale erfgoedbeleid worden zo goed als mogelijk initiatieven ondersteund. Zo is er een initiatief dat ten doel heeft om het erfgoed van de Atlantikwall met digitale technieken te presenteren en zo zichtbaar te maken.

Wij blijven een bijdrage leveren aan de ontwikkeling van het Erfgoedcentrum op het Wantveld. Dit centrum zal bij realisatie een grote meerwaarde hebben. We zien het dan ook als een belangrijke ontwikkeling voor de gemeente in de komende jaren.

We blijven de monumenteigenaren ondersteunen in hun zorg voor hun waardevolle maar ook kwetsbare bezit. Er komt meer aandacht voor het verantwoord verduurzamen van monumenten. De Uitvoeringsagenda Kerkvisie is het instrument om met de kerkgemeenschappen aan de slag te gaan voor het behoud van kerkgebouwen en indien nodig, de transformatie daarvan.

Tot slot is de afgelopen jaren duidelijk geworden dat er behoefte is aan een integrale aanpak (natuur, cultuur, erfgoed, stedenbouw en toerisme) van bepaalde vraagstukken, zoals de uitwerking van de plannen uit het Visserij Ontwikkel Plan. Deze integrale aanpak en samenwerking moet vorm krijgen in een integraal beleidsstuk. De mogelijkheden om tot een integrale aanpak te komen onderzoeken we verder in 2025

Sport en bewegen

Sport en bewegen zijn essentiële onderdelen van de MAG en het GALA en dragen bij aan een fysiek, mentaal en sociaal gezonde samenleving. Sport en bewegen wordt steeds meer onderdeel van het gezondheidsbeleid. Het wordt steeds belangrijker om een gezonde leefstijl te stimuleren en om gezondheidsachterstanden te verkleinen. Door in te zetten op sport en bewegen leveren we een bijdrage aan de ketenaanpakken Welzijn-Bewegen op Recept en valpreventie. Verder zetten we met het stimuleren van sport en bewegen in op het voorkomen van over- en ondergewicht, het verminderen van valincidenten, het tegengaan van eenzaamheid en het langer zelfredzaam blijven van onze inwoners. Speciale aandacht hebben we voor het bereiken van doelgroep(en) waar de meeste gezondheidswinst te behalen is.

Sportverenigingen hebben een belangrijke maatschappelijke functie in zowel het sociale als het gezondheidsaspect. Om deze rol goed te kunnen (blijven) vervullen ondersteunen we de verenigingen. Het uitgangspunt hierbij is dat sterke en vitale sportverenigingen goed in staat zijn en blijven om de maatschappelijke meerwaarde te benutten.

Sporten en bewegen in de openbare ruimte neemt toe, zowel georganiseerd als ongeorganiseerd. Om dit goed te faciliteren is het belangrijk dat er voldoende openbare plekken zijn met goede voorzieningen. Voor de motorische en sociale ontwikkeling van kinderen is buitenspelen belangrijk. Naast aandacht voor kwalitatief en kwantitatief goede sport- en beweegvoorzieningen moeten er

ook voldoende en uitdagende speel- en beweegplekken zijn in Katwijk. Dit zijn voorzieningen die bijdragen aan een goede en gezonde fysieke leefomgeving.

Doelstellingen

Nummer	Wat willen we bereiken	Wat gaan we daarvoor doen
4B-01	Het bevorderen van de toegang tot en deelname aan kunst en cultuur voor alle inwoners van de gemeente Katwijk.	
4B-01.1		Regulier contact met culturele partners en organisaties via accounthouderschap. Gesprekken voeren met de culturele partners en organisaties om waar mogelijk ondersteuning te bieden bij uitdagingen en kansen in het culturele veld.
4B-01.2		Uitvoering geven aan MAG-opdracht Amateurkunsten.
4B-01.3		In contact blijven met initiatiefnemers en ondersteuning bieden aan de verschillende dorpskernen bij de organisatie van nationale en lokale vieringen en herdenkingen.
4B-02	Het kennis-en cultuuraanbod versterken en verbreden in de verschillende dorpen via de Maatschappelijke Agenda, die kansen biedt om de samenwerkingsverbanden te versterken.	
4B-02.1		Uitvoering geven aan de regeling Cultuureducatie Met Kwaliteit (CMK4) met ondersteuning van het samenwerkingsverband Schoolkunstcommissie (onder voorbehoud van de subsidieverlening door het Fonds voor Cultuurparticipatie). Voortzetten van de samenwerking tussen de gemeente, scholen, welzijnsorganisaties en culturele organisaties om het cultuureducatieaanbod in 2025 te borgen, te versterken en uit te breiden.
4B-02.2		Ondersteuning bieden via het accounthouderschap aan de opstartfase van stichting Planck, waarbij aandacht uitgaat naar de onderlinge samenwerking, de activiteiten en de huisvesting.
4B-02.3		Uitvoering geven aan de subsidieregeling kunst, cultuur en bibliotheekwerk.
4B-03	<ul style="list-style-type: none"> a. Huisvesten van stichting Planck in de Burgt en op het Emmaplein. b. Realiseren van een multifunctionele accommodatie in de Hoornes. c. Verduurzamen en verbouwen van het PMT gebouw in de 	

Nummer	Wat willen we bereiken	Wat gaan we daarvoor doen
	Molenwijk.	
4B-03.1		Het project van ontwerpfase naar realisatiefase brengen. De aannemer voor de verbouwing van De Burgt en het Emmaplein wordt geselecteerd. De vergunningen worden aangevraagd en met de bouwwerkzaamheden gaan van start. Gedurende het traject spreken we intensief met de stakeholders, waaronder de gebruikers van De Burgt en de omwonenden van het Emmaplein.
4B-03.2		Op basis van de locatiekeuze voor de MFA Hoornes start in 2025 de voorbereiding van het ontwerp ten behoeve voor de uitvoering. Daarnaast stellen we een intentieovereenkomst Realisatie MFA Hoornes op met de diverse stakeholders.
4B-03.3		Het realiseren van aanpassingen aan het PMT gebouw in de Molenwijk. Verduurzamen en verbouwen een breder aanbod aan culturele en maatschappelijke activiteiten te kunnen aanbieden om de leefbaarheid in de wijk te versterken en het gebouw toegankelijker te maken.
4B-04	Beeldende kunst inzetten ter bevordering van de sociale cohesie en leefbaarheid in onze gemeente.	
4B-04.1		Onderhoud, beheer en reparatie van de bestaande kunst in de openbare ruimte en de gemeentelijke kunstcollectie, zoals de Bollenfontein en het waterkunstwerk op het Andreasplein.
4B-04.2		Aandacht vragen voor initiatieven voor nieuwe kunst in de openbare ruimte in afstemming met de Adviescommissie Beeldende Kunst op basis van onder andere de 1%-regeling, zoals de kunstpanelen en muurschilderingen.
4B-04.3		Een uitvoeringskader opstellen voor kunst(initiatieven) in de openbare ruimte.
4B-04.4		In samenwerking met de culturele partners faciliteert de gemeente via het platform Euroart initiatieven die de beeldvorming van Katwijk als kunstenaarskolonie versterken. In samenwerking met de culturele partners wordt in 2025 de ALV van Euroart georganiseerd in Katwijk.
4B-05	De kracht van kunst en cultuur inzetten ter bevordering van de gezondheid van onze inwoners.	
4B-05.1		Uitvoering geven aan de kunst- en cultuuroelstellingen uit het Uitvoeringsprogramma GALA met aandacht voor de pilot Kunst op Recept en de Brede Regeling

Nummer	Wat willen we bereiken	Wat gaan we daarvoor doen
		Combinatiefuncties (cultuurcoach).
4B-06	Ondersteunen van de lokale musea vanuit de vijf museale waarden met oog op professionalisering en cultureel ondernemerschap.	
4B-06.1		Werken aan de langetermijnvisie (toekomstvisie) voor lokale musea in brede zin als onderdeel van de integrale uitvoeringsagenda cultuur.
4B-06.2		Uitvoering geven aan de Museumregeling 2025-2028.
4B-06.3		Regulier contact onderhouden met de lokale musea via het accounthouderschap. Gesprekken voeren met de lokale musea om waar mogelijk ondersteuning te bieden bij actuele ontwikkelingen en kansen in het museale veld.
4B-06.4		De gemeente Katwijk neemt deel aan het Visserij Ontwikkelplan. Het Ministerie van LNV stelt hierbij subsidie beschikbaar voor de Bomschuit, de Redschuur en de visserij driehoek. Daarnaast is er subsidie beschikbaar voor samenwerking tussen de drie musea in de Hollandse Haringkust waarbij zij samen de ontsluiting en co-waardering van de visserijcollectie in verhaalvorm willen ophalen bij bewoners. De gemeente gaat projecten die het verleden, heden en toekomst van de visserij zichtbaar en beleefbaar maken faciliteren en initiëren en verbinden met plekken die voor de visserij en daarmee de identiteit van Katwijk belangrijk zijn. De projecten worden naar verwachting in 2025 opgestart en moeten in de periode tot en met 2030 zijn gerealiseerd.
4B-07	Het stimuleren van (lokaal) museaal bezoek door leerlingen.	
4B-07.1		Uitvoering geven aan de Subsidieregeling uitvoeringsbudget cultuureducatieprogramma musea gemeente Katwijk 2024.
4B-08	Zorgdragen voor een lokaal toereikend media-aanbod voor inwoners van de gemeente Katwijk op grond van de Mediawet 2008.	
4B-08.1		Regulier contact met de lokale omroep via accounthouderschap in relatie tot de subsidiebeschikking.
4B-08.2		Monitoring van landelijke ontwikkelingen rondom de herziening van het omroepbestel en daarop inspelen waar nodig.

Nummer	Wat willen we bereiken	Wat gaan we daarvoor doen
4B-09	Meer regie op het zichtbaar en leefbaar maken van archeologie, om het draagvlak te vergroten en archeologie beter te benutten conform de doelen van de Erfgoedvisie.	
4B-09.1		Ontwikkelen van een aanpak rondom publieksbereik archeologie (onder andere bij opgravingen).
4B-10	Verantwoord verduurzamen van monumenten.	
4B-10.1		Richtlijnen opstellen voor de verduurzaming van monumenten.
4B-11	Participatie bij erfgoed doorzetten (conform het Faro verdrag).	
4B-11.01		Participatie doorzetten bij erfgoed onder andere via gebruikmaking van Erfgoedplatform en Open Monumentendag.
4B-12	Uitvoeren van uitvoeringsagenda Kerkervisie.	
4B-12.1		In het najaar van 2024 is de Uitvoeringsagenda Kerkervisie vastgesteld. In 2025 voeren we de eerste acties van de uitvoeringsagenda uit in samenwerking met de kerkgemeenschappen.
4B-13	Verkennen van het opstellen van integraal beleid.	
4B-13.1		Verkennen van het opstellen van integraal beleid voor erfgoed, kunst, cultuur en toerisme, zodat er kaders zijn bij ontwikkelingen zoals het Visserij Ontwikkelplan (zie hiervoor ook programma 3 economie 3.1-1.1) en het Erfgoedcentrum. Het beleid dient om de integrale aanpak vorm te geven, zodat duidelijk wordt waar de ambities liggen. Daarmee kunnen we helderheid bieden aan initiatiefnemers. Door de verschillende disciplines in samenhang te ontwikkelen bereiken we kwalitatief betere resultaten en worden kansen beter benut.
4B-14	Benutten UNESCO-status van de Limes op het gebied van educatie, toerisme, welzijn en omgevingskwaliteit.	
4B-14.1		Met de stakeholders een heldere koers voor de komende jaren vastleggen in een uitvoeringsagenda gebaseerd op de Visie Romeinen.
4B-15	Inwoners stimuleren om te sporten en bewegen (jong en oud, valide of minder valide).	

Nummer	Wat willen we bereiken	Wat gaan we daarvoor doen
4B-15.1		Uitvoeren van Sportakkoord 2 als onderdeel van het actieplan GALA en de MAG-opdracht Sport en bewegen.
4B-16	Het creëren van een beweeg- en speelvriendelijke omgeving om bewegen en sporten in de openbare ruimte te stimuleren en te bevorderen.	
4B-16.1		Het realiseren van een Kraijcek Playground in Hoornes-Rijnsoever.
4B-16.2		<p>Uitvoering geven aan het beweeg- en speelruimtebeleidsplan 2020-2030, waaronder meer ruimte realiseren voor bewegen en spelen in de natuur en speelruimte omvormen tot beweegruijnte:</p> <ul style="list-style-type: none"> • speel-sportplek in Rijnsburg; • speel- en sport in parkstrook bij Cleijn Duin (inspraak al geweest, onderdeel van participatie fase 2); • nieuwe beweegbare basketbalpalen, plek in Cleijn Duin, vloer opknappen. <p>Mogelijk vindt de uitvoering van deze drie uiteindelijk in 2026 plaats. Dit hangt af van de samenhang met IGA'S en de uitvoeringsplannen daarvan.</p>
4B-17	Sport en bewegen gericht inzetten als middel binnen het integraal gezondheidsbeleid en daarmee een positieve bijdrage leveren aan het realiseren van een actieve en (mentaal) gezonde leefstijl van de inwoners van Katwijk.	
4B-17.1		Uitvoeren van de programmaliijn Sport, welzijn en zorg (valpreventie en Bewegen op Recept).
4B-17.2		Uitvoeren van het actieplan GALA, inclusief Sportakkoord 2.
4B-18	Borgen en versterken van de verenigingsondersteuning aan lokale sportverenigingen.	
4B-18.1		Het sportloket is ingericht, zodat sportverenigingen weten bij wie ze moeten zijn voor specifieke vragen, waar ze terecht kunnen voor informatie en waar zij ook informatie kunnen vinden over onder andere subsidiemogelijkheden, voorzieningen en ontwikkelingen op sportgebied in Katwijk. In 2025 ontwikkelen we het sportloket door. We breiden het digitale sportloket uit met een interactief platform voor de sportverenigingen

Nummer	Wat willen we bereiken	Wat gaan we daarvoor doen
		en -organisaties.
4B-18.2		Uitvoeren van de programmalijs verenigingsondersteuning vanuit het Lokaal Sportakkoord.
4B-18.3		Versterken van de ondersteuning van sportverenigingen door de inzet van de lokale verenigingsadviseur.
4B-19	Toekomstbestendig verhuur- en investeringsmodel voor de buitensportaccommodaties, zodat we groeien naar een hogere dekkingsgraad. Dat is momenteel in ontwikkeling en wordt stapsgewijs in 2025 geïmplementeerd.	
4B-19.1		Uitvoering geven aan de nieuwe huursystematiek door onder andere een nieuwe, uniforme huurovereenkomst aan te gaan met de buitensportverenigingen.
4B-20	Kwalitatief en kwantitatief duurzame en laagdrempelige gemeentelijke sportaccommodaties aanbieden aan de inwoners van Katwijk.	
4B-20.1		Stapsgewijs de gemeentelijke sportaccommodaties verduurzamen door uitvoering te geven aan het Duurzaam MeerJaren Onderhoudsplan (DMJOP) en de Routekaart Verduurzaming.
4B-20.2		In gesprek blijven met de sportverenigingen en landelijke ontwikkelingen blijven monitoren om, binnen de wettelijke, financiële en beleidskaders, te blijven voorzien in duurzame, toekomstbestendige en laagdrempelige binnen- en buitensportvoorzieningen voor de inwoners van Katwijk. Ruimte creëren voor binnen- en buitensportvoorzieningen bij woningbouwontwikkelingen door referentienormen/kaders mee te geven voor voorzieningen.
4B-20.3		Het plan binnensportaccommodaties Rijnsburg brengen we stapsgewijs tot uitvoering. De gunning voor de renovatie en verduurzaming van sportzaal Waterbos ronden we af en de uitvoering van de werkzaamheden gaat van start. Voor het beheer en de exploitatie stellen we een addendum op met Sportbedrijf Katwijk. Voor de locatie Korte Vaart wordt een vergunningaanvraag ingediend voor de renovatie, sloop en nieuwbouw van sportzaal Korte Vaart.

Nummer	Wat willen we bereiken	Wat gaan we daarvoor doen
		Vervolgens wordt de aanbestedingsprocedure opgestart om tot gunning te komen voor de werkzaamheden en zullen de uitvoeringswerkzaamheden starten. Er wordt een addendum opgesteld als aanvulling op de bestaande beheer- en exploitatieovereenkomst tussen het Sportbedrijf Katwijk en de gemeente Katwijk.
4B-20.4		Uitvoering geven aan het plan voor Valken '68.
4B-20.5		Uitvoeren van de quick wins uit het haalbaarheidsonderzoek voor sporthal Cleijn Duin die vallen binnen de financiële kaders en het beleidskader.
4B-21	Professioneel beheer en exploitatie van de gemeentelijke (binnen)sportaccommodaties.	
4B-21.1		Accounthouderschap met Sportbedrijf Katwijk borgen en versterken op basis van de beheer- en exploitatieovereenkomst, meerjarenbegroting, het strategische beleidsplan Sportbedrijf en de huurovereenkomsten. Regulier contact onderhouden met de buitensportverenigingen over gebruik, onderhoud en beheer van de sportaccommodaties. Inzetten op multifunctioneel gebruik van de bestaande sportaccommodaties (binnen- en buitensportaccommodaties).

Kaders

Kaderstellende nota's en verordeningen

Taakveld	Nota of verordening	Datum	Zaaknr.
	Maatschappelijke Agenda 2024-2028	01-02-2024	3259704
5.3	Verzelfstandigingsplan Muziekschool Katwijk	31-03-2022	2764177
5.5	Erfgoedvisie	12-07-2018	1172991
5.5	Geactualiseerd beleidsinstrumentarium Archeologiebeleid	28-01-2016	554390

Verbonden partijen

In de tabel hieronder staan de namen van de Verbonden Partijen, die te maken hebben met de uitvoering van dit programma. Voor gedetailleerde informatie inzake de Verbonden Partijen verwijzen wij u naar de paragraaf Verbonden Partijen.

Naam verbonden partij	Taakveld
Sportbedrijf Katwijk BV	5.1 Sportbeleid en activering
GR Holland Rijnland	5.1 Sportbeleid en activering

Wat mag het kosten?

	Jaarrekening 2023	Begroting na wijz. 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028
Exploitatie	8.595	8.824	9.604	9.209	10.837	11.676
Lasten	11.515	12.070	12.308	12.474	13.177	14.016
Baten	-2.920	-3.246	-2.703	-3.266	-2.340	-2.340
Mutaties reserves	0	-1.209	-1.333	-45	-531	-481
Toevoegingen	0	7.576	0	547	0	0
Onttrekkingen	0	-8.785	-1.333	-591	-531	-481
	8.595	7.615	8.271	9.164	10.306	11.195

Financiële analyse op afwijkingen

Leeswijzer financiële analyses

Zie de toelichting in de leeswijzer op bladzijde 24.

Nr	Financiële mutaties	L/B	2025	2026	2027	2028
1	Cultuur	L	-100	100	100	100
2	SPUK Lokale bibliotheek voorz. (D23)	L	445			
	SPUK Lokale bibliotheek voorz. (D23)	B	-445			
3	Cultuurbedrijf	L		-105	-120	-120
3	Cultuurbedrijf	B		700	155	155
4	Visserij Ontwikkel plan	L	-100	50	50	100
5	Sportbeleid en activering	B			-351	-351
6	Gewijzigde verdeling personeelslasten	L	-85			
7	Kapitaallasten	L	-85	-315	-1.100	-1.980

Nr	Toelichtingen
1	Cultuur: In de Voorjaarsnota 2024 is voor het jaar 2025 een incidenteel bedrag van € 100.000 geraamd ter bekostiging van de evenementen rondom 80 jaar bevrijding in 2025. Dekking via de algemene reserve (zie mutatie reserves). Voor 2025 is hierdoor sprake van een negatief effect op de exploitatie. Voor 2026 en verder vervallen deze lasten, waardoor sprake is van een positief verschil ten opzichte van 2025.
2	SPUK Lokale Bibliotheek voorz. (D23): Via de specifieke uitkering Lokale Bibliotheek voorz. (D23) zijn er in 2024 extra middelen van € 445.000 ontvangen vanuit het Rijk voor de subsidies t.b.v. lokale bibliotheekvoorzieningen. Dit leidt ook tot extra uitgaven in 2024 ter hoogte van hetzelfde bedrag van € 445.000. In bovenstaande tabel is de afwijking in het jaar 2025 te zien ten opzichte van 2024.
3	Vorming Cultuurbedrijf - stichting Planck. Zie tevens Raadsbesluit <i>Voorlopig Ontwerp en financiering huisvesting Stichting Planck</i> (kenmerk: 3262168). Vanaf 2026 wordt een bedrag toegevoegd aan de voorziening onderhoud gebouwen, vooruitlopend op het Meerjarenonderhoudsplan staat hier een stelpost tegenover. Vanaf 2026 wordt ook een huurvergoeding Emmaplein ontvangen van € 155.000. En wordt in 2026 rekening gehouden met de terugbetaling voorschot meubilair.
4	Er is incidenteel budget in 2025 van € 100.000, in 2026 en 2027 € 50.000 beschikbaar voor bijdragen aan het Katwijk's Museum en de Visserijdriehoek vanuit het Visserij Ontwikkel Plan. Dekking via de Algemene reserve (zie ook onttrekking algemene reserve). De extra last als gevolg van het incidentele budget in 2025 leidt tot een negatieve afwijking ten opzichte van

Nr	Toelichtingen
	2024. Omdat de bijdragen in 2026 en 2027 afnemen geeft dit positieve afwijkingen in die jaren ten opzichte van 2025. Met ingang van 2028 vervallen deze bijdragen, waardoor dit ook een positief effect heeft op de exploitatie.
5	Sportbeleid en activering: Vanuit het Rijk zijn Spuk Gala H30 middelen beschikbaar gesteld voor 2023 t/m 2026. Vanaf 2027 en verder zijn hiervoor geen middelen beschikbaar. Dit levert vanaf 2027 daarom een nadelige afwijking op ten aanzien van de baten. De verwachting is dat eind 2025 er meer duidelijkheid gaat komen hoe deze Spuk gecontinueerd gaat worden of niet.
6	Gewijzigde verdeling personeelslasten: Als gevolg van een gewijzigde verdeling van personeelslasten over de deelprogramma's is sprake van een aanpassing van de begroting.
7	Kapitaallasten: Als gevolg van wijzigingen in de investeringen is sprake van een mutatie op de kapitaallasten op dit deelprogramma.

Nr	Reserve	O/T	2025	2026	2027	2028
1	Algemene reserve (80 jaar bevrijding)	O	100			
2	Algemene reserve	T		547		
	Algemene reserve	O	691	50	50	
3	Afschrijvingen	O	85	85	85	85
4	Aquamar	O	396	396	396	396
5	Sociaal domein	O	60	60		

Nr	Toelichtingen
1	Cultuur: In de voorjaarsnota 2024 is een incidenteel bedrag van € 100.000 geraamd ter bekostiging van de evenementen rondom 80 jaar bevrijding in 2025. Dekking via de algemene reserve.
2	Vorming Cultuurbedrijf - stichting Planck. Een onttrekking aan de algemene reserve in 2025 van € 591.000, bestaande uit € 44.000 voor het versneld afschrijven van De Burgt en € 547.000 voorschot inrichtingskosten. De toevoeging van € 547.000 aan de algemene reserve in 2026 betreft de terugbetaling van het voorschot inrichtingskosten. Zie tevens Raadsbesluit Voorlopig Ontwerp en financiering huisvesting Stichting Planck (kenmerk: 3262168). De overige onttrekkingen aan de algemene reserve bestaan daarnaast uit incidentele posten van € 100.000 in 2025 en € 50.000 in 2026 en 2027 € 50.000 voor bijdragen aan het Katwijkse Museum en de Visserijdriehoek vanuit het Visserij Ontwikkel Plan.
3	Afschrijvingen: De jaarlijkse afschrijvingslast van aan deze reserve gekoppelde (delen van) investeringen.
4	Aquamar: de jaarlijkse bijdrage aan de kapitaallasten dekking zwembad.
5	Sociaal domein: in 2025 en 2026 Binnensport Rijnsburg - Onttrekking in verband met de exploitatiebijdrage blaashal.

Deelprogramma Sociale basis en Volksgezondheid

(web 65-68)

Ontwikkelingen

Wij streven naar een inclusieve samenleving waarin iedereen naar vermogen kan meedoen. Een voorwaarde om te kunnen meedoen is dat onze inwoners gezond, vitaal en weerbaar zijn, zowel fysiek als mentaal. Daarin speelt de sociale basis een belangrijke rol. Het versterken van de sociale basis is niet iets nieuws en is een continu proces. Binnen de sociale basis bieden we samen met maatschappelijke partners verschillende vormen van laagdrempelige ondersteuning aan, gericht op het vergroten van de zelfredzaamheid van individuele inwoners en op het vergroten van sociale cohesie. In dit kader zijn we in 2024 gestart met het in gang zetten van diverse acties om in 2025 het certificaat 'dementievriendelijk gemeente' van stichting Alzheimer Nederland te ontvangen.

Een stabiele sociale basis begint met een veilige leefomgeving. Die kunnen wij niet realiseren zonder de samenwerking met onze inwoners en partners. Zo werken we nauw samen met woningcorporatie Dunavie, die zich inzet voor de veiligheid van hun huurders door huismeesters als eerste aanspreekpunt aan te stellen. Veiligheid is ook een centraal thema binnen de Omgevingswet. De invulling hiervan, in samenhang met de fysieke leefomgeving, werken we in 2025 verder uit. Het Omgevingsplan Hoornes vormt hiervoor een belangrijke eerste stap. Verder versterken we de verbinding tussen zorg en veiligheid door de samenwerking tussen het beleid Sociale leefomgeving en Openbare orde en veiligheid te intensiveren. Ook brengen we de partners binnen deze domeinen vaker bijeen om de veiligheid gezamenlijk te verbeteren.

Omdat de druk op de Wmo en langdurige zorg (Zvw en Wlz) toeneemt, is het belangrijk om zorgbehoeften vroegtijdig te signaleren en lichte vormen van ondersteuning in te zetten vanuit algemene voorzieningen in de sociale basis. We kunnen daarmee de inzet van geïndiceerde (duurdere) zorg en ondersteuning uitstellen of zelfs voorkomen. Op het gebied van wonen, zorg en welzijn werken we in Katwijk intensief samen. Zie ook programma 5 Zorg en ondersteuning, deelprogramma Voorzieningen volwassenen.

Naast het lokale actieplan Wonen, zorg en welzijn is er landelijk het Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA). Het GALA beoogt een gezonde generatie in 2040 met weerbare, gezonde mensen die kunnen opgroeien, leven, werken en wonen in een gezonde leefomgeving waarin sprake is van een sterke sociale basis. In september 2023 is de gemeenteraad geïnformeerd over het lokale Actieplan GALA. Voor de uitvoering hiervan is een brede Specifieke Uitkering (brede SPUK) met geormerkte (deels nieuwe) budgetten ter beschikking gesteld aan de gemeente Katwijk. In september 2024 is de gemeenteraad geïnformeerd over het Actieplan GALA waarin concrete doelen en acties zijn vastgelegd. In 2024, 2025 en 2026 voeren we dit plan uit.

Een veilige leefomgeving begint thuis. In de regiovisie Huiselijk geweld en kindermishandeling (2024-2028) hebben wij de ambitie uitgesproken om huiselijk geweld te voorkomen of zo vroeg mogelijk te signaleren en adequaat te reageren. Het snel mogelijk en duurzaam stoppen van geweld beperkt schade en bevordert herstel. In 2025 werken we de regiovisie met onze lokale partners uit tot een uitvoeringsplan.

Het thema mentale gezondheid koppelen wij aan mentale weerbaarheid zoals dat is opgenomen in het coalitieakkoord. Onderdeel hiervan is sociale inclusie, bijvoorbeeld rond discriminatie en LHBTIQ+. Deze thema's sluiten naadloos aan bij reeds eerder in gang gezet beleid inclusief uitvoeringsagenda's. Ook het Actieplan GALA draagt daaraan bij.

Gemeenten krijgen een jaarlijkse taakstelling voor het huisvesten van statushouders. Momenteel is er nog geen duidelijkheid over de taakstelling van 2025 en de mogelijke consequenties van wijzigingen in het rijksbeleid op de asielinstroom. De gemeente is verantwoordelijk voor de uitvoering van de Wet inburgering. Dit houdt in dat we zorgdragen voor begeleiding, integratie (taal), inkomensvoorziening en begeleiding naar werk. We vinden het belangrijk dat statushouders snel kunnen meedoen in de samenleving. Ons doel is dan ook dat statushouders sneller en beter integreren, de taal spreken en betaald werk vinden. De maatschappelijke begeleiding van statushouders wordt aanbesteed.

In 2020 is het integrale wijkteam van de gemeente Katwijk gestart. In 2024 is de raad geïnformeerd over de uitgevoerde evaluatie en is een plan voor de doorontwikkeling opgesteld. Dit plan wordt in 2025 uitgevoerd, met doorloop naar 2026 en verder. In dat kader gaan we onder andere aan de slag met het versterken van de integrale aanpak en het versterken van datagedreven werken. Zo willen we ervoor zorgen dat alle inwoners het Sociale Wijkteam weten te vinden en goed geholpen worden, met name de meest kwetsbare groepen. We willen dat er hulp beschikbaar is en blijft voor de meest kwetsbare inwoners. De groeiende vraag naar hulp en ondersteuning en de wachttijden voor specialistische hulp maken dat uitdagend. Er lopen diverse lokale en regionale actielijnen om hierop invloed uit te oefenen. Om een sterke samenleving te creëren versterken we de verbinding van het Sociale Wijkteam met de partijen in het voorveld, zoals de politie, het jeugd- en jongerenwerk, de jeugdgezondheidszorg en het onderwijs.

De richtlijn Tijdelijke bescherming voor de opvang van Oekraïense ontheemden is met een jaar verlengd tot maart 2026. Dit betekent voor 2025 dat de gemeente Katwijk zich blijft inzetten om Oekraïense ontheemden op te vangen in de gemeente opvanglocatie.

Doelstellingen

Nummer	Wat willen we bereiken	Wat gaan we daarvoor doen
4C-01	We streven ernaar dat inwoners van Katwijk zo lang mogelijk kunnen meedoen in onze samenleving, ongeacht hun financiële situatie en eventuele lichamelijke, psychische of verstandelijke beperkingen.	
4C-01.1		We schrijven een nieuwe opdracht uit voor de lokale vervoersvoorziening Katwijk Rijd(t) Mee met nieuwe doelstellingen die aansluiten op de (staat van de) huidige organisatie van Katwijk Rijd(t) Mee.

Nummer	Wat willen we bereiken	Wat gaan we daarvoor doen
4C-01.2		We geven uitvoering aan de activiteiten uit de specifieke uitvoeringsagenda's op het gebied van mantelzorgondersteuning en respijtzorg. Daarnaast actualiseren we de uitvoeringsagenda Eenzaamheid.
4C-01.3		We voeren het actieplan Wonen, zorg en welzijn uit. Hierbij werken we samen met de maatschappelijke (keten)-partners via diverse acties aan het toegankelijk houden van de zorg. Deze acties kunnen liggen op het gebied van preventie, positieve gezondheid, de inzet van technologie, en voorlichting. (Zie ook 5A 01.1)
4C-02	We streven ernaar dat inwoners zo lang mogelijk in goede gezondheid leven. Liefs in hun eigen leefomgeving, in inclusieve, leefbare wijken.	
4C-02.1		We voeren het Actieplan GALA uit. Dit is de concrete uitwerking van het Plan van aanpak GALA. We zetten in op de volgende doelen: sporten en/of bewegen met plezier, meedoen op een passende manier en tempo, verkleinen van bestaande gezondheidsverschillen, vitaal ouder worden en gezonde fysieke leefomgeving. We doen dit onder meer met een integrale wijkaanpak. We starten hiermee in de meest kwetsbare wijken. Daarnaast sluiten we aan bij de regionale uitvoering van het Integraal Zorg Akkoord (IZA).
4C-02.2		Voortzetten van diverse preventieprogramma's en interventies via de MAG-opdracht Gezonde leefstijl op de onderwerpen mentaal welzijn en gezond gewicht.
4C-03	We zetten in op preventie van middelengebruik en leggen de relatie met mentale gezondheid.	
4C-03.1		Voortzetten van de drugscampagne Kocon.
4C-03.2		Uitvoering verslavingspreventie (DUMO) in combinatie met interventies (MAG-opdracht Gezonde leefstijl) op het thema voorkomen van verslavingsproblematiek.
4C-04	We streven er voor alle kinderen en jongeren streven naar dat zij zich in een veilig en positief klimaat ontwikkelen tot zelfredzame en maatschappelijk betrokken burgers.	

Nummer	Wat willen we bereiken	Wat gaan we daarvoor doen
4C-04.1		We geven uitvoering aan de MAG-opdrachten Jeugd- en jongerenwerk en Preventie en vroegsignalering jeugd en gezin, gericht op het versterken van kinderen, jongeren, hun opvoeders en opvoedomgeving.
4C-04.2		Voortzetten van de ambulante uitbreiding van het jeugd- en jongerenwerk zodat zij laagdrempelig contact kunnen aangaan met jongeren op straat, gericht op vroegsignalering van behoeften en problemen. Bij jeugdoverlast werken we samen met andere wijk(veiligheids)partners. Eind 2025 evalueren we de werkwijze.
4C-05	Volwassen statushouders stimuleren we om zelfredzaam te worden, Nederlands te leren en betaald werk te verrichten.	
4C-05.1		Provalu heeft de taak om de re-integratie van inwoners te verzorgen en hen te begeleiden naar werk. De groep statushouders is daar onderdeel van. Hierover zijn we vooralsnog niet tevreden. We blijven hiervoor aandacht vragen en hierop sturen. We willen prestatieafspraken maken met Provalu.
4C-05.2		In 2025 start de uitvoering van de aanbesteding voor de maatschappelijke begeleiding van statushouders. De aanbieder verzorgt de eerste opvang, de trajectbegeleiding, het participatieverklaringstraject en de Module Arbeidsmarkt & Participatie. Ook hier monitoren we de gemaakte afspraken en bewaken we de kwaliteit.
4C-05.3		Diverse taalaanbieders verzorgen, op verschillende niveaus, de inburgering (taalroutes). Met contractgesprekken bewaken we de voortgang en kwaliteit.
4C-06	Iedere inwoner krijgt de hulp en ondersteuning die nodig is. We positioneren het Sociale Wijkteam als laagdrempelige toegangspoort voor inwoners die ondersteuning nodig hebben.	
4C-06.1		In 2024 is er een evaluatie van het sociale wijkteam geweest. In een plan van aanpak formuleren we acties voor de doorontwikkeling van de organisatie van het sociale wijkteam. In 2025 wordt hiermee een start gemaakt, met een doorloop naar 2026 en verder.

Nummer	Wat willen we bereiken	Wat gaan we daarvoor doen
4C-07	We willen als gemeente sturen op de kwaliteit, klantstromen en financiën zodat we weten wat er nodig is om de juiste zorg en ondersteuning voor onze inwoners te kunnen waarborgen.	
4C-7.1		In 2024 starten we met het implementeren van een nieuw registratiesysteem voor het brede sociaal domein. Dat loopt in 2025 door. We krijgen zo meer inzicht in onder andere klantstromen, caseload en doorlooptijden, zodat het Sociale Wijkteam weet wat er nodig is om de juiste zorg en ondersteuning voor de inwoners van Katwijk te kunnen waarborgen.

Kaders

Kaderstellende nota's en verordeningen

Taakveld	Nota of verordening	Datum	Zaaknr.
	Maatschappelijke Agenda 2024-2028	01-02-2024	3259704
	Programmaplan Jeugdhulpaanbod vanaf 2021 Duin- en Bollenstreek versie Katwijk	12-03-2020	1576834
	Samen naar het wijkteam van morgen	18-10-2018	1210050
	Plan van aanpak GALA	19-09-2023	3095514

Verbonden partijen

In de tabel hieronder staan de namen van de Verbonden Partijen, die te maken hebben met de uitvoering van dit programma. Voor gedetailleerde informatie inzake de Verbonden Partijen verwijzen wij u naar de paragraaf Verbonden Partijen.

Naam verbonden partij	Taakveld
GR Hecht	7.1 Volksgezondheid

Wat mag het kosten?

	Jaarrekening 2023	Begroting na wijz. 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028
Exploitatie	12.436	17.832	16.877	16.471	16.451	16.446
Lasten	21.832	26.900	24.666	19.270	18.706	18.702
Baten	-9.396	-9.068	-7.789	-2.799	-2.255	-2.255
Mutaties reserves	0	-438	-416	-378	-278	-278
Onttrekkingen	0	-438	-416	-378	-278	-278
	12.436	17.394	16.461	16.093	16.173	16.168

Financiële analyse op afwijkingen

Leeswijzer financiële analyses

Zie de toelichting in de leeswijzer op bladzijde 24.

Nr	Financiële mutaties	L/B	2025	2026	2027	2028
1	Noodopvang vluchtelingen Oekraïne	L	170	4.600	4.600	4.600
	Noodopvang vluchtelingen Oekraïne	B	-320	-4.800	-4.800	-4.800
2	Tijdelijke flexwoningen	L	285			
3	Opvang AMV'ers	L	100			
	Opvang AMV'ers	B	-100			
4	Wijkwerk Hoornes	L	150			
5	Uitvoering IP Gezondheidsbeleid	L	111			
	Uitvoering IP Gezondheidsbeleid	B	-111			
6	Aanpak overgewicht en obesitas en kansrijke start (H30)	L		69	132	132
	Aanpak overgewicht en obesitas en kansrijke start (H30)	B		-69	-132	-132
7	Opvang asielzoekers	L	169			
8	Spuk inburgering leerroutes	L	710			
	Spuk inburgering leerroutes	B	-710			
9	Inburgering opleiding	L	285			
10	Algemene voorziening Wmo en Jeugd	L		100	100	100
11	Versterken sociale basis (H30)	L			141	141
	Versterken sociale basis (H30)	B			-141	-141
12	Valpreventie (H30)	L			186	186
	Valpreventie (H30)	B			-186	-186
13	Jeugd en Jongerenwerk	L		112	112	112
14	Terugdringen gezondheidsachterstandsbeleid (H30)	L			79	79
	Terugdringen gezondheidsachterstandsbeleid (H30)	B			-79	-79
15	Gewijzigde verdeling personeelslasten	L	143	160	160	160

Nr	Toelichtingen
1	Opvang: Zowel lasten als baten zijn opgenomen voor de noodopvang vluchtelingen Oekraïne in 2024 en in 2025. Vooralsnog zijn er geen bedragen geraamd voor 2026 en verder. Dit levert zowel voor de baten als de lasten afwijkingen op.
2	Tijdelijke flexwoningen: In 2023 is besloten om in 2024 incidenteel € 285.000 beschikbaar te stellen om de kosten voor de realisatie van 80 tijdelijke woningen uit de leges te dekken. Omdat deze lasten in 2025 niet meer geraamd zijn betreft dit een positieve afwijking ten opzichte van 2024. In de Najaarsbestuursrapportage wordt bezien of de flexwoningen onder programma Volkshuisvesting en leefomgeving ondergebracht kunnen worden.
3	Opvang AMV'ers: In 2023 is besloten om in 2024 een locatie voor Alleenstaande Minderjarige Vreemdelingen (AMV'ers) te realiseren. Hiervoor is een bedrag van € 50.000 nodig voor incidentele kosten, evenals € 50.000 voor de huisvesting van de Internationale Schakelklas (ISK) om drie klaslokalen aan te passen. Deze bedragen worden gedekt door het COA van € 100.000. Omdat deze bedragen in 2025 niet meer geraamd zijn is dit in 2025 een afwijking ten opzichte van 2024.

Nr	Toelichtingen
4	Wijkwerk Hoornes: via het raadsvoorstel over de gebiedsvisie Hoornes (zaaknummer 37947) zijn incidentele uitvoeringskosten beschikbaar gesteld voor 2022 en 2023. Er is vertraging ontstaan in de uitvoering van het realiseren van inspanningen uit de Doelen- Inspanningen en Middelen Matrix, uit de gebiedsvisie Hoornes waardoor de resterende incidentele middelen van € 150.000 via de Najaarsbestuursrapportage 2023 overgeheveld zijn naar 2024. Omdat deze lasten in 2025 niet meer geraamd zijn levert dit een positieve afwijking op.
5	Uitvoering IP Gezondheidsbeleid (H30): Dit betreft de brede SPUK GALA die door het ministerie van VWS ter beschikking is gesteld voor de lokale plannen van aanpak GALA. Binnen de vijftien verschillende SPUK's die hieronder vallen mag 15% geschoven worden om de uitvoering te stimuleren. Het budget ad € 111.000 in 2024 bestaat uit deze 15%. Hiervan financieren we de coördinatie en ondersteuning op de uitvoering en de campagne Lekker Bezig Katwijk. Het is budgettair neutraal. Omdat deze bedragen in 2025 niet meer geraamd zijn is dit in 2025 een afwijking ten opzichte van 2024.
6	Aanpak overgewicht en obesitas en kansrijke start (H30): Vanuit het Rijk zijn Spuk Gala H30 middelen beschikbaar gesteld voor 2023 t/m 2025. Vanaf 2026 en 2027 zijn hiervoor geen middelen beschikbaar. In 2026 e.v. betekent dit dus een lager budget ad € 69.000 en vanaf 2027 € 132.000. Het is budgettair neutraal.
7	Opvang asielzoekers: In 2024 bedraagt het faciliteitenbesluit opvangcentra (DU) van het COA € 169.000. In 2025 is deze raming nog niet bekend en heeft dit een positief effect in 2025 ten opzichte van 2024.
8	Spuk inburgering leerroutes (G10): De Spuk Inburgering wordt jaarlijks vastgesteld door het rijk op basis van de instroom van statushouders. De Spuk Inburgering (G10) is in 2024 circa € 700.000 hoger dan in 2025. Dit is budgettair neutraal verwerkt in de begroting. Zowel de baten als lasten zijn hierdoor in 2025 lager dan in 2024.
9	Inburgering opleiding en overige kosten: Dit zijn tijdelijke middelen vanuit het Rijk om de verhoogde instroom van statushouders op te vangen. Het budget van circa € 285.000 eindigt in 2024. De lagere lasten in 2025 leveren een positief effect op in 2025 ten opzichte van 2024.
10	Algemene voorziening Wmo en Jeugd: Het innovatiebudget Jeugd en WMO ad € 100.000 is van tijdelijke aard. Tot 2026 was dit budget beschikbaar. De lagere lasten vanaf 2026 hebben een positief effect op de exploitatie ten opzichte van het jaar 2025.
11	Versterken sociale basis (H30): Vanuit het Rijk zijn Spuk Gala H30 middelen beschikbaar gesteld voor 2023 t/m 2026. Vanaf 2027 zijn hiervoor geen middelen beschikbaar. Dit is budgettair neutraal en betekent voor zowel de lasten als de baten vanaf 2027 € 141.000 minder budget. De verwachting is dat eind 2025 er meer duidelijkheid gaat komen hoe deze Spuk H30 gecontinueerd gaat worden of niet.
12	Valpreventie (H30): Vanuit het Rijk zijn Spuk Gala H30 middelen beschikbaar gesteld voor 2023 t/m 2026. Vanaf 2027 zijn hiervoor geen middelen beschikbaar. Dit is budgettair neutraal en betekent voor zowel de lasten als de baten vanaf 2027 € 186.000 minder budget. De verwachting is dat eind 2025 er meer duidelijkheid gaat komen hoe deze Spuk gecontinueerd gaat worden of niet.
13	Jeugd en Jongerenwerk: In 2024 en 2025 zijn er incidenteel extra middelen t.b.v. jongerenwerk beschikbaar ad € 112.000. Vanaf 2026 is dit budget niet meer beschikbaar, waardoor sprake is van een positief verschil ten opzichte van het jaar 2025.
14	Terugdringen gezondheidsachterstandsbeleid (H30): Vanuit het Rijk zijn Spuk Gala H30 middelen beschikbaar gesteld voor 2023 t/m 2026. Vanaf 2027 zijn hiervoor geen middelen beschikbaar. Dit is budgettair neutraal en betekent voor zowel de lasten als de baten vanaf 2027 € 79.000 minder budget. De verwachting is dat eind 2025 er meer duidelijkheid gaat komen hoe deze Spuk gecontinueerd gaat worden of niet.

Nr	Toelichtingen
15	Gewijzigde verdeling personeelslasten: Als gevolg van een gewijzigde verdeling van personeelslasten over de deelprogramma's is sprake van een aanpassing van de begroting.

Nr	Reserve	O/T	2025	2026	2027	2028
1	Afschrijvingen	0	265	265	265	265
2	Sociaal domein	0	113	113	13	13

Nr	Toelichtingen
1	Afschrijvingen: De jaarlijkse afschrijvingslast van aan deze reserve gekoppelde (delen van) investeringen.
2	Sociaal domein: in 2025 en 2026 zijn innovatiebudgetten voor Wmo en Jeugd ter beschikking gesteld ten laste van deze reserve.

Wettelijke indicatoren

(web 69)

Indicator	Katwijk 2020	NL 2020	Katwijk 2021	NL 2021	Katwijk 2022	NL 2022	Katwijk 2023	NL 2023	Katwijk 2024	Katwijk 2025
Absoluut verzuim [per 1.000 leerplichtigen]	3,3	2,7	4	2,7	5,1	4,2	5,6	6,3		
Relatief verzuim [per 1.000 leerplichtigen]	10	20	10	20	15	24	14	27		
Vroegtijdig schoolverlaters zonder startkwalificatie (vsv-ers) [%]	1,7	1,7	1,5	1,9	2,5	2,4	1,9	2,4		

Katwijkse indicatoren

Indicator	Bron	Norm	R2022	R2023	2024	2025	2026	2027
Erfgoedvisie								
1. Leegstaande monumenten	Eigen informatie	34	33	33	33	33	15	7
2. Verduurzaamde monumenten	Eigen informatie	2	20	30	12	13	14	15
3. Erfgoedplatformprojecten / initiatieven	Eigen informatie	4	4	7	6	6	6	6
4. Verleende subsidies / erfgoedplatform	Eigen informatie	4	4	7	6	6	6	6

5 Ondersteuning & zorg

(web 70)

Programmadoelstelling

De gemeente biedt specialistische ondersteuning en zorg op maat aan de inwoners van Katwijk die dit nodig hebben. Het gaat dan om ondersteuning voor onze inwoners (volwassenen en jeugdigen) met een beperking, chronische, psychische of psychosociale problemen.

Aan volwassenen bieden we bovendien een individuele voorziening, ook wel maatwerkvoorziening uit de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo). Bijvoorbeeld begeleiding en dagbesteding, beschermd wonen, maatschappelijke opvang, huishoudelijke hulp, woningaanpassingen en hulpmiddelen.

Daarnaast biedt de gemeente passende zorg aan jeugdigen die problemen ondervinden bij het opgroeien en ontwikkelen. Dat geldt ook voor jeugdigen die een strafbaar feit hebben begaan. Bij deze zorg staat de mens, leefeenheid en/of het gezin centraal. Uitgangspunten zijn: deze zorg is zo licht mogelijk, zo dicht mogelijk bij huis en duurt niet langer dan nodig is. De zorg heeft tot doel dat onze inwoners weer zoveel mogelijk kunnen deelnemen aan de maatschappij.

Deelprogramma Voorzieningen volwassenen

(web 71-74)

Ontwikkelingen

Lokale ontwikkelingen

Lokaal blijven we ons ook in 2025 inzetten op de verbetering van de kwaliteit van ons ondersteuningsaanbod. We streven ernaar dat inwoners van Katwijk in goede gezondheid leven en zo lang mogelijk kunnen meedoen in onze samenleving, ongeacht hun financiële situatie en eventuele lichamelijke, psychische of verstandelijke beperking. Bij voorkeur in hun eigen leefomgeving, in inclusieve, leefbare wijken. Via de Maatschappelijke agenda, de uitvoeringsagenda Armoede en het Actieplan Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA) maken we ons sterk voor het voorkomen en vroegtijdig signaleren van problemen, zodat we zo licht mogelijke ondersteuning kunnen inzetten. Dat zorgt voor besparingen op intensievere vormen van zorg en ondersteuning. We geven uitvoering aan de activiteiten uit de specifieke uitvoeringsagenda's op het gebied van eenzaamheid, mantelzorgondersteuning en respijtzorg.

We zien dat het beroep door volwassenen op zorg en ondersteuning blijft stijgen. De kosten blijven toenemen en er is te weinig personeel om de zorg en ondersteuning te kunnen bieden. Er is een tekort aan geschikte woningen voor onder anderen ouderen, waardoor zij niet kunnen doorstromen naar een passende woning waar ze langer zelfstandig kunnen wonen. Soms is een (dure) woningaanpassing nodig om nog zelfstandig in het huis te blijven wonen. Dit betekent dat we vooral per situatie moeten bekijken wat er mogelijk is en wat de inwoner met diens netwerk zelf

kan. Als gemeente zorgen we voor beleid, stimulering en regels om (maatschappelijke) ontwikkelingen te stimuleren.

Uiteraard zorgen wij voor een toereikend en kwalitatief goed aanbod aan maatwerkvoorzieningen voor kwetsbare volwassenen die ondersteuning nodig hebben. De mens met diens ondersteuningsvraag staat centraal – niet het geld. We bieden maatwerk en proberen bureaucratische routes te voorkomen. Door een goed aanbod aan algemene en voorliggende voorzieningen (zie ook programma 4) proberen wij het gebruik van maatwerkvoorzieningen te beperken, te voorkomen of uit te stellen.

In 2025 kijken we of we de Wmo-producten begeleiding en dagbesteding opnieuw gaan inkopen zodat we een eigentijds aanbod kunnen bieden dat aansluit bij de beweging naar lichtere en/of digitale vormen van zorg.

Regionale en landelijke ontwikkelingen

We pakken met partners uit de regio de uitdagingen op het gebied van wonen, zorg en welzijn op. Alleen door samen de schouders eronder te zetten komen we tot creatieve en passende oplossingen. Het actieplan Wonen, zorg en welzijn is hierbij ons kompas.

Voor het Actieplan GALA is een brede Specifieke Uitkering (brede SPUK) met geormerkte (deels nieuwe) budgetten ter beschikking gesteld aan de gemeente Katwijk. In september 2024 is de gemeenteraad geïnformeerd over het Actieplan GALA waarin concrete doelen en acties zijn vastgelegd. In 2024, 2025 en 2026 voeren we dit plan uit.

Het landelijk Integraal Zorgakkoord (IZA) ‘Samen werken aan gezonde zorg’ heeft als doel om de zorg voor de toekomst van goede kwaliteit, toegankelijk en betaalbaar te houden. Daarbij gaat veel aandacht uit naar regionale, domeinoverstijgende samenwerking. De landelijke visie is gericht op het langer thuis wonen van ouderen: zelf als het kan, thuis als het kan of digitaal als het kan. Per regio werken partijen samen aan een regioplan; zo ook in onze regio Zuid-Holland Noord. Deze beweging naar het maximaal inzetten van eigen kracht en lichte ondersteuning willen we in Katwijk ook maken.

Wij werken in 2025 op onderdelen mee aan de acties uit de twee regionale transformatieplannen IZA voor het thema ouderen. Dit betreft de thema’s ouderen langer verantwoord thuis en een gestructureerde en kwalitatief goede regionale ketenaanpak voor valpreventie.

Doelstellingen

Nummer	Wat willen we bereiken	Wat gaan we daarvoor doen
5A-01	We hebben in het actieplan Wonen, zorg en welzijn 2024-2026 een aantal gezamenlijke ambities benoemd waar we actie op inzetten. We zorgen dat ouderen en mensen met een beperking zo lang mogelijk actief kunnen meedoen in Katwijk en zo lang mogelijk zelfstandig kunnen wonen. We spannen ons in om voldoende passende huisvesting en benodigde ondersteuning te	

Nummer	Wat willen we bereiken	Wat gaan we daarvoor doen
	realiseren.	
5A-01.1		<p>Met Dunavie, zorginstellingen, welzijnsinstellingen en ontwikkelaars voeren wij het actieplan Wonen, zorg en welzijn 2024-2026 uit volgens drie actielijnen:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. realiseren van geschikte geclusterde woonvormen; 2. de juiste woning, de juiste woonomgeving en wijkgerichte samenwerking; 3. passende ondersteuning en zorg in de toekomst- omslag in denken en doen. <p>Per actielijn zijn verschillende acties per jaar opgenomen. We spannen ons in om zoveel mogelijk geschikte woningen te realiseren en om zorg en ondersteuning toegankelijk te houden. We kijken met partners naar alternatieven en creatieve (digitale) oplossingen.</p>
5A-02	<p>We zorgen dat inwoners van Katwijk naar vermogen blijven meedoen aan de samenleving, ongeacht eventuele lichamelijke, psychosociale, psychiatrische of verstandelijke beperkingen. We kijken met onze partners naar passende voorliggende voorzieningen. We zetten maatwerkvoorzieningen in als dat nodig is.</p>	
5A-02.1		<p>We zorgen dat hulpmiddelen beschikbaar zijn voor inwoners die deze nodig hebben. Samen met de Leidse regiogemeentes hebben we in 2024 de aanbesteding hulpmiddelen gerealiseerd. De contracten met de gegunde leveranciers van de Wmo-hulpmiddelen gaan in 2025 in, zodat hulpmiddelen op maat verstrekt kunnen worden.</p>
5A-02.2		<p>We onderzoeken gezamenlijk met de HLT-gemeenten en de gemeente Noordwijk of we de maatwerkvoorzieningen begeleiding en dagbesteding kunnen verbeteren. Mogelijk is er maatschappelijke winst te vinden in: een hogere kwaliteit van de dienstverlening, lagere kosten en minder administratief werk voor de gemeenten en/of de zorgaanbieders. Indien nodig gaan wij hiervoor opnieuw inkopen. We streven ernaar om minder zorgaanbieders te contracteren.</p>
5A-03	<p>We werken aan het versterken van de sociale basis om de eigen kracht van inwoners te vergroten, hun netwerk te verstevigen en een beroep op</p>	

Nummer	Wat willen we bereiken	Wat gaan we daarvoor doen
	maatwerkvoorzieningen zoveel mogelijk te voorkomen.	

Kaders

Kaderstellende nota's en verordeningen

Taakveld	Nota of verordening	Datum	Zaaknr.
	Wmo verordening 2022	15-02-2024	2757897
	Maatschappelijke Agenda 2024-2028	01-02-2024	3259704

Verbonden partijen

In de tabel hieronder staan de namen van de Verbonden Partijen, die te maken hebben met de uitvoering van dit programma. Voor gedetailleerde informatie inzake de Verbonden Partijen verwijzen wij u naar de paragraaf Verbonden Partijen.

Naam verbonden partij	Taakveld
Holland Rijnland	6.71a t/m d Hulp bij het huishouden, begeleiding, dagbesteding, overige maatwerkarrangementen

Wat mag het kosten?

	Jaarrekening 2023	Begroting na wijz. 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028
Exploitatie	13.619	15.998	16.637	16.294	16.507	16.712
Lasten	14.145	16.524	17.132	17.305	17.510	17.715
Baten	-526	-526	-495	-1.011	-1.003	-1.003
Mutaties reserves	-704	0	0	0	0	0
Toevoegingen	3.124	40	0	0	0	0
Onttrekkingen	-3.828	-40	0	0	0	0
	12.915	15.998	16.637	16.294	16.507	16.712

Financiële analyse op afwijkingen

Leeswijzer financiële analyses

Zie de toelichting in de leeswijzer op bladzijde 24.

Nr	Financiële mutaties	L/B	2025	2026	2027	2028
1	Huishoudelijke hulp	L	-419	-125	-225	-325
2	Eigen bijdrage Huishoudelijke hulp	B		516	508	508
3	Vervoer (Wmo)	L			-70	-110
4	Zorg in natura	L		-23	-53	-83
5	Gewijzigde verdeling personeelslasten	L	-140			

Nr	Toelichtingen
1	<p>Huishoudelijke hulp: Het budget voor huishoudelijke hulp is in 2025 met zo'n € 140.000 hoger dan in 2024. Dit komt door de verwachte volumestijging vanwege een hoger tarief en toenemende vraag door vergrijzing. Daarnaast is de begroting 2025 met € 279.000 opgehoogd (bij de Voorjaarsnota 2024) a.g.v. de OVA-index 4,94%. De hogere last van € 419.000 betreft een nadeel in 2025 ten opzichte van 2024.</p> <p>Het budget voor huishoudelijke hulp is in 2026, 2027 en 2028 gestegen met € 125.000, € 225.000 en € 325.000 ten opzichte van 2025. Dit komt door de verwachte volumestijging vanwege een hoger tarief en toenemende vraag i.v.m. vergrijzing. De stijgingen leiden tot negatieve verschillen in die jaren ten opzichte van 2025.</p>
2	<p>Eigen bijdrage Huishoudelijke hulp: De eigen bijdrage voor huishoudelijke hulp gaat vanwege het abonnementstarief per 2026 omhoog. Dit betekent een hogere eigen bijdrage van € 516.000 in 2026, € 508.000 in 2027 en 2028. De hogere baten leiden tot positieve verschillen in die jaren ten opzichte van 2025.</p>
3	<p>Vervoer (Wmo): Door de vergrijzing is de verwachting dat het gebruik van vervoersvoorzieningen zal toenemen. In 2027 en 2028 betekent dit een hoger budget van circa € 70.000 en € 110.000. Dit leidt tot een negatief effect op de exploitatie ten opzichte van het jaar 2025.</p>
4	<p>Begeleiding Zorg in Natura: in de Kadernota 2024 zijn extra middelen opgenomen voor vergoeding in natura vanaf 2026. De hogere lasten leiden tot negatieve verschillen ten opzichte van het jaar 2025.</p>
5	<p>Gewijzigde verdeling personeelslasten: Als gevolg van een gewijzigde verdeling van personeelslasten over de deelprogramma's is sprake van een aanpassing van de begroting. Dit leidt tot een negatief verschil in 2025 ten opzichte van 2024.</p>

Deelprogramma Voorzieningen jeugd

(web 75-78)

Ontwikkelingen

Als het gaat om de zorg voor de kinderen en gezinnen in onze gemeente staan we aan de lat voor een grote maatschappelijke opgave met een wettelijke, financiële eindverantwoordelijkheid. We streven ernaar dat alle jeugdigen in onze gemeente zoveel mogelijk gezond en veilig kunnen opgroeien. Voor gezinnen en kinderen die het écht nodig hebben, zorgen we dat passende hulp zo tijdig mogelijk beschikbaar is.

Het systeem waarbinnen we dit als gemeente moeten organiseren is echter complex. We hebben te maken met veel actoren, afhankelijkheden van andere zorgwetten, vele aanbieders en unieke, complexe problematiek. De druk op dit complexe systeem wordt steeds hoger. Dit geldt niet alleen voor onze gemeente en regio, maar is in heel Nederland merkbaar. Deze druk vertaalt zich in wachtlijsten en hoge kosten. De doorlopende kostenstijging van de gespecialiseerde jeugdhulp heeft een grote impact op de gemeentelijke begrotingen, maar interventies in het verleden hebben niet voldoende effect gehad op de kostenbeheersing. De mogelijkheden om financieel bij te sturen lijken beperkt.

Er is helaas geen eenvoudige of pasklare oplossing voor de uitdagingen waarvoor we staan. Dat vraagt om een groot lerend vermogen. Daarom kijken we in Katwijk, samen met de regionale partners en gemeenten, welke inspanningen we wél kunnen doen. We innoveren, verbeteren en leren van elkaar.

Lokale ontwikkelingen

Lokaal blijven we ons ook in het komende jaar inzetten op de verbetering van de kwaliteit van ons eigen sociale wijkteam, door het aanscherpen van onze werkwijzen en -procedures en door verbetering van de samenwerking met onze lokale partners. In 2024 is een evaluatie van het sociale wijkteam uitgevoerd. In 2025 gaan we verder met de aanbevelingen die hieruit naar voren zijn gekomen.

Daarnaast zetten we ons via de Maatschappelijke agenda, de Onderwijsagenda, de uitvoeringsagenda Armoede, het Actieplan GALA en het Jeugd- en jongerenwerk in voor het voorkomen, 'klein' houden en vroegtijdig signaleren van problemen. Dit vooral om ervoor te zorgen dat jongeren bij voorkeur niet in de positie komen dat zij jeugdhulp nodig hebben. Als we dit voor kunnen zijn, dragen we eraan bij dat inwoners nu en in de toekomst een bepaalde mate van hulp en ondersteuning zelf kunnen organiseren en zelfstandig en sterk vooruit kunnen. Deze effecten zien we pas op langere termijn terug in de financiële cijfers, omdat we ons hierbij vooral richten op inwoners die nog niet in aanraking zijn gekomen met jeugdhulp – dat willen we juist zoveel mogelijk voorkomen. Dit sluit naadloos aan bij het waardegedreven mens(centraal)beeld van dit college.

Regionale ontwikkelingen

De gemeente Katwijk koopt specialistische jeugdhulp gezamenlijk in met de andere gemeenten in de regio Holland Rijnland. Ook hiervoor geldt dat, ondanks alle inspanningen, de druk op het jeugdhulpstelsel in onze regio onverminderd hoog blijft. De portefeuillehouders (PHO) Jeugd in Holland Rijnland hebben geconstateerd dat de huidige situatie vraagt om fundamentele heroverweging van de manier waarop het stelsel van jeugdhulp in de regio is ingericht en functioneert. Dit is de reden dat zij gezamenlijk hebben besloten tot het instellen van een bestuurlijke Taskforce Jeugdhulp om te onderzoeken welke fundamentele keuzes noodzakelijk zijn om meer sturing te kunnen geven aan het bereiken van inhoudelijke en financiële doelen. De verwachting is dat de regionale taskforce in het vierde kwartaal van 2024 de eerste adviezen uitgeeft als basis voor fundamentele veranderingen in het systeem. Het komende jaar zal in het teken staan van de implementatie van deze adviezen, met als belangrijkste doel: zorgen dat we sneller kunnen voldoen aan de gezamenlijke opdracht om goede, tijdige, passende jeugdhulp te bieden en wachttijden en kosten te beperken. Deze adviezen vormen tevens het startpunt voor het inkoopplan voor de nieuwe contractperiode.

Verder blijven we ons in 2025 binnen het regionaal samenwerkingsverband onverminderd inzetten op het versterken van de regierol die gemeenten hebben aangenomen en versterken we de samenwerking met verschillende partijen en ketenpartners om de jeugdhulp te verbeteren. De belangrijkste speerpunten: het terugdringen van wachttijden en wachtlijsten en het zoveel mogelijk beheersen van de uitgaven aan jeugdhulp. Om dit te realiseren werken we met kleinschalige oplossingen en interventies om uiteindelijk tot een duurzame verbetering van de knelpunten te komen. Zo kunnen oplossingen in het klein uitgetest en bijgestuurd worden. Dit past ook in een lerende aanpak, waarvan we geloven dat dat de manier is om de uitdagingen waarvoor we staan te kunnen bedwingen. Een voorbeeld van kleinschalige oplossingen waaraan we regionaal werken is het stimuleren van groepsaanbod ten koste van individuele begeleiding.

Landelijke ontwikkelingen

Naast alles wat we lokaal en regionaal al doen vraagt het Rijk alle regio's om mee te werken aan landelijke ontwikkelingen in de gespecialiseerde jeugdzorg. Een voorbeeld daarvan is de Hervormingsagenda Jeugd. Na lange onderhandelingen is hierover in 2023 landelijk een akkoord bereikt. De Hervormingsagenda Jeugd bevat afspraken om de jeugdzorg te verbeteren en financieel houdbaar te krijgen. Ook komt er een aanpassing van de Jeugdwet. Van alle betrokken partijen (waaronder het ministerie van VWS, gemeenten en zorgaanbieders) wordt inzet verwacht om deze verbeteringen te realiseren. Als gemeente hebben wij op het VNG-congres een motie gesteund om te laten weten dat wij de maatregelen in de Hervormingsagenda niet concreet genoeg vinden en twijfelen aan de doorrekening, terwijl de nieuwe besparingen al wel worden ingeboekt door het Rijk. Hiermee voorzien wij mogelijk eenzelfde scenario als zich de afgelopen jaren heeft voltrokken.

We benutten de kansen en mogelijkheden die de Hervormingsagenda biedt, door de ambities en acties te koppelen aan bestaande ontwikkelingen. We vertalen de ambities en acties naar onze eigen lokale context en proberen hiermee ook de druk op de uitvoering te verminderen. Daarnaast zullen we ons kritisch blijven uiten over de ingeboekte taakstellingen voor maatregelen waarvan we verwachten dat ze (op korte termijn) geen besparing opleveren. We zoeken contact met andere gemeenten in het land om gezamenlijk een lobby richting de rijksoverheid/landelijke politiek te starten. Daarbij baseren wij ons onder andere op de constatering van [Sharon Stellaard over vijftig jaar hervormen in de jeugdzorg](#).

Doelstellingen

Nummer	Wat willen we bereiken	Wat gaan we daarvoor doen
5B-01	We werken aan het versterken van de sociale basis om de eigen kracht van inwoners te vergroten, hun netwerk te verstevigen en een beroep op specialistische jeugdhulp zoveel mogelijk te voorkomen.	
5B-01.1		Op lokaal niveau houden we de preventieve voorzieningen op peil om te voorkomen dat jeugdigen instromen in specialistische jeugdhulp en om te zorgen dat ze daaruit ook sneller kunnen uitstromen (onder andere via de inzet van ons eigen sociale wijkteam, via de Maatschappelijke agenda, de Onderwijsagenda en het Actieplan GALA).
5B-01.2		Met het versterken van de ketenaanpak Kansrijke Start (onderdeel van het Actieplan GALA), gericht op de eerste duizend dagen van een kind, werken we integraal samen aan een kansrijke start voor zoveel mogelijk Katwijkse kinderen.
5B-01.3		We breiden het bestaande strategisch netwerkoverleg uit naar een zorg- en veiligheidsproces waarin ook casuïstiek besproken wordt. Dit doen we samen met partners uit zowel het zorgdomein als het veiligheidsdomein. Het uiteindelijke doel van deze integrale samenwerking is om jongeren met (dreigend) maatschappelijk ongewenst gedrag te begeleiden naar passende zorg en gewenst gedrag.
5B-02	Gezinnen en kinderen die het écht nodig hebben, ontvangen tijdige, passende (kwalitatief goede) jeugdhulp. Daarbij geldt het uitgangspunt dat hulp zoveel mogelijk in de eigen omgeving van de jeugdige plaatsvindt. De veiligheid van het kind staat voorop. Als hulp thuis niet mogelijk is, streven we naar een omgeving die zoveel mogelijk op de thuissituatie lijkt.	
5B-02.1		Samen met ketenpartners zetten we op regionaal niveau in op het terugdringen van wachtlijsten in de regio. Dit doen we met een integrale aanpak wachtlijsten en -tijden en met kleinschalige oplossingen en interventies om uiteindelijk tot een duurzame verbetering van de knelpunten te komen. Een voorbeeld van kleinschalige

Nummer	Wat willen we bereiken	Wat gaan we daarvoor doen
		oplossingen waaraan we regionaal werken is het stimuleren van groepsaanbod in plaats van individuele begeleiding.
5B-02.2		Behalve regionaal zetten we ook lokaal in op het verkorten van de wachttijden voor zorg en ondersteuning. Daarvoor continueren we de lokale wachttijdenaanpak. Er lopen diverse pilots die in 2025 worden voortgezet en geëvalueerd om lokaal de in-, door- en uitstroom van jeugdigen te bevorderen.
5B-03	We werken toe naar een beter beheersbaar jeugdhulpstelsel dat ook houdbaar is op de langere termijn.	
5B-03.1		In 2025 werken we aan het implementeren van de adviezen uit de bestuurlijke taskforce. De adviezen uit de bestuurlijke (regionale) taskforce hebben als doel om meer sturing te kunnen geven aan het bereiken van inhoudelijke en financiële doelen voor de specialistische jeugdhulp.
5B-03.2		We voeren de ambities en acties uit de hervormingsagenda uit op een manier die past bij onze eigen lokale context.

Kaders

Kaderstellende nota's en verordeningen

Taakveld	Nota of verordening	Datum	Zaaknr.
	Maatschappelijke Agenda 2024-2028	01-02-2024	3259704
	Programmaplan Jeugdhulpaanbod vanaf 2021 Duin- en Bollenstreek versie Katwijk	12-03-2020	1576834
	Verordening Jeugdhulp gemeente Katwijk 2022	23-12-2021	2733091

Verbonden partijen

In de tabel hieronder staan de namen van de Verbonden Partijen, die te maken hebben met de uitvoering van dit programma. Voor gedetailleerde informatie inzake de Verbonden Partijen verwijzen wij u naar de paragraaf Verbonden Partijen.

Naam verbonden partij	Taakveld
GR Hecht	6.821 Jeugdbescherming 6.822 Jeugdreclassering
GR Serviceorganisatie Zorg Holland Rijnland	6.751 t/m 6.753 jeugdhulp ambulante 6.761 t/m 6.763 jeugdhulp met verblijf 6.792 PGB Jeugd 6.821 Jeugdbescherming 6.822 Jeugdreclassering

Wat mag het kosten?

	Jaarrekening 2023	Begroting na wijz. 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028
Exploitatie	21.180	23.598	26.024	25.002	24.541	24.480
Lasten	21.375	23.749	26.174	25.153	24.691	24.631
Baten	-195	-151	-151	-151	-151	-151
	21.180	23.598	26.024	25.002	24.541	24.480

Financiële analyse op afwijkingen

Leeswijzer financiële analyses

Zie de toelichting in de leeswijzer op bladzijde 24.

Nr	Financiële mutaties	L/B	2025	2026	2027	2028
1	Jeugd - bijdrage SOZ jeugdhulp '25- '28	L	-2.384	1.030	1.500	1.560

Nr	Toelichtingen
1	<p>Bijdrage SOZ jeugdhulp 2025-2028: Medio 2024 heeft de GR Serviceorganisatie Zorg (SO Zorg) Holland Rijnland de Begroting Jeugdhulp Holland Rijnland 2025 en meerjarenraming 2026-2028 aangeboden. Via een raadsinformatiebrief (zaaknr. 3487894/D3487895) is de raad geïnformeerd over de verwachte financiële cijfers en ontwikkelingen voor de komende jaren, als het gaat om specialistische jeugdhulp. Op basis van het collegebesluit van 27 augustus j.l. is deze begroting/meerjarenraming, vooruitlopend op besluitvorming door de raad, in de concept meerjarenbegroting 2025-2028 verwerkt. Na inzet van de voor dit doel gereserveerde/te reserveren middelen die zijn/worden toegekend via de circulaire van het Gemeentefonds stijgt de bijdrage t.o.v. 2024 o.b.v. deze begroting met circa € 2,384 miljoen. In 2025 is daarmee sprake van een negatief verschil ten opzichte van 2024. In de aangeboden meerjarenraming wordt rekening gehouden met een dalende bijdrage, waardoor positieve verschillen ontstaan ten opzichte van 2025.</p>

Deelprogramma Opvang wonen en herstel

(web 79-82)

Ontwikkelingen

Als gemeente hebben wij de verantwoordelijkheid om ervoor te zorgen dat mensen met ernstige en langdurige psychiatrische of psychosociale problematiek kunnen blijven meedoen in de eigen omgeving.

Om te kunnen bewerkstelligen dat kwetsbare inwoners kunnen blijven meedoen in de maatschappij zijn regionaal en subregionaal de afspraken gemaakt dat i) tot ten minste 2030 de beweging wordt gemaakt naar ondersteuning dicht bij huis en ii) dat die ondersteuning zo licht als mogelijk en zo zwaar als noodzakelijk is. Dit vraagt de komende jaren om intensieve afstemming tussen zorgpartners, woningcorporaties, ontwikkelaars en de gemeente.

De laatste jaren zien wij landelijk een toename van meldingen van verwarde personen. Ook is de behoefte gegroeid om lokaal meer inzicht te krijgen in de doelgroep van mensen met een instabiele woonsituatie (dak- en thuislozen). Wij werken hiervoor landelijk en lokaal samen, bijvoorbeeld aan een sluitende ketenaanpak voor mensen met onbegrepen gedrag/verwarde personen en door deelname aan de Ethostelling, die in 2024 heeft plaatsgevonden.

Doelstellingen

Nummer	Wat willen we bereiken	Wat gaan we daarvoor doen
5c- 03.1		Door een goed aanbod aan algemene en voorliggende voorzieningen (zie ook programma 4) proberen wij het gebruik van maatwerkvoorzieningen te beperken, te voorkomen of uit te stellen.
5C-01	Als gemeente hebben wij de verantwoordelijkheid om ervoor te zorgen dat mensen die te maken hebben met ernstige en langdurige psychiatrische of psychosociale problematiek meedoen in de samenleving. Een belangrijk onderdeel hiervan is dat zij in de eigen omgeving kunnen (blijven) wonen en hier zorg krijgen. Ook het tegengaan van overlast en	

Nummer	Wat willen we bereiken	Wat gaan we daarvoor doen
	<p>het zorgen voor veiligheid – voor deze groep en voor de omwonenden – behoort tot onze verantwoordelijkheid. Wij pakken die samen met onze partners op. Daarnaast willen wij iedereen die een beroep doet op de maatschappelijke zorg in staat stellen om deze ondersteuning zo lokaal, zo licht en zo efficiënt als mogelijk te ontvangen.</p>	
5C-01.1		<p>Subregionaal verder inzetten op de afgesproken ambulantiseringsopgave van 30% in 2030. Dit betekent dat zorgpartners, gemeenten en ontwikkelaars samenwerken om de inwoners die dit nodig hebben deze zorg te bieden in hun eigen omgeving. Deze opgave valt samen met de opgave uit het actieplan Wonen, zorg en welzijn om de diverse doelgroepen (kwetsbare) inwoners te spreiden over de gemeente. Het leefbaar en veilig houden van onze wijken en buurten voor alle inwoners staat hierbij centraal. Dit doen wij samen met onze partners door de inzet van bijvoorbeeld huismeesters, wijkbeheerders en de beschikbaarheid van een vast meldpunt voor overlast. Ook de pilot GGD in de wijk draagt hieraan bij.</p>
5C-01.2		<p>De pilot GGD in de wijk loopt tot maart 2025 en wordt geëvalueerd. In deze pilot worden milde signalen van persoonlijke problematiek laagdrempelig en snel opgepakt door een medewerker van Hecht Zorg- en Veiligheidshuis. Het doel is een leefbare en veilige buurt voor alle inwoners en het bieden van de juiste zorg aan de personen die dat nodig hebben.</p>
5C-01.3		<p>We zetten in op een sterke lokale preventiestructuur om langdurige, intensieve en/of specialistische zorg al dan niet in combinatie met dakloosheid te voorkomen. Afgelopen jaar is in de Duin- en Bollenstreek de Ethostelling uitgevoerd. Dit is een telmethode die alle mensen in een instabiele woonsituatie in kaart brengt. De uitkomsten zijn in oktober bekend gemaakt en worden de komende periode vertaald naar een nieuwe/aangepaste aanpak van (de preventie van) dakloosheid.</p>
5C-01.4		<p>We versterken de verbinding tussen beleid en uitvoering door het optimaliseren van de casuïstiek- en praktijkoverleggen. Onder andere</p>

Nummer	Wat willen we bereiken	Wat gaan we daarvoor doen
		hierdoor verbetert de kennisdeling, zowel binnen de Duin- en bollenstreek als tussen de verschillende regio's, en kunnen we nog beter maatwerk bieden aan de inwoners die dat nodig hebben.

Kaders

Kaderstellende nota's en verordeningen

Taakveld	Nota of verordening	Datum	Zaaknr.
	Maatschappelijke Agenda 2024-2028	01-02-2024	3259704
	Verordening Wmo 2022	15-02-2024	2757897
	Beleidskader Maatschappelijke zorg 2017-2025	22-12-2016	802257

Verbonden partijen

In de tabel hieronder staan de namen van de Verbonden Partijen, die te maken hebben met de uitvoering van dit programma. Voor gedetailleerde informatie inzake de Verbonden Partijen verwijzen wij u naar de paragraaf Verbonden Partijen.

Naam verbonden partij	Taakveld
GR Zonder Meer Maatschappelijke Zorg Duin- en Bollenstreek	6.811 + 6.812
GR Hecht	6.811 + 6.812

Wat mag het kosten?

	Jaarrekening 2023	Begroting na wijz. 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028
Exploitatie	1.503	1.848	1.688	1.688	1.688	1.688
Lasten	5.133	4.023	3.740	3.962	4.183	4.183
Baten	-3.630	-2.175	-2.052	-2.274	-2.496	-2.496
	1.503	1.848	1.688	1.688	1.688	1.688

Financiële analyse op afwijkingen

Leeswijzer financiële analyses

Zie de toelichting in de leeswijzer op bladzijde 24.

Nr	Financiële mutaties	L/B	2025	2026	2027	2028
1	Scheve huisjes	L	95			
	Scheve huisjes	B	-95			
2	Maatschappelijke zorg	L		-221	-443	-443
	Maatschappelijke zorg	B		221	443	443
3	Gewijzigde verdeling personeelslasten	L	100			

Nr	Toelichtingen
1	Scheve huisjes: Door het uitstellen van de locatie keuze en de overdracht tussen projectleiders is het bedrag ad € 95.000 eenmalig overgeheveld naar 2024. Dit betreft een budgettair neutrale mutatie. In 2025 is geen sprake meer van dit budget. Dit verklaart het verschil ten opzichte van 2024.
2	Maatschappelijke zorg: Budgettair neutrale mutatie - De verwachting is dat de uitgaven zullen toenemen als gevolg van meer cliënten die beschermd wonen en maatschappelijk opvang nodig hebben. Het betreft ten opzichte van 2025 een budgetverhoging van € 221.621 voor 2026 en € 443.242 voor 2027 en 2028. Daar staat tegenover dat hiervoor ook meer middelen beschikbaar komen vanuit centrumgemeente Leiden. Zowel voor de lasten als baten is daarom sprake van afwijkingen ten opzichte van 2025.
3	Gewijzigde verdeling personeelslasten: Als gevolg van een gewijzigde verdeling van personeelslasten over de deelprogramma's is sprake van een aanpassing van de begroting. Voor dit deelprogramma leidt dit tot een positief verschil in 2025 ten opzichte van 2024.

Wettelijke indicatoren

(web 83)

Indicator	Katwijk 2020	NL 2020	Katwijk 2021	NL 2021	Katwijk 2022	NL 2022	Katwijk 2023	NL 2023	Katwijk 2024	Katwijk 2025
Niet-sporters [%]	55,8	49,3	-	-	51,1	46,4	-	-		

Katwijkse indicatoren

Voor dit programma zijn er geen Katwijkse indicatoren.

6 Werk, inkomen en schulden

(web 84)

Programmadoelstelling

Alle inwoners, ook die met een uitkering, moeten kunnen meedoen in de samenleving door werk, opleiding of andere vormen van participatie, zoals vrijwilligerswerk of arbeidsmatige dagbesteding. De gemeente Katwijk ondersteunt inwoners bij werk, inkomen en schulden. Mensen worden begeleid naar werk en ontvangen (tijdelijk) financiële ondersteuning als betaald werk niet of nog niet mogelijk is.

Het uiteindelijke doel is altijd om mensen (financieel) op eigen benen te laten staan. Het maatschappelijk middenveld speelt hierbij een belangrijke rol. Lukt dit onverhoopt niet, dan is de overheid er om vanuit een barmhartige houding te ondersteunen. De gemeente biedt brede ondersteuning bij (dreigende) armoede en schulden en het voorkomen ervan. Denk bijvoorbeeld aan vroegsignalering bij betalingsachterstanden. Aan inwoners met een inkomen rond het sociaal minimum en net daarboven biedt de gemeente een financieel vangnet met diverse regelingen. We werken vanuit vertrouwen. Risico's die we daarbij zien, onderkennen we maar accepteren we ook.

Deelprogramma Werk

(web 85-88)

Ontwikkelingen

In lijn met de landelijke hervorming van de arbeidsmarktstructuur ontwikkelen we in regio Holland-Rijnland een breed dienstverleningsconcept waarin de behoefte aan ondersteuning op de arbeidsmarkt centraal staat. We moeten scherp blijven op de trend en bijsturen waar mogelijk. En of iemand nu een afstand tot de arbeidsmarkt heeft, wel of geen uitkering ontvangt, wel of niet werkt en al dan niet zelfstandig is, het draait telkens om de vraag: wat heeft deze persoon nodig om mee te doen in de samenleving, werk te vinden en te houden, diens vaardigheden te ontwikkelen en op peil te houden en om te voorkomen dat die een beroep op een uitkering moet doen?

Vanuit de Aansluiting onderwijs en arbeidsmarkt werken we met diverse organisaties samen om een de personeelskrachte bij onze werkgevers het hoofd te bieden. Denk hierbij aan het Leerwerkloket en het Regionaal Mobiliteitsteam. In de raadsinformatiebrief (regionale) Aansluiting onderwijs arbeidsmarkt (zaaknummer 3452319) en in programma 3 (Economie) lichten we onze inzet nader toe om de kracht van het lokale netwerk te versterken.

Verder werkt de gemeente Katwijk samen met de gemeenten in de Duin- en Bollenstreek in een gemeenschappelijke regeling aan arbeidsparticipatie (GR KDB). De uitvoeringsorganisatie van deze GR KDB is Provalu, die voor de inwoners van de Kust-, Duin- en Bollenstreek de re-integratie naar werk uitvoert. Voor een toekomstbesteding sociaal ontwikkelbedrijf is een Meerjarenvisie Provalu 2030 opgesteld. De gemeenteraad heeft daarbij de nadruk gelegd op de externe gerichtheid van de organisatie. De vertaling van deze visie in een implementatieplan was voor Katwijk echter onvoldoende.

Het ontwikkelbedrijf zet naar de mening van Katwijk onvoldoende stappen om te komen tot een sociaal ontwikkelbedrijf dat als springplank naar de arbeidsmarkt dient, dat midden in de samenleving staat en nauw samenwerkt met werkgevers en onderwijsinstellingen. De koers die nu wordt ingezet is vooral gericht op het behoud van het bestaande verdienmodel binnen de muren van Provalu. Voor Katwijk is dat niet de koers die we voor onze inwoners voorstaan en niet de koers die financieel gezien toekomstbestendig is. Voor de gemeenteraad is dit aanleiding geweest om een kritische zienswijze op de conceptbegrotingen van de GR KDB in te sturen. Dit heeft echter niet geleid tot een aanpassing van de begrotingen en het implementatieplan. Om die reden heeft Katwijk in het Algemeen Bestuur GRKDB tegen het implementatieplan en de (bijbehorende) begrotingen GR KDB gestemd. Ondanks de tegenstem van Katwijk zijn de begrotingen van de GR KDB bij meerderheid aangenomen. Katwijk dient deze financiële consequenties te dragen, vandaar dat ze in de begroting verwerkt zijn. Over de consequenties van de in de GR vastgestelde koers voor de langere termijn spreken college en raad verder in het najaar van 2024.

Doelstellingen

Nummer	Wat willen we bereiken	Wat gaan we daarvoor doen
6A-01	We zorgen voor een goed en op de verschillende doelgroepen afgestemd (passend) ondersteuningsaanbod zodat iedereen kan (blijven) meedoen.	
6A-01.1		We versterken de lokale werkgeversbenadering zodat onze werkgevers goed bediend worden met kandidaten uit Katwijk en omgeving. We benutten het regionale werkgelegenheidsaanbod. We werken aan verdere samenwerking en afstemming met ondernemers, zowel lokaal als regionaal met de arbeidsmarktregio Holland-Rijnland.
6A-02	We willen de deelname van bijstandsgerechtigden op de reguliere arbeidsmarkt vergroten.	
6A-02.1		We sturen op de doorontwikkeling van Provalu naar een ontwikkelbedrijf dat onze inwoners op maat en effectief begeleidt naar werk. Ook zetten we in op een ontwikkeling conform de kaders van het beleidskader Re-integratie 2024, waarbij de focus ligt op externe gerichtheid en toekomstbestendigheid.
6A-03	Mensen die daarvoor in aanmerking komen, bieden wij een beschutte werkplek. We zetten tevens in op het versterken van het netwerk rondom re-integratie, beschut werk en activering.	
6A-03.1		We zetten in op het versterken van het netwerk rondom re-integratie, beschut werk en activering via de re-integratie- en activeringstafel.

Nummer	Wat willen we bereiken	Wat gaan we daarvoor doen
6A-04	We zorgen dat de samenwerking op het gebied van re-integratie met ondernemers en onderwijs wordt versterkt.	
6A-04.1		We leveren een bijdrage aan het intentieplan Onderwijs en arbeidsmarkt vanuit de scope van re-integratie.

Kaders

Kaderstellende nota's en verordeningen

Taakveld	Nota of verordening	Datum	Zaaknr.
	Maatschappelijke Agenda 2024-2028	01-02-2024	3259704
	Beleidskader re-integratie	19-09-2024	3438931
	Afstemmingsverordening Participatiewet, IOAW en IOAZ Katwijk	29-06-2023	3110626

Verbonden partijen

In de tabel hieronder staan de namen van de Verbonden Partijen, die te maken hebben met de uitvoering van dit programma. Voor gedetailleerde informatie inzake de Verbonden Partijen verwijzen wij u naar de paragraaf Verbonden Partijen.

Naam verbonden partij	Taakveld
GR Kust Duin- en Bollenstreek	6.4 WSW en beschut werk 6.5 Arbeidsparticipatie

Wat mag het kosten?

	Jaarrekening 2023	Begroting na wijz. 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028
Exploitatie	8.091	9.474	9.207	9.136	8.936	8.695
Lasten	8.091	9.474	9.207	9.136	8.936	8.695
Baten	0	0	0	0	0	0
Mutaties reserves	-1.824	-1.348	-54	-67	-148	0
Toevoegingen	4.252	11	-54	0	0	0
Onttrekkingen	-6.077	-1.360	0	-67	-148	0
	6.266	8.125	9.153	9.069	8.788	8.695

Financiële analyse op afwijkingen

Leeswijzer financiële analyses

Zie de toelichting in de leeswijzer op bladzijde 24.

Nr	Financiële mutaties	L/B	2025	2026	2027	2028
1	Integratie-uitkering	L	130			
2	GR KDB Module A, B en C	L	136	70	220	460

Nr	Toelichtingen
1	Integratie-uitkering: Het budget integratie-uitkering voor inburgering oudkomers is in 2024 geëindigd. Dit betekent in 2025 een lager budget van € 81.000. Daarnaast was er in 2024 budget van € 49.000 naar aanleiding van een budgetoverheveling voor extra taalaanbod voor statushouders. Dit betekent ook een lager budget in 2025. Gezamenlijk betreft dit een voordeel van € 130.000 in 2025 ten opzichte van 2024.
2	GR KDB Module A, B en C: Vanwege een hoger wettelijk minimumloon, een hoger aantal dienstverbanden en meer begeleidingskosten zijn de totale kosten voor de WSW en re-integratie hoger dan voorzien en is de begroting 2024 daarop met € 136.000 naar boven bijgesteld. De lagere lasten in 2025 leiden tot een positief verschil ten opzichte van 2024. De kosten en baten voor de sociale werkvoorziening (WSW) nemen harder af dan de toename van de kosten en baten voor beschut werk en re-integratie, wat per saldo een lagere gemeentelijke bijdrage oplevert. De afname van de kosten en baten voor WSW heeft te maken met een daling van het aantal mensen in de WSW. De stijging van de kosten voor beschut werk en re-integratie hebben te maken met een toename van de aantallen fte beschut werk en re-integratie en indexatie van tarieven. Verder is de verwachting dat de uitvoering van het implementatieplan voor de doorontwikkeling van het sociaal werkbedrijf op termijn leidt tot een lagere gemeentelijke bijdrage. Voor 2026 geldt € 70.000, voor 2027 € 220.000 en voor 2028 is dit € 460.000. Dit betreffen positieve verschillen ten opzichte van het jaar 2025.

Nr	Reserve	O/T	2025	2026	2027	2028
1	Algemene reserve	O		67	148	

Nr	Toelichtingen
1	Algemene reserve: de bijdrage aan de GR KDB stijgt en de incidentele tekorten voor 2026 en 2027 worden gedekt uit de algemene reserve.

Deelprogramma Inkomen en schulden

(web 89-92)

Ontwikkelingen

De Participatiewet richt zich op het bieden van bestaanszekerheid en werkgelegenheid. Een vangnet als het (l)even tegenzit hoort daarbij. Er is een nieuw wetsvoorstel in voorbereiding: Participatiewet in balans. De inwerkingtreding van het wetsvoorstel hangt mede af van het moment waarop de Tweede Kamer het voorstel behandelt. De nieuwe wet is meer gericht op de menselijke maat, op vertrouwen en eenvoud.

In 2025 sluiten we aan op deze landelijke ontwikkeling van minder denken in systemen en kijken naar wat inwoners echt nodig hebben. Inwoners die ondersteuning nodig hebben worden door ons gezien, gehoord en ondersteund. En wij werken vanuit vertrouwen.

Veel Nederlandse huishoudens met een inkomen op en rond het sociaal minimum leven in financiële onzekerheid. De bestaanszekerheid van deze huishoudens staat onder druk. Huishoudens met weinig financiële middelen kunnen vaak niet goed meedoen in de samenleving, ervaren kansenongelijkheid, hebben veelal beperkte basisvaardigheden, ongunstige levensomstandigheden, chronische stress en gezondheidsachterstanden. Van onze partners horen we dat zij steeds vaker ook werkende armen tegenkomen. In de uitvoeringsagenda armoede 2025-2028 hebben we hier aandacht voor.

We zetten in op het verstevigen van de bestaanszekerheid van onze inwoners en het meedoen mogelijk maken. We willen voorkomen dat inwoners van onze gemeente in armoede en schulden terechtkomen of blijven. Het Sociale Wijkteam en/of onze partners signaleren in een vroeg stadium (intergenerationele) armoede en schulden. We maken die bespreekbaar, denken mee en doen een aanbod voor hulp op maat. We staan hierbij naast onze inwoners en vergroten de eigenwaarde en samenredzaamheid, gericht op een financieel gezonde toekomst. Daarbij hanteren we de menselijke maat en stellen we ons behulpzaam en barmhartig op. Als overheid willen we hierbij vanuit vertrouwen in de inwoner en de professional werken.

Voor inwoners met een laag inkomen zijn er in de gemeente Katwijk verschillende inkomens- en minimaregelingen, zoals bijstand, de Doe Mee!-regeling en een collectieve zorgverzekering. Gezinnen met kinderen kunnen gebruikmaken van de regelingen Jeugdfonds Sport & Cultuur en Stichting Leergeld. Ook in 2025 ligt de inkomensgrens van deze regelingen op 130% van het sociaal minimum.

Vroegsignalering van betalingsachterstanden voor huur, water, energie en zorgpremie is belangrijk om schulden te voorkomen. Op basis van signalen van betalingsachterstanden bij vastelastpartners zoeken we contact met deze inwoners en doen we indien gewenst een aanbod voor ondersteuning. Het regelen van schulden verloopt via het Budget Informatiepunt in samenwerking met netwerkpartners.

Energiearmoede

Het college heeft het voorkomen en bestrijden van (energie)armoede als topprioriteit benoemd voor de huidige collegeperiode. Met het Winterplan 2022/2023 is ingezet op financiële ondersteuning op de korte termijn. Inmiddels zijn energieprijzen gestabiliseerd en zijn tijdelijke regelingen van rijkswege afgelopen. De aanpak van energiearmoede blijft bestaan in de vorm van met name ondersteuning bij het verduurzamen van niet-energiezuinige woningen. In geval van (incidenteel) extreem hoge energielasten proberen we inwoners met gericht maatwerk te ondersteunen. (Zie programma 7 voor de praktische uitwerking, taakveld 7.4 Milieubeheer en paragraaf 8 Energie en duurzaamheid voor de verdere uitwerking van de aanpak van energiearmoede).

Landelijke ontwikkelingen

De Commissie sociaal minimum heeft in september 2023 een tweede en afsluitend adviesrapport gepresenteerd: 'Een zeker bestaan II'. Het overheidsbeleid moet zich, zo stelt de commissie, richten op twee zaken: 1) zorgen voor een toereikend inkomen en 2) zorgen voor een voorspelbaar en toegankelijk stelsel dat uitvoerbaar en houdbaar is. Het advies is om het sociaal minimum iedere vier jaar te herijken en dit wettelijk vast te leggen. De commissie is ook van mening dat de wettelijke positie van kinderen moet worden versterkt, bijvoorbeeld door een wettelijk recht te regelen op basisvoorzieningen zoals warm water en energie. Verschillen tussen gemeenten zijn te groot geworden – wat niet wenselijk is – is ook een van de conclusies.

Het Centraal Planbureau (CPB) onderzoekt in 2024 de effecten van de wijzigingen van het minimumloon. Mogelijk worden in 2025 nieuwe landelijke maatregelen ingezet.

Doelstellingen

Nummer	Wat willen we bereiken	Wat gaan we daarvoor doen
6B-01	We verminderen de financiële kwetsbaarheid van huishoudens en vergroten de economische, educatieve en sociale zelf- en samenredzaamheid (zodat iedereen naar vermogen kan meedoen).	
6B-01.1		We voeren samen met partners de in 2024 vastgestelde Uitvoeringsagenda Armoede 2025-2028 uit. We benadrukken het breed benaderen en integraal en preventief aanpakken van armoede en schulden.
6B-01.2		We herijken in 2025 de inkomensgrens voor minimaregelingen ook in lijn met landelijke ontwikkelingen en de ervaringen van het winterplan.
6B-02	We zetten in op de bestrijding en het voorkomen van armoede met een meerjarige armoedeagenda. We pakken energiearmoede aan en zorgen dat onze inwoners ook in de toekomst van betaalbare energie kunnen worden voorzien.	

Nummer	Wat willen we bereiken	Wat gaan we daarvoor doen
6B-02.1		We geven uitvoering aan de brede aanpak om energiearmoede te voorkomen en te bestrijden. Hierbij houden we rekening met de financiële zelfredzaamheid van huishoudens met een laag inkomen. (zie hiervoor deelprogramma 7A, taakveld 7.4 Milieubeheer en paragraaf 8 Energie en duurzaamheid).

Kaders

Kaderstellende nota's en verordeningen

Taakveld	Nota of verordening	Datum	Zaaknr.
6.3	Verordening beslistermijn schuldhulpverlening Katwijk 2021	27-05-2021	914977
6.3	Verordening Individuele Inkomensvoetstuk Katwijk 2023	29-06-2023	3110626

Verbonden partijen

Bij het deelprogramma Inkomen en schulden werken wij niet samen met verbonden partijen.

Wat mag het kosten?

	Jaarrekening 2023	Begroting na wijz. 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028
Exploitatie	11.667	4.878	5.063	5.001	4.950	4.910
Lasten	25.745	20.848	20.854	20.852	20.841	20.801
Baten	-14.078	-15.971	-15.791	-15.851	-15.891	-15.891
Mutaties reserves	0	-297	-144	-101	0	0
Onttrekkingen	0	-297	-144	-101	0	0
	11.667	4.581	4.919	4.900	4.950	4.910

Financiële analyse op afwijkingen

Leeswijzer financiële analyses

Zie de toelichting in de leeswijzer op bladzijde 24.

Nr	Financiële mutaties	L/B	2025	2026	2027	2028
1	Uitvoering aanpak armoede	L	-80			
2	Implementatiekosten applicatie SD	L	261			
3	Buig	B	-180	60	100	100
	Buig	L		-321	-361	-361
4	Jongeren Perspectief Fonds	L		40	90	90
5	Uitvoering Minimabeleid	L		280	280	280
6	Gewijzigde verdeling personeelslasten	L	-255			

Nr	Toelichtingen
1	Uitvoering aanpak armoede: In 2024 liep de Uitvoeringsagenda Armoede 2021-2024 af. De dekking van de Uitvoeringsagenda Armoede 2025-2028 (€ 200.000 per jaar) valt onder de noemer Uitvoering minimabeleid. Omdat in 2025 t.o.v. 2024 ongeveer € 30.000 meer begroot is en € 50.000 minder overgeheveld wordt, is per saldo het budget in 2025 ongeveer € 80.000 hoger dan in 2024. Dit is een negatief verschil in 2025 t.o.v. 2024.
2	Implementatie applicatie SD: door uitloop in werkzaamheden is een deel van het implementatiebudget opgenomen in 2024. Deze extra middelen vervallen in 2025. De lagere lasten in 2025 leiden tot een positief verschil t.o.v. 2024.
3	Buig - Baten -Door de meevaller op het BUIG-budget in 2024 als gevolg van het verdeelmodel is er voor komende jaren in plaats van een structureel tekort op de BUIG een structurele plus geboekt. In de Voorjaarsnota 2024 zijn de mutaties voor zowel de baten als de lasten verwerkt. Voor de baten betekent dit een budgetverlaging van € 180.000 in 2025. De lagere baten leiden tot een negatief verschil in 2025 t.o.v. 2024. Voor de baten meerjarig betekent dit een budgetverhoging van € 60.000 in 2026 en € 100.000 voor 2027 en 2028. Dit zijn positieve afwijkingen, hogere baten in deze jaren t.a.v. 2025. De verwachting is dat het verdeelmodel ongewijzigd gunstig voor Katwijk blijft en dat de uitgaven in de BUIG in de pas blijven lopen met inkomsten uit het landelijk model. Voor de lasten betekent dit een budgetverhoging van € 321.000 in 2026 en € 361.000 voor 2027 en 2028. De hogere lasten in deze jaren leiden tot een negatief verschil t.o.v. 2025.
4	Jongeren Perspectief Fonds: Het JPF heeft een looptijd tot 31 december 2026. Het budget loopt vanaf 2026 af met € 40.000 en vanaf 2027 en 2028 met € 90.000 af t.o.v. 2025. Dit leidt tot positieve verschillen in deze jaren.
5	Uitvoering Minimabeleid: In het kader van het Winterplan 2022/2023 is de inkomensgrens voor minimaregelingen verhoogd van 120% naar 130% van het sociaal minimum. Deze verhoging voor de extra uitgaven voor de Doe Mee regeling loopt tot en met 2025. Vanaf 2026 is het budget a.g.v. € 120.000 lager. In 2025 moet besluitvorming plaatsvinden over de inkomensgrens voor de minimaregelingen vanaf 2026. Daarnaast zijn vanuit de kadernota 2024 middelen beschikbaar gesteld om de doelgroep van de regelingen Jeugdfonds Sport & Cultuur en Stichting Leergeld in de jaren 2024 en 2025 blijvend te verruimen tot 130% van het sociaal minimum. In 2026 en verder is daarom het budget € 160.000 lager dan in 2025 wat aanvragen tot boven het beschikbare budget met zich mee zou kunnen brengen. In 2025 worden het bereik en de maatschappelijke effecten geëvalueerd. Op basis van deze evaluatie worden de maatregelen voor de opvolgende jaren financieel doorberekend. Gezamenlijk heeft dit een positief effect op de exploitatie van € 280.000 vanaf het jaar 2026 en verder t.o.v. 2025.
6	Gewijzigde verdeling personeelslasten: Als gevolg van een gewijzigde verdeling van personeelslasten over de deelprogramma's is sprake van een aanpassing van de begroting. Dit leidt in 2025 tot een negatief verschil t.o.v. 2024.

Nr	Reserve	O/T	2025	2026	2027	2028
1	Algemene reserve	0	94	51		

Nr	Toelichtingen
1	Algemene reserve: in 2025 en 2026 worden bedragen onttrokken ten behoeve van de trajectbegeleiding jongerenperspectieffonds.

Wettelijke indicatoren

(web 93)

Indicator	Katwijk 2020	NL 2020	Katwijk 2021	NL 2021	Katwijk 2022	NL 2022	Katwijk 2023	NL 2023	Katwijk 2024	Katwijk 2025
Banen [aantal per 1.000 inwoners van 15-64 jaar]	588,5	796,4	601,2	805,1	609,3	824,7	620,1	836,6	625	626
Jongeren met een delict voor de rechter [%]	1	1	1	1	1	1	n.n.b.	n.n.b.		
Kinderen in uitkeringsgezin [%]	4	6	4	6	3	6	n.n.b.	n.n.b.	3	3
Netto arbeidsparticipatie [%]	73,1	69,6	74,2	70,4	75,6	72,2	77	73,1	77,5	78
Werkloze jongeren [%]	1	2	1	2	1	1	n.n.b.	n.n.b.		
Personen met een bijstandsuitkering [per 10.000 inwoners]	281,8	459,7	235	431,2	215,3	366,7	201,2	344,8	197	196
Lopende re-integratievoorzieningen [per 10.000 inwoners van 15-64 jaar]	129,2	199,1	126,3	197,7	141,4	197,7	145	191,5	140	135
Jongeren met jeugdhulp [% van alle jongeren tot 18 jaar]	12,7	11,9	13,7	13,1	13,5	13,4	12,8	13,5		
Jongeren met jeugdbescherming [%]	0,9	1,2	0,8	1,2	1	1,2	0,9	1,1		
Jongeren met jeugdreclassering [% van alle jongeren van 12 tot 23 jaar]	0,2	0,4	0,1	0,3	0,1	0,3	n.n.b.	0,3		
Cliënten met een maatwerkarrangement Wmo [per 10.000 inwoners]	550	700	530		640	710	n.n.b.	n.n.b.		

Katwijkse indicatoren

Voor dit programma zijn er geen Katwijkse indicatoren.

7 Energie, groen en milieu

(web 94)

Programmadoelstelling

Dit programma is gericht op het bevorderen van een duurzame, veilige en aantrekkelijke leefomgeving en betaalbare energie voor onze inwoners. We werken aan een toekomstbestendig Katwijk waarin we kunnen omgaan met de merkbare gevolgen van klimaatverandering, zodat onze dorpen in de toekomst een fijne en gezonde omgeving zijn om te wonen, werken en recreëren. We zetten ons in voor wijken en dorpen die schoon, groen en veilig zijn en voor een gemeente waarin belangrijke omgevingswaarden zoals bodem, water, lucht, ecologie, geur, geluid en externe veiligheid worden beschermd. We doen dit alles met maximale betrokkenheid en inzet van onze inwoners en ondernemers. Prioriteit ligt in deze collegeperiode bij de financiële gevolgen voor de Katwijkse huishoudens. Topprioriteit is het terugdringen en voorkomen van energiearmoede. We maken ons hard voor een gemeente waarin inwoners toegang hebben tot betaalbare en duurzame elektriciteit en warmte. We hebben in het bijzonder oog voor kwetsbare doelgroepen. Daarbij voldoen we aan de wettelijke bepalingen van onder meer milieuwetgeving en de Omgevingswet, waaronder die voor het inzamelen en verwerken van huishoudelijk afval, het verzamelen en transporteren van stedelijk afvalwater en regenwater en de wet op de lijkbezorging.

Andere onderdelen van de klimaatopgave zijn onderdeel van andere programma's van de begroting. De onderlinge samenhang is weergegeven in paragraaf 8 Duurzaamheid.

Deelprogramma Energie, groen en milieu

(web 95-98)

Ontwikkelingen

Groen

Een buitenruimte die door vergroening bescherming biedt tegen hitte en die door de natuur mee te nemen bijdraagt aan welzijn en biodiversiteit. Door ontsteden en het vasthouden van water in het groen vermindert vergroening ook de impact van droogte en wateroverlast. In het groenbeleidsplan 2020-2029 staan vier beleidspijlers beschreven, namelijk 1) het versterken van de biodiversiteit, klimaatadaptatie, 3) het versterken van de groenstructuur en 4) het realiseren van goed groen door samenwerking met inwoners en andere belanghebbenden.

Met het in 2024 vastgestelde groenbeheerplan 2024-2027 geven we uitvoering aan het groenbeheer. We investeren de komende jaren in kwaliteit, benodigde vervanging van bomen en beplanting en vergroening binnen onderhouds- en nieuwbouwprojecten voor een duurzame ontwikkeling van het openbaar groen.

Op basis van de Klimaatadaptatiestrategie en uitvoeringsagenda (2021-2026) werken we aan de doelstelling om Katwijk in 2050 zo klimaatbestendig mogelijk te hebben ingericht. Concrete doelstellingen daarbij zijn: i) een veilig en robuust Katwijk, ii) een bijdrage aan een gezond en leefbaar Katwijk om te wonen, werken en bezoeken, iii) een aantrekkelijk groenblauw netwerk, iv) het beschermen van kwetsbare groepen, v) het verhogen van biodiversiteit en vi) het behoud van waardevolle natuur. Hierin zit ook een belangrijke wederkerige relatie met deelprogramma 7B (riool) – wederkerig, want deelprogramma 7B (riool) beheert het grondwaterpeil en de afstroming van het regenwater. Dit is essentieel voor onder andere een aantrekkelijk groenblauw netwerk. Hierbij zorgt groen samen met een levende bodem voor een betere doorlatendheid van de bodem en dus voor een positieve werking op het voorkomen van wateroverlast.

Spelen en bewegen mag overal en is voor iedereen. De beperkt beschikbare openbare ruimte maakt dat we multifunctioneel met ruimte moeten omgaan. Ook zoeken we naar mogelijkheden om ruime en centrale speelplekken te realiseren bij gebiedsontwikkelingen. Meer ruimte voor bewegen en spelen in de natuur is het thema dat in 2025 extra aandacht krijgt. In 2024 evalueren we het beleidsplan Beweeg- en speelruimte, waarna we in 2025 inzetten op de conclusies uit deze evaluatie.

Milieu

Een duurzame, gezonde en prettige leefomgeving is van groot belang voor de bewoners van Katwijk. De bescherming en de verbetering van de milieukwaliteit heeft daarbij de hoogste prioriteit. Het stimuleren van natuur- en milieueducatie voor een schone en groene leefomgeving speelt daarbij een grote rol. We willen daarom in 2025 extra inzetten op de samenwerking met milieu- en natuurorganisaties.

Ook zoeken we meer samenwerking met andere kustgemeenten om onze gezamenlijke (milieu)belangen langs de kust beter te behartigen.

De grote (woning)bouwopgave in Katwijk de komende jaren willen we op een duurzame manier realiseren. In 2025 willen we de ambities voor duurzaam bouwen verder vormgeven. Energiezuinig, klimaatbestendig, circulair en biodiversiteit zijn hierbij belangrijke randvoorwaarden.

Energie

‘Voorkomen en bestrijden van energiearmoede, besparen en isoleren.’

De leefomgeving moet op termijn energieneutraal zijn. Het doel is: een CO₂-neutrale gemeente in 2050. Hiertoe moet het energiegebruik beperkt worden door isolatiemaatregelen en besparing in het gebruik en moet energie duurzaam opgewekt worden. Een belangrijk uitgangspunt is dat dit voor iedereen betaalbaar moet zijn. Het tegengaan van energiearmoede is een topprioriteit.

De opgave van de energietransitie is groot en maakt onderdeel uit van de bredere duurzaamheidsopgave (zie ook paragraaf Duurzaamheid). Deze transitie is inmiddels doorgroeid naar een opgavegericht programma waarbij de brede gemeentelijke organisatie betrokken is. De opgave is in vier onderdelen te onderscheiden, namelijk: 1) energiebesparing (onder andere door isoleren), 2) duurzame opwek, 3) onderzoek naar andere duurzame bronnen voor onder meer de warmtevoorziening en 4) duurzame mobiliteit. De inspanningen voor de energietransitie zijn vastgelegd in het Energieprogramma 2024-2027. Deze lijn houden we ook in de begroting aan.

Er is een gezamenlijke inspanning nodig van alle partijen die bij de energietransitie betrokkenen zijn om de ambities te realiseren – met de partijen die in verbinding staan met de inwoners en die samenwerken in hun woonomgeving. We richten ons in eerste instantie op het besparen van energie en het bestrijden en voorkomen van energiearmoede. Accent in de uitvoering ligt bij

energiebesparing door het isoleren van de gebouwen en woningen en bewust gebruik van energie. We richten ons in het bijzonder op inwoners met een slecht geïsoleerde (koop)woning, die in mindere mate in staat zijn om isolatiemaatregelen zelf te bekostigen.

Bij de isolatieaanpak kijken we verder dan ondersteuning van particuliere woningeigenaren. VvE's zijn een grote doelgroep (met grote kansen) waarvoor het verduurzamen een uitdaging is. We willen vanuit de gemeenten verkennen waar mogelijke behoeften en kansen liggen en hoe we hierop kunnen inspelen.

Om isoleren te stimuleren is in 2024 het Katwijkse Isolatiefonds (KIF) en de Lokale Aanpak Isolatie (LAI) van start gegaan. Dit gaat door in 2025. Om energiearmoede op lange termijn te voorkomen en bestrijden is het nodig om eigenaar-bewoners te helpen met het isoleren van hun woning. Ook draagt het isoleren van woningen bij aan het verminderen van het energieverbruik in de bebouwde omgeving. Met het KIF kan een gerichte groep woningeigenaren een flinke subsidie krijgen voor het aanbrengen van isolatiemaatregelen. De LAI wordt gefinancierd met rijksmiddelen. Met deze middelen kunnen we de eigenaar-bewoners van slecht geïsoleerde woningen met een lage WOZ-waarde naast subsidiëren ook ontzorgen in het isoleren van de woning. In de tweede helft van 2024 wordt de tweede tranche (ordegrootte € 1.500.000) van de LAI aangevraagd om extra woningen te kunnen isoleren. In 2025 kan de derde tranche worden aangevraagd.

Om inwoners verder te helpen met het isoleren is in het vierde kwartaal van 2024 een energieloket geopend. Dit is een centraal loket waar inwoners terecht kunnen met vragen over isoleren, financiering, subsidies en het vinden van de juiste installateur. Daarnaast gaat een energieadviseur de wijk in die huis-aan-huis adviseert over de mogelijkheden voor verduurzaming.

Duurzame Warmte

Het beleid voor de warmtetransitie beweegt van een formulerings- naar concretiseringsfase. Eind 2024 komen we met een voorstel om de Warmtevisie te actualiseren om tegemoet te komen aan een van de ambities uit het Coalitieakkoord. We richten ons op het onderzoeken van de technische mogelijkheid, financiële haalbaarheid en maatschappelijke aanvaardbaarheid van collectieve warmte in onze gemeente. Voor dit onderzoek werken we eind 2024 een communicatie- en participatiestrategie uit. Onderdeel hiervan is het ontwikkelen van een dashboard om per wijk inzichtelijk te maken wat de huidige plannen voor de warmtetransitie zijn, zodat inwoners daarop kunnen anticiperen. Dit voortraject wordt gefinancierd met provinciale middelen. De uitkomsten van het onderzoek en verdere strategische keuzes worden verwerkt in een warmteprogramma dat gemeenten uiterlijk eind 2026 opgesteld moeten hebben.

In samenwerking met de Leidse Regio (WLR) hebben we in 2023 een werkprogramma vastgesteld om tot een betaalbare en toekomstbestendige energievoorziening te komen voor alle inwoners en bedrijven in de regio. De basis daarvoor wordt gelegd met de ontwikkeling van een Open Regionaal Energie Systeem (ORES), waarin zowel regionale als lokale bronnen optimaal worden ontwikkeld. De twee belangrijkste bronnen in onze regio zijn Warmteling+ (restwarmte Rotterdam) en Aardwarmte Rijnland (geothermie ten noorden van Katwijk). In 2025 gaat Katwijk samen met de vijf andere WLR-gemeenten verder met de verkenning die in 2024 is gestart naar de oprichting van een Regionaal Publiek Integraal Warmtebedrijf (RPIW). Dit jaar zetten we deze verkenning voort en zoeken we de verdieping op. Eind 2025 sluiten we dit proces af met een voorstel voor het tekenen van een samenwerkingsovereenkomst met andere WLR-gemeenten en eventueel andere partijen die deelnemen aan het warmtebedrijf in oprichting. Met dit voorstel besluiten college en raad over het wel of niet committeren aan de oprichting van en deelname aan het regionaal warmtebedrijf. De deelname aan een regionaal warmtebedrijf heeft nog nader in te vullen financiële consequenties. In het bovengenoemde voorstel over het tekenen van de samenwerkingsovereenkomst eind 2025

wordt meer duidelijkheid over deze gevolgen. De daadwerkelijke oprichting van het regionaal warmtebedrijf zal pas na 2025 plaatsvinden.

Ook in Gebiedsontwikkeling Valkenhorst (GOV) zetten we stappen om de wijk van duurzame warmte te voorzien; zie hiervoor paragraaf Gebiedsontwikkeling Valkenhorst (GOV).

Governance en rolneming warmtebedrijf

In 2024 is de verkenning naar een publiek warmtebedrijf Valkenhorst gestart. Hierin wordt de samenhang gezocht met een RPIW zoals hierboven beschreven. We doen onderzoek naar de meerwaarde van een samenvoeging van warmtebedrijf Valkenhorst met een toekomstig regionaal integraal warmtebedrijf. Die gesprekken worden opgestart om duidelijkheid te krijgen over hoe die eventuele samenwerking in de toekomst vorm kan krijgen.

Duurzame opwek en energienetwerk

Naast energiereductie zijn ook in de RES (Regionale Energiestrategie) en het Energieprogramma Katwijk doelen gesteld voor de (lokale) opwek van energie. Echter, de ruimte voor grootschalige energieopwek is zeer beperkt in Katwijk. In 2024 is gewerkt aan een verkenning voor Solar Carports; die wordt verder uitgewerkt. Daarnaast willen we integraal beleid opstellen voor zon op grote daken. Voor deze lokale opwekking van elektriciteit moeten we beleidsregels opstellen met onder andere voorwaarden voor planologische medewerking, het opstellen van omgevingsplannen en het verlenen van vergunningen.

Netcongestie

De afgelopen jaren zagen we een sterke groei van hernieuwbare energie, de bouw van nieuwe woningen, verduurzaming van de gebouwde omgeving en mobiliteit. Door de versnelling van deze ontwikkelingen ontstaat een gebrek aan ruimte op het elektriciteitsnetwerk. Dit kan uiteindelijk resulteren in netcongestie. Er is sprake van netcongestie als de vraag naar of het aanbod van elektriciteit groter is dan de hoeveelheid die het elektriciteitsnet kan transporteren. Begin 2024 werden we geconfronteerd met netcongestie voor grootverbruikaansluitingen in een groot deel van Katwijk. Als er niet snel oplossingen worden gevonden raakt netcongestie ons allen. Hoewel we congestie niet volledig kunnen voorkomen, zijn er wel maatregelen om de impact van het probleem te vertragen of te verminderen. De drie belangrijkste oplossingsrichtingen waar de gemeente een rol in heeft: 1) het verzwaren van het elektriciteitsnet, 2) het realiseren van alternatieven voor netverzwaring en 3) inzet op samenwerking in de regio om het energiesysteem van de toekomst zo goed mogelijk in te richten. Netcongestie kan het behalen van de doelstellingen in de Opgave Energietransitie fors vertragen. Daarom zetten we de wijkgerichte aanpak voor het stimuleren van (hybride) warmtepompen op dit moment niet door. Een (hybride)warmtepomp vraagt namelijk meer energie op het al volle netwerk.

Doelstellingen

Nummer	Wat willen we bereiken	Wat gaan we daarvoor doen
7A-01	<p>Leefbare wijken die schoon, groen en veilig zijn met maximale betrokkenheid en inzet van onze inwoners en ondernemers door:</p> <ul style="list-style-type: none"> • een groene buitenruimte die beter bestand is tegen weersextremen en de nadelige consequenties 	

Nummer	Wat willen we bereiken	Wat gaan we daarvoor doen
	<p>daarvan zoals: wateroverlast, hittestress, droogte en overstromingen;</p> <ul style="list-style-type: none"> • een groene buitenruimte met kwalitatief hoogwaardig groen op de juiste plek met de juiste onderhoudskwaliteit om daarmee een belangrijke bijdrage te leveren aan de versterking van de lokale biodiversiteit, een prettige woonomgeving en het welbevinden van de Katwijkse inwoners. Dit betekent dat groen moet bijdragen aan de bestaande hoofdgroenstructuur (met bomen en ook lagere beplanting). We streven naar een duidelijk herkenbare gemeentelijke (Katwijkse) lijn qua inrichting en instandhouding van de groenelementen (gras, bomen, heesters, en dergelijke) en een doelmatig en planmatig beheer. We beogen hiermee een belangrijke bijdrage aan de versterking van de groenstructuur, de lokale biodiversiteit en een prettige woonomgeving voor onze inwoners. <p>Groene samenwerking. Bij het uitvoeren van groenprojecten stellen we omgevings-participatie als belangrijke randvoorwaarde. Door de omgeving actief te</p> 	

Nummer	Wat willen we bereiken	Wat gaan we daarvoor doen
	<p>betrekken versterken we bewustwording voor het belang van goed groen. Inzet is om inwoners en ondernemers te stimuleren om ook het eigen terrein groener te maken. Daarbij hanteren we een jaarplanning en werken we actief samen met onze samenwerkingspartners binnen de gemeente Katwijk.</p>	
7A-01.01		<p>We analyseren de jaarlijkse bomenbalans en werken het kap- en compensatiebeleid uit om het groenvolume voor de lange termijn te borgen.</p>
7A-01.02		<p>We geven uitvoering aan het in 2024 vastgestelde Groenbeheerplan 2024-2027. Het beheerplan omvat een totaaloverzicht van areaal en benodigde middelen. Door uitvoering wordt de komende jaren de basis op orde gebracht en gewerkt aan een prettige, veilige en groene leefomgeving. We borgen de groenkwaliteit conform het vastgestelde groenbeheerplan en voldoen aan de zorgverplichtingen door de uitvoering van onderhoud.</p>
7A-01.03		<p>Op basis van de evaluatie Ecologisch maaibeheer 2021 is in 2024 de uitwerking van het maaibeheer van start gegaan. In het eerste kwartaal van 2025 leggen we het maaibeheer ter vaststelling voor. Door de uitwerking van het maaibeheer kunnen we het operationele deel van beheer aan berm en gazons optimaliseren en bijdragen aan biodiversiteitsbevordering en reductie van probleemsoorten. We passen ecologisch beheer toe op plekken waar het kan, in samenwerking en afweging met andere functies van de openbare ruimte.</p>
7A-01.04		<p>Door vaststelling van het Groenbeheerplan 2024-2027 is het planmatige deel geborgd. Via uitvoering van het groenbeheerplan versterken we het openbare groen, verhogen we biodiversiteit- en natuurwaarden en richten we de buitenruimte klimaatadaptief in, onder meer door:</p> <ul style="list-style-type: none"> • benodigde groenrenovaties tot uitvoering te brengen; • maaibeheer met totstandkoming van maaibeheer te optimaliseren; • invasieve exoten conform regelgeving te bestrijden; • ecologisch beheer bij te stellen en in te zetten op het aanbrengen van inheemse

Nummer	Wat willen we bereiken	Wat gaan we daarvoor doen
		en gebiedseigen soorten; <ul style="list-style-type: none"> • periodiek de groenkwaliteit te monitoren en op basis van prioritering en operationele uitvoering de groenkwaliteit te borgen.
7A-01.05		Het bomenbestand verduurzamen we door: <ul style="list-style-type: none"> • boombehoud voorop te stellen bij uitvoering van werkzaamheden. Is boombehoud niet haalbaar, dan passen we het uitgangspunt: een-op-een herplanten toe. Indien dit niet mogelijk is, dan maken we gebruik van het groencompensatiefonds waarvan activering afhankelijk is van de vaststelling van het kap- en compensatiebeleid; • het bomenbeleidsplan in 2025 te herijken, waarna het toereikend is tot 2029; • bij soortkeuze rekening te houden met zoveel mogelijk inheemse en gebiedseigen boomsoorten. Als bomen niet toepasbaar zijn onderzoeken we duurzame vergroeningsmaatregelen; • bij iepziekte in te zetten op vervanging om verspreiding van iepziekte zoveel mogelijk te voorkomen; • bij boomvervangingen volgens de uitvoering van het Groenbeheerplan 2024-2027 koppelkansen te benutten en daarmee uitvoering te geven aan de gestelde beleidskaders, waaronder het Groenstructuurplan 2021-2030; • boomonderhoud frequent uit te voeren en daarmee de kwaliteit duurzaam te borgen.
7A-01.06		Bij ruimtelijke advisering sturen we specifiek op verbetering van de groenkwaliteit- en duurzaamheidsdoelstellingen (zoals klimaatadaptatie), als integraal onderdeel van andere disciplines.
7A-01.07		We betrekken bewoners, ondernemers en organisaties actief indien groenwerkzaamheden in hun leefomgeving plaatsvinden of bij andere directe belangen. Inwoners kunnen via de gemeentelijke website een groensuggestie doen. Door bijvoorbeeld de realisatie van geveltuinen of de toepassing van bloemenmengsels geven we hier uitvoering aan.
7A-01.08		We versterken de samenwerking met operatie Steenbreek, Groene Cirkels Bijenlandschap, Bewust aan de Kust, Katwijk Kleurt Groener etc.

Nummer	Wat willen we bereiken	Wat gaan we daarvoor doen
		<p>voor meer bewustwording van het belang van groen. Daarmee willen we onze inwoners, ondernemers en organisaties stimuleren tot een groenere invulling van hun tuinen en terreinen. We stellen samen met deze partijen een activiteitenplanning op om de groene mindset bij inwoners te vergroten.</p>
7A-01.09		<p>Naar aanleiding van de motie Natuurinclusief bouwen is in 2024 gewerkt aan de actualisatie van het Duurzaam bouwen-beleid, waarvan Natuurinclusief bouwen onderdeel is. Na de vaststelling van dit beleid verwezenlijken we de ambitie door het verstrekken van informatie en door samen te werken met diverse partijen binnen de gemeente.</p>
7A-01.10		<p>Bij projectuitvoering in de openbare ruimte wordt hoogwaardig groen duurzaam aangeplant, onder andere op de locaties Voorstraat, Kalkhoven, 't Joght en de Zeeheldenbuurt. Hierbij wordt samengewerkt met andere disciplines (werk-met-werk maken). Zo benutten we bij de uitvoering van wegonderhoud vergroeningskansen, zie ook 2.1 Verkeer en vervoer en 2.3 Projecten planmatig onderhoud. Om draagvlak te creëren voor verandering betrekken we bewoners bij groenwerkzaamheden in hun leefomgeving.</p>
7A-02	<p>Een goed gebruik van speelplekken en meer in beweging, door sporten en spelen in de buitenruimte. In dat kader speelplekken meer inrichten als beweegplek, zo mogelijk ook voor volwassenen. Het thema in 2025 is om meer ruimte te maken voor spelen in de natuur en speelvoorzieningen door inrichting bij te laten dragen aan groen- en duurzaamheidsdoelstellingen.</p>	
7A-02.1		<p>We moderniseren en breiden beweeg-, speel- en sportplekken uit (inclusief de aandacht voor gebruik door volwassenen):</p> <ul style="list-style-type: none"> • in 2025 starten de voorbereidingen voor een nieuwe sport-speelplek in Rijnsburg; • in 2025 werken we conform de resultaten uit de evaluatie beleidsplan Beweeg- en speelruimte 2020-2030.

Nummer	Wat willen we bereiken	Wat gaan we daarvoor doen
7A-02.2		Het vervangen van verouderde speeltoestellen volgens het beheersysteem en rekening houdend met de beleidsuitgangspunten. In 2025 worden onder andere de Kuijperstraat in Katwijk Noord, het Seringenplantsoen in Rijnsburg en een aantal toestellen in de speeltuin van Valkenburg vernieuwd.
7A-03	Milieu We intensiveren de samenwerking met natuur- en milieuorganisaties en de gezamenlijke milieubelangen met andere kustgemeenten.	
7A-03.1		We willen in 2025 inzetten op de samenwerking met organisaties als het Natuurcentrum, de Coastbusters en Naturalis. Ook zoeken we meer samenwerking met andere kustgemeenten om onze gezamenlijke belangen langs de kust beter te behartigen. De kustvereniging KIMO pakt in gezamenlijkheid met de 33 kustgemeenten niet alleen de milieu- en veiligheidsthema's op, maar ook bredere thema's op het gebied van ruimtelijke impact, economie en communicatie.
7A-04	Het in lijn brengen van lokaal beleid en omgevingswet	
7A-04.1		<ul style="list-style-type: none"> • We passen de (beleids)regels voor geluid (basis geluidsemissie), bodem en externe veiligheid (registratie kwetsbare gebouwen en aandachtsgebieden aan volgens de Omgevingswet. Deze aanpassing is al in gang gezet en voeren we in 2025 verder door. • We adviseren het cluster VTH bij het maken van een nieuw evenementenbeleid op het onderdeel muziekgeluid, evenementenlocaties en de duur van de festiviteiten.
7A-04.2		<ul style="list-style-type: none"> • We implementeren de zogenaamde bruidsschat van Rijks- en provinciale regels in het kader van de Omgevingswet in ons beleid en in de toepassing daarvan. We ontwikkelen daarin verder wat we als gemeente zelf doen en wat de Omgevingsdienst West Holland in haar werkpakket opneemt. • Het aanpassen van deze regels in het Omgevingsplan Katwijk is gestart (in kader van Omgevingsplan Hoornes) en vindt in 2025 en de jaren daarna geleidelijk plaats (transitie Omgevingsplan).

Nummer	Wat willen we bereiken	Wat gaan we daarvoor doen
7A-05	Milieu We onderzoeken in 2025 of woningen met een hoge geluidbelasting, die tot nu toe nog niet in aanmerking kwamen voor geluidsanering alsnog kunnen worden toegevoegd aan het saneringsprogramma. Met de provincie Zuid-Holland werken we aan de realisatie van een geluidsschermbaan langs de N206.	
7A-05.1		<ul style="list-style-type: none"> • We ronden het lopende geluidssaneringsprogramma af voor woningen die last hebben van wegverkeerslawaai en in aanmerking komen voor gevelmaatregelen. Het Bureau Sanering Wegverkeer biedt vanaf 2025 de mogelijkheid om niet-gesaneerde woningen die niet in aanmerking kwamen in het huidige programma, alsnog toe te voegen aan een lopend saneringsproject. • Met de provincie werken we aan de realisatie van een geluidsschermbaan langs de N206 (locatie Cleijn Duin) om de geluidbelasting op de woningen daar te verminderen.
7A-06	Milieu In alle (bouw)projecten in Katwijk wordt rekening gehouden met de uitgangspunten van duurzaam bouwenbeleid via het GPR-meetsysteem.	
7A-06.1		Bij ruimtelijke ontwikkelingsplannen stimuleren we een duurzame manier van bouwen via het GPR-meetsysteem.
7A-07	Energie: isoleren en besparen. We willen energiearmoede tegengaan met isoleer- en bespaaracties.	
7A-07.1		Energiearmoede structureel tegengaan met het Katwijks Isolatiefonds (KIF), Lokale Aanpak Isolatie (LAI) en het energieloket.
7A-07.2		We ondersteunen minimaal driehonderd eigenaren met lage tot middeninkomens bij het isoleren van woningen met lage energielabels (D en lager). Dit doen we door deze huishoudens financieel te ondersteunen vanuit het Katwijks Isolatiefonds (KIF).

Nummer	Wat willen we bereiken	Wat gaan we daarvoor doen
7A-07.3		We streven ernaar om 524 huishoudens met een risico op energiearmoede te ondersteunen bij het isoleren van de woning met de Lokale Aanpak Isolatie. Het ontzorgingstraject omvat advies aan huis, een collectieve inkoopactie, ondersteuning bij uitvoering en het aanvragen van de verschillende subsidies
7A-07.4		We zetten bestaande acties rondom energiebesparing voort en zo mogelijk versterken we deze. Bij het energieloket kunnen bewoners zich laten informeren en adviseren over de mogelijkheden om hun woning te isoleren en verduurzamen.
7A-07.5		We gaan door met het verstrekken en kenbaar maken van de duurzaamheidsleningen. We monitoren de uitvoering van leningen en subsidies om ervoor te zorgen dat we voldoende middelen beschikbaar hebben om aan het hoger aantal aanvragen te kunnen voldoen. Indien nodig wordt het budget voor duurzaamheidsleningen aangevuld. In verband met de verruiming van de Rijkssubsidie herijken we het gemeentelijk beleid en passen we de verordening en regeling aan.
7A-07.6		We starten met het gebiedsgericht ecologisch onderzoek t.b.v. een soortenmanagementplan voor het verkrijgen van een omgevingsvergunning. Daarnaast plaatsen we alternatieve verblijfplaatsen. Met de gemeentebrede omgevingsvergunning hoeven inwoners zelf geen ecologisch onderzoek meer uit te voeren voordat zij kunnen gaan isoleren.
7A-07.7		In 2024 zijn de mogelijkheden onderzocht voor het ondersteunen van VvE's bij het verduurzamen van hun gebouwen. We starten in 2025 met de uitvoering van nader te bepalen maatregelen voor ondersteuning van VvE's.
7A-08	Energie: duurzame warmte. De gemeente wil inzetten op betaalbare en toekomstbestendige warmte voor alle bewoners.	
7A-08.1		We onderzoeken de mogelijkheden van collectieve warmte in (waarschijnlijk twee) warmteclusters. Dit onderzoek richt zich op de technische mogelijkheid, financiële haalbaarheid en maatschappelijke aanvaardbaarheid van collectieve warmte.

Nummer	Wat willen we bereiken	Wat gaan we daarvoor doen
7A-08.2		<p>We nemen deel aan de samenwerking Warmte Leidse Regio (WLR) en doen mee aan de gezamenlijke verkenning naar een RPIW en ORES. De partijen die positief tegenover deze ontwikkeling staan sluiten de eerste fase van de verkenning af met het tekenen van een intentieovereenkomst in het vierde kwartaal van 2024. Vóór het zomerreces van 2025 werken we de kaders uit waarbinnen Katwijk zou kunnen deelnemen aan een RPIW in WLR-verband en laten we college en raad hierover een besluit nemen.</p> <p>Eind 2025 nemen we een besluit over het tekenen van een samenwerkingsovereenkomst in WLR-verband waarin we ons committeren aan de oprichting van en de deelname aan een warmtebedrijf.</p> <p>Vanuit de Regionale Investerings Agenda (RIA) Holland Rijnland wordt een studie uitgevoerd naar de realisatie van een T-stuk bij de aanlandingslocatie Warmtelinq+ voor een Open Regionaal Energiesysteem (ORES).</p>
7A-08.3		<p>In 2026 moet het Warmteprogramma worden vastgesteld in het kader van de Omgevingswet. In lijn met de actualisatie van de Warmtevisie 2022-2026 starten we daarom in 2025 met de verkennings- en ontwikkelingsfase van het nieuwe Warmteprogramma.</p>
7A-08.4		<p>We adviseren projecten en gebiedsontwikkelingen waar nodig over de gewenste warmteoplossing voor de gemeente. Uitgangspunt is de Warmtevisie 2022-2026, het op te stellen warmteprogramma en het Energieprogramma 2024-2027.</p>
7A-09	<p>Reductie van energie in de bebouwde omgeving en opwekking van duurzame energie, rekening houdend met de problematiek rond netcongestie op korte- en lange termijn.</p>	
7A-09.1		<p>Naast het inzetten op besparingen door isolatie bij huishoudens willen we energiereductie stimuleren bij bedrijven:</p> <ul style="list-style-type: none"> • We werken kaders en rolname uit voor energiereductie bij bedrijven. • We gaan in gesprek met bedrijven en ondernemingen over het verduurzamen van bedrijfspanden en bedrijventerreinen.

Nummer	Wat willen we bereiken	Wat gaan we daarvoor doen
		We bieden bedrijven en maatschappelijke instellingen energiescans aan zodat zij inzicht krijgen in het energieverbruik en de besparingsmogelijkheden van hun pand.
7A-09.2		We komen met een concreet voorstel in samenwerking met mogelijke initiatiefnemers voor een locatie voor de realisatie van zon op parkeerterreinen. We overleggen hierover met hoofdgebruikers, belanghebbenden en de Katwijkse Energiecoöperatie (KEC). Daarnaast stellen we in 2025 beleid op voor zon op grote daken, Solar Carports en lokaal eigendom.
7A-09.3		Omgaan met de problematiek rond netcongestie op korte- en lange termijn door deel te nemen aan verschillende regionale trajecten om het energiesysteem in onze regio te programmeren en om netcongestie (op lange termijn) te voorkomen, zoals ESAP van Liander, pMIEK en de trajecten van de RES-regio Holland Rijnland. In afstemming met de gemeente zetten we daarnaast in op het verzwaren, slimmer maken en uitbreiden van het netwerk door de netbeheerder via het vergroten van de capaciteit van de lokale en regionale onderstations en het uitbreiden van het aantal middenspanningsruimtes (230 extra tot en met 2030). We blijven hierover in nauw contact met de netbeheerder.
7A-10	Duurzaam mobiliteitssysteem (zie programma 2 en paragraaf Duurzaamheid).	

Kaders

Kaderstellende nota's en verordeningen

Taakveld	Nota of verordening	Datum	Zaaknr.
	Omgevingsvisie Katwijk	07-10-2021	27821
	Maatschappelijke Agenda 2024-2028	01-02-2024	3259704
	Strategische duurzaamheidsagenda	11-02-2021	1646619
5.7	Groenbeleidsplan 2020-2029	12-03-2020	1552693
5.7	Groenstructuurplan 2021-2030	07-10-2021	9534
5.7	Beweeg- en speelruimtebeleidsplan 2020-2030	13-02-2020	1508571
7.4	Klimaatadaptatie strategie en uitvoeringsagenda 2021-2026	07-10-2021	42341
7.4	Energieprogramma 2024-2027	20-06-2024	3334642
7.4	Warmtevisie 2022-2026	18-11-2021	76107
7.4	Regionale energiestrategie 1.0	24-06-2021	1907184
7.4	Ondersteuningsprogramma RES	01-02-2022	2783609
7.4	Duurzaamheidsagenda	20-04-2017	842622

Taakveld	Nota of verordening	Datum	Zaaknr.
7.4	Strategische duurzaamheidsagenda	11-02-2021	1646619

Verbonden partijen

In de tabel hieronder staan de namen van de Verbonden Partijen, die te maken hebben met de uitvoering van dit programma. Voor gedetailleerde informatie inzake de Verbonden Partijen verwijzen wij u naar de paragraaf Verbonden Partijen.

Naam verbonden partij	Taakveld
GR Omgevingsdienst West-Holland	7.4 Milieubeheer
GR Holland Rijnland	7.4 Milieubeheer

Wat mag het kosten?

	Jaarrekening 2023	Begroting na wijz. 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028
Exploitatie	7.566	11.288	8.639	7.988	8.220	8.497
Lasten	9.361	14.392	10.776	9.881	9.854	10.091
Baten	-1.796	-3.104	-2.137	-1.893	-1.634	-1.594
Mutaties reserves	-436	-3.820	-750	0	0	0
Toevoegingen	439	-172	0	0	0	0
Onttrekkingen	-875	-3.648	-750	0	0	0
	7.130	7.468	7.889	7.988	8.220	8.497

Financiële analyse op afwijkingen

Leeswijzer financiële analyses

Zie de toelichting in de leeswijzer op bladzijde 24.

Nr	Financiële mutaties	L/B	2025	2026	2027	2028
1	Energietransitie	L	229	70	70	70
1	Energietransitie	B	-229	-70	-70	-70
2	Energiearmoede	L	424			
2	Energiearmoede	B	-424			
3	Besparen en isoleren	L		-93	214	214
3	Besparen en isoleren	B	100	157	-100	-100
4	Lokale aanpak isolatie	L	287	328	328	328
4	Lokale aanpak isolatie	B	-287	-328	-328	-328
5	Hoornes aardgasvrij	L	2.660			
6	Openbaar groen	L	272	-78	-125	-125
7	Katwijk's Isolatie Fonds	L	0	750	750	750
8	Kapitaallasten	L	-290	-270	-345	-755

Nr	Toelichtingen
1	<p>Energietransitie: In 2024 is er een hoger budget voor diverse maatregelen t.b.v. de energietransitie van € 229.000 vanuit de CDOKE middelen. Dit leidt tot lagere lasten en baten in 2025 t.o.v. 2024. Er is vanaf 2026 een lager budget van € 70.000 beschikbaar gesteld voor maatregelen t.b.v. de energietransitie op basis van de beschikbare bijdrage vanuit het Rijk via de SPUK CDOKE (zie ook baten). Vanaf dat jaar is sprake van zowel lagere lasten als lagere baten t.o.v. 2025.</p>
2	<p>Energiearmoede: Vanuit de SPUK Energiearmoede is er een budget in 2024 beschikbaar van € 424.000 voor het restant van de witgoedactie, het energieloket en energieambassadeurs/coaches. Dit leidt tot lagere lasten en baten in 2025 t.o.v. 2024, zowel baten als lasten.</p>
3	<p>Besparen en isoleren: lasten: In 2026 is een hoger budget beschikbaar van € 93.000 voor het opstellen van o.a. een Soorten Management Plan. Dit betreft een negatieve afwijking t.o.v. 2025. De uitvoering loopt van 2024 t/m 2026 waardoor er vanaf 2027 € 214.000 lager budget aanwezig is. De lagere lasten vanaf 2027 leidt tot een positieve verschil t.o.v. 2025. Baten: Voor 2025 (€ 100.000) en 2026 (€ 257.000) zijn er extra bijdragen geraamd van PZH en derden voor het opstellen van een Soorten Management Plan. Dit leidt tot hogere baten en een positieve afwijking van € 100.000 in 2025 t.o.v. 2024 en € 157.000 in 2026 t.o.v. 2025. Omdat deze baten niet meer geraamd zijn in 2027 en verder is dit een negatieve afwijking van € 100.000 in die jaren t.o.v. 2025.</p>
4	<p>Lokale aanpak isolatie: Voor 2024 en 2025 is budget beschikbaar vanuit de SPUK Lokale Aanpak Isolatie voor tegemoetkoming aan bewoners voor isolatiemaatregelen. In 2025 is het budget € 287.000 lager dan in 2024. In 2025 is nog € 328.000 budget beschikbaar voor tegemoetkoming aan bewoners voor isolatiemaatregelen. Vanaf 2026 is er geen budget meer beschikbaar, dit leidt tot een meerjarige afwijking van € 328.000 t.o.v. 2025. De dekking komt uit de bijdrage van het Rijk (SPUK Lokale aanpak isolatie, zie ook baten), waardoor voor baten en lasten dezelfde afwijkingen gelden.</p>
5	<p>Hoornes aardgasvrij: In 2024 is een incidenteel budget van € 2.660.000 beschikbaar voor tegemoetkoming kosten bewoners wijk Kalkoven, dekking via de reserve Aardgasvrije wijken in 2024. Omdat deze lasten in 2025 niet geraamd zijn leidt dit tot een positieve afwijking t.o.v. 2024.</p>
6	<p>Openbaar Groen: in 2025 is het budget voor Openbaar Groen € 272.000 lager door het vervallen van incidentele middelen van € 100.000 amendement extra geld voor bomen en planten, € 110.000 voor herplanting, en € 62.000 voor het groenbeheerplan 2024-2027 (voorjaarsnota 2024) en Busbaan Duinvallei (kaderbrief 2023). Dit levert een positief verschil op in 2025 t.o.v. 2024. In de voorjaarsnota is voor 2026 € 78.000 extra exploitatiebudget beschikbaar gesteld, dit betreft een nadeel t.o.v. het jaar 2025. Voor 2027 en 2028 is sprake van € 225.000 extra exploitatiebudget. Terwijl het incidentele budget groen (bomen en geboorte) van € 100.000 komt te vervallen met ingang van 2027. Per saldo levert dit een negatief verschil op met ingang van 2027 van € 125.000.</p>
7	<p>In 2024 en 2025 is € 750.000 budget beschikbaar voor het Katwijks Isolatie Fonds, dekking Algemene reserve. Vanaf 2026 is dit budget niet meer geraamd, waardoor meerjarig sprake is van een positieve verschil t.o.v. het jaar 2025.</p>
8	<p>Kapitaallasten: Als gevolg van wijzigingen in de investeringen is sprake van een mutatie op de kapitaallasten op dit deelprogramma. Voor dit deelprogramma betreffen dit negatieve afwijkingen.</p>

Begroting 2025

Nr	Reserve	O/T	2025	2026	2027	2028
1	Algemene reserve	0	750			

Nr	Toelichtingen
1	Algemene reserve: ten behoeve van het Katwijks Isolatie Fonds wordt in 2025 € 750.000 onttrokken (zie nr. 7 financiële mutaties).

Deelprogramma Riool, afval en begraven

(web 99-102)

Ontwikkelingen

Een goed groenblauw netwerk is een keiharde voorwaarde voor het realiseren van woningbouw. Het netwerk draagt bij aan een aantrekkelijke groene leefomgeving, het klimaatbestendig worden van de gemeente, droge voeten en de reductie van hittestress. Mede door klimaatverandering (stortbuien) is er het risico van toenemende vervuiling van het zwemwater door rioolwater. De Klimaatadaptatiestrategie en uitvoeringsagenda (2021- 2026) en het integraal Water Ketenplan 2022-2026 (iWKP) vormen de beleidsmatige basis voor ons handelen hierin (zie ook paragraaf 4 en 8). Het komen tot een klimaatbestendige en aantrekkelijke groene leefomgeving doen we samen met deelprogramma 7A Groen en taakveld Wegen. Het iWKP omvat de gehele regionale waterketen van drinkwaterbron tot afvalwaterzuivering van de gemeenten. Het iWKP geeft een gebiedsgerichte benadering met het oog op klimaatverandering en duurzaamheid, waarbij zowel riolering, oppervlaktewater en grondwater integraal worden bekeken. Bij het vaststellen van het iWKP 2022-2026 is gekozen voor het scenario 'voortvarend' om de leefomgeving klimaatbestendiger te maken. De financiële dekking vinden we in de rioolheffing.

Heel Nederland voldoet op dit moment niet aan de Europese Kaderrichtlijn Water (KRW). Hoewel de gemeente geen bevoegd gezag is, wordt vanaf 2027 de watervergunning door Hoogheemraadschap van Rijnland getoetst aan de KRW-doelen. Het risico bestaat, dat daardoor de watervergunningen niet verleend kunnen worden of zelfs worden ingetrokken. De grootte van dit risico is nog onvoldoende inzichtelijk.

De verwachting is dat de waterkwaliteitsbeheerders (Rijk en Hoogheemraadschap van Rijnland) het beleid ten aanzien van waterkwaliteit de komende jaren zullen aanscherpen. De emissie vanuit riolering naar het oppervlaktewater moet omlaag. De gemeente anticipeert hierop door bestaand gebied te ontlasten door mee te liften met de aanleg afvalwaterstructuur van Valkenhorst naar de rioolwaterzuiveringsinstallatie Katwijk én door foutaansluitingen op de hemelwaterriolering op te sporen en op te lossen. Dit komt ook de zwemwaterkwaliteit bij de stranden ten goede. Daarnaast zet de gemeente in op regionale samenwerking om de zwemwaterkwaliteit bij de stranden te verbeteren.

Afval en grondstoffen

De ontwikkelingen in de afvalbranche volgen elkaar in rap tempo op. Om op basis van actuele kennis en ervaringen goede keuzes te maken voor de afvalinzameling is het van belang deze ontwikkelingen te integreren in ons beleid. In de komende actualisering van het grondstoffenbeleidsplan zullen we daarop ingaan. ([Raadsinformatiebrief Voortgang project anders inzamelen d.d. 21 juni 2024](#)).

Overige ontwikkelingen:

- Momenteel vindt discussie plaats op landelijk overheidsniveau, met het AEB Amsterdam, de Meerlanden, de VAB-gemeenten en andere gemeenten, over het doorbelasten van extra kosten aan gemeenten voor het verwijderen van lachgascilinders uit het restafval. In 2024 is in gezamenlijkheid met onder andere gemeenten een bodemprocedure gestart tegen de Staat om (de verantwoordelijkheid voor) de onevenredige gevolgen van het verwerken van lachgascilinders, als gevolg van een beleids- en wetswijziging van de Opiumwet door het Rijk, niet bij de gemeenten te laten landen. Daarnaast wordt samen met de andere Duin- en bollen gemeenten binnen MeerVAB gesprekken gevoerd met het AEB over de hoogte en verdeling van de evt. meerkosten voor het verwijderen van de lachgascilinders uit het restafval. Een doorbelasting aan de gemeenten kan van invloed zijn op de hoogte van de afvalstoffenheffing.
- De voortgang en realisatie van de sloop en nieuwbouw van de overslaghal in Voorhout loopt op het kritische pad en de verwachting is dat de oplevering in 2026 nog gerealiseerd kan worden. Dit is mede afhankelijk van de afstemming met de OWDH en de te verlenen vergunningen.

Project “Anders Inzamelen”

Per 1 januari 2025 gaan we over op een nieuwe vorm van afvalstoffenheffing. Het huidige vaste tarief vervangen we dan door een deel vast tarief en een deel variabel tarief. In het vaste tariefdeel blijven we onderscheid maken tussen een- en meerpersoonshuishoudens. De hoogte van het variabele tariefdeel maken we afhankelijk van de hoeveelheid restafval die een huishouden heeft aangeboden. Hoe minder vaak restafval wordt aangeboden, des te lager de totale afvalstoffenheffing voor een huishouden.

Om deze vorm van afvalstoffenheffing te kunnen invoeren, hebben we de afgelopen jaren veel veranderingen in het afvalbeheer en de afvalinzameling uitgevoerd. De belangrijkste veranderingen:

- We hebben ervoor gezorgd dat inwoners hun gescheiden afval makkelijk kunnen aanbieden om zo min mogelijk restafval over te houden. Het aantal ondergrondse verzamelcontainers voor PMD en papier is aanzienlijk uitgebreid, in een aantal gebieden hebben huishoudens een minicontainer voor PMD ontvangen en oude verzamel- en minicontainers zijn vervangen door nieuwe containers.
- Zowel verzamel- als minicontainers zijn geschikt gemaakt om het aanbieden van restafval te registreren en de toegang te controleren, om zo het daadwerkelijke aanbod restafval als grondslag voor het variabele deel van de heffing te kunnen gebruiken.

Het uitbreiden van de afvalscheidingsmogelijkheden én de financiële prikkel die van gedifferentieerde tarieven (diftar) uitgaat, moet mensen voldoende motiveren en de gelegenheid bieden om zo veel mogelijk afval te scheiden en dus zo min mogelijk restafval aan te bieden. De verwachting is dat dit nodig is om de afvalscheidingsdoelen te realiseren. Gemeenten die afvalscheidingsresultaten behalen die ook in Katwijk tot doel gesteld zijn, hebben vrijwel allemaal een vorm van diftar.

Daarnaast zorgt het beperken van de hoeveelheid restafval voor beperking van de kosten voor afvalbeheer. Zeker voor restafval nemen de kosten snel toe, met name door belastingen en heffingen die gebaseerd zijn op ingezamelde hoeveelheden. Het beperken van de hoeveelheid restafval heeft daardoor een groot effect op de totale afvalbeheerkosten en daarmee op de hoogte van de afvalstoffenheffing.

Veranderen van gedrag

Het gedrag van inwoners bepaalt het succes van het aangepaste inzamelsysteem. De gemeente blijft dan ook inzetten op gedragsverandering bij inwoners. Inwoners kunnen hun gedrag veranderen als ze weten wat hun mogelijkheden zijn, weten hoe ze hun huishoudelijk afval goed moeten scheiden en gemotiveerd zijn.

Doelstellingen

Nummer	Wat willen we bereiken	Wat gaan we daarvoor doen
7B-1	<p>We willen met ons rioleringsbeheer en een gebiedsgerichte aanpak bijdragen aan de volgende maatschappelijke doelen:</p> <ul style="list-style-type: none"> • goede volksgezondheid door het inzamelen en transporteren van stedelijk afvalwater en regenwater; • droge voeten én droogtebestrijding door het voorkomen van structureel te hoge en te lage grondwaterstanden, maar ook door het zoveel mogelijk voorkomen van instromend regenwater. De vastgestelde Klimaatadaptatie-strategie en uitvoeringsagenda met handelingsperspectief ‘voortvarend’ geeft de kaders aan; • een aantrekkelijke leefomgeving en goede milieukwaliteit door het afkoppelen van regenwater van het riool, waardoor de vuilemissie naar het oppervlaktewater vermindert. Specifiek voor de verbetering van de omgevingskwaliteit in relatie tot gezondheid is de aanpak en controle van de (zwem)waterkwaliteit, 	

Nummer	Wat willen we bereiken	Wat gaan we daarvoor doen
	<p>met name op de stranden; verbeteren van de bedrijfsvoering ten aanzien van kwetsbaarheid, kennis, kosteneffectiviteit en informatiebeheer binnen de gemeente Katwijk om snel te kunnen reageren op afwijkingen in het systeem en om de kosten voor inwoners en bedrijven te beheersen.</p>	
7B-1.01		<p>In combinatie met activiteiten rond groen en wegen reduceren we hittestress, (grond)-wateroverlast en droogte door regenwater af te koppelen en vertraagd af te voeren bij de volgende projecten:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Voorstraat, IGA Cleijn Duin, IGA Kalkoven en IGA 't Jogt; • Zeeheldenbuurt (Rijnsburg), Schutterswei (definitiefase; uitvoering vanaf 2025), De Krom (Koraal, Kreeft en Schelp), Meeuwenlaan; <p>Katwijk-Noordoost, Katwijk Overduin (initiatiefase; uitvoering vanaf 2027).</p>
7B-1.02		<p>We continueren en herijken de subsidie voor de aanleg van groene daken bij particulieren tot 2026/27. De subsidie draagt bij aan het verbeteren van de biodiversiteit en de klimaatbestendigheid. In 2025 werken we samen met woningcorporatie Dunavie tijdens renovatie en nieuwbouwprojecten en stimuleren we de aanleg van groene daken. We betrekken met name huurders en scholieren via de scholen bij het vergroenen en klimaatbestendiger maken van de gemeente. We nemen maatregelen en zetten in op bewustwording.</p>
7B-1.03		<p>We verbeteren de informatievoorziening aan derden zoals ingenieursbureaus en het hoogheemraadschap van Rijnland. We brengen onze informatie op orde conform Gemeentelijk Woordenboek Stedelijk Water (fase 2).</p>
7B-1.04		<p>We hanteren in 2025 het handboek Klimaatadaptief parkeren (in 2023 verwerkt in de LIOR/DALI) en betrekken dit bij onderhouds- en inrichtingsprojecten (zoals: Voorstraat, IGA Cleijn Duin, IGA Kalkoven en IGA 't Jogt).</p>
7B-1.06		<p>Zwemwaterkwaliteit – verminderen van riolemissies:</p> <ul style="list-style-type: none"> • We continueren onderzoek naar

Nummer	Wat willen we bereiken	Wat gaan we daarvoor doen
		<p>foutaansluitingen. In 2025 volgt het hemelwaterstelsel in 't Heen.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Door het benutten van de persleiding voor woningbouw Valkenhorst voor de ontlasting van het rioolstelsel neemt ook de emissie uit het riool af (onder voorbehoud besluitvorming). • In regionaal verband continueren we de samenwerking om de emissie vanuit riolering en zuivering te verlagen.
7B-1.07		<p>Zwemwaterkwaliteit – voorspellen en (mede)sturen spuiregime:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Binnen het opgerichte zwemwaterteam monitoren en analyseren we de actuele situatie rondom de zwemwaterkwaliteit gedurende het zwemseizoen. Betrokken partijen zijn: hoogheemraadschap van Rijnland, Rijkswaterstaat en de Omgevingsdienst Midden-Holland; • Voor de zwemwaterkwaliteit is een indicator ontwikkeld die terugkomt in de gemeentelijke begroting.
7B-1.08		<p>We houden het in 2023 ingezette kennisportaal Klimaatadaptief Katwijk/iWKP actueel om kennisdeling met inwoners en ondernemers te stimuleren.</p>
7B-1.09		<p>We ondersteunen particuliere initiatieven zoals operatie Steenbreek, De Groene Uitdaging en Bewust aan de Kust om de eigen woon- en leefomgeving te vergroenen en zetten vergroeningscampagnes uit om inwoners bewust te maken van de waarden en mogelijkheden van vergroening en het klimaatadaptief inrichten van de eigen (gevel)tuin. We doen dit via het communicatieplatform Katwijk kleurt groener en de bijhorende activiteitenplanning, zie ook taakveld 7A-1.08 (groen).</p>
7B-1.10		<p>We geven uitvoering aan het lokaal hitteplan en activeren deze in periodes van extreme hitte.</p>
7B-1.11		<p>Groen Blauw Verbindt! We werken aan de regionale groene en blauwe verbindingen. Beiden worden op landelijk niveau gevraagd én via de provinciale omgevingsverordening opgelegd. Vanaf 2024 werken we deze lokale verbindingen op lokaal niveau verder uit, zodat cofinanciering aangevraagd kan worden via regionale investeringsfondsen.</p>
7B-2	Goed onderhouden gemeentelijke begraafplaatsen op basis van de vastgestelde	

Nummer	Wat willen we bereiken	Wat gaan we daarvoor doen
	sfeerbeelden. In 2025 vernieuwen we het beheerplan gemeentelijke begraafplaatsen.	
7B-2.01		We stellen een nieuw meerjarenonderhoudsplan op voor de begraafplaatsen.
7B-2.02		We voeren de jaarschijf 2024 van het meerjarig onderhoudsplan (MJOP) en het meerjarenvervangingsplan uit.
7B-2.03		De prognose van de benodigde begraafcapaciteit tot 2050 moet worden geactualiseerd. In 2024 zetten we hiertoe een onderzoeksopdracht uit waarin de verdichtingsopgaven en demografische ontwikkelingen in onze gemeente worden meegenomen. Het resultaat wordt een onderbouwd advies per kern (met planning) over de noodzaak om bestaande begraafplaatsen uit te breiden of een nieuwe begraafplaats aan te leggen.
7B-3	Realiseren van voldoende begraafcapaciteit.	
7B-3.01		We voeren een goede administratie en contractenbeheer (tijdig verlengen van contracten).
7B-3.02		We optimaliseren de administratie om efficiënter en veiliger te kunnen werken (cloudoplossing).
7B-3.03		We ruimen verlopen algemene graven per akker.
7B-3.04		We geven teruggegeven graven opnieuw uit.
7B-4.01		Per 1 januari 2025 bestaat de afvalstoffenheffing uit een vast en een variabel deel. De hoogte van het variabel deel wordt bepaald door het aantal keer dat restafval wordt aangeboden. Deze directe link tussen aanbieden en betalen is een extra financiële motivatie om zo min mogelijk restafval aan te bieden.
7B-4.02		Er is continu aandacht voor de beschikbaarheid van de inzamelmiddelen (geen storting en niet vol) en we kijken of aanpassingen in aantal of locatie nodig zijn om het gebruik te vergemakkelijken en bevorderen.
7B-4.03		Via communicatiecampagnes, aanwezigheid op markten, in de wijken en met de inzet van grondstoffencoaches, motiveren we mensen om hun afval zoveel mogelijk te scheiden. We kunnen adviseren over hoe dat te bereiken en zo nodig hulp bieden in de vorm van praktische tips door de grondstoffencoach. Op afspraak kan een grondstoffencoach ook bij mensen thuis komen.
7B-5	Bewoners wegen welk afval in welke container hoort.	

Nummer	Wat willen we bereiken	Wat gaan we daarvoor doen
7B-5.01		Op de website en in de afvalwijzerapp worden wel/niet-lijsten actueel gehouden. Dat helpt mensen te bepalen welk afval in welke container mag.
7B-5.02		Bij het constateren van vervuilde grondstoffen wordt onderzocht wat de oorzaak of bron is. Vervolgens zetten we grondstoffencoaches en handhavers in om hierover met veroorzakers in gesprek te gaan; voorlichtend en indien nodig handhavend.
7B-6	Een schone openbare ruimte rond afvalinzamel-voorzieningen.	
7B-6.01		Met communicatiecampagnes informeren we mensen over het belang van een schone omgeving en leggen we uit dat het zinloos is om afval te dumpen om kosten te ontwijken. Uiteindelijk worden alle kosten voor het opruimen alsnog via de afvalstoffenheffing in rekening gebracht en betalen alle inwoners hiervoor.
7B-6.02		Met de invoering van het restafvaltarief neemt het aantal bijplaatsingen naar verwachting tijdelijk toe. Via de gecombineerde inzet van Toezicht & Handhaving, grondcoaches, gedrags- en communicatiedeskundigen, Inzameling en Wijkbeheer gaan we eerst op zoek naar generieke oplossingen en zo nodig naar specifieke oplossingen voor probleemlocaties.
7B-6.03		De locaties van ondergrondse containers worden regelmatig schoongemaakt.
7B-7	Voorkomen dat inwoners door de nieuwe vorm van afvalstoffenheffing in financiële problemen komen.	
7B-7.01		Periodiek analyseren we het aantal aanbiedingen restafval per adres. Huishoudens die meer dan gemiddeld restafval aanbieden ontvangen een brief waarin we aangeven wat hun uiteindelijke heffing ongeveer zal zijn als ze zoveel aanbieden.
7B-7.02		Huishoudens die daarvoor in aanmerking komen (bijvoorbeeld alleenstaande minima of gezinnen) krijgen een speciale regeling met vrijstelling voor het vaste deel van de afvalstoffenheffing en eventueel een gereduceerd tarief per keer dat ze restafval aanbieden. De BSGR beoordeelt of een huishouden in aanmerking komt voor vrijstelling. De criteria die zij daarvoor hanteren gelden ook voor andere gemeentelijke heffingen, waaronder de rioolheffing.

Nummer	Wat willen we bereiken	Wat gaan we daarvoor doen
7B-7.03		Er komen aparte luercontainers. Voor gezinnen met kinderen komt een speciale regeling voor het gebruik van deze containers die naar verwachting in het vierde kwartaal van 2024 worden geleverd.
7B-7.04		Voor huishoudens met onvermijdbaar medisch afval, inclusief incontinentiemateriaal, komt een speciale regeling.
7B-8	Inwoners begrijpen het hoe en wat van het Anders inzamelen-systeem en werken mee aan het zo goed mogelijk scheiden van hun huishoudelijk afval.	
7B-8.01		In 2025 is er een digitale kaart beschikbaar op de gemeentelijke website www.katwijk.nl/wonen-en-verbouwen . Inwoners kunnen hierop zien waar bij hen in de buurt verzamelcontainers staan.
7B-8.02		We verstrekken informatie over welk huishoudelijk afval in welke grondstroom hoort. Dit doen we bijvoorbeeld door de afvalwijzerapp blijvend onder de aandacht te brengen, maar ook met artikelen, berichten op sociale media en bijvoorbeeld posters.
7B-9	Een goede samenwerking en een adequate en efficiënte verwerking van afval in het kader van het VAB.	
7B-9.1		Afronden van de besluitvorming over het VAB.
7B-9.2		Uitvoeren van de Gemeenschappelijke Regeling VAB en de samenwerking in MeerVAB.

Kaders

Kaderstellende nota's en verordeningen

Taakveld	Nota of verordening	Datum	Zaaknr.
alle	Omgevingsvisie Katwijk	07-10-2021	27821
alle	Maatschappelijke Agenda 2024-2028	01-02-2024	3259704
alle	Strategische duurzaamheidsagenda	11-02-2021	1646619
7.2	Integraal Waterketenplan 2022-2026	30-06-2022	2807985
7.2	Klimaatadaptatie strategie en uitvoeringsagenda 2021-2026	07-10-2021	42341
7.3	Grondstoffenbeleidsplan Anders Inzamelen 2021-2024	11-02-2021	1786188
7.5	Begraven in Katwijk	30-06-2011	006543

Verbonden partijen

In de tabel hieronder staan de namen van de Verbonden Partijen, die te maken hebben met de uitvoering van dit programma. Voor gedetailleerde informatie inzake de Verbonden Partijen verwijzen wij u naar de paragraaf Verbonden Partijen.

Naam verbonden partij	Taakveld
GR Vuilafvoerbedrijf Duin- en Bollenstreek	7.3 Afval

Wat mag het kosten?

	Jaarrekening 2023	Begroting na wijz. 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028
Exploitatie	-4.859	-5.020	-5.740	-5.817	-5.828	-5.854
Lasten	11.059	11.309	11.782	12.249	12.284	12.259
Baten	-15.918	-16.329	-17.522	-18.067	-18.112	-18.113
	-4.859	-5.020	-5.740	-5.817	-5.828	-5.854

Financiële analyse op afwijkingen

Leeswijzer financiële analyses

Zie de toelichting in de leeswijzer op bladzijde 24.

Nr	Financiële mutaties	L/B	2025	2026	2027	2028
1	Hogere baten rioolheffing	B	405	335	370	450
2	Mutatie egalisatievoorziening rioolheffing	L	-70	-95	-85	65
3	Lagere baten afvalstoffenheffing 2025	B	-691			
4	Hogere baten afvalstoffenheffing MJB t.o.v. 2025	B		1.330	1.404	1.596
4	Mutatie egalisatievoorziening afvalstoffenheffing 2025	L	533			
5	Mutatie egalisatievoorziening afvalstoffenheffing 2025 t/m 2028	B	1.480	-1.120	-1.180	-1.460
6	GR VAB	L		-110	-110	-110
7	Gewijzigde verdeling personeelslasten	L	-190			
8	Kapitaallasten	L	-815	-180	-350	-475

Nr	Toelichtingen
1	Hogere baten riolering: De toename van de woningvoorraad, de stijging van het tarief a.g.v. het IWKP en de voorgestelde boventrendmatige verhoging van het tarief met 3,5% voor 2025 en 2026 leiden tot een hogere opbrengst van de rioolheffing. Dit zijn positieve afwijkingen in de exploitatie.
2	Mutatie egalisatievoorziening rioolheffing: De toename van de baten van riolering leidt voor 2025 tot en met 2027 tot een dotatie aan de egalisatievoorziening. Dit leidt tot negatieve afwijkingen. Door de toenemende lasten van het IWKP wordt voor 2028 rekening gehouden met een onttrekking aan de voorziening, waardoor in dat jaar sprake is van een positief verschil.
3	Lagere baten afvalstoffenheffing 2025: De voorgenomen invoering van Diftar per 1 januari 2025 leidt voor 2025 t.o.v. 2024 tot een incidenteel nadeel omdat door het ontbreken van een grondslagheffing geen variabel tarief in rekening kan worden gebracht.

Nr	Toelichtingen
4	Hogere baten afvalstoffenheffing meerjarenbegroting t.o.v. 2025: Doordat er vanaf 2026 wel een grondslag is voor het variabele Diftar-tarief stijgen de opbrengsten vanaf 2026 a.g.v. de toename van de woningvoorraad en de voorgestelde boventrendmatige verhoging van de tarieven voor 2025 en 2026. De hogere baten leiden tot positieve afwijkingen t.o.v. 2025.
5	Mutatie egalisatievoorziening afvalstoffenheffing: In 2024 werd nog rekening gehouden met een dotatie aan de voorziening van € 533.000. Omdat er in 2025 geen sprake meer is van een dotatie, is dit een lagere last en een positieve afwijking op de lasten. Mede als gevolg van de invoering van Diftar wordt voor 2025 rekening gehouden met een onttrekking aan de voorziening van € 1.480.000. Dit betreft een positieve afwijking in de exploitatie. Ook voor 2026 e.v. wordt rekening gehouden met een aflopende onttrekking aan de voorziening. De lagere onttrekking t.o.v. 2025 leidt tot lagere baten en negatieve afwijkingen in de exploitatie.
6	GR VAB: In de Voorjaarsnota 2024 zijn de bijdragen aan de gemeenschappelijke regelingen bijgesteld aan de regionaal afgesproken indexatie van 8,45%. Dit betekent een structurele verhoging van de lasten vanaf 2026. Dit leidt tot negatieve verschillen in de exploitatie.
7	Gewijzigde verdeling personeelslasten: Als gevolg van een gewijzigde verdeling van personeelslasten over de deelprogramma's is sprake van een aanpassing van de begroting. Voor dit deelprogramma leiden de hogere lasten t.o.v. 2024 tot een negatief verschil.
8	Kapitaallasten: Als gevolg van wijzigingen in de investeringen is sprake van een mutatie op de kapitaallasten op dit deelprogramma.

Wettelijke indicatoren

(web 103)

Indicator	Katwijk 2020	NL 2020	Katwijk 2021	NL 2021	Katwijk 2022	NL 2022	Katwijk 2023	NL 2023	Katwijk 2024	Katwijk 2025
Omvang huishoudelijk restafval [kg per inwoner]	196	170	187	164	188	148	162,2	n.n.b.		
Hernieuwbare elektriciteit [%]	7,6	26,8	8,9	33,2	-	-	n.n.b.	n.n.b.		

Katwijkse indicatoren

Indicator	Extra informatie	Bron	Norm	R2022	R2023	2024	2025	2026	2027
Afval									
% Gescheiden hoeveelheid huishoudelijk afval		Benchmark afval	80% ¹	75%		75%	80%	80%	80%
Totaal aantal bezoekers milieustraat per jaar (Katwijk & Noordwijk)		Prevent (module milieustraat)	180.000	146.861	153.750	170.000	170.000	170.000	
Aantal bezoekers milieustraat per jaar Katwijk		Prevent (module milieustraat)	132.500	104.845	110.332	122.500	122.500	122.500	
Aantal bezoekers milieustraat per jaar Noordwijk		Prevent (module milieustraat)	47.500	42.016	43.418	47.500	47.500	47.500	
Energietransitie									
Energiearmoede huishoudens		TNO	0% ²	2,20%	2,50%			0	0,00%
Totaal aardgasverbruik woningen		Klimaatmonitor	15% ³	23,1 m3	20,2 m3	n.v.t	n.v.t	n.v.t	n.v.t
verwijderde gasaansluitingen bestaande bouw		Liander	5000 in 2030 ⁴	-	273	n.v.t	n.v.t	n.v.t	n.v.t
Totaal elektriciteitsverbruik woningen (geleverd via openbaar net)		Klimaatmonitor	15% ⁵	69,6 GWh	65,8 GWh	n.v.t	n.v.t	n.v.t	n.v.t
Hernieuwde elektriciteit (zonnestroom)		Zonnedakje	102-202 GWh ⁶	54GFWh	76,4GW h	85GWh	95GWh	110GWh	120GWh

- 1) Katwijk is ingedeeld in stedelijkheidsklasse 2 (zeer stedelijk). Landelijke doelstelling is dat in 2020 75% van al het huishoudelijk afval door de burger gescheiden wordt aangeleverd. Gemeente Katwijk streeft naar 80% afvalscheiding. Hoe hoger dit percentage, hoe beter het is voor het milieu. Het is bovendien financieel aantrekkelijk als meer papier, textiel, plastic etc. gescheiden wordt ingeleverd.
- 2) Laag inkomen met óf hoge energierekening óf een woning met een lage energetische kwaliteit. De ambitie van het college is gesteld om een einde te maken aan energiearmoede in Katwijk in 2026. Mondiale en internationale ontwikkelingen hebben echter ook effect op deze cijfers. (Energieprijzen)
- 3) In de RES 1.0 hebben we regionaal afgesproken dat we 15% energie besparen binnen de gebouwde omgeving in 2030 (30% in 2050) t.o.v. ons verbruik (1289 TJ) in 2014. De 15% wordt gerekend over het totaal van het verbruik aardgas en elektriciteit voor zowel woningen en gebouwen in de publieke en commerciële dienstverlening.
- 4) In de Warmtevisie Katwijk is de vertaling van de landelijke norm opgenomen. Dit komt neer op 5000 woningen in 2030. In het coalitieakkoord Katwijk is deze ambitie omgezet naar het besparen en isoleren van woningen, en wordt momenteel niet grootschalig ingezet op het afsluiten van woningen.
- 5) In de RES regio heeft Katwijk een bod neergelegd met een bandbreedte. Dit is een nl een inschatting. Zie voor toelichting Energieprogramma Katwijk

8 Volkshuisvesting en leefomgeving

(web 104)

Programmadoelstelling

Uitvoering geven aan de Omgevingsvisie Katwijk staat in dit programma centraal. De woningbouwopgave is hierbij topprioriteit. Leidraad is behoud van de kwaliteit van de leefomgeving en het vergroten van de brede welvaart. Dit doen we door de groei van de gemeente optimaal te faciliteren en onze ambities te verwezenlijken op het gebied van volkshuisvesting, werkgelegenheid en leefbaarheid. Een integrale benadering is essentieel en de schaarse ruimte vraagt om duidelijke keuzes. Daarom kiezen we voor een strategische aanpak – waar nodig met andere overheden – om de verstedelijking in Katwijk te realiseren, waarbij we rekening houden met noodzakelijke randvoorwaarden, zoals bereikbaarheid en de energietransitie.

Deelprogramma Ruimte en wonen

(web 105-108)

Ontwikkelingen

Op 1 januari 2024 is de Omgevingswet in werking getreden. Gemeenten hebben tot 2032 de tijd het bijbehorende instrumentarium op orde te krijgen. In de afgelopen periode hebben we hard gewerkt aan de voorbereiding; nu is de uitvoering gestart. Dit is te vergelijken met een verbouwing terwijl de winkel openblijft. Grote en kleine aanvragen voor omgevingsvergunningen blijven binnenkomen; ondertussen zetten we alle bestemmingsplannen en diverse verordeningen om naar één gemeentedeckend integraal omgevingsplan. Daarnaast ontwikkelen we de (verplichte) programma's en moet de Omgevingsvisie voor 2027 aan de technische eisen voldoen.

Op rijksniveau wordt gewerkt aan een nieuwe Nota Ruimte. Er is grote druk op de ruimte en een groot tekort aan woningen in ons land. De Nota Ruimte is een van de instrumenten waarmee het Rijk de regie over ruimte en wonen weer meer naar zich toe wil trekken. Dit nieuwe instrument wordt ontwikkeld naast het al lopende rijkstraject van de NOVEX Zuidelijke Randstad. Dit rijksbeleid werkt door in het provinciale omgevingsbeleid, dat periodiek wordt bijgesteld. In de provinciale ruimtelijke puzzel is in 2024 de eerste stap afgerond: het Koersdocument. Hierin wordt de nieuwe koers van de provincie uitgezet, die uitgaat van sturen op kwaliteit in plaats van vraaggericht accommoderen. Het is duidelijk dat scherpe keuzes gemaakt zullen worden: niet alles past.

Ook in regionaal verband worden stappen gezet en keuzes gemaakt. De regionale investeringsagenda noemt 14 prioritaire projecten waaraan de komende periode in regionaal verband gewerkt wordt. Om een toekomstbestendige leefomgeving voor onze inwoners en ondernemers te creëren, hebben wij andere overheden nodig. Dat kunnen wij als gemeente niet

alleen. Daarom is het belangrijk om in al deze trajecten op het juiste moment aan de juiste tafel onze strategische belangen te adresseren.

In 2025 wordt de Woonagenda vervangen door een Volkshuisvestingsprogramma. Dit moeten wij als gemeente opstellen onder het regime van de Omgevingswet. Dit programma gaat over de woningbouw en woningbouwprogrammering, balans in de woningvoorraad, woonbehoefte van aandachtsgroepen, leefbaarheid en verduurzaming. Hiermee biedt het Rijk een nieuw kader om ook als Katwijk te sturen op de grote woningbouwopgave in onze gemeente.

Daarnaast heeft het Rijk meerdere wettelijke kaders vastgesteld of in voorbereiding: de Wet betaalbare huur, de Wet versterking regie op de volkshuisvesting, de Wet goed verhuurderschap en de wijziging van de Huisvestingswet die de mogelijkheden voor lokale toewijzing van woningen verruimt. Sinds het Rijk in 2022 de regierol op volkshuisvesting heeft opgepakt, is en wordt een veelheid aan beleidsplannen, wetgeving opgesteld en stimuleringsmaatregelen getroffen. Zo willen Rijk, provincie en gemeenten komen tot de beoogde aantallen woningen, deze betaalbaar te bouwen en te behouden. De aanpak van de vergrijzingsopgave vraagt om een extra kwalitatieve slag in de woningbouwprojecten, door wonen, zorg en welzijn met elkaar te verbinden.

Het blijft van belang om de gemeentelijke woningbouwopgave in samenhang te zien met de aspecten die bijdragen aan brede welvaart en kwaliteit van de leefomgeving, zoals groen en het voorzieningenniveau. Ook de kritische succesfactoren voor woningbouw, zoals bereikbaarheid, energietransitie en stikstof, vragen inzet van de gemeente, omdat deze randvoorwaardelijk zijn om te kunnen starten met bouwen.

Een essentiële randvoorwaarde voor de bouw van betaalbare woningen is dat de plannen economisch uitvoerbaar zijn. Daarom wordt gewerkt aan het inrichten van een Woonfonds, dat we willen vullen met € 10 mln. Een dergelijk fonds maakt het mogelijk om als gemeente financieel bij te dragen en bouwprojecten met een voorgeschreven aandeel betaalbare woningen toch van start te laten gaan.

Doelstellingen

Nummer	Wat willen we bereiken	Wat gaan we daarvoor doen
8A-1	<p>We werken sinds 1 januari 2024 volgens de Omgevingswet met actuele gemeentelijke instrumenten en werkmethoden.</p> <p>Doel van de Omgevingswet is het in onderlinge samenhang:</p> <ul style="list-style-type: none"> • bereiken en in stand houden van een veilige en gezonde fysieke leefomgeving en een goede omgevingskwaliteit; • doelmatig beheren, gebruiken en ontwikkelen van de fysieke leefomgeving ter vervulling van maatschappelijke behoeften. 	

Nummer	Wat willen we bereiken	Wat gaan we daarvoor doen
	<p>De keten beleid, vergunningen, toezicht en handhaving voldoet aan de nieuwe eisen van de wet en de opgaven van de gemeente daarbij. Het eerste jaar stond in het teken van oefenen, dit tweede jaar in het teken van optimaliseren van processen en routine opbouwen.</p> <p>De transitie van het instrumentarium is gestart. Nu de Omgevingswet daadwerkelijk van kracht is geworden en de deadline van 2032 vaststaat kunnen we de transitie in de tijd uitzetten. Concreet werken we het omgevingsplan van rechtswege (dat bestaat uit de geldende bestemmingsplannen) vóór 2032 om naar een nieuw integraal gemeentedeckend omgevingsplan. We doen dat stapsgewijs aan de hand van het door de raad vaststelde transitiedocument omgevingsplan. De daarin opgenomen planning wordt aangepast aan de hand van de wettelijke data en de ervaringen die we nu opdoen met de pilot Hoornes. Daarnaast houden we onze omgevingsvisie actueel.</p>	
8A-1.1		<p>De omgevingsvisie Katwijk is in 2021 geactualiseerd en voorzien van een uitgewerkt beoordelingskader en uitvoeringsprogramma in 2023. Bij het werken met de omgevingsvisie houden we bij of het instrument beleidsmatige of technische actualisatie behoeft. Uitgaande van een vierjarige cyclus van monitoring en herijking is dit in 2025/2026 aan de orde. De omgevingsvisie moet voor 1 januari 2027 volgens de vastgestelde standaarden raadpleegbaar zijn via het Digitaal Stelsel Omgevingswet. Dit vraagt een technische aanpassing. Met behulp van een 'foto van de leefomgeving' bepalen we of daarnaast een inhoudelijke actualisatie van de visie nodig is en herijken we het daaraan gekoppelde uitvoeringsprogramma.</p>

Nummer	Wat willen we bereiken	Wat gaan we daarvoor doen
8A-1.2		<p>Sinds 1 januari 2024 is er een omgevingsplan van rechtswege, dat bestaat uit de geldende bestemmingsplannen en de rijksregels die in beheer zijn gekomen van de gemeente (bruidsschat). Op basis van het in 2021 opgeleverde transitiedocument (plan van aanpak) wordt dit stapsgewijs omgezet naar het gebiedsdekkende omgevingsplan en actueel gehouden. In de afgelopen periode hebben we hiervoor aan pilot Hoornes gewerkt. In 2025 ronden we deze pilot af en bereiden we twee volgende deelplannen voor: bedrijventerreinen en centra. Een belangrijke stap in deze voorbereiding is het opstellen van een document met de uitgangspunten voor het omgevingsplan voor het betreffende deelgebied. Voor 1 januari 2032 moet het omgevingsplan compleet zijn. Om deze operatie op tijd te kunnen afronden, moeten we gestaag blijven doorwerken aan deze wettelijke taak en jaarlijks nieuwe gebieden oppakken.</p>
8A-1.3		<p>De omgevingstafel en intaketafel staan voor integraal en transparant adviseren aan initiatiefnemers; deze werkvormen zijn nu vaste adviespraktijk voor de meer complexe aanvragen. Hier vindt de afweging van wenselijkheid en haalbaarheid van initiatieven plaats en worden de besluitvormingsprocessen gestroomlijnd. Belangrijk onderdeel is de integrale belangenafweging. Om dit in goede banen te leiden, is een voorzitter nodig die het proces begeleidt en het mandaat heeft om knopen door te hakken. Deze extra inzet blijft de komende jaren nodig om werkprocessen te versnellen en de integrale afweging van de advisering te optimaliseren.</p>
8A-1.4		<p>De regels van het omgevingsplan worden vertaald in zogenoemde toepasbare regels en vastgelegd in het Digitaal Stelsel Omgevingswet. De opbouw daarvan loopt parallel aan de ontwikkeling van het omgevingsplan.</p>
8A-1.5		<p>Zolang de transitie duurt (tot 1 januari 2032), zijn extra inzet en kosten noodzakelijk vanwege de geleidelijke ombouw van de instrumenten (vooral omgevingsplan) en – met name in de eerste jaren – ook voor de werkprocessen (onder andere. omgevingstafel, intaketafel en vergunningenproces). De organisatieontwikkeling loopt daarin geleidelijk mee. Daarbij wordt ook steeds scherper wat de structurele effecten van de Omgevingswet zullen zijn voor de gemeentelijke</p>

Nummer	Wat willen we bereiken	Wat gaan we daarvoor doen
		begroting en organisatie. Voor extra inzet, afstemming en frictie zetten we de door het Rijk beschikbaar gestelde/te stellen extra (incidentele) middelen in. Deze zijn beschikbaar tot en met 2026. Voor 2027 en verder is aanvullend budget nodig.
8A-3	<p>Complexe ruimtelijke vraagstukken gaan steeds vaker over gebieden en belangen die de gemeentegrenzen overstijgen, waardoor ze vaker in regionaal verband worden opgepakt. Om onze ambities te realiseren, hebben we de regio niet alleen nodig, maar ook wat te bieden: onze projecten dragen bij aan de opgaven in de regio. Als Katwijk en als regio zijn we bij deze opgaven een serieuze gesprekspartner voor provincie en Rijk bij het uitwerken en uitvoeren van de ruimtelijke opgaven, zoals het Nationaal Programma Landelijk Gebied en de ruimtelijke puzzel die de provincie legt. Met inzet van mensen en middelen werken we aan de realisatie van onze ambities op al deze schaalniveaus: we organiseren in deze trajecten support voor onze doelen en middelen om deze te bereiken.</p>	
8A-3.1		<p>Om de titel van onze omgevingsvisie 'Zelfverzekerd in de regio' gestalte te geven, vormen we strategische allianties in de regio om de voor Katwijk belangrijke onderdelen van de Regionale Omgevingsagenda/Investeringsagenda Holland Rijnland en de Strategische Agenda Ruimte Duin- en Bollenstreek nader uit te werken en in te brengen in de 'ruimtelijke puzzel' van de hogere overheden. Daarbij zoeken we aansluiting bij middelen en mogelijkheden die de landelijke en provinciale programma's bieden. Deze trajecten hebben onderlinge raakvlakken en afhankelijkheden. We werken aan de volgende strategische projecten:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Verdere planvorming voor Valkenburgse Meer en Zijlhoek/De Woerd in de context van de regionale kennis- en innovatieas en de regionale bedrijventerreinenstrategie,

Nummer	Wat willen we bereiken	Wat gaan we daarvoor doen
		<p>uitbreiding van kennisintensieve bedrijvigheid in combinatie met woningbouw om te komen tot een hoogwaardig woon-werkgebied.(zie ook programma 3.1-2.7 en 3.2-2.6)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Groenblauw raamwerk: we vergroenen in en om het stedelijk gebied. Zo dragen we bij aan leefbare, klimaatadaptieve, biodiverse en gezonde steden en dorpen. Dat doen we met een groenblauw raamwerk als zone rond het stedelijk gebied, dat financieel wordt ondersteund door Holland Rijnland. <p>In 8A-3.2 en 8A 3.3 gaan we in op twee andere projecten in regionaal verband: corridorstudie en programma Landelijk Gebied & Duurzame Greenport Duin- en Bollenstreek.</p>
8A-3.2		<p>De corridorstudie Ruimte en mobiliteit zuidelijke Duin- en Bollenstreek (zie ook programma 2B-2.2) is in 2024 opgestart en loopt de komende jaren door. In deze studie worden belangrijke onderwerpen in samenhang onderzocht, zoals leefbaarheid, landschap en bereikbaarheid. We doen dit samen met onze partners in de Duin- en Bollenstreek, onze partners in de stedelijke as en Holland Rijnland, vanuit het gezamenlijk belang van een goede ontsluiting en evenwichtige ontwikkeling van dit gebied. De studie levert concrete resultaten op, zodat duidelijk wordt in welke maatregelen we als regio het komende decennium willen investeren. De studie vormt een opmaat voor agendering van de verstedelijkingsas en de zuidelijke ontsluiting Duin- en Bollenstreek op het MIRT. Vooruitlopend op het MIRT-traject nemen we waar mogelijk al concrete maatregelen.</p>
8A-3.3		<p>In 2023 is de evaluatie van de ISG afgerond. De herijking van de ISG is als topprioriteit opgenomen in de uitvoeringsagenda Duin- en Bollenstreek. De benodigde herijking van de ISG krijgt de vorm van een programma onder de Omgevingswet: het programma Landelijk Gebied & Duurzame Greenport Duin- en Bollenstreek, dat in 2025 wordt afgerond en ter besluitvorming voorgelegd aan het college van B&W als bevoegd gezag. Bij de herijking beraden we ons op onze positie in de Greenport en in de Greenport Ontwikkelingsmaatschappij (GOM), nu deze laatste is gestopt met de reconstructie van het verouderde glastuingebied aan weerszijden van de Voorhouterweg in Rijnsburg.</p>

Nummer	Wat willen we bereiken	Wat gaan we daarvoor doen
8A-4	<p>Katwijk heeft als doelstelling – als belangrijke speler in een sociaaleconomisch krachtige regio – om 8.000 woningen te realiseren, inclusief de 5.600 woningen in Valkenhorst. Extra woningen kunnen de leefbaarheid in bestaande wijken onder druk zetten. De gemeente wil leefbare, inclusieve wijken realiseren waar het voor inwoners fijn wonen is. Hiervoor is de aanwezigheid van voldoende diverse, toegankelijke en hoogwaardige (maatschappelijke) voorzieningen een randvoorwaarde. Inwoners hebben hieraan behoefte voor hun ontwikkeling, gezondheid, ter ontspanning of als vangnet. Maatschappelijke voorzieningen, betaalbare woningen, groen, parkeren en andere voor de leefbaarheid belangrijke aspecten worden niet vanzelfsprekend door de markt gerealiseerd en vragen daarom een actieve rol van de gemeente. En leefbaarheid houdt niet op bij de woonwijk: voldoende groen en ruimte voor recreatie, maar bijvoorbeeld ook werkgelegenheid in de nabijheid dragen daaraan bij. We zoeken daarom duurzame oplossingen voor aantrekkelijke en gezonde woongebieden, goede vestigingscondities voor ondernemers en een gevarieerd aanbod aan voorzieningen. We versterken de kwaliteit van de leefomgeving én sluiten aan bij wensen van bewoners, ondernemers en markt.</p>	
8A-4.1		<p>Valkenhorst en andere ontwikkelingen: we beschrijven de werkzaamheden voor Valkenhorst apart in paragraaf 10. Naast Valkenhorst werken we aan de ontwikkeling</p>

Nummer	Wat willen we bereiken	Wat gaan we daarvoor doen
		<p>van verschillende (binnenstedelijke) locaties, op basis van de verdichtingsvisie en de ruimtelijke strategie. Dit zijn niet alleen woningbouwlocaties (zie taakveld 8.3), maar ook locaties die door een andere invulling bijdragen aan de leefbaarheid en brede welvaart in Katwijk. Voorbeelden hiervan zijn: de Duinvallei en het Limes Erfgoeddepot en omgeving, waarvoor in 2024 gebiedsvisies zijn opgestart die in 2025 worden afgerond. Participatie is een belangrijke pijler onder de Omgevingswet. Voor een zorgvuldig participatief planproces voorzien we extra kosten.</p>
8A-4.2		<p>In Rijnsburg-Noord spelen een aantal ontwikkelingen die ervoor zorgen dat het noodzakelijk is om na te denken over de toekomst van dit gebied. Door de overname van de gronden van de Greenport Ontwikkelingsmaatschappij (GOM) in Rijnsburg Noord wil de gemeente Katwijk regie houden op de toekomst van het gebied. Daarnaast is er meer aandacht voor het gebied door een toegenomen vraag naar ruimte voor bedrijven. Hierbij ligt ook een nauwe relatie met de herijking van de ISG, de toekomst van het glastuinbouwcluster Trappenberg Kloosterschuur en de corridorstudie N206. De komende tijd wil de gemeente Katwijk samen met glastuinbouwers en andere ondernemers, haar inwoners, en andere belanghebbenden zoals bijvoorbeeld sportverenigingen, invulling gaan geven aan de toekomst van de ontwikkeling van het gebied. In 2024 is het programma Rijnsburg-Noord van start gegaan en zijn de voorbereidingen getroffen voor een gebiedsvisietraject voor dit gebied. In 2025 werken we samen met belanghebbenden aan de totstandkoming van deze gebiedsvisie.</p>
8A-5	<p>We bouwen woningen om ten minste te voorzien in de lokale behoefte van de gemeente tot 2040. Katwijk streeft naar het realiseren van 1.000 nieuwe woningen in de periode 2022-2026. Voor 2025 staat de realisatie van 169 woningen gepland. Daarmee komen we eind 2025 op 811 van de 1.000 beoogde woningen.</p>	
8A-5.1		<p>We werken aan planvorming voor 5.600 woningen in woongebied Valkenhorst (zie paragraaf 10) en voor de binnenstedelijke toevoeging van 2.500 woningen tot 2040:</p>

Nummer	Wat willen we bereiken	Wat gaan we daarvoor doen
		<ul style="list-style-type: none"> • Oplevering: Petronella van Saxenstraat fase 2, Hof van Rijnsburg, De Horn 't Lint fase 3 en Tijdelijke woningen Kleine Duinvalei. • Bouw: Hoornes Noordoost fase 2A, Nieuw Rijnvaart, De Horn 't Lint fase 3, Flexwoningen Valkenhorst. • Verkoop: Zeehospitium, Hotel Riche, Nieuw Rijnvaart. • Omgevingsvergunning: De Haven (Groen van Prinstererweg), Nieuw Rijnvaart, Valkentij (Uxem), Valkenburgerweg en De Bloem (Galanthus). • Realisatieovereenkomst Hoornes Noordoost 2B • Voorbereiding BOPA Hoornes Noordoost fase 3 • Uitwerkingsplan (Kleipetten-Zuid). • Ontwerp Uitwerkingsplan (De Horn Rustig Water). • Getekende intentieovereenkomst ('t Valkentij (Uxem)). • Voorbereiding realisatieovereenkomst (Zeevaarderskwartier (ID College)). • Gebiedsvisie (Rijnsburg-Noord, Duinvalei). • Nota van Uitgangspunten (Rijnsburg-Noord). • PUK-proces (Havenscharnier en Hoornes Centrum). • Sloop bestaande opstallen en verkoopovereenkomst (Hof Korte Vaart). • Voorbereiding verkoop (Van Lierestraat, De Horn Rustig Water). • Aankoop- en verkooprealisatieovereenkomst (De Horn Rustig Water). • Project start (Randweg).
8A-5.2		<p>We werken opgavegericht aan zaken die de voortgang van de woningbouw belemmeren en daarmee een kritische succesfactor zijn voor het inlopen van het woningtekort. Het gaat daarbij om aspecten die randvoorwaardelijk zijn voor de bouw: stikstof, energie, mobiliteit en het aandeel betaalbare woningen.</p> <p>We kijken daarbij in samenhang naar de aspecten die randvoorwaardelijk zijn voor een kwalitatief goede leefomgeving (maatschappelijke voorzieningen, groen, openbare ruimte). Wanneer blijkt dat niet alle ambities verwezenlijkt kunnen worden in een plan, wordt snel opgeschaald zodat het college een beslissende integrale afweging kan maken.</p>
8A-5.3		<p>Voor de woningbouwprojecten waarvoor besloten is geen parkeerregulering toe te passen, gaan gemeente en ontwikkelaars met de omgeving in gesprek over de oplossingsrichtingen voor</p>

Nummer	Wat willen we bereiken	Wat gaan we daarvoor doen
		<p>alternatieve planvorming. Ter uitvoering van de raadsnotie 'Bouwen aan draagvlak' wordt een startnotitie opgesteld voor de gemeenteraad over hoe in de diverse gebieden over plannen voor woningbouw wordt geparticipeerd en over hoe de diverse bouwplannen geprioriteerd kunnen worden. Het betreft de locaties Hof Korte Vaart (Knarrenhof), ID-college, Hoornes Noordoost, Rijnsburgerweg (Galanthus) en de gebiedsontwikkeling Havenscharnier. Uitgangspunt blijft minimaal 65% betaalbare woningen en behoud van kwaliteit in de openbare ruimte. Afhankelijk van de uitkomsten, leggen we deze voorstellen per project voor aan de raad (zie 2A-1.7).</p>
8A-5.4		<p>De complexe woningbouwopgave maakt het ingewikkeld om plannen tot uitvoering te brengen. Daarom onderzoeken we mogelijkheden om als gemeente Katwijk financieel bij te dragen aan het realiseren van betaalbare woningbouw. Dit doen we door de realiseerbaarheid van onrendabele woningbouwprojecten te borgen en de kosten te dekken vanuit het Woonfonds dat in 2024 is ingesteld.</p>
8A-5.5		<p>In 2025 gaan we aan de slag met het opstellen van een volkshuisvestingsprogramma dat vanaf 2026 verplicht de Woonagenda gaat vervangen. Dit is een wettelijke verplichting vanuit de Omgevingswet en een bevoegdheid van het college. In het volkshuisvestingsprogramma zal de gemeente op basis van onderzoek naar de actuele woonbehoefte het beleid voor woningbouw en locaties moeten concretiseren.</p>
8A-6	<p>We zetten in op het bouwen van betaalbare woningen om de huishoudens met een laag inkomen en middeninkomen van passende huisvesting te voorzien. Voor het woningbouwprogramma volgen we landelijk en regionaal beleid en streven we naar 65% betaalbare woningen en naar 30% sociale huur.</p>	
8A-6.1		<p>We sturen bij de beoordeling van woningbouwplannen op een aandeel van 65% in het betaalbare segment (30% sociale huur en 35% middeldure huur en/of betaalbare koop). Voor lopende projecten wordt maatwerk toegepast. Met het RVB wordt onderzocht hoe meer</p>

Nummer	Wat willen we bereiken	Wat gaan we daarvoor doen
		betaalbare woningen in woongebied Valkenhorst gerealiseerd kunnen worden.
8A-6.2		We passen de doelgroepenverordening toe en we stimuleren de toepassing van koop- en erfpachtconstructies in de projecten Hof Korte Vaart en De Horn Rustig Water. Zo komen we tot het gewenste aandeel betaalbare woningen en behouden we deze woningen voor huishoudens met een laag of middeninkomen. Verder geven we uitvoering aan de lokale huisvestingsverordening via een vergunningstelsel om betaalbare woningen te beschermen tegen woningonttrekking en tegen het opkopen van betaalbare woningen door particuliere beleggers. Betaalbare woningen blijven zo beschikbaar voor de koopstarter.
8A-6.3		We bereiden besluitvorming voor (Q1 2025) over de extra wettelijke mogelijkheden om woningen lokaal toe te wijzen. Een groter percentage woningen mag worden toegewezen aan lokaal gebonden woningzoekenden, de regeling is uitgebreid met middeldure huur en betaalbare koop en er kan aan specifieke vitale beroepsgroepen worden toegewezen. Hoewel arbeidsintensief is het een extra manier om ervaren knelpunten in de woningmarkt aan te pakken.
8A-6.4		In 2025 geven we verder uitvoering aan de lokale huisvestingsverordening. Het gaat om een vergunningstelsel om betaalbare woningen te beschermen tegen woningonttrekking en tegen het opkopen van betaalbare woningen door particuliere beleggers. Betaalbare woningen blijven op die manier beschikbaar voor de koopstarter. Ook bevat de huisvestingsverordening regels voor toeristische verhuur van woningen. Aan de hand van het landelijke Registratiesysteem Toeristische Verhuur worden controles uitgevoerd en kunnen bij overtreding van de regels bestuurlijke boetes worden opgelegd. Het splitsen van woningen (woningvorming) kan helpen om meer betaalbare woningen aan de voorraad toe te voegen.
8A-6.5		Vanaf 1 januari 2025 kan de gemeente Katwijk ingrijpen als verhuurders te veel huur vragen. Dit gebeurt door verhuurders waarschuwingen te geven, een bestuurlijke boete of een last onder dwangsom op te leggen. Het beslag dat dit legt op de ambtelijke organisatie vraagt mogelijk om aanvullende middelen, waarvoor wij, indien nodig,

Nummer	Wat willen we bereiken	Wat gaan we daarvoor doen
8A-7	Mensen kunnen in alle levensfasen in hun wijk terecht. Dit houdt in dat we in alle wijken willen toewerken naar een gevarieerd woningaanbod: koop en huur, van sociaal tot duur, al dan niet met zorg of met zorg nabij. Speciale aandacht hebben we daarbij voor de geclusterde huisvesting van ouderen en kwetsbare doelgroepen (beschermd wonen GGZ, maatschappelijke opvang, verstandelijk beperkten en uitstroom jeugdzorg).	de raad separaat een voorstel zullen doen.
8A-7.1		We werken samen met samenwerkingspartners (zorgpartijen, corporatie, welzijnsinstellingen) aan de uitvoering van de afspraken uit het gezamenlijk Voor de woningbouwprojecten waarvoor besloten is geen parkeerregulering toe te passen, gaan gemeente en ontwikkelaars met de omgeving in gesprek over de oplossingsrichtingen voor alternatieve planvorming. Ter uitvoering van de raadsnotie 'Bouwen aan draagvlak' wordt een startnotitie opgesteld voor de gemeenteraad over hoe in de diverse gebieden inwoner participeren aan plannen voor woningbouw en over hoe de diverse bouwplannen geprioriteerd kunnen worden. Het betreft de locaties Hof Korte Vaart (Knarrenhof), ID-college, Hoornes Noordoost, Rijnsburgerweg (Galanthus) en de gebiedsontwikkeling Havenscharnier. Uitgangspunt blijft minimaal 65% betaalbare woningen en behoud van kwaliteit in de openbare ruimte. Afhankelijk van de uitkomsten, leggen we deze voorstellen per project voor aan de raad (zie 2A-1.7).
8A-7.2		We sturen er op aan dat ten minste 35% van de woningen in het woningbouwprogramma van de gemeente bestaat uit toegankelijke nultredenwoningen, waarvan bijna de helft ook deel uitmaakt van een geclusterde woonvorm die gericht is op gemeenschappelijkheid en ontmoeting. Samen met zorgorganisaties DSV, Marente en Dunavie spannen we ons in om rolstoeltoegankelijke woningen in de buurt van 24-uurszorgvoorzieningen vrij te spelen of te realiseren om daar tot een efficiënte levering van ambulante zorg te komen.

Nummer	Wat willen we bereiken	Wat gaan we daarvoor doen
8A-7.3		Projectmatige aanpak van de realisatie van plekken voor beschermd wonen, maatschappelijke opvang, verstandelijk beperkten en uitstroom jeugdzorg (Scheve huisjes (2), Windvang De Krulder (8), en Groen van Prinstererweg (8)). Uitgangspunt daarbij is dat wij samen met woningcorporatie Dunavie en ontwikkelaars een evenwichtige spreiding van de huisvesting voor kwetsbare doelgroepen over de wijken in Katwijk nastreven.

Kaders

Kaderstellende nota's en verordeningen

Taakveld	Nota of verordening	Datum	Zaaknr.
	Omgevingsvisie Katwijk 2.0	07-10-2021	27821
8.1	Intergemeentelijke Structuurvisie Greenport	30-06-2016	689279
8.1	Regionale Omgevingsagenda Holland Rijnland	30-06-2021	1911177
8.1	Verdichtingsvisie Katwijk	12-05-2022	2776195
8.3	Woonagenda Katwijk 2024	20-06-2024	3317365
8.3	Verordening doelgroepen woningbouw Katwijk	26-11-2020	1783097
8.3	Beleidskader gebruik woonruimte	17-02-2022	279067
8.3	Huisvestingsverordening gemeente Katwijk	11-05-2023	2952793

Verbonden partijen

In de tabel hieronder staan de namen van de Verbonden Partijen, die te maken hebben met de uitvoering van dit programma. Voor gedetailleerde informatie inzake de Verbonden Partijen verwijzen wij u naar de paragraaf Verbonden Partijen.

Naam verbonden partij	Taakveld
GR Samenwerkingsorgaan Holland Rijnland	8.1 en 8.3
Greenport Ontwikkelingsmaatschappij	8.1 en 8.3

Wat mag het kosten?

	Jaarrekening 2023	Begroting na wijz. 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028
Exploitatie	6.540	8.333	7.826	7.632	7.621	7.617
Lasten	9.684	13.696	11.753	11.565	11.325	11.324
Baten	-3.144	-5.364	-3.927	-3.933	-3.704	-3.707
Mutaties reserves	-1.126	-3.726	-225	6	0	0
Toevoegingen	-423	1.394	0	56	0	0
Onttrekkingen	-703	-5.120	-225	-50	0	0
	5.415	4.607	7.601	7.638	7.621	7.617

Financiële analyse op afwijkingen

Leeswijzer financiële analyses

Zie de toelichting in de leeswijzer op bladzijde 24.

Nr	Financiële mutaties	L/B	2025	2026	2027	2028
1	Ruimtelijke plannen	L	90			
2	Omgevingswet	L	145			
3	Wonen (beleid)	L	195			
4	Grond Mient Kooltuin	L	243			
	Grond Mient Kooltuin	B	-210			
5	Trappenberg Kloosterschuur	L	754			
	Trappenberg Kloosterschuur	B	-754			
6	Zelfrealisatie Hoornes centrum	L	250			
	Zelfrealisatie Hoornes centrum	B	-250			
7	Programma Rijnsburg Noord	L		80	80	80
8	Gebiedsontwikkeling Valkenhorst	L	710			
9	Plankostenscan	B	-156		-223	-220
10	Incidentele inhuur derden	L			200	200
11	Kapitaallasten	L	95			
12	Personeelslasten	L	-900			
13	Nieuw beleid: Gebiedsontwikkelprogramma's	L	-150			

Nr	Toelichtingen
1	Ruimtelijke plannen: Het budget is in 2024 incidenteel hoger voor het actualiseren van de welstandsnota (€ 40.000) en hogere lasten voor het opstellen van het omgevingsplan Hoornes onder de Omgevingswet (€ 50.000). In 2025 is dit budget lager wat tot een positief verschil op de lasten leidt t.o.v. 2024.
2	Omgevingswet: In de decembercirculaire 2023 zijn gelden beschikbaar gesteld door het Rijk voor invoeringskosten. Deze zijn via de jaarrekening deels overgeheveld waardoor in 2024 het budget incidenteel € 145.000 hoger is. De lagere lasten in 2025 leidt tot positief verschil t.o.v. 2024.
3	Wonen (beleid): Via de Najaarsbestuursrapportage 2023 is in 2024 een incidenteel budget voor de uitvoering van de woonagenda van € 95.000 overgeheveld. Dekking via de Reserve wonen (zie ook baten reservemutaties). Ook is het initiatievenbudget van € 100.000 overgeheveld naar 2024. Het lagere budget in 2025 heeft een positief effect op de exploitatie t.o.v. 2024.
4	Grond Mient Kooltuin: In 2024 is sprake van een incidentele baat van € 210.150 als gevolg van de verkoop van de percelen B6828 (ged.), B4892 (ged.) en B4826 (ged.) ten behoeve van de realisatie van de volkstuinvereniging. Hier tegenover staat een incidentele last in 2024 van € 243.000 als gevolg van de afboeking van de boekwaarde inclusief het boekverlies van € 32.500. Het boekverlies wordt ten laste gebracht van de algemene reserve in 2024 (Z3316404D3316416). Omdat hier in 2025 geen sprake meer van is betreft dit in dat jaar zowel een positieve als negatieve afwijking t.o.v. 2024.
5	Trappenberg Kloosterschuur: In 2024 is de overeenkomst met Trappenberg Kloosterschuur beëindigd. De van de GOM ontvangen voorschotten zijn afgelost. Daarnaast zijn de gronden overgenomen van de GOM en is een vergoeding betaald voor het afkopen van de leveringsverplichting. Omdat we voor € 754.000 minder terug behoeven te betalen dan eerder aan voorschotten is ontvangen, betreft dit een incidentele baat in 2024. Omdat hier in 2025 geen sprake van is, betreft dit een negatief verschil t.o.v. 2024 op de baten. Omdat we

Nr	Toelichtingen
	daarnaast voor ditzelfde bedrag een stuk van de oude boekwaarde afboeken is in 2024 eveneens sprake van een incidentele last als gevolg van deze transactie. In 2025 is dit voor de lasten daarmee een positief verschil t.o.v. 2024. Per saldo is de transactie daarmee budgettair neutraal.
6	Zelfrealisatie Hoornes centrum: In 2024 is een intentie overeenkomst gesloten. Hiertoe is zowel een incidentele last als bate opgenomen in 2024 van € 250.000. Dit levert in 2025 zowel een positief als negatief verschil op t.o.v. 2024. Deze post is daarmee budgettair neutraal, zowel baten- als lastenmutatie.
7	Programma Rijnsburg Noord: In 2025 is incidenteel budget geraamd van € 80.000 voor de herijking van het ontwikkelkader en participatie voor Rijnsburg Noord (zie ook reservemutaties). Omdat deze lasten vanaf 2026 niet meer geraamd staan zijn dit positieve afwijkingen t.o.v. 2025.
8	Gebiedsontwikkeling Valkenhorst: In de Najaarsbestuursrapportage 2023 heeft een bijstelling plaatsgevonden van de kosten voor de gebiedsontwikkeling Valkenhorst. Een deel van de werkzaamheden zijn doorgeschoven naar 2024. Omdat in 2025 geen sprake meer is van dit extra budget betreft dit een positieve afwijking t.o.v. 2024 op de lasten.
9	Plankostenscan Valkenhorst: De jaarlijks te verwachten bijdragen van derden zijn op basis van de plankostenscan in de begroting geactualiseerd. Dit levert, als gevolg van de vertraging in het onherroepelijk worden van het bestemmingsplan, eerst negatieve afwijkingen op. Later in de tijd wordt dit recht getrokken.
10	Incidentele inhuur derden: In 2024, 2025 en 2026 zijn incidentele budgetten opgenomen voor doorstroomteam ouderenhuisvesting en het actieplan Wonen, zorg en welzijn. Omdat vanaf 2027 dit extra budget niet meer aanwezig is, is vanaf dat jaar sprake van een positieve afwijking op de lasten t.o.v. het jaar 2025.
11	Kapitaallasten: Als gevolg van wijzigingen in de investeringen is sprake van een mutatie op de kapitaallasten op dit deelprogramma.
12	Personeelslasten: Als gevolg van een gewijzigde verdeling van personeelslasten over de deelprogramma's is sprake van een aanpassing van de begroting. De hogere last in 2025 betreft een negatief verschil in de exploitatie t.o.v. 2024.
13	Nieuw beleid: Voor de opstelling van 2 gebiedsvisies / gebiedsontwikkelprogramma's is structureel € 50.000 budget opgenomen. Bij nadere beschouwing is dit bedrag onvoldoende en wordt een aanvullend budget van € 150.000 nodig geacht. Zie ook de onderbouwing van deze nieuw beleid-post in het hoofdstuk Hoofdlijnen onder de Begrotingsuitkomst 2025-2028. Het extra budget in 2025 t.o.v. het jaar 2024 leidt tot een negatieve afwijking in 2025.

Nr	Reserve	O/T	2025	2026	2027	2028
1	Strategische investeringen	O	80			
2	Stimulering woningbouw	O	95			

Nr	Toelichtingen
1	Strategische investeringen: in 2025 is een onttrekking geraamd van € 80.000 voor de herijking van het ontwikkelkader en participatie voor Rijnsburg Noord (zie nr. 8 financiële mutaties).
2	Stimulering woningbouw: onttrekkingen ten laste van deze reserve ten behoeve van meldpunt goed verhuurderschap en Rijnsburg Noord programmamanager.

Deelprogramma Grondexploitaties

(web 109-112)

Ontwikkelingen

Voor enkele woningbouwprojecten voert de gemeente een actieve grondpolitiek: de gemeente verwerft de benodigde gronden, maakt deze bouwrijp, legt de benodigde infrastructuur aan en verkoopt bouwrijpe kavels. De uitgaven en de inkomsten van deze projecten worden verantwoord in de betreffende grondexploitatie; zie ook het MPG 2022.

Het saldo van de grondexploitaties wordt op dit taakveld verantwoord. Mutaties in de grondexploitaties leiden tot mutaties in de balanspost onderhanden werk.

Overeenkomstig de besluitvorming over het MPG 2024 is voor de raming van de kosten en de baten in de begroting 2025 uitgegaan van de jaarschijven 2025 van de betreffende grondexploitaties zoals die in het MPG 2024 zijn opgenomen.

Doelstellingen

Nummer	Wat willen we bereiken	Wat gaan we daarvoor doen
8B-1	Het beschikbaar stellen van bouwkavels voor woningbouw ter ondersteuning van de uitvoering van de gemeentelijke woonagenda. In een jaarlijks Meerjaren Perspectief Grondexploitaties wordt de gemeenteraad inzicht gegeven in de voortgang alsmede de prognoses voor het eindresultaat van de gemeentelijke grondexploitaties.	
8B-1.01		Het aantal gemeentelijke grondexploitaties neemt af. Op basis van het MPG 2024 verwachten we in 2025 kavels uit te geven voor in totaal ± 200 woningen. Deze zijn verdeeld over de bouwprojecten De Horn (36), Hof Korte Vaart (25), Kleipetten Zuid (83) en de bouwkaavel aan de Van Lierestraat (60).

Kaders

Kaderstellende nota's en verordeningen

Taakveld	Nota of verordening	Datum	Zaaknr.
	Omgevingsvisie Katwijk 2.0	07-10-2021	27821

Verbonden partijen

In de tabel hieronder staan de namen van de Verbonden Partijen, die te maken hebben met de uitvoering van dit programma. Voor gedetailleerde informatie inzake de Verbonden Partijen verwijzen wij u naar de paragraaf Verbonden Partijen.

Naam verbonden partij	Taakveld
GR Samenwerkingsorgaan Holland Rijnland	8.2
Greenport Ontwikkelingsmaatschappij	8.2

Wat mag het kosten?

	Jaarrekening 2023	Begroting na wijz. 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028
Exploitatie	816	-18	-817	-1.647	-1.788	-502
Lasten	5.253	7.372	16.815	4.071	12.097	1.091
Baten	-4.437	-7.390	-17.632	-5.718	-13.885	-1.593
Mutaties reserves	0	0	817	1.647	1.788	502
Toevoegingen	0	0	817	1.647	1.788	502
	816	-18	0	0	0	0

Financiële analyse op afwijkingen

Leeswijzer financiële analyses

Zie de toelichting in de leeswijzer op bladzijde 24.

Nr	Financiële mutaties	L/B	2025	2026	2027	2028
1	Bouwgrondexploitaties	L	-9.443	12.744	4.718	15.724
2	Bouwgrondexploitaties	B	10.242	-11.914	-3.747	-16.039

Nr	Toelichtingen
1	Bouwgrondexploitaties (niet-bedrijventerreinen): voor de begroting 2025 is uitgegaan van de geraamde lasten conform het MPG 2024 en de mutaties op de boekwaarden € 9.443.340 (gemiddeld € 11.062.376 voor de jaren 2026-2028).
2	Bouwgrondexploitaties (niet-bedrijventerreinen): voor de begroting 2025 is uitgegaan van de geraamde baten conform het MPG 2024 en de mutaties op de boekwaarden € 10.242.193 (gemiddeld € 10.566.870 voor de jaren 2026-2028).

Nr	Reserve	O/T	2025	2026	2027	2028
1	Grondexploitatie	T	784	710	1.171	267
2	Aanpak evenwichtige groei	T	1	221	235	80
3	Culturele en maatschappelijke voorzieningen	T	32	716	382	154

nr	Toelichtingen
1, 2 & 3	Tussentijdse winstneming bouwgrondexploitaties (niet bedrijventerreinen): € 816.853 de tussentijdse winstneming wordt berekend volgens de POC methode (percentage of completion). Als gevolg hiervan wordt ook de storting in de reserves hoger. Het betreft de reserves grondexploitatie, reserve aanpak evenwichtige groei en de reserve culturele en maatschappelijke voorzieningen.

Wettelijke indicatoren

(web 113)

Indicator	Katwijk 2020	NL 2020	Katwijk 2021	NL 2021	Katwijk 2022	NL 2022	Katwijk 2023	NL 2023	Katwijk 2024	Katwijk 2025
Gemiddelde WOZ waarde [x € 1.000]	319	271	337	290	364	317	419	368		
Nieuw gebouwde woningen [per 1.000 woningen]	10,2	8,9	2,9	8,9	9,7	9,3	4,2	9,1		
Demografische druk [%]	75	70	75	70,1	76,2	70,3	75,9	70,3		
Gemeentelijke woonlasten eenpersoonshuishouden [€]	626	700	648	733	776	823	859	860		
Gemeentelijke woonlasten meerpersoonshuishouden [€]	725	773	752	810	884	905	975	942		

Katwijkse indicatoren

Indicator	Bron	Norm	R2022	R2023	2024	2025	2026	2027
Bouwen en wonen								
Aantal jaarlijks netto toegevoegde nieuwbouwwoningen (incl. PLV)	Jaarrapportage	1000 (2022-2026)	250	149	243	169	421	614
Aandeel sociale huurwoningen in nieuwbouw	Jaarrapportage	25%	13,61%	18,50%	18,28%	44,18%	41,95%	30,51%
Totaal aandeel voor lage en middeninkomens in nieuwbouw	Jaarrapportage	50%	25,85%	18,50%	37,10%	47,94%	76,46%	71,07%
Aantal jaarlijks toegevoegde geclusterde woningen voor ouderen	Jaarrapportage	660 (2030)	Niet bekend**	2.100	nbn **	nbn **	nbn**	

Paragrafen

Leeswijzer

(web 115)

Verplichte paragrafen

Naast de programma's moeten gemeenten minimaal acht programma-overstijgende paragrafen in de begroting opnemen (BBV-verplichting).

In de paragrafen staat belangrijke informatie voor raadsleden waarmee zij inzicht krijgen in de financiële positie van de gemeente, de beheersmatige aspecten en de risico's.

Deze acht verplichte paragrafen gaan over:

- Lokale heffingen
- Financiering
- Weerstandsvermogen en risicobeheersing
- Onderhoud kapitaalgoederen
- Grondbeleid
- Bedrijfsvoering
- Verbonden partijen
- Wet open overheid

Extra paragrafen

De gemeenteraad kan ervoor kiezen extra paragrafen toe te voegen wanneer een onderwerp om extra aandacht vraagt. Bijvoorbeeld bij grote projecten.

De twee extra paragrafen in de begroting 2025 zijn:

- Duurzaamheid
- Gebiedsontwikkeling Valkenhorst (GOV)

Paragrafen zijn altijd een dwarsdoorsnede van een onderwerp dat feitelijk ook in een of meerdere programma's is verwerkt. Paragrafen bieden een verdiepend inzicht door de andere invalshoek die voor het specifieke onderwerp gekozen is.

Lokale heffingen

(web 116-123)

Inleiding

De lokale heffingen zijn te verdelen in belastingen en heffingen/rechten. Belastingen worden geheven zonder dat daar een direct aanwijsbare tegenprestatie van de overheid tegenover staat. De rijksoverheid heeft (limitatief) bepaald welke belastingen de gemeenten mogen heffen. Aandachtspunt hierbij is een eventuele verruiming van het belastinggebied die op dit moment nog niet concreet is. Bij heffingen/rechten is wel sprake van een benoemde tegenprestatie. De afnemer van de dienst betaalt een vergoeding voor de geleverde dienst.

De gemeente Katwijk heft een aantal belastingen en heffingen/rechten die tot de woonlasten worden gerekend: onroerendezaakbelastingen (OZB), rioolheffing en de afvalstoffenheffing. De gemeente hanteert deze indeling zodat vergelijking van de gemeentelijke woonlasten mogelijk wordt. Dit gebeurt jaarlijks in de Atlas van de lokale lasten van het Centrum voor Onderzoek van de Economie van de Lagere Overheden (COELO). De gemeente Katwijk kent daarnaast de volgende belastingen: begraafrechten, havengelden, leges, bedrijfsinvesteringszone Zeezijde (BIZ) en marktgeden.

Kaders en beleid

Rijksbeleid

Algemeen uitgangspunt is dat de gemeente geen eigen inkomenspolitiek voert. Artikel 216 van de Gemeentewet bepaalt dat de raad besluit tot het invoeren, wijzigen of afschaffen van een gemeentelijke belasting. Hiervoor wordt een belastingverordening vastgesteld. De gemeentelijke belastingheffing is gebaseerd op de artikelen 220 tot en met 229 van de Gemeentewet. De heffingen/rechten mogen niet meer opbrengen dan de kosten die de gemeente maakt (maximaal 100% kostendekking). Er zijn landelijke richtlijnen die aangeven welke kosten daarin mogen worden meegenomen.

Belastingsamenwerking Gouwe-Rijnland (BSGR)

Met ingang van 1 januari 2013 heeft Katwijk de werkzaamheden rond de heffing en invordering van de OZB, belasting op roerende woon- en bedrijfsruimten (BRWB), parkeerbelasting (naheffingsaanslagen), hondenbelasting, precariobelasting, toeristenbelasting, marktgeden weekmarkt, havengelden, begraafrechten, afvalstoffenheffing en rioolheffing overgedragen aan de Belasting Samenwerking Gouwe-Rijnland (BSGR). In 2022 is ook de bijdrage voor de BIZ belegd bij de BSGR. BSGR voert ook de taken uit die voortvloeien uit de Wet waardering onroerende zaken (WOZ).

Gemeentelijk beleid

Uitgangspunten tarieven

In deze begroting houden we rekening met een inflatiecorrectie van 5,16% voor de belastingtarieven 2025. Dit is conform de uitgangspunten uit de voorjaarsnota 2024 die aan de raad zijn voorgelegd. Het tarief van de rioolheffing wordt in 2025 verhoogd met 6,6%. Dit komt door de stijgende lasten als gevolg van het integrale waterplan en de ontwikkeling van de egalisatievoorziening. In de conceptmeerjarenbegroting 2025-2028 wordt voor jaarschijf 2025 rekening gehouden met een stijging van de kapitaallasten en een hogere bijdrage aan het Vuilafvoerbedrijf Duin- en Bollenstreek (VAB) dan werd voorzien in de huidige meerjarenbegroting. Vanwege de gevolgen van deze ontwikkeling op de egalisatievoorziening afvalstoffenheffing en de lastenontwikkeling, houden we voorsnog wel rekening met een boventrendmatige verhoging van 2,5%. Aandachtspunt hierbij is de geplande invoering van afvalinzamelingssysteem Diftar per 1 januari 2025. Dit heeft consequenties voor de tarieven voor 2025. De nu in deze paragraaf opgenomen tarieven zijn indicatief en worden definitief bepaald via de belastingverordening afvalstoffenheffing 2025. Elk jaar leggen we de tarieven voor de belastingen voor het komende jaar voor aan de gemeenteraad. De definitieve vaststelling gebeurt via een afzonderlijk voorstel in een raadsvergadering van december 2024. Uitgangspunt blijven de tarieven zoals opgenomen in de voorjaarsnota 2024, tenzij ontwikkelingen optreden waardoor deze niet meer kostendekkend zijn. Dan worden de tarieven bijgesteld. Uitzondering in 2025 is de verhoging van de toeristenbelasting met 21,3% die, in lijn met afspraken met de aanbieders, maar één keer in de vier jaar achteraf wordt verhoogd.

Kostentoerekening overhead aan rechten

Tot en met de begroting 2016 werd de overhead als een opslag op het uurtarief toegerekend aan alle producten van de begroting. Sinds 2017 is dat niet meer toegestaan. De overhead wordt boekhoudkundig toegerekend aan een nieuw taakveld Overhead. Toegestaan is wel om overhead extracomptabel aan de heffingen toe te rekenen. Wij hebben gekozen voor de systematiek van toerekenen van de overhead via de personeelslasten. De rechtvaardiging hiervoor is dat de overheadskosten een causaal verband hebben met de personele inzet. Bij het toerekenen aan de hand van de omvang van het taakveld is het causaal verband niet aanwezig. Voordeel van deze systematiek is de eenvoud. Voor 2025 komt de toerekening van de overhead aan de heffingen neer op een opslagpercentage van 65,33%.

Onroerende-zaakbelastingen (OZB)

In 2025 worden de waarden van de onroerende zaken naar de waardepeildatum 1 januari 2024 per beschikking aan belanghebbenden bekendgemaakt op grond van de Wet WOZ. Vanaf 1 januari 2022 worden alle woningen in Nederland gewaardeerd op basis van de gebruiksoppervlakte (voorschrift van toezichthouder de Waarderingskamer). Zo gebruikt de overheid een uniforme aanduiding voor de grootte van woningen en spreekt de overheid 'dezelfde taal' als de markt (Funda). Door het waarderen op gebruiksoppervlakte wordt er gestreefd naar meer transparantie en meer uniforme registratie van kenmerken binnen de gehele overheidsinformatie. De herwaardering van de onroerende zaken vindt jaarlijks plaats. Voordat de WOZ-beschikking kan worden verzonden, is goedkeuring nodig van de Waarderingskamer. Tijdens de bezuinigingsoperatie 2021 (besluitvorming 10 december 2020) is voorgesteld om de OZB-tarieven, naast de reguliere stijging van 5,16%, tot en met 2025 jaarlijks boventrendmatig met 4% te verhogen. Deze stijging is ook voorlopig in de tarieven verwerkt. In het coalitieakkoord 2022 is voorgesteld om, in verband met het voeren van een gezond financieel beleid met betrekking tot de toekomst, de OZB-tarieven vanaf 2024 boventrendmatig met 5% te verhogen. Net als in voorgaande jaren zullen, afhankelijk van de waardeontwikkeling van de woningen, de tarieven eventueel nog worden gewijzigd.

Belastingen op Roerende Woon-en Bedrijfsruimten

De BRWB, gebaseerd op artikel 221 van de Gemeentewet, is vergelijkbaar met de OZB. Het betreft hier roerende zaken, zoals woonboten en woonwagens. Deze belasting wordt gebruikt als algemeen dekkingsmiddel. De tarieven worden op hetzelfde niveau vastgesteld als de OZB.

Rioolheffing

De kosten op het gebied van riolering worden gedekt door de rioolheffing. Hieronder vallen de kosten van afvalwaterinzameling, afvalwatertransport en afvoer van overtollig regen- en grondwater. In de voorjaarsnota 2024 is de stijging van de rioolrechten als pm opgenomen. Binnen het Integrale WaterKeten Plan (IWKP) wordt rekening gehouden met een boventrendmatige stijging in 2025 (3,1%) en 2026 (1,6%). Gezien de stijgende lastenontwikkeling en de ontwikkeling van de daaraan gekoppelde egalisatievoorziening is het voorstel om het tarief voor 2025 en 2026 aanvullend met 3,5% te verhogen. Dit komt neer op een stijging van 6,6% in 2025 en 5,1% in 2026. Ultimo 2029 zal de egalisatievoorziening daardoor circa € 284.000 bedragen.

Tabel begrote verloop voorziening rioolrechten '24/'28

Jaar	Stand per 1/1	Mutatie	Stand per 31/12
2024	€ 78.000	€ -39.639	€ 38.362
2025	€ 38.362	€ 69.896	€ 108.258
2026	€ 108.258	€ 165.565	€ 273.823
2027	€ 273.823	€ 154.194	€ 428.017
2028	€ 428.017	€ 7.323	€ 435.340
2029	€ 435.340	€ -151.358	€ 283.982

De tarieven voor 2025 worden als volgt voorgesteld:

Rioolheffing	2025	2024
Basistarief	€ 175,21	€ 164,36
Extra tarief	€ 108,49	€ 101,77
Laag tarief	€ 45,44	€ 42,63

Afvalstoffenheffing

Alle gemeentelijke kosten op het gebied van huishoudelijke afvalinzameling moeten worden gedekt door de opbrengst van de heffing. Ook voor de afvalstoffenheffing geldt in principe een kostendekkend tarief.

In de voorjaarsnota 2024 is de stijging van de tarieven als pm opgenomen. Het uitstel van de invoering van Diftar, de lagere kapitaallasten en lagere bijdrage aan het Vuilafvoerbedrijf leiden voor 2025 tot een relatief hoge voorziening afvalstoffenheffing (stand per 1-1-2025: € 2.567.000). Deze is gevormd om grote schommelingen in de tarieven te voorkomen. Door de stijgende lastenontwikkeling als gevolg van de investeringsagenda en stijging van de gemeentelijke bijdrage aan het Vuilafvoerbedrijf en het effect hiervan de op de egalisatievoorziening, stellen we voor om de tarieven voor 2025 en 2026 met 2,5% te verhogen.

Begrote verloop voorziening afvalstoffenheffing '24/'29

Jaar	Stand per 1/1	Mutatie	Stand per 31/12
2024	€ 2.068.119	€ 499.021	€ 2.567.140
2025	€ 2.567.140	€ -1.529.004	€ 1.038.136
2026	€ 1.038.136	€ -407.677	€ 630.459
2027	€ 630.459	€ -346.663	€ 283.796
2028	€ 283.796	€ -71.034	€ 212.762
2029	€ 212.762	€ -35.778	€ 176.984

Per 1 januari 2025 gaan we over op een nieuwe vorm van afvalstoffenheffing. Het huidige vaste tarief vervangen we dan door een deel dat bestaat uit een vast tarief en een deel dat bestaat uit een variabel tarief. In het vaste tariefsdeel blijven we onderscheid maken tussen een- en meerpersoonshuishoudens. De hoogte van het variabele deel van het tarief maken we afhankelijk van de hoeveelheid restafval dat een huishouden heeft aangeboden. Hoe minder vaak restafval wordt aangeboden, hoe lager de totale afvalstoffenheffing voor een huishouden.

Om deze vorm van afvalstoffenheffing te kunnen invoeren, zijn de afgelopen jaren veel veranderingen in het afvalbeheer en de afvalinzameling uitgevoerd. De belangrijkste veranderingen waren:

- We hebben gezorgd dat inwoners makkelijk hun gescheiden afval kunnen aanbieden, zodat ze zo min mogelijk restafval overhouden. Het aantal ondergrondse verzamelcontainers voor PMD en papier is aanzienlijk uitgebreid, in een aantal gebieden hebben huishoudens een minicontainer voor PMD ontvangen en oude verzamel- en minicontainers zijn vervangen door nieuwe containers.
- Zowel verzamel- als minicontainers zijn geschikt gemaakt om het aanbieden van restafval te registreren en de toegang te controleren. Zo kunnen we het daadwerkelijke aanbod van restafval gebruiken als grondslag voor het variabele deel van de heffing.

Het uitbreiden van de afvalscheidingsmogelijkheden én de financiële prikkel die van Diftar uitgaat, moet mensen voldoende motiveren en de gelegenheid bieden om zoveel mogelijk afval te scheiden en dus zo min mogelijk restafval aan te bieden. De verwachting is dat dit nodig is om de afvalscheidingsdoelen te realiseren. Vrijwel alle gemeenten die afvalscheidingsresultaten behalen die ook in Katwijk tot doel gesteld zijn, hebben een vorm van Diftar.

Daarnaast zorgt beperking van de hoeveelheid restafval voor beperking van de kosten voor afvalbeheer. Zeker voor restafval nemen de kosten voor huishoudens snel toe, met name omdat belastingen en heffingen gebaseerd zijn op ingezamelde hoeveelheden. Het beperken van de hoeveelheid restafval heeft daardoor een groot effect op de totale afvalbeheerkosten en daarmee op de hoogte van de afvalstoffenheffing.

De indicatieve tarieven voor afvalstoffenheffing 2025 zijn als volgt. Na doorrekening van de budgettaire consequenties van de invoering verwerken we deze in de begroting 2025 en bepalen we de definitieve tarieven voor 2025. Deze tarieven worden verwerkt in de belastingverordening afvalstoffenheffing die in december 2024 door de raad wordt vastgesteld.

Soort afvalstoffenheffing	2025	2024
Eénpersoonshuishoudens '24	-	€ 255,70
Vast tarief Eénpersoonshuishoudens	€ 239,19	-
Variabel tarief Eénpersoonshuishoudens	n.n.b.	-
Meerpersoonshuishoudens '24	-	€ 371,85
vast tarief Meerpersoonshuishoudens	€ 342,35	-
variabel tarief Meerpersoonshuishoudens	n.n.b.	-

Hondenbelasting

In de gemeente Katwijk wordt een belasting geheven bij de houder van een of meerdere honden. Hoewel de gemeente kosten maakt voor de bestrijding van hondenoverlast, geldt de belastingopbrengst als algemeen dekkingsmiddel.

Leges

De leges verhogen we met het inflatiepercentage van 5,16%, tenzij van rijkswege landelijk vastgestelde legesbedragen gelden. De invoering van de Omgevingswet per 1 januari 2024 heeft consequenties voor de legesopbrengsten: vanaf 2024 is rekening gehouden met een lagere opbrengst van € 300.000. In het najaar van 2021 en voorjaar van 2022 heeft het externe bureau Senze onderzoek gedaan naar de consequenties van de invoering van de Omgevingswet op de legesopbrengsten. Senze heeft ook de kostendekkendheid van de leges van titel 2 (dienstverlening vallend onder fysieke leefomgeving/omgevingsvergunning/omgevingswet) van de tarieventabel van de legesverordening 2022 onderzocht. Het bleek dat de in de tarieventabel 2022 gehanteerde tarieven voor titel 2 meer dan 100% kostendekkend zijn. Dit is wettelijk niet toegestaan. Het is echter mogelijk om via de zogenoemde kruissubsidiëring deze te hoge kostendekkendheid te compenseren met de lage kostendekkendheid van titel 1 (algemene dienstverlening). Daardoor is verlaging van de huidige tarieven van titel 2 niet noodzakelijk. Gezien de hoge tarieven voor titel 2 stellen wij voor om deze tarieven voor 2025 niet te verhogen, net als in 2023 en 2024.

Toeristenbelasting

De tarieven voor de toeristenbelasting zijn de afgelopen jaren niet verhoogd. Dit is in lijn met het in het verleden met de aanbieders afgesloten convenant om deze tarieven slechts eenmaal in de vier jaar met terugwerkende kracht te verhogen. Omdat de laatste verhoging in 2021 heeft plaatsgevonden, stellen we daarom voor om het tarief voor 2025 terugwerkend te te verhogen met 21,3%.

Precario

Jaarlijks brengt de gemeente precariobelasting in rekening bij ondernemers, op basis van terras- en standplaatsvergunningen. Deze wordt berekend op basis van het aantal vierkante meters dat in de vergunningen is opgenomen, de tijdstippen waarop dat het geval is en de locatie. Het tarief voor terrassen en standplaatsen wordt, conform de voorjaarsnota 2024, met 5,16% verhoogd.

Parkeerbelasting

In de Evaluatie parkeerbeleid en digitalisering parkeerketen, die is vastgesteld op 15 november 2023, is voorgesteld om een inflatiecorrectie toe te passen op de tarieven van parkeervergunningen. We passen deze inflatiecorrectie toe op de tarieven in de Verordening parkeerbelastingen 2025 voor zowel parkeervergunningen als garageabbonnementen. Het tarief van de tweede bewonersvergunning wordt daarbij gewijzigd conform de resultaten van genoemde evaluatie.

De uurtarieven van straat- en garageparkeren blijven vooralsnog ongewijzigd.

Begraafrechten

In lijn met de voorjaarsnota 2024 verhogen we de onderhoudsrechten en kosten van de graven/begraven in 2025 met 5,16%.

Markt- en havengelden

In lijn met de voorjaarsnota 2024 verhogen we de markt- en havengelden met het inflatiepercentage van 5,16%.

Bedrijfsinvesteringszone Zeezijde (BIZZ)

Op 23 december 2021 heeft de gemeenteraad de verordening BIZ Ondernemers Katwijk Centrum 2022-2026 vastgesteld. In lijn met de verordening wordt de bijdrage niet jaarlijks geïndexeerd.

Overzicht tarieven

De volgende tabel geeft inzicht in de ontwikkeling van de tarieven van de belangrijkste belastingen en heffingen. Op de gemeentepagina en de website besteden we ruim aandacht aan de nieuwe tarieven en het tijdstip waarop de aanslagen worden opgelegd. De BSGR verstuurt de aanslagbiljetten eind februari 2025. Op het aanslagbiljet kunnen de volgende belastingen staan: OZB, BRWB, afvalstoffenheffing, rioolheffing, hondenbelasting en de Waterschapsheffing. Tevens bevat het aanslagbiljet de beschikking van de WOZ-waarde. Tegelijk met de aanslag ontvangen de belastingplichtigen een toelichting op de gemeentelijke belastingen.

De hieronder genoemde tarieven voor de OZB 2025 zijn berekend op basis van het inflatiepercentage van 5,16%, de in de bezuinigingsnotitie 2021 opgenomen jaarlijkse verhoging met 4% en de in het coalitieakkoord 2022 opgenomen structurele boventrendmatige stijging van 5%. Deze tarieven worden uiterlijk bijgesteld in december 2024/januari 2025. Dan is de waardeontwikkeling van woningen en niet-woningen per peildatum bekendgemaakt.

Tarieven belastingsoorten	2025	stijging	2024	2023	2022	2021
OZB woningen eigenaar	0,1233%	14,16%	0,1080%	0,0963%	0,0959%	0,0884%
OZB niet-woningen eigenaar	0,6223%	14,16%	0,5451%	0,4785%	0,4350%	0,3557%
OZB niet-woningen gebruiker	0,1840%	14,16%	0,1612%	0,1415%	0,1286%	0,1052%
Afvalstoffenheffing :						
- éénpersoonshuishouden	-	2,5%	€ 255,71	€ 255,71	€ 239,49	€ 229,40
vast tarief (indicatief)	€ 239,19	-	-	-	-	-
variabel tarief (indicatief)	n.n.b.	-	-	-	-	-
-meerpersoonshuishouden	-	2,5%	€ 371,85	€ 371,85	€ 348,27	€ 333,59
vast tarief (indicatief)	€ 342,35	-	-	-	-	-
variabel tarief (indicatief)	n.n.b.	-	-	-	-	-
Rioolheffing	€ 175,21	6,6%	€ 164,36	€ 146,16	€ 137,36	€ 132,84
Hondenbelasting	€ 139,05	5,16%	€ 132,21	€ 124,66	€ 118,98	€ 117,34

Overzicht geraamde inkomsten

Onderstaande tabel geeft een overzicht van de gerealiseerde inkomsten (2023) en de geraamde inkomsten (2024 en 2025).

Lokale heffing (bedragen x € 1.000)	Begroot '25	% '25	Begroot '24	% '24	Jaarrek. '23	% '23
OZB eigenaren woningen	15.779	32,6	12.860	29,5	11.170	27,8
OZB eigenaren niet-woningen	6.599	13,6	6.004	13,8	5.590	13,9
OZB gebruikers	1.825	3,8	1.657	3,8	1.644	4,1
BRWB eigenaren	18	0,0	18	0,0	54	0,1
Afvalstoffenheffing ¹	8.597	17,8	9.288	21,3	9.015	22,4
Rioolheffing	5.776	11,9	5.371	12,3	4.645	11,6
Hondenbelasting	534	1,1	508	1,2	465	1,2
Begraafrechten	419	0,9	381	0,9	424	1,1
Havengelden	74	0,2	70	0,2	34	0,1
Bouwleges	1.582	3,2	1.582	3,6	1.261	3,1
Overige leges ²	1.830	3,6	1.251	2,9	942	2,3
Marktgeden	220	0,4	209	0,5	155	0,4
Parkeerbelasting	4.027	8,2	3.713	8,5	3.859	9,6
Precariobelasting	106	0,2	101	0,2	178	0,4
Toeristenbelasting	991	2,0	634	1,5	762	1,9
Totaal	48.377	100,0	43.647	100,0	40.198	100,0

¹de daling in 2025 wordt veroorzaakt door de lagere baten a.g.v. de invoering van Diftar per 1-1-2025

²de stijging in 2025 wordt veroorzaakt door de paspoortenpiek

Kostendekking

Op grond van de financiële verordening verstrekken we een overzicht van kostendekkendheid van de tarieven. Onderstaand overzicht geeft de diverse belastingsoorten met het dekkingspercentage weer.

Overzicht kostendekking 2025

Soort	Lasten	Overhead	Belasting-/ heffings-opbrengsten	% kostendekking
Afvalstoffenheffing (incl. mutatie voorziening)	7.379	1.218	8.597	100,0
Rioolheffing (incl. mutatie voorziening)	5.470	306	5.776	100,0
Parkeeropbrengsten ¹	3.118	632	4.474	119,3
Begraafrechten	382	69	419	92,8
Leges overig ²	2.043	661	1.830	67,7
Bouwleges ²	793	497	1.582	122,7
Marktgeden	110	15	220	174,8
Havengelden ³	367	0	74	20,0

¹ vanaf 2021 geen gesloten systeem meer

² gebaseerd op onderzoek Senze 2022

³ totale lasten binnenhavens en waterwegen

Kwijtschelding

De inwoners van Katwijk met de laagste inkomens kunnen in aanmerking komen voor kwijtschelding van de lokale heffingen. De kwijtschelding beperkt zich tot de afvalstoffenheffing en rioolheffing, als wordt voldaan aan het gestelde in de Uitvoeringsregeling Invorderingswet 1990. Bij het indienen van een verzoek tot kwijtschelding bekijkt de BSGR ook of er recht op kwijtschelding bestaat voor de Waterschapsheffing. Voor de leges van het aanvragen van een gehandicaptenparkeerkaart en -plaats kan ook kwijtschelding worden aangevraagd. Bij de berekening van het bedrag van de kwijtschelding worden de kosten van bestaan gesteld op 100% van de normbedragen voor de kosten van bestaan op basis van de Wet Werk en Bijstand.

Uit de door de BSGR opgestelde belastingrapportage van juli 2024 blijkt dat het aantal kwijtscheldingsverzoeken ongeveer gelijk is aan 2023. Vooralsnog gaan we in de begroting uit van hetzelfde aantal toegekende aanvragen als het begrote aantal voor 2024.

Kwijtschelding	Begroot 2025	Werkelijk 2024	Werkelijk 2023	Werkelijk 2022
Aantal (gedeeltelijk) toegekende aanvragen (1-1 t/m 30/6)	1.250	1.219	1.368	1.427
Totale kosten kwijtschelding	€ 453.000	€ 466.450	€ 480.040	€ 457.504
Kosten product per inwoner	€ 6,67	€ 6,97	€ 7,20	€ 6,93

Stand per 1-9-2024

Lokale lastendruk

Op basis van de COELO-atlas kunnen we de lokale lasten objectief vergelijken met die van andere gemeenten. In de atlas van 2024 komt Katwijk op plaats 265 (rangnummer meerpersoonshuishoudens eigenaar/bewoner). De nadelige ontwikkeling ten opzichte van 2023 (positie 213) is grotendeels te verklaren door de stijging van de OZB-tarieven.

Lokale Lastenmeter

Op de website van de gemeente Katwijk kunnen de inwoners en ondernemers de gemeentelijke lasten berekenen (katwijk.lokalelastenmeter.nl). Deze lasten kunnen zij vergelijken met onder andere het gemiddelde in Katwijk en omliggende gemeenten. In het onderstaande overzicht hebben we de ontwikkeling van de lokale lasten meerpersoonshuishoudens inzichtelijk gemaakt. De inflatiecorrectie (5,16%) is tot en met 2025 verwerkt. De bedragen vanaf 2025 stijgen. Dat komt door de volgende ontwikkelingen:

- het tijdens de bezuinigingsoperatie 2021 genomen besluit om vijf jaar lang de OZB-tarieven boventrendmatig met 4% te verhogen (stopt na 2025);
- Het in het coalitieakkoord opgenomen voorstel om, in verband met het voeren van een gezond financieel beleid voor de toekomst, de OZB-tarieven vanaf 2024 boventrendmatig met 5% te verhogen;
- de voorgestelde boventrendmatige verhoging van het tarief voor rioolheffing met 3,1% in 2025 en 1,6% in 2026 als gevolg van het IWKP en het voorstel om de tarieven voor '25 en '26 met 3,5% boventrendmatig te verhogen in verband met de oplopende lasten van riolering in de meerjarenbegroting;

- de voorgestelde boventrendmatige verhoging van het tarief voor afvalstoffenheffing met 2,5% in 2025 en 2,5% in 2026.

Lokale lasten meerpersoonshuishoudens	2024	2025	2026	2027	2028
OZB (gemiddelde WOZ-waarde € 419.000*)	€ 452,52	€ 516,60	€ 542,43	€ 598,03	€ 627,93
Afvalstoffenheffing (indicatief)	€ 371,85	€ 342,35 ¹	€ 390,67	€ 390,67	€ 390,67
Rioolheffing	€ 158,95	€ 163,88	€ 166,50	€ 166,50	€ 166,50
Totale woonlasten	€ 983,32	€ 1.022,83	€ 1.099,60	€ 1.155,20	€ 1.185,10
Stijging t.o.v. voorgaand jaar in %		4,02%	7,51%	5,06%	2,59%
Stijging t.o.v. voorgaand jaar in €		€ 39,51	€ 76,77	€ 55,60	€ 29,90

Overzicht regiogemeenten

Het volgende overzicht geeft de belastinggegevens van de regiogemeenten over 2024 weer (bron: waarstaatjegemeente.nl / Coelo 2024).

Gemeente	OZB woning in %	OZB niet-woning in	Reinigingsheffing éénpers	Reinigingsheffing meerpers	Rioolheffing éénpers in €	Rioolheffing meerpers in €	Woonlasten éénpers in €	Woonlasten meerpers in €	Ranking Coelo
Hillegom	0,092	0,227	400	430	206	235	1.043	1.102	275
Kaag en Braassem	0,09	0,167	335	366	303	303	1.121	1.152	299
Leiden	0,113	0,584	254	476	137	254	984	1.324	333
Leiderdorp	0,116	0,367	348	460	109	201	1.026	1.230	316
Lisse	0,106	0,256	383	513	178	178	1.063	1.193	312
Noordwijk	0,085	0,204	289	449	289	449	988	1.128	296
Oegstgeest	0,127	0,707	303	447	303	447	1.313	1.502	340
Teylingen	0,085	0,191	262	417	177	177	896	1.051	246
Voorschoten	0,126	0,275	399	491	240	240	1.388	1.481	339
Wassenaar	0,098	0,349	352	507	352	507	1.401	1.633	343
Zoeterwoude	0,121	0,48	234	254	286	286	1.156	1.176	307
Gemiddelde regio zonder Katwijk	0,105	0,346	324	437	258	328	1.125	1.270	310
Katwijk	0,108	0,545	256	372	146	146	964	1.080	265

Financiering

(web 124-131)

Inleiding

Deze paragraaf gaat over de financierings- en beleggingsactiviteiten van de gemeente Katwijk. Het treasurystatuut van de gemeente (vastgesteld in de gemeenteraad van 30 juni 2022) bevat de structuur, inrichting en het beleid van de treasury of financieringsfunctie. Onder financiering wordt verstaan: het totaal van handelingen dat erop gericht is om zo efficiënt en goedkoop mogelijk zorg te dragen voor voldoende geld (liquiditeit) om de plannen van de gemeente te kunnen uitvoeren. De concrete vertaling van het treasurybeleid wordt jaarlijks in de financieringsparagraaf bij de programmabegroting weergegeven.

Wettelijke kaders

Ten aanzien van het treasurybeleid zijn de volgende kaders van belang:

- Wet financiering decentrale overheden (Fido);
- Regeling uitzettingen en derivaten decentrale overheden (Ruddo);
- treasurystatuut gemeente Katwijk;
- schatkistbankieren en Wet houdbare overheidsfinanciën (HOF);
- kasgeldlimiet en renterisiconorm.

Wet Fido

De Wet Fido bepaalt dat het aantrekken en uitlenen van geld alleen kan plaatsvinden in het kader van de publieke taak. Het is verboden dat overheden bankieren.

Ruddo

De Ruddo geeft onder andere voorschriften over beleggingen (minimale ratings) en derivatenconstructies.

Wet HOF

De Wet HOF bepaalt dat niet alleen het Rijk zich moet houden aan de doelstellingen van het aangescherpte stabiliteits- en groeipact van de Europese Unie, maar ook de decentrale overheden. Ook gemeenten, provincies en waterschappen moeten dus bijdragen aan het begrotingstekort van de collectieve sector. De Eerste Kamer heeft deze wet op 10 december 2013 aangenomen. In de wet worden de Europese afspraken vertaald naar nadere doelstellingen voor de schuldumfang en het begrotingstekort van decentrale overheden. Deze wet impliceert een

schuldenrem, een schuldenplafond. De wet gaat uit van de macronorm voor de decentrale overheden; vooralsnog wordt niet gekeken naar de individuele referentiewaarden.

Gemeentelijk beleid

Het beleid is voor een belangrijk deel vastgelegd in het treasurystatuut. Dit statuut schept een formeel kader voor de financiering- en beleggingsactiviteiten van de gemeente. Vier elementen – sturen, beheersen, verantwoorden en toezicht – zorgen in samenhang voor duidelijkheid en transparantie in het treasuryproces. In het treasurystatuut is de beleidsmatige infrastructuur voor het uitvoeren van de treasuryfunctie vastgelegd. De treasuryparagraaf (of financieringsparagraaf) in de begroting en het jaarverslag behandelt respectievelijk de beleidsplannen voor de komende jaren en de resultaten daarvan.

Het beleid is gericht op:

- toegankelijkheid van de kapitaalmarkt;
- zo voordelig mogelijk aantrekken van geldleningen om het investeringsprogramma te financieren;
- beheersen van de risico's.

Dit beleid continueert de gemeente. Kortom: we financieren de gemeente tegen zo min mogelijk risico en zo gunstig mogelijk, waarbij we rekening houden met investeringen en aflossingen.

Kaderstellende nota's en verordeningen	Datum	Zaaknr.
Treasurystatuut	30-06-2022	2862470
Beleidskader garantstellingen	02-12-2021	38012

Rentevisie

De economische situatie is nog steeds onzeker. De inflatie is de afgelopen maanden weliswaar verder gedaald, maar blijft nog steeds boven de doelstelling van de Europese Centrale Bank (ECB). In juni 2024 heeft de ECB de rente met 0,25% verlaagd. Op 12 september 2024 heeft de ECB de rente met nog eens 25 basispunten verlaagd tot 3,5%. De aanname is dat de inflatie de komende periode wat oploopt, om eind 2025 op de doelstelling van 2% uit te komen.

Een renteverlaging maakt lenen makkelijker en stimuleert de economie. De beoogde doelstelling van het inflatiecijfer is nog steeds 2 procent. De ECB rekent voor 2024 en 2025 op een lichte economische groei. Op dit moment is de rente op de geldmarkt (korte looptijd) nog steeds hoger dan de rente op de kapitaalmarkt, met een lange looptijd. De rentevisie voor 2025 is afgeleid van de verwachtingen van onze adviseurs BNG en Thésor.

Rentetoerekening

Met het oog op bovenstaande voorspellingen gaan de prognoses van de ontwikkelingen op de financiële markten uit van de volgende rentepercentages:

Rentepercentages	2025	2026	2027	2028
Rente kapitaalmarkt	3,25%	3,25%	3,00%	2,75%
Rente geldmarkt	3,50%	3,35%	3,00%	2,50%
Omslagrente	1,20%	1,20%	1,30%	1,40%

De kapitaalmarkt gaat uit van een product met een looptijd van 10 jaar met lineaire aflossing. De geldmarkt gaat uit van de 3-maands Euribor rente. De rente van 10 jaar lineaire leningen staat op dit moment (28 augustus 2024) op 2,99%.

De omslagrente hanteren we om de rente over de activawaarde per 1 januari van een betreffend jaar te berekenen. Met ingang van 2025 maakt het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) voor grondexploitaties geen onderscheid meer, waardoor de rentetoerekening plaatsvindt op basis van de reguliere omslagrente.

	Schema rentetoerekening 2025 (bedrag x € 1.000)	Subtotaal	Totaal
a.	De externe rentelasten over de korte en lange financiering	4.913	
b.	De externe rentebaten	-1.023	
	Totaal door te rekenen externe rente		3.889
c.	De rente die aan de grondexploitatie moet worden doorberekend	-129	
	De rente van projectfinanciering die aan het betreffende taakveld moet worden toegerekend (Marente)	-18	
			-147
	Saldo door te rekenen externe rente		3.742
d1.	Rente over eigen vermogen		-
d2.	Rente over voorzieningen		-
	De aan taakvelden toe te rekenen rente		3.503
e.	De werkelijk aan taakvelden toegerekende rente is omslagrente		-2.983
f.	Renteresultaat op het taakveld treasury		-759

De gemeente kiest ervoor om geen rente over het eigen vermogen te berekenen. De gemeente hanteert een omslagrente van 1,20%. Bij toepassing van 1,20% renteomslag bedraagt het nadelig renteresultaat € 0,759 miljoen. Dit is een afwijking van 0,11%, maximaal 0,5% is toegestaan.

Financieringsbehoefte en Geldleningen

Financieringsbehoefte

Voor het aantrekken van geldleningen in de jaren 2025 tot en met 2028 gaan we uit van de rentepercentages zoals hiervoor vermeld. Op grond van ontwikkelingen in de investeringen, aflossingen van leningen, grondaankopen en -verkoop hebben we de financieringsbehoefte berekend.

Bedragen x € 1.000	2025	2026	2027	2028
Financieringsbehoefte	49.000	56.000	36.000	29.000

De investeringsagenda geeft voor bovenstaande jaren hogere bedragen aan, maar volgens de raming wordt 70% gerealiseerd.

Portefeuille opgenomen geldleningen

De portefeuille opgenomen geldleningen heeft naar verwachting een omvang van € 207,5 miljoen per 1 januari 2025. De rente van alle leningen bedraagt gemiddeld 2,08% (2024: 1,74%). Bij de Kaderbrief is uitgegaan van een omslagrente van 1,20%, met een stijging voor de komende jaren.

Na de wetwijziging vernieuwing BBV is een richtinggevende notitie over de rente uitgebracht. Dit zorgde voor een herziening van de wijze van renteomslag. Het voordeel van het totale renteresultaat mag niet meer zijn dan 0,5% en wordt verantwoord onder het taakveld treasury.

Bij het opstellen van de financieringsbehoefte gaan we uit van de huidige investeringsagenda. Deze investeringen hebben we verwerkt in de begroting. Vooralnog gaan we uit van een onderuitputting kapitaallasten van € 800.000 in 2025. Dit betreft het niet-realiseren van geplande investeringen.

Bedragen x € 1.000

Vaste schuld gemeente Katwijk	2024	2025	2026	2027	2028
Stand vaste schuld 1-1	188.118	207.527	242.616	283.745	302.743
Aflossingen	13.591	13.911	14.871	17.002	16.943
Stand vaste schuld 31-12	174.527	193.616	227.745	266.743	285.800
Financieringsbehoefte	33.000	49.000	56.000	36.000	29.000
Verwachte ontwikkeling vaste schuld	207.527	242.616	283.745	302.743	314.800

Risicobeheer

Garanties

De gemeente Katwijk heeft vanuit haar publieke taak garanties op geldleningen verstrekt. Op 2 december 2021 heeft de gemeenteraad de Regeling garanti voorwaarden 2021 vastgesteld. Dit maakt het mogelijk om – onder voorwaarden – garanties te verstrekken aan maatschappelijke organisaties naar burgerlijk recht.

Het totaal van de lopende garanti verplichtingen bedraagt € 189,3 miljoen per 1 januari 2025. In dit bedrag is opgenomen de borgstelling voor de woonstichting Dunavie voor € 157,6 miljoen en € 29,7 miljoen voor woonzorgcentrum DSV.

Kasgeldlimiet en renterisiconorm

De kasgeldlimiet geeft de grens aan voor de korte financiering. Hierdoor wordt het renterisico op de korte financiering beperkt. Op basis van de gewijzigde Wet Fido moet de gemeente éénmaal per jaar een overzicht verstrekken aan de provincie. De kasgeldlimiet wordt berekend als een bedrag ter grootte van een percentage (8,5 %) van het totaal van de jaarbegroting bij aanvang van het jaar. Voor Katwijk is de kasgeldlimiet in 2025 € 20,6 miljoen. De gemeente Katwijk blijft in deze begrotingsperiode binnen de kasgeldlimiet.

Schatkistbankieren

Op 10 december 2013 heeft de Eerste Kamer de wet aangenomen tot "wijziging van de Wet financiering decentrale overheden (Fido) in verband met het rentedragend aanhouden van liquide middelen in 's Rijks schatkist'. De wet verplicht alle decentrale overheden om hun overtollige (liquide) middelen aan te houden in de schatkist. Het woord overtollig verwijst naar alle middelen die decentrale overheden niet onmiddellijk nodig hebben voor hun publieke taak.

Deelname van de overheden aan schatkistbankieren draagt bij aan een lagere EMU-schuld van de collectieve sector. Iedere euro die decentrale overheden aanhouden in de schatkist, leidt direct tot een lagere staatsschuld. Het drempelbedrag wordt berekend als een bedrag ter grootte van een percentage (2,00%) van het totaal van de jaarbegroting bij aanvang van het jaar. De gemeente Katwijk heeft dan een drempelbedrag van € 4,859 miljoen.

	Kasgeldlimiet 2025 (bedrag*€ 1.000)	1e kwartaal	2e kwartaal	3e kwartaal	4e kwartaal
	Omvang begroting per 1 januari (grondslag)	242.945	242.945	242.945	242.945
1)	Toegestane kasgeldlimiet				
	Percentage	8,50%	8,50%	8,50%	8,50%
	Bedrag	20.650	20.650	20.650	20.650
2)	Omvang vlottende korte schuld				
	Opgenomen gelden < 1 jaar	10.000	10.000	10.000	10.000
3)	Vlottende middelen				
	Rekening courant	1.750	2.500	2.000	2.000
	Deposito's < 1 jaar	0	0	0	0
	Toets kasgeldlimiet				
4)	Totaal netto vlottende schuld (2) - (3)	8.250	7.500	8.000	8.000
	Toegestane kasgeldlimiet (1)	20.650	20.650	20.650	20.650
	Ruimte (1) - (4)	12.400	13.150	12.650	12.650

De renterisiconorm op de vaste schuld stelt het kader om de leningenportefeuille zo op te bouwen, dat het renterisico bij renteaanpassing en herfinanciering van leningen wordt beperkt. De renterisiconorm wordt berekend als een bedrag ter grootte van een percentage (20%) van het totaal van de jaarbegroting bij aanvang van het jaar. De gemeente Katwijk blijft in deze begrotingsperiode binnen de renterisiconorm.

Schatkistbankieren

Bedragen x € 1.000

	Renterisiconorm	2025	2026	2027	2028
1.	Renteherzieningen	0	0	0	0
2.	Aflossingen	13.911	14.871	17.002	16.943
3.	Renterisico	13.911	14.871	17.002	16.943
4.	Renterisiconorm	48.589	45.326	46.448	44.900
5a.	Ruimte onder risiconorm	34.678	30.455	29.446	27.957
5b.	Overschrijding risiconorm	-	-	-	-
	Berekening renterisiconorm				
4a.	Omvang van de begroting per 1-1	242.945	226.631	232.240	224.501
4b.	Vastgesteld percentage	20%	20%	20%	20%
4.	Renterisiconorm	48.589	45.326	46.448	44.900

EMU-saldo

Op Europees niveau worden afspraken gemaakt over het EMU-saldo. Daarin worden onder meer uitgaven en inkomsten van rijksoverheid en gemeenten samengevoegd. Gemeenten zijn verplicht deze tabel te publiceren. Hierna treft u de tabel aan voor de gemeente Katwijk.

Bedragen x € 1.000

EMU-saldo		2024	2025	2026	2027	2028
Berekend EMU-SALDO		9.243	-108.103	-38.689	-26.133	-18.327
Referentiewaarde gemeente Katwijk		6.806	6.806	6.806	6.806	6.806
Vershil EMU-saldo & referentiewaarde		2.437	-114.909	-45.495	-32.939	-25.133
Onderbouwing: (mutaties 1 januari t/m 31 december)						
Financiële vaste activa	Kapitaalverstrekking en leningen	-78	2.145	-110	-82	-82
Vaste activa	Uitzettingen	-	-	-	-	-
	Liquide middelen	-288	-	-	-	800
	Overlopende activa	-1.061	-2.000	2.000	-	-
Vaste passiva	Vaste schuld	10.665	35.089	41.129	18.998	12.058
Vlottende passiva	Vlottende schuld	2.967	-	-	-	-
	Overlopende passiva	-24.353	68.159	-10.550	7.053	6.987

Weerstandsvermogen en risicobeheersing [\(web 132-138\)](#)

Inleiding

In de omvangrijke en veelzijdige begroting van de gemeente Katwijk staan maatschappelijke doelstellingen centraal. Voor het totaalbeeld van de (meerjaren)begroting 2025 is het belangrijk om ook het risicoprofiel van de gemeente actueel te houden. Deze paragraaf beschrijft de relevante risico's in de begrotingsopgave voor de komende jaren. Ook de algemene ontwikkelingen van buitenaf die mogelijk effect hebben op de gemeente komen aan de orde.

Periodiek beoordelen wij of de vermogenspositie van de gemeente toereikend is om eventuele financiële tegenvallers op te vangen. Dat is ook nodig omdat de wereld om ons heen in een rap tempo verandert. Door het risicoprofiel en de aanwezige buffers in samenhang te bekijken, ontstaat meer inzicht in de robuustheid van de financiële positie. Dit inzicht helpt bij het vinden van evenwicht tussen macro-economische omstandigheden, het ambitieniveau van Katwijk, het risicoprofiel en het beschikbare vermogen van de gemeente.

Kaderstelling en definitie

Het Rijk heeft geen concrete normen geformuleerd als het gaat om risico's op gemeentelijk niveau. De provincie stelt met financiële kengetallen wel kaders voor de beoordeling van de financiële positie. De uitkomsten en analyse van die kengetallen helpen bij de uitvoering van het risicomanagement als totaalinstrument voor de gemeente.

Deze paragraaf kent deels een beleidsmatig karakter. De traditionele nota weerstandsvermogen bestaat niet meer. De definities en berekeningen in deze begrotingsparagraaf vormen daarom de kaders voor het benodigde weerstandsvermogen, de uitvoering van de risicobeheersing en de verantwoording hierover.

De gemeente Katwijk maakt gebruik van de volgende tabel als het gaat om de waardering van de weerstandsratio.

Tabel 1: Ratio weerstandsvermogen

Waarderingscijfer	Ratio weerstandsvermogen	Betekenis
A	$2,0 < X$	Uitstekend
B	$1,4 < X < 2,0$	Ruim voldoende
C	$1,0 < X < 1,4$	Voldoende
D	$0,8 < X < 1,0$	Matig
E	$0,6 < X < 0,8$	Onvoldoende
F	$X < 0,6$	Ruim onvoldoende

De gemeente Katwijk neemt ratio C als uitgangspunt, waarbij sprake is van voldoende weerstandsvermogen. Dat uitgangspunt voorkomt dat onnodig beslag wordt gelegd op de reservepositie van de gemeente.

Risicomanagement

Het instrument risicomanagement betreft het op systematische wijze omgaan met kansen en bedreigingen die de doelstellingen van de gemeente kunnen beïnvloeden. Het is onderdeel van effectief integraal management, de interne sturing en de beheersing van de organisatie. Risicomanagement helpt de gemeente Katwijk om de resultaten te optimaliseren en het risicobewustzijn op peil te houden of te vergroten. Zo versterken we de zekerheid dat we onze doelstellingen kunnen realiseren.

Risicoprofiel

Het risicoprofiel van de gemeente is de best mogelijke schatting van tegenvallers en het effect op de gemeentelijke financiën. In planning & control-stukken wordt de gemeenteraad daarover geïnformeerd. Deze paragraaf is de uitkomst van een actualisatie rond de zomerperiode van 2024.

De robuustheid van de financiële positie van de gemeente komt ook tot uitdrukking in de financiële kengetallen.

Definitie risico

Een risico is de mogelijkheid dat een gebeurtenis plaatsvindt die een negatief effect heeft op het bereiken van doelstellingen, de activa of het bestaan van de gemeente. De risico's worden integraal afgewogen bij de besluitvorming van het college rond beleidsvoornemens, investeringen enzovoort.

De accountant betreft de uitkomsten van risicomanagement bij zijn oordeelsvorming over de financiële gezondheid van de gemeente (per ultimo van elk kalenderjaar).

Risicoprofiel

Het risicoprofiel

In de periode na de jaarrekening 2023 tot en met eind augustus 2024 hebben we het risicoprofiel geactualiseerd. Het bestaande risicoprofiel hebben we bijgesteld op basis van zowel algemene (strategische) als specifieke risico's, om zo een actueel beeld te schetsen. Het risicoprofiel van de gemeente als totaalbeeld hebben we verder uitgewerkt met behulp van software van het Nederlands Adviesbureau voor Risicomanagement (NARIS). Deze software brengt de risico's systematisch in kaart, weegt deze in het totaal en berekent de benodigde weerstandscapaciteit.

Algemene risico's

Zoals we al beschreven in de inleiding heeft Katwijk te maken met een groot aantal onzekerheden en diverse specifieke en algemene risico's. Net als alle andere gemeenten moeten we daarmee rekening houden. Die risico's zullen op zowel korte als (middel)lange termijn effect hebben op het begrotingssaldo. Omdat de toekomst nog zo onzeker is, zijn enkele van deze risico's op dit moment niet goed te kwantificeren. In deze paragraaf lichten we de risico's en onzekerheden toe. Zodoende is duidelijk met welke omstandigheden de gemeente Katwijk in 2025 en de jaren daaropvolgend te maken heeft. Voor deze risico's hebben we financieel een stelpost opgenomen, zodat we hiermee toch rekening houden bij het bepalen van de benodigde weerstandscapaciteit.

Meer taken

Het takenpakket van de gemeente blijft omvangrijk en lijkt zelfs toe te nemen. Volgens de huidige vooruitzichten neemt de financiële ruimte echter niet evenredig toe. Gemeenten zien dat sprake is van een trend: 'Meer taken met dezelfde middelen'. In Katwijk is die taakuitbreiding zichtbaar in bijvoorbeeld het sociaal domein (zorgcomponent leerlingenvervoer), openbare ruimte en veiligheid

(van traditionele criminaliteit naar ondermijning en digitale bedreigingen) en taakopgaven rond energie.

Economische omstandigheden en rente

De Nederlandse economie kruipt weer langzaam uit een dal. Het CBS zag in het tweede kwartaal van 2024 een groei van 1% ten opzichte van de drie maanden daarvoor. De overheidsconsumptie heeft daaraan een positieve bijdrage geleverd. Inmiddels lijken de krimp en stagnatie achter de rug, maar het is nog te vroeg om al te spreken van groei. Dat heeft mogelijk effect op het investeringsniveau en de rente. Het is nog onzeker in welke mate de trend doorzet.

Inkomensondersteuning

De energiecrisis ligt voor een deel achter ons. Dat betekent nog niet dat de (geld)zorgen rondom energie verleden tijd zijn. Inwoners kunnen nog steeds te maken hebben met zorgen om rekeningen te kunnen blijven betalen. De gemeente Katwijk verstrekt onder allerlei regelingen inkomensondersteuning, ook voor een betaalbare energierekening. In dat kader wil de gemeente ook ondersteunen op het vlak van energiebesparing en isolatie. Dat is een opgave die strekt over meerdere jaren en is nog omgeven met onzekerheden over bijvoorbeeld de financiële consequenties voor de eigen begroting.

Woningbouwopgave

Nederland kampt op macroniveau nog altijd met een heel fors tekort aan betaalbare woningen. Dit zorgt vooral voor een tekort aan woonruimte, toenemende startersproblematiek en onvoldoende doorstroming op de woningmarkt. Een oplossing is nog niet voorhanden. Ook in Katwijk is de woningbouwopgave flink. Het zal veel van de gemeente vragen om met gericht beleid en project Valkenhorst de uitgesproken woningbouwambitie te realiseren.

Energietransitie en klimaat

Het veranderende klimaat en grotere weersextremen zijn steeds zichtbaarder. Enkele concrete voorbeelden zijn oplopende temperaturen in verstedelijkt gebied en een riool dat de hevige regenbuien niet aan kan. De klimaatdoelstellingen van Europa en het Rijk zijn heel fors. De (lokale)overheid heeft zelf ook moeite om maatregelen te treffen en de klimaatdoelstellingen te halen.

Ook Katwijk dient in 2050 energieneutraal te zijn. De compensatie vanuit het Rijk hiervoor is echter nog steeds niet helemaal zeker. De verduurzamingsopgave van Katwijk vraagt om innovatief handelen in de bestaande situaties en de toekomstige investeringsambities (in samenwerking met andere gemeenten en partijen).

Samenwerkingsverbanden

De afgelopen jaren zijn taken en opgaven meer ingevuld op regionaal niveau en met samenwerkingsverbanden. Gemeenten hebben specifieke taken (jeugd, zorg, infrastructuur enzovoort) anders georganiseerd om de kwaliteit en efficiency te vergroten. De rol van de gemeente is daarmee in die jaren veranderd op bijvoorbeeld het vlak van taken, toezicht en financiën.

In die verschillende samenwerkingsverbanden loopt de gemeente Katwijk ook aan tegen onvoorziene ontwikkelingen en omstandigheden die aandacht vragen. Die ontwikkelingen op gebied van taakinfilling, te bereiken/bereikte resultaten en financiële aspecten leiden tot verschillende risico's en onzekerheden voor de gemeente.

Arbeidsmarkt

Het UWV berekent ieder kwartaal de krapte op de arbeidsmarkt. Het UWV verwacht dat in 2024 de banengroei stabiliseert. Het aantal ontstane vacatures neemt in 2024 naar verwachting af met 3%.

Vergrijzing en ontgroening zorgen voor een aanhoudende personeelskrapte. Hoewel de spanning op de arbeidsmarkt afneemt, blijft deze hoog met 110 vacatures op 100 werklozen. Katwijk staat voor de uitdaging om de komende jaren medewerkers te vervangen die met pensioen gaan. Niet alleen bij de vraag naar vast personeel is deze krapte merkbaar. Ook de beschikbaarheid van externe inhuur is nog beperkt in de huidige arbeidsmarkt. De kwaliteit van onze dienstverlening aan de burger blijft hierdoor onder druk te staan, evenals de uitvoering van wettelijke taken. Het tempo en de realisatie van de woningbouwopgave en investeringsopgaven kunnen als gevolg van deze capaciteitsproblemen verder in het geding komen.

Algemeen effect op de begroting van Katwijk

Ook de gemeente Katwijk wordt bij de eigen beleidsambities en opgaven geconfronteerd met bovenstaande algemene risico's. Die risico's hebben dus zonder twijfel effect op de begroting en financiële positie van de gemeente of gaan dit in de nabije toekomst hebben. Wij houden daarom het begrotingsperspectief, de financiële positie en het risicoprofiel op deze punten nauwlettend in de gaten.

Omvangrijke risico's

De risico's doen zich voor bij vrijwel alle activiteiten, taakvelden en projecten en vormen samen het risicoprofiel van de gemeente. Bij de uitwerking van het risicoprofiel brengen we met impact- en waarschijnlijkheid een rangorde aan in deze risico's. In onderstaande tabel staan de significante risico's van Katwijk met peildatum eind augustus 2024 (en stijging/daling in vergelijking met de jaarrekening 2023).

Bedragen x € 1.000

Meest omvangrijke risico's	Kans	Omvang Maximaal	Stijging Daling Gelijk	Incidenteel of structureel	Benodigde weerstand- capaciteit**
1.) Nadelige uitkomsten en tegenvallers in de investeringsportefeuille	70%	€ 24.100	Stijging	(I)	€ 5.300
2.) Gebieds Ontwikkeling Valkenhorst (GOV)	50%	€ 11.250	Daling	(I)	€ 4.900
3.) Tegenvallers in specifieke grondexploitaties, volgens MPG 2024	Divers*	€ 5.900	Gelijk	(I)	€ 600
Het realiseren van minder opbrengsten (0% - 5%), MPG 2024	Divers*		Gelijk	(I)	
Optreden van 1 jaar vertraging en rente, volgens MPG 2024.	Divers*		Gelijk	(I)	
4.) Garantiestellingen op gewaarborgde geldleningen op taakveld Sport, Zorg en Volkshuisvesting.	30%	€ 2.900	Daling	(I)	€ 1.600
5.) Sociaal Domein: Jeugdzorg, Aanhoudende armoede, Toename uitkeringen en budgetonzekerheid	Divers*	€ 4.600	Stijging	(S)	€ 2.100
6.) Onzekerheden en risico's in toekomstige opgaven en ambities energie en duurzaamheid	50%	€ 3.300	Daling	(I)	€ 1.500

Meest omvangrijke risico's	Kans	Omvang Maximaal	Stijging Daling Gelijk	Incidenteel of structureel	Benodigde weerstand- capaciteit**
7.) Nadelen en financiële gevolgen verbonden aan aansprakelijkheid in gerechtelijke uitspraken (JZ)	50%	€ 2.350	Stijging	(I)	€ 700
8.) ICT Risicoprofiel Artificial Intelligence, Big Data, Beveiliging van informatie, datalek / AVG	30%	€ 4.100	Daling	(I)	€ 1.800
9.) Risicoprofiel Beheer openbare ruimte (Openbare orde en veiligheid, Taak toezicht en Handhaving vergunningen).	10%	€ 800	Stijging	(I)	€ 300
10.) Algemene risico's cluster Inclusieve Samenleving, w.o. Opvang verwarde personen, Wonen licht verstandelijk beperkten, etc.	70%	€ 1.750	Daling	(S)	€ 700
11.) Begroting- en rekeningtekort diverse ontwikkelingen bij gemeenschappelijke regelingen en verbonden partijen.	50%	€ 2.700	Stijging	(S)	€ 1.300
12.) Eventuele risico's of nadelige effecten uit het fiscaal profiel van de gemeente.	30%	€ 750	Gelijk	(I)	€ 250
13.) Algemene uitkering gemeentefonds	-	PM	-	-	PM
14.) Overige risico's (Infra, Bodem, Wijkbeheer, etc.).	50%	€ 2.000	Daling	(S)	€ 900
Totaal generaal		€ 66.500			€ 21.950
Waarvan incidenteel					€ 16.950
Waarvan structureel					€ 5.000
Totaal benodigde weerstandscapaciteit					€ 21.950

* Voor de grondexploitatie geldt: de kans van optreden is projectspecifiek. Met een weerstandscapaciteit van € 0,6 miljoen zijn, rekening houdend met positieve toekomstige exploitatieresultaten, de projectrisico's (risico 1) voor 100% afgedekt en de marktrisico's (risico 2 en 3) voor 50%. Op dit moment overtreft de beschikbare buffer het risicoprofiel van de grondexploitatie ruimschoots.

**In de laatste kolom 'benodigde weerstandscapaciteit' is een raming opgenomen die op basis van de simulatie nodig is om een risico af te dekken. De raming is veelal lager dan de vermenigvuldiging tussen kans van optreden en financiële omvang van het risico. De kans is gerelateerd aan het verwacht moment van optreden (binnen 1 tot 2 jaar= 90%, en vervolgens aflopend).

Uitleg over de risico's in tabel 2 en een toelichting op de wijze van risicobeheersing (veelal met het karakter van overdragen, accepteren, vermijden of verminderen):

1. Dit risico vertegenwoordigt een algemene (stel)post voor nadelen in de investeringsportefeuille van de gemeente. In de portefeuille van onder andere infrastructurele en maatschappelijke projecten (Havenscharnier, MFA Hoornes, Huisvesting Cultuurbedrijf (Planck), Trappenberg Kloosterschuur) spelen bijvoorbeeld risico's als hoogwaardige eisen, vertraging, meerkosten, onvoorziene afwaarderingen van grond enzovoort. Het risicoprofiel van de portefeuille is herijkt en opgeschoond in het voorjaar. Dit heeft geleid tot een beperkte bijstelling.
2. Uit een herijking van het risicoprofiel uit december 2022 Valkenhorst (GOV) zijn de risico's projectoverstijgend en per deelgebied inzichtelijk. De maximale omvang van het brutorisicoprofiel is iets gedaald ten opzichte van de cijfers in de jaarrekening 2023. De gemeenteraad wordt periodiek geïnformeerd over Valkenhorst inzake risico's als bestemmingsplan, middelen Woningbouwimpuls, de verkeersontsluiting, gewijzigde wetgeving en/of ruimtelijke kwaliteit.
3. De projectspecifieke onzekerheden en marktrisico's van de grondexploitatie blijven bestaan, ondanks een neerwaartse trend (w.o. Kleipetten-Zuid). In het MPG 2024 is de risicoanalyse en de ontwikkeling nader uitgewerkt. Projectleiders monitoren de risico's van grondexploitatie – prijs, plan en programma – voortdurend aan de hand van specifieke projectinformatie. In periodieke planningsanalyses houden zij de tempoverschillen (vertragingen) in de gaten.
4. De gemeente Katwijk heeft een positie in achtervang en borgstelling (diverse taakvelden: cultuur, sport, zorg enzovoort) op langlopende leningen van maatschappelijke instellingen. Op dit moment staat zorgorganisatie DSV onder de aandacht, gelet op (een nieuwe fase in) de investeringsambitie Nieuw Salem. De treasury-functie in combinatie met de monitoring door ambtelijke vakspecialisten vormen een instrument om de risico's vroegtijdig te signaleren.
5. Het sociaal domein heeft te maken met forse risico's op gebied van jeugdzorg: de Hervormingsagenda, onzekerheden in de nu omvangrijke kosten, toename van het aantal hulpvragen, tekort aan personeel en oplopende wachtlijsten. Vanwege de forse omvang van dit risico heeft Katwijk een taskforce ingericht om dichterbij dit proces te zitten en een beter beeld te krijgen van bijvoorbeeld maatregelen van interne beheersing.
6. De noodzakelijke energietransitie in de komende jaren vereist verzwaring van het net, met vermoedelijk grote investeringen in de boven- en ondergrondse infrastructuur van de gemeente, (Hoornes Aardgasvrij, Warmtevisie, Duurzaamheidsagenda). Katwijk heeft een eigen rol en volgt de ontwikkelingen, voert overleg met partners om de planvorming, de investeringsopgave en de financiële gevolgen bij de aanleg van warmtenetten in beeld te houden.
7. De gemeente heeft een juridisch risicoprofiel dat verbonden is aan lopende rechtszaken. De beheersing bestaat uit de juridische control en specifieke maatregelen op dossierniveau. De gemeente Katwijk wordt hierbij ondersteund door een huisadvocaat in zowel civiele als bestuursrechtelijke kwesties.
8. De ICT-ontwikkelingen staan niet stil en met ontwikkelingen als artificial intelligence en big data neemt de kwetsbaarheid voor een virus of hacking toe. Het risico is aanzienlijk op bijvoorbeeld een datalek en langdurige uitval van ICT-systemen, in combinatie met privacyrichtlijn AVG. Katwijk innoveert volop en neemt maatregelen op gebied van uitwijkmogelijkheden en extra beveiliging van gegevens (informatiebeveiliging).

9. Dit risico speelt in op een mogelijk tekort aan middelen in de reguliere exploitatie 2025 en verder, als het gaat om taken met betrekking tot inspectie (vergunningen en toezicht/handhaving) en openbare orde en veiligheid (extra inzet vanwege overlast jongeren en/of – drugsgerelateerde – criminaliteit).

10. Binnen het takenpakket van Inclusieve Samenleving is sprake van diverse risico's die de taken van de gemeente betreffen. Dat behelst naast de Wmo (zorg in natura en hulp bij het huishouden) een breed pakket gemeentelijke taken (waaronder armoedebestrijding, schuldhulpverlening, nieuw beschut werk (instroom en loonkostensubsidie) en wonen licht verstandelijk beperkten).

11. De gemeente draagt bij aan eventuele tekorten bij gemeenschappelijke regelingen en verbonden partijen (een bijdrage aan diverse samenwerkingsverbanden). De herijking van het risicoprofiel van diverse verbonden partijen loopt nog. Dat geldt ook voor de analyse van de bijdrage(n) van Katwijk over 2024 en 2025. Het jaarresultaat van samenwerkingsverbanden staat onder druk. De gemeente monitort daarom de ontwikkelingen en de financiële positie (mede vanwege het nog onbekende effect van inflatie). Ook is de trend 'minder taken mogelijk met hetzelfde geld' duidelijk zichtbaar.

Dit brengt extra risico's voor de gemeente met zich mee, als de verbonden partijen niet zelfstandig in staat zijn om tekorten te kunnen financieren. De werkgroep Financiële kaderstelling gemeenschappelijke regelingen Hollands Midden monitort de algemene ontwikkelingen en de financiële positie van diverse partijen.

12. De gemeente kan nog geconfronteerd worden met nadelige fiscale gevolgen. De laatste scan heeft geleid tot beperkte bevindingen. Nadelen zijn voorzien in de jaarrekening 2023. Desondanks zijn nadelen uit de fiscale positie van openstaande zaken nog niet uit te sluiten. Met fiscaal advies van een externe deskundige streeft de gemeente naar een minimale belastingplicht en beperking van risico's.

13. De uitwerking van het coalitieakkoord van het nieuwe kabinet kent nog enkele onzekerheden voor de algemene uitkering gemeentefonds (bijvoorbeeld omzetten SPUK's met een korting). Die onzekerheden zijn in de afgelopen meicirculaire niet weggenomen. De verwachting is dat de septembercirculaire duidelijkheid gaat bieden. Omdat de uitkomst nog volstrekt onzeker is, staat nu een PM-post in het risicoprofiel van de gemeente.

14. Betreft diverse kleine risico's op taakvelden handhaving, inkomensondersteuning, participatie/ inburgering en reiniging. In deze post is ook een stelpost van € 1 miljoen opgenomen voor de algemene risico's.

De gemeente treft zowel specifieke als generieke beheersmaatregelen om bovenstaande risico's te verminderen of (op termijn) uit te sluiten. De concrete vormen van risicobeheersing zijn in hoofdlijn samen te vatten als: overdragen, accepteren, vermijden of verminderen. Overigens zijn in enkele gevallen de beïnvloedingsmogelijkheden van de gemeente tot een minimum beperkt. In die gevallen blijft ons ingrijpen beperkt tot het monitoren van de actualiteit en bijsturen waar mogelijk.

Analyse

De gemeente verwacht op korte en middellange nadelige gevolgen die voortkomen uit het coalitieakkoord van het nieuwe kabinet, de forse eigen investeringsopgave en ook (regionale) samenwerkingsverbanden. Die risico's raken vanwege het financieel karakter een groot deel van de gemeentebegroting op verschillende taken (financieel effect op jeugdhulp, sociaal domein, volkshuisvesting en milieu).

Dit vraagt van de gemeente een alerte houding en zorgvuldige afwegingen om te komen tot integrale oplossingen. Hoewel de exacte financiële impact op dit moment lastig in te schatten is, dient Katwijk hier tijdig zicht op te krijgen. Zodat risico's kunnen worden voorkomen of de eventuele financiële nadelen in de begroting verwerkt kunnen worden.

Het risicoprofiel is in de kern terug te brengen naar risico's rondom het forse investeringsprogramma, het sociaal domein (vooral jeugdzorg), GOV en de risico's bij verbonden partijen of bestaande samenwerkingsverbanden.

Het bruto risicoprofiel van de gemeente is in vergelijking met de jaarrekening 2023 beperkt gedaald.

Weerstandscapaciteit

De financiële omvang risico's en benodigde weerstandscapaciteit

De financiële gevolgen van het risicoprofiel hebben we via een NARIS-simulatie in beeld gebracht. Met die software hebben we een (statistische) kansberekening gemaakt van de waarschijnlijkheid van het zich gelijktijdig voordoen van de risico's en het bijbehorende bedrag (het nadeel voor de gemeente dat daarmee gemoeid is).

Het mogelijk gelijktijdig risico bij de gemeente Katwijk bedraagt in euro's € 21,9 miljoen (met een zekerheidspercentage van 90%).

Tabel 3: Benodigde weerstandscapaciteit

Percentage zekerheid	Bedrag
95%	€ 23,2 mln.
90%	€ 21,9 mln.
80%	€ 20,4 mln.
75%	€ 18,0 mln.

De weerstandscapaciteit

De beschikbare weerstandscapaciteit is de tegenhanger het risicoprofiel van de gemeente. De weerstandscapaciteit bestaat uit de financiële middelen en mogelijkheden om de onverwachte, niet begrote kosten te kunnen dekken.

De weerstandscapaciteit om de risico's af te dekken, wordt in eerste instantie tot de algemene reserve gerekend. De reserve grondexploitatie is de eerst aangewezen buffer om de risico's in de grondexploitatie op te vangen. Voor de risico's in het sociaal domein is de reserve sociaal domein beschikbaar, hoewel de aard en het doel van die reserve op dit moment opnieuw beoordeeld wordt.

Beide reserves (grondexploitatie en sociaal domein) worden nu nog meegeteld als onderdeel van het totale beschikbare weerstandsvermogen. Ten behoeve van het inzicht worden de specifieke risico's voor het sociaal domein en de grondexploitaties afgezet tegenover het beschikbare vermogen in de betreffende reserves.

Wij berekenen tot slot ook de uitkomst van de weerstandsratio in de situatie dat alleen de algemene reserve tot het beschikbaar vermogen gerekend wordt. Het uitgangspunt is nu nog dat zowel de reserve grondexploitatie als de reserve sociaal domein als achtervang dienen voor de algemene reserve (mocht in de algemene reserve door omstandigheden een tekort ontstaan).

Tabel 4: Beschikbare weerstandscapaciteit

Beschikbare weerstandscapaciteit	Incidenteel beschikbaar	Structureel beschikbaar	Op termijn beschikbaar
Algemene reserve	€ 39,50 mln.		
Reserve grondexploitatie	€ 2,26 mln.		
Reserve sociaal domein	€ 0,78 mln.		
Stille reserve in de waardering gronden			€ 2,5 mln. *
Post onvoorzien in de begroting		€ 0,07 mln.	
Onbenutte belastingcapaciteit		€ 1,7 mln.	
Stille reserve vastgoed			€ 3,0 mln. *
Totaal beschikbaar	€ 42,54 mln. *	€ 1,77 mln.	€ 5,5 mln.

Uitleg * : resultaat voor berekening weerstand: de som van € 42,54 mln. en € 5,5 mln. : € 48,04 mln.

De stille reserves

In het vastgoed en het grondbezit van de gemeente zit een stille reserve besloten. Deze stille reserves vormen tot op heden een onderdeel van de berekening van het weerstandsvermogen. Dit is op grond van regelgeving ook toegestaan. Het gaat hier om vermogen dat beschikbaar kan komen na verkoop van strategisch grondbezit of verkoop van panden die zijn genoemd op de lijst met te verkopen vastgoed.

De stille reserve op het vastgoed hebben we benaderd door de geschatte opbrengst te verminderen met de bestaande boekwaarde (en eventuele kosten). De globale inschatting van de totale stille reserve op het vastgoed bedraagt met deze uitgangspunten ruim € 8 miljoen. Vanwege een beperking op de directe beschikbaarheid wordt in de weerstandscapaciteit een bedrag van € 3,0 miljoen betrokken.

De stille reserve als gevolg van de waardering van gronden is ontstaan door mogelijke ontwikkelcapaciteit van in bezit zijnde gronden.

In voorgaande jaren was de stille reserve als gevolg van de mogelijke intrinsieke waarde van de aandelenportefeuille onderdeel van bovenstaande tabel. Omdat de mate van verhandelbaarheid en verzilvering een sterk beperkende factor is, hebben we besloten om deze niet meer in deze tabel op te nemen. Omdat Katwijk over het algemeen niet zelfstandig kan besluiten om de aandelen te verkopen, werd deze stille reserve nooit meegenomen in de berekening van de weerstandscapaciteit van de gemeente.

Structurele weerstandscapaciteit

Met de huidige ontwikkelingen en de taakopgave van de gemeente is een structurele weerstandscapaciteit belangrijk om eventuele risico's met een meerjarig effect te kunnen opvangen. Het huidige beeld laat nog steeds zien dat ook een structurele weerstandscapaciteit beschikbaar is (met een omvang van € 1,77 miljoen).

Weerstandsvermogen

De gemeente beschikt over voldoende weerstandsvermogen als risico's kunnen worden opgevangen met de aanwezige en beschikbare weerstandscapaciteit. De verhouding tussen de weerstandscapaciteit en de waarschijnlijke risico-omvang (in €'s) is gedefinieerd als de ratio voor het weerstandsvermogen. Dat is een belangrijke graadmeter.

De benodigde weerstandscapaciteit die uit de risicosimulatie voortkomt, zetten we af tegen de beschikbare weerstandscapaciteit. De uitkomst van die berekening vormt het weerstandsvermogen van de gemeente op totaalniveau.

$$\text{Ratio weerstandsvermogen} = \frac{\text{Beschikbare weerstandscapaciteit (tabel 4)}}{\text{Benodigde weerstandscapaciteit (tabel 3)}} = \frac{€ 48,05}{€ 21,95} = 2,19$$

Opbouw ratio weerstandsvermogen	Bruto risico	Weerstand benodigd	Reserve	Ratio
Algemeen	€ 54,250 mln.	€ 18,550 mln.	€ 45,000 mln.	2,43%
Grondexploitatie	€ 5,900 mln.	€ 0,600 mln.	€ 2,250 mln.	3,77%
Sociaal domein	€ 6,350 mln.	€ 2,800 mln.	€ 0,800 mln.	0,28%
Totaal	€ 66,500 mln.	€ 21,950 mln.	€ 48,050 mln.	2,19%

Het weerstandsvermogen van Katwijk is op dit moment met een ratio van 2,19 uitstekend. Met dit weerstandsvermogen is de gemeente in staat eventuele tegenvallers op te vangen. Daarbij past wel de kanttekening dat in de komende jaren deze reservepositie hard nodig is om de tegenvallende exploitatie in meerjarenperspectief op te vangen.

Opmerking: als we alleen rekening houden met de algemene reserve (en dus niet de stille reserves, reserve grondexploitatie/sociaal domein), dan leidt dit tot een ratio van 1,80 (€ 39,50/€ 21,95). Deze ratio van 1,80 geeft aan dat het weerstandsvermogen van de gemeente 'ruim voldoende' is. Het is goed om dit in het achterhoofd te houden bij de beoordeling van de financiële positie van de gemeente Katwijk.

Financiële kengetallen

In het rapport van de commissie Depla over de vernieuwing van het Besluit Begroting en Verantwoording staat het advies opgenomen om de kaderstellende en de controlerende taak van de raad te versterken. Eén van de adviezen van die commissie is het gebruik van kengetallen om de financiële positie van de gemeente weer te geven en te kunnen vergelijken.

Kengetallen	Jaarrekening 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028
1. Netto schuldquote	87%	89%	122%	149%	158%	175%
2. Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	76%	75%	109%	135%	145%	161%
3. Solvabiliteitsrisico	28%	26%	20%	19,0%	18,0%	17,0%
4. Structurele exploitatieruimte	0%	1%	0,3%	-0,8%	-1,6%	-1,8%
5. Grondexploitatie	6%	-1%	0%	0%	-3%	-2%
6. Belastingcapaciteit	103%	91%	99%	101%	106,0%	110,0%

Signaleringswaarden provincie Zuid-Holland			
Kengetallen	Goed	Voldoende	Onvoldoende
1. Netto schuldquote	< 90%	90% - 130%	> 130%
2. Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	< 90%	90% - 130%	> 130%
3. Solvabiliteitsrisico	> 50%	20% - 50%	< 20%
4. Structurele exploitatieruimte	> 0%	0%	< 0%
5. Grondexploitatie	< 20%	20% - 35%	> 35%
6. Belastingcapaciteit	< 95%	95% - 105%	> 105%

Uit de financiële kengetallen 2025 blijkt een voldoende gezonde financiële positie van de gemeente. Het kengetal van de netto schuldquote en de ratio solvabiliteit zijn, ook in de onderlinge verhouding, voldoende. De uitkomsten zijn in lijn met de financiële positie (balans, samenvatting financiële verantwoording) van deze begroting. Daarbij passen wel enkele opmerkingen om die financiële positie beter te duiden. Zo hebben de schuldquotes voor 2025 een kwalificatie 'voldoende' maar te zien is dat de toekomstige financieringsbehoefte een verslechtering van die ratio's met zich mee brengt doordat de schuld zowel in absolute als relatieve zin toeneemt en de omvang van de baten juist afneemt. Dit is al eerder aangegeven en vraagt alertheid bij het investeringsvraagstuk en het als gemeenten gezamenlijk bewegen van het Rijk om de uitkering op niveau te houden.

Voor de beoordeling van het structurele en reële evenwicht van de begroting wordt onderscheid gemaakt in de structurele en de incidentele baten en lasten. Het structureel begrotingsaldo wordt berekend door de totale lasten en baten te verminderen met het saldo van de incidentele lasten en baten. In het begrotingsjaar 2025 is het kengetal positief, dat betekent dat er lagere structurele lasten en baten zijn. Vanaf 2026 en verder is er sprake van een tekort. Met het traject Meerjarig Financieel Gezond worden oplossingen voor dit structurele tekort aan de raad voorgelegd.

Daarnaast is structurele exploitatieruimte een belangrijk aspect om de begroting op orde te houden en daarmee een punt van aandacht in de begrotingscyclus van de gemeente. Op begrotingsbasis is de structurele exploitatieruimte in 2025 als goed te kwalificeren, maar met ingang van het ravijnlaar 2026 vraagt de situatie net als waarschijnlijk bij meer gemeenten het geval zal zijn, extra aandacht.

Uit het kengetal belastingcapaciteit (blijft redelijk gelijk) wordt duidelijk dat ook dit deel op begrotingsbasis 2025 solide is: de woonlasten liggen iets boven het landelijk gemiddelde en daarmee is sprake van voldoende belastingcapaciteit.

Het geheel van de kengetallen is in lijn met voorgaand jaar; passend bij de balans ultimo 2023, de exploitatierekening en de verwachtingen in de meerjarenbegroting van de gemeente Katwijk.

Algemene uitleg en toelichting / analyse op de verschillende financiële kengetallen:

1. Netto schuldquote

Dit cijfer geeft inzicht in het niveau van de gemeentelijke schuldenlast ten opzichte van de eigen baten. De netto schuldquote geeft een indicatie van de druk van de rentelasten en de aflossingen op de exploitatie.

Analyse: De stijgende trend in dit kengetal houdt sterk verband met het voorgenomen investeringsprogramma, waarbij duidelijk zichtbaar is dat dit cijfer vanaf 2026, mede door de lagere algemene uitkering, oploopt tot boven de 130%-grens (onvoldoende).

2. Netto schuldquote gecorrigeerd voor verstrekte leningen

Om inzicht te krijgen in hoeverre sprake is van 'doorlenen van gelden', wordt de netto schuldquote zowel berekend inclusief als exclusief de 'doorgeleende gelden'. Op die manier wordt duidelijk wat het 'doorlenen van gelden' betekent voor de schuldenlast van de gemeente.

Analyse: Dit kengetal laat zien dat de netto schuldquote beter is als rekening wordt gehouden met 'doorgeleende gelden'. Er is een oplopende trend zichtbaar. In 2026 wordt de 130%-grens overschreden.

3. Solvabiliteit

Dit kengetal geeft inzicht in de mate waarin de gemeente in staat is aan haar financiële verplichtingen te voldoen. Hoe hoger dit percentage, hoe gunstiger dit is voor de financiële weerbaarheid.

Analyse: De solvabiliteit laat een stabiel en beperkt dalende trend zien. In absolute zin is de solvabiliteit van de gemeente niet heel sterk: eerder aan de ondergrens dan dat sprake is van een goede solvabiliteit. Daarmee is het van belang de vermogenspositie (eigen vermogen) nauwgezet te volgen.

4. Structurele exploitatieruimte

Dit kengetal weerspiegelt het structurele en reële evenwicht van de begroting van de gemeente. Het cijfer geeft aan welke structurele ruimte een gemeente heeft om de eigen lasten te dragen.

Analyse: De structurele exploitatieruimte van Katwijk is goed, maar zichtbaar is dat vanaf 2026 een kentering op treedt. Dit houdt verband met de druk die vanaf 2026 op de exploitatie ligt door onder andere temporiseringseffecten en de dip in de algemene uitkering gemeentefonds.

5. Grondexploitatie

Dit cijfer geeft aan hoe de boekwaarde van de voorraad grond zich verhoudt tot de exploitatie van de gemeente. De boekwaarde van de voorraden grond is belangrijk omdat deze moet worden terugverdiend bij de verkoop.

Analyse: De uitkomst van dit kengetal (goed en zelfs met negatieve waarden) in de meerjarenreeks laat zien dat vanuit de grondexploitatie juist van verkoopopbrengsten en winstnemingen wordt uitgegaan. Dat hangt samen met een terugloop in het aantal en omvang van de grondexploitaties in de gemeente Katwijk

6. Belastingcapaciteit

Dit cijfer geeft aan hoe de belastingdruk van de gemeente zich verhoudt ten opzichte van het landelijk gemiddelde.

Analyse: Dit kengetal is voldoende en laat wel een oplopende trend zien. In vergelijking met andere gemeente betekent dit dat Katwijk voldoende maar in de loop van de jaren over minder belastingcapaciteit beschikt. Het kengetal blijft nog onder de 100%, maar is een punt van

aandacht in de komende begrotingsjaren omdat inzetten van belastingcapaciteit dan minder goed mogelijk is. Een onzekere factor bij deze analyse is dat andere gemeenten in hun pogingen het ravijnjaar te keren ook de mogelijkheid van het verhogen van de gemeentelijke belastingen zullen bezien.

Onderhoud kapitaalgoederen

(web 139-152)

Inleiding

Deze paragraaf gaat over het beheer en het onderhoud van de kapitaalgoederen in de openbare ruimte en de gemeentelijke gebouwen. De functie en de kwaliteit van de openbare ruimte worden voor een belangrijk deel bepaald door de aanwezige kapitaalgoederen, zoals wegen, kunstwerken, rioleringen, groenvoorzieningen, speelplaatsen en verlichting. De gemeente Katwijk beschikt over een groot areaal aan kapitaalgoederen in de openbare ruimte. Het beheer en onderhoud van deze kapitaalgoederen is dan ook een belangrijke verantwoordelijkheid van de gemeente.

Kader

In deze paragraaf is het beleidskader voor het beheer en het onderhoud van de gemeentelijke kapitaalgoederen in de openbare ruimte opgenomen. We geven inzicht in de wijze waarop en de mate waarin de gemeente borgt dat er voldoende beheer en onderhoud plaatsvindt aan de kapitaalgoederen. Daarnaast lichten we toe hoe achterstanden kunnen worden voorkomen.

Het kwaliteitsbegrip speelt een belangrijke rol. De kwaliteitsbeelden voor de inrichting en het beheer zijn gerelateerd aan algemeen geldende technische normen. Kwaliteitsbeelden vormen de basis voor de beleids-, beheer- en bestedingsplannen. In de plannen zijn de noodzakelijke maatregelen beschreven om de objecten op het vereiste niveau te beheren, inclusief de financieel-technische randvoorwaarden.

Type plan	Definitie, inhoud plan
Beleidsplan	In een beleidsplan worden de beleidskaders omschreven en uitgewerkt tot beleidsdoelstellingen en strategieën. Het beleidsplan heeft tot doel de wijze van beheren voor een langere periode vast te leggen. Een beleidsplan wordt vastgesteld door de raad.
Beheerplan	Het beheerplan is een afgeleide van het beleidsplan en geeft een overzicht van de uit te voeren beheermaatregelen op korte en middellange termijn. Een beheerplan wordt vastgesteld door het college.
Bestedingsplan	In een bestedingsplan zijn de maatregelen van de uit te voeren producten in het desbetreffende jaar opgenomen.

Beleid

Rijksbeleid

De gemeente kan in beginsel zelf de mate van beheer en onderhoud van de kapitaalgoederen bepalen. Daarbij wordt rekening gehouden met het civiele recht over aansprakelijkheid. Het nalaten

van noodzakelijk onderhoud kan door de rechter worden aangemerkt als onrechtmatige daad (6:162 Burgerlijk Wetboek) of risicoaansprakelijkheid (bijvoorbeeld 6:174 Burgerlijk Wetboek).

Gemeentelijk beleid

Gemeentelijk beleid houdt rekening met diverse landelijke en sectorale normen, randvoorwaarden en richtlijnen. Voor de weg- en waterbouw zijn landelijke richtlijnen beschikbaar vanuit het CROW (Centrum voor Regelgeving en Onderzoek in de Grond-, Water- en Wegenbouw en de Verkeerstechniek). Voor verkeersvoorzieningen binnen de bebouwde kom heeft het CROW deze richtlijnen technisch uitgewerkt in een handboek (ASVV). Ter verduidelijking: het betreft hier richtlijnen. Deze worden overwegend gevolgd, maar hiervan kan worden afgeweken.

Deze landelijke richtlijnen doen geen uitspraak over de gewenste kwaliteit. Hiervoor is het gemeentelijke kwaliteitsbeleid vastgelegd in de Visie Openbare Ruimte Katwijk (VORK). Deze visie geeft de kaders voor de openbare ruimte die leidend zijn voor beleids-, beheer- en bestedingsplannen. Ook is deze visie leidend bij de uitwerking van inrichtingsplannen. De gemeente Katwijk heeft de VORK ook technisch vertaald in de Leidraad Inrichting Openbare Ruimte (LIOR).

In het kader van de VORK is het mogelijk te differentiëren in kwaliteit. Per structurelement van de openbare ruimte zijn kwaliteitsdoelstellingen geformuleerd. Voor negen aspecten (water, spelen, verkeersregelinstallaties en verkeersborden, kunstwerken, openbare verlichting, gebouwen, rioleringen, groen, bomen en verhardingen) zijn geautomatiseerde beheersystemen beschikbaar om de kwaliteit te kunnen monitoren. Ieder jaar wordt per wijk een burgerschouw uitgevoerd, waarbij inwoners de realisatie van deze kwaliteitsdoelstellingen beoordelen.

Kwaliteitsambities per gebied						
Ambitie	Boulevard & stadscentrum	Wijkcentra	Hoofd-structuren	Woon-gebieden	Toeristisch & recreatief	Bedrijven-terrein
Inrichting & materiaal	Zeer hoog - Hoog	Hoog	Basis - Hoog	Basis	Basis	Basis
Technisch onderhoud	Hoog	Hoog	Hoog	Basis	Basis	Basis
Netheidsonderhoud	Zeer hoog	Hoog	Hoog	Basis - Hoog	Hoog	Basis

Kwaliteitsdoelstellingen en ambitie met betrekking tot de inrichting, het materiaal en het onderhoud van objecten in de openbare ruimte

Netheidsonderhoud

Door de gestegen prijzen voor het schoon en onkruidvrij houden van verhardingen is het niet meer mogelijk om op basis van het beschikbare budget in de woonwijken het onderhoudsniveau 'hoog' te hanteren. Het onderhoudsniveau in de woonwijken wordt daarom tijdelijk verlaagd van 'hoog' naar 'basis'. Daarmee wordt, voor de duur van het contract en het maximumaantal verlengingen, afgeweken van het onderhoudsniveau dat in de VORK is vastgesteld.

De actuele kwaliteit wordt periodiek aan deze normen getoetst door inspecties en monitoring. Indien nodig vindt nader onderzoek plaats. Als gevolg van de koppeling tussen inspecties, beleids- en beheerplannen, uitvoeringsprogramma's en de inzet van middelen ontstaat de mogelijkheid om aan te geven welke kwaliteitsconsequenties aan beslissingen zijn verbonden.

Mochten er vanwege bezuinigingen minder middelen beschikbaar worden gesteld, dan leidt dit tot bijstelling van de eerder vastgestelde beheerkaders en tot aanpassing van beheer- en/of uitvoeringsplannen. Uitgangspunt is dat de kwaliteitsniveaus voldoende blijven om eventuele kapitaalvernietiging te voorkomen. De vastgestelde beheerkaders, die zich veelal al op basisniveau bevinden, bieden dan ook weinig tot geen ruimte voor neerwaartse bijstelling.

De beleidsnota Vastgoed beschrijft hoe het beheer en onderhoud van het gemeentelijk vastgoed moet worden uitgevoerd en aan welke kwaliteitseisen (conditie) de gebouwen minimaal moeten voldoen. De duurzame onderhoudsplannen worden opgesteld aan de hand van conditiemetingen die moeten voldoen aan de norm NEN 2767.

Dagelijks en groot onderhoud

Het beheer van de kapitaalgoederen kent twee soorten activiteiten: dagelijks onderhoud en groot onderhoud.

Door het verschil in karakter en omvang van de activiteiten tussen dagelijks en groot onderhoud is de gewenste wijze van dekking van de daaraan verbonden kosten als volgt:

- De budgetten voor dagelijks onderhoud worden rechtstreeks uit de exploitatie gedekt;
- De uitgaven voor groot onderhoud kunnen jaarlijks (grote) schommelingen vertonen. Deze financiële schommelingen worden voor groot onderhoud aan wegen en kunstwerken gedekt vanuit de voorziening Groot Onderhoud. Minimaal eens in de 4 jaar worden de beheerplannen en de financiële vertaling op basis van inspecties herzien;
- Volgens de financiële verordening ex artikel 212 Gemeentewet worden investeringen voor vervanging (of functionele aanpassing) die groter zijn dan € 50.000 geactiveerd en afgeschreven.
Uitzondering hierop zijn vervoers- of tractiemiddelen; deze worden altijd geactiveerd.

Overzicht beleids- en beheerplannen

	Door de raad/college vastgesteld d.d.	Jaar van actualisatie*	Financiële vertaling in begroting	Voldoet reeds aan gestelde onderhoudsnormen
Beleidsplannen				
Visie Openbare Ruimte Katwijk 2021-2030	2021	2030	n.v.t.	n.v.t.
Groenbeleidsplan 2020-2029	2020	2029	ja	ja
Bomenbeleidsplan 2011-2025	2011	2025	ja	ja
Groenstructuurplan 2021-2030	2021	2030	ja	ja
Beweeg- en speelruimtebeleidsplan 2020-2030	2020	2029	ja	ja
Parkeerbeleidsplan 2020-2029	2020	2029	ja	ja
Klimaatadaptatiestrategie 2022-2026	2021	2026	ja	ja
Integraal Water Ketenplan (IWKp) 2022-2025	2022	2026	ja	ja
Wegenbeleidsplan 2018-2027	2018	2027	ja	ja
Baggerplan 2017-2026	2016	2026	ja	ja
Nota Vastgoed 2022-2026	2023	2026	ja	ja

	Door de raad/college vastgesteld d.d.	Jaar van actualisatie*	Financiële vertaling in begroting	Voldoet reeds aan gestelde onderhoudsnormen
Beheerplannen				
Beheerplan Wegen 2024-2027	2024	2027	ja	ja
Beleids-/beheerplan Openbare verlichting 2021-2025	2021	2025	ja	ja
Beheerplan Civiele kunstwerken 2020-2029	2020	2024**	ja	ja
Beheerplan damwanden 2020-2029	2020	2024**	ja	ja
Beheerplan Beweeg- en Speeltoestellen openbaar gebied 2021-2030	2021	2025	ja	ja
Groenbeheerplan 2024-2027	2024	2027	ja	ja
Meerjaren-baggerplan 2023-2026	-	2024**	ja	ja
Meerjaren-onderhoudsplan Gebouwen 2021-2030	2021	2025	ja	ja

*Alle beleidsplannen worden minimaal 1x per 4 jaar geëvalueerd, wat kan leiden tot eerdere actualisatie.

**De actualisatie van het beheerplan wordt naar verwachting in het vierde kwartaal 2024 door het college vastgesteld.

Gebouwen

Specifiek voor het gemeentelijk vastgoed zijn onderstaande plannen van belang:

- Beleidsnota vastgoed 2022 – 2026**
 De beleidsnota Vastgoed bevat de kaders voor de wijze waarop exploitatie, beheer, onderhoud, transacties en ontwikkeling van gemeentelijke gebouwen en objecten moet worden uitgevoerd.
- Meerjarenonderhoudsplan gemeentelijke gebouwen**
 In het meerjarenonderhoudsplan (MJOP) is het onderhoud van de diverse gebouwelementen en installaties over een periode van 10 jaar opgenomen. In het kader van de verduurzaming van de portefeuille worden in 2025 duurzame MJOP's (DMJOP's) opgesteld.
- Jaarplan**
 Dit is het jaarlijks vastgesteld onderhoudsplan dat als verantwoording geldt voor de bestedingen van de voorziening Onderhoud gemeentelijke gebouwen.

Beleidsdoelen

Professionele exploitatie en instandhouding van een kernportefeuille die optimaal bijdraagt aan de maatschappelijke opgaven, inclusief de huisvesting van de eigen organisatie.

Het gemeentelijk vastgoed voldoet aan wet- en regelgeving (onder meer Bouwbesluit en Klimaatakkoord) en wordt sober, doelmatig en duurzaam onderhouden, waarbij we aansluiting zoeken bij de klimaatadaptatiedoelen met betrekking tot vastgoed. De doelen zijn het in stand houden, aanpassen aan het gebruik en het efficiënt gebruiken van gemeentelijke gebouwen. De onderhoudsvoorziening wordt gevoed door de activiteiten die in het rationeel gebouwbeheer zijn opgenomen met de daaraan gekoppelde bedragen. De voorziening heeft het karakter van een egalisatievoorziening.

Acties 2025

- Vervangen bitumen dakbedekking en nieuw grindpakket van 't Kwadrant.
- Vervangen dubbelglas van 't Kwadrant.
- Aanbrengen isolerende beglazing gemeentehuis.
- Op sportpark De Krom kunstgrasveld 1 vervangen.
- Op sportpark Nieuw Zuid veld 1 vervangen.
- Valbeveiligingsvoorzieningen plaatsen op daken.
- Ventilatie gemeentelijke gebouwen verbeteren, onder andere in het Museum Oud genootschap Rijnsburg, de Milieustraat en de Voedselbank.
- Gemeentelijk vastgoed (fase 2 en 3) verduurzamen.
- Gevel renoveren Katwijks Museum.
- Uitbreiden/vervangen laadpalen in de parkeergarages (indien mogelijk door netcongestie).

Lasten exploitatie

Gebouwen (bedragen x € 1.000)	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028
Dagelijks onderhoud	1.526	987	987	987	987
Storting voorziening groot onderhoud	1.409	1.409	1.409	1.409	1.409
Totaal	2.935	2.396	2.396	2.396	2.396

Voorziening Groot onderhoud gemeentelijke gebouwen

Voorziening (bedragen x € 1.000)	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028
Saldo per 1-1	2.359	1.233	746	497	303
Storting in de voorziening	1.409	1.409	1.409	1.409	1.409
Groot onderhoud	-2.534	-1.897	-1.658	-1.602	-1.548
Saldo per 31-12	1.233	746	497	303	164

Verhardingen

Beleidsdoelen

Met wegbeheer zorgen we voor het in stand houden en uitbreiden van een veilig en comfortabel wegareaal. Op basis van periodieke inspecties voeren we planmatig onderhoud uit. Het dagelijks onderhoud bestaat uit kleine reparaties zoals het vervangen van kapotte stoeptegels. De post 'schoonhouden' betreft straatvegen en het onkruidvrijhouden van de verharding. Het wegbeheer wordt afgestemd met riolerings- en groenwerkzaamheden. Gelijktijdig vindt het gehele jaar door kleinschalig incidenteel onderhoud plaats op basis van meldingen en constateringen.

Begroting 2025

Op 16 juli 2020 heeft de gemeenteraad de voorziening Onderhoud wegen ingesteld. Deze voorziening heeft tot doel alle wegen op een goed onderhoudsniveau te houden volgens het beheerplan Wegen.

Het college heeft het beheerplan Wegen 2024-2027 op 16 april 2024 vastgesteld. Naast veiligheid, bereikbaarheid en de kwaliteit van de verhardingen op peil houden zijn voor wegbeheer de meest relevante doelstellingen:

- Klimaatadaptatie: het voorkomen en verminderen van wateroverlast en het tegengaan van hittestress. Waar mogelijk worden parkeerplaatsen met open verharding (groen parkeren) toegepast voor een groene uitstraling en als waterbuffer ten tijde van regenval.
- Bij groot onderhoud en rehabilitatie wordt de levensduur van materiaal meegewogen. Zolang de kwaliteit van het materiaal nog voldoende is, wordt dit hergebruikt.

In het tweede kwartaal van 2024 is opnieuw een inspectie van het wegareaal uitgevoerd. De resultaten hiervan zijn bij het opstellen van de begroting 2025 nog niet bekend. Voor het beheerplan Wegen 2024-2027 is de inspectie van het wegareaal in 2022 leidend.

Acties 2025

- Uitvoering geven aan het investeringsplan Wegen 2025 en het uitvoeringsprogramma Groot onderhoud wegen.
- Beheerwerkzaamheden afstemmen met de projecten uit de investeringsagenda en indien nodig bijstellen.
- Regulier onderhoud uitvoeren zoals belijning, markering en elementen- en asfaltonderhoud, deels middels raamovereenkomsten.
- Op basis van proactieve benadering de wijken Cleijn Duin, Kalkoven, 't Joght, De Krom, Katwijk-Noord, Zeeheldenbuurt en de Voorstraat de komende jaren op gebiedsgerichte wijze herinrichten.

Exploitatielasten

Taakveld 2.1 (bedragen x € 1.000)	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028
Dagelijks onderhoud	315	295	295	295	295
Schoonhouden	819	833	827	827	827
Storting voorziening groot onderhoud	1.310	1.310	1.310	1.310	1.310
Totaal	2.444	2.438	2.432	2.432	2.432

Voorziening Onderhoud wegen

Voorziening (bedragen x € 1.000)	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028
Saldo per 1-1	1.906	1.217	527	644	761
Storting in de voorziening	1.310	1.310	1.310	1.310	1.310
Groot onderhoud	-2.000	-2.000	-1.193	-1.193	-1.593
Saldo per 31-12	1.217	527	644	761	479

Technische kwaliteit	Beeldkwaliteit	Situatie Katwijk 2022	CROW-streefniveau voor beeldkwaliteit B
Voldoende	Hoog (A+ en A)	84 %	78%-88%
	Basis (B)		
Matig	Laag C	7 %	9%-13%
Onvoldoende	Zeer laag D	9 %	4%-9%

Kunstwerken

Beleidsdoelen

In standhoudingen van kunstwerken in de gemeentelijke infrastructuur. Jaarlijks vindt een inspectie van de kunstwerken plaats.

Op 16 juli 2020 heeft de gemeenteraad de voorziening 'Groot onderhoud kunstwerken' ingesteld. Deze voorziening heeft tot doel om alle kunstwerken op een goed onderhoudsniveau te houden, volgens het beheerplan kunstwerken.

Acties 2025

Het beheerprogramma 2025 wordt op basis van de hernieuwde inspecties uitgevoerd. Hieruit volgt het jaarlijks onderhoud, waaronder:

- Conserveren en het aanbrengen van slijtlagen op diverse bruggen.
- Vervangen van de brug aan de Helmburgweg.
- Vervangen van de brug aan de Titan.
- Vervangen van de brug rijwielpad Poolster.
- Vervangen steiger Valkenburgse meer.

Exploitatielasten

Taakveld 2.1 (bedragen x € 1.000)	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028
Dagelijks onderhoud	118	118	118	118	118
Dotatie voorziening	233	233	233	233	233
Totaal	351	351	351	351	351

Voorziening Onderhoud bruggen

Voorziening (bedragen x € 1.000)	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028
Saldo per 1-1	142	219	128	131	132
Storting in de voorziening	233	233	233	233	233
Groot onderhoud	-156	-323	-230	-232	-227
Saldo per 31-12	219	128	131	132	138

Verkeersvoorzieningen

Beleidsdoelen

Verkeersvoorzieningen worden geplaatst om de veiligheid en de doorstroming van het verkeer te bevorderen. Bovendien bepalen zij mede het straatbeeld. Het wegmeubilair bestaat uit verkeersborden, plaats- en straatnamen, nationale wegwijzers,abri's, pollers en verkeersregelinstallaties. Zij vormen de juridische basis voor het handelen van de weggebruiker. Een goed beheer van dit bestand is daarom noodzakelijk.

Acties 2025

- Uitvoeren van regulier beheer en onderhoud.
- Jaarlijks verkeersborden inspecteren. In 2025 gebeurt dit in Katwijk-Noord.
- Saneren van overbodige verkeersborden
- Vervangen van verkeersborden en flespalen door duurzame exemplaren
- Plaatsen van nieuwe bewegwijzering en vervangen van verouderde (auto-/fiets-)bewegwijzering

Exploitatielasten

Taakveld 2.1 (bedragen x € 1.000)	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028
Dagelijks onderhoud	285	285	285	285	285

Openbare verlichting

Beleidsdoelen

In stand houden en verduurzamen van de openbare verlichting volgens de geldende verlichtingsnormen en beleidsuitgangspunten.

Acties 2025

- Opstellen van het beleids-/beheerplanplan 2026 tot en met 2030.
- Onderhouden van de openbare verlichting volgens het in Bollen5-verband opgestelde onderhoudsbestek 'Openbare verlichting'. Het onderhoudsbestek loopt af in 2026. In 2025 wordt een start gemaakt voor het volgende onderhoudsbestek in samenwerking met de gemeenten Noordwijk en HLTsamen.
- Vervangen van armaturen door een dynamisch en connectief systeem met energiebesparing als uitgangspunt, conform het beleidsplan. Dit gebeurt onder andere in 't Heen, de Hoornes, Katwijk-Zuid, Rijnsburg-Noord en Rijnsburg-Centrum.
- Vervangen van lichtbronnen door armaturen met ledverlichting.
- Vervangen van een deel van de VOP-borden (voetgangersoversteekplaatsen) op de Industrieweg, Koningin Julianalaan, Zeeweg, Tramstraat en Sandtlaan.
- Plaatsen van proeflocaties nieuwe ledarmaturen. Hiervoor wordt een geschikte locatie gezocht.
- Gepland schilderwerk uitvoeren en reinigen van de lichtmasten en/of armaturen in verschillende buurten in Katwijk, Rijnsburg en 't Heen.

Exploitatielasten

Taakveld 2.1 (bedragen x € 1.000)	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028
Dagelijks onderhoud	362	362	362	362	362

Groen

Beleidsdoelen

De gemeente draagt zorg voor de kwaliteit en veiligheid van de inrichting van de groene leefomgeving. Groen in de stedelijke omgeving draagt bij aan een prettige woonomgeving. Ook bevordert het de gezondheid, sociale cohesie en biodiversiteit. Het juiste groen op de juiste plaats met de juiste onderhoudskwaliteit levert een belangrijk bijdrage aan het welbevinden van de inwoners. De gemeente Katwijk streeft naar het herkenbaar maken en in stand houden van de groenelementen (gras, bomen, heesters enzovoort) als basis voor doelmatig en planmatig beheer.

Met de vaststelling van het Groenbeheerplan 2024 – 2027 is groen als kapitaalgoed aan de begroting toegevoegd en zijn afschrijvingstermijnen gewijzigd. Dit beheerplan heeft als doel om de basis van dagelijks- en planmatig groenbeheer op orde te brengen. Door uitvoering en de benodigde prioritering werken we de komende jaren aan de vervangingspiek van bomen en beplantingen.

Acties 2025

- Uitvoering geven aan het in 2024 vastgestelde Groenbeheerplan 2024 – 2027 en gemeentebreed de groenkwaliteit en biodiversiteit bevorderen door renovatie, het in beeld brengen van het areaal en vervangingen.
- In 2025 het nieuwe maaibeleid ter vaststelling voorleggen. Met het opstellen van dit beleid is in 2024 een start gemaakt.
- Uitvoering geven aan het in 2021 vastgestelde groenstructuurplan via de uitvoering van het Groenbeheerplan 2024 – 2027 en uitvoering geven aan de versterking van de groenstructuur met de benodigde renovaties.
- Op locaties waar een vergroeningsmogelijkheid is, kansen benutten in samenwerking met andere disciplines.
- Adequaat sturen op boomziekten zoals iepziekte en inzetten op benodigde vervanging om verspreidingsrisico zoveel als mogelijk te minimaliseren.
- Uitvoering geven aan boomonderhoud en daarmee aan de zorgplicht voldoen.
- Herijken van het bomenbeleidsplan in 2025, dat daarmee toereikend is tot 2029.
- In 2025 het kapbeleid en groencompensatie ter vaststelling voorleggen. In 2024 is een start gemaakt met de uitwerking hiervan. Het doel is om het kapbeleid te actualiseren en een compensatiemogelijkheid (groenfonds) te kunnen activeren.
- Exoten conform geldende regelgeving beheren en bestrijding viermaal per jaar uitvoeren.
- Bewoners betrekken bij groenwerkzaamheden in hun leefomgeving. Vergroeningsinitiatieven behandelen en indien haalbaar tot uitvoering brengen. Ook actief samenwerken met partners binnen de gemeente om kwaliteit en bewustwording aangaande groen te bevorderen.
- Ter bewustwording en bevordering van natuurwaarden in 2025 aandacht geven aan diverse groenacties, zoals Boomfeestdag.

Exploitatielasten

Taakveld 5.7 (bedragen x € 1.000)	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028
Dagelijks onderhoud	3.168	2.895	2.973	3.020	3.020

Spelen

Beleidsdoelen

Het beleid voor de openbare speel- en sportruimtes beoogt te zorgen voor gezonde inwoners door voldoende bewegingsuitdaging. Uit inspecties blijkt dat de technische kwaliteit en veiligheid voldoet aan de daaraan gestelde eisen. Waar deze niet voldoet, nemen we maatregelen. Het thema is meer ruimte te maken voor spelen en bewegen in de natuur.

Acties 2025

- Uitvoeren werkzaamheden conform het beleidsplan. In 2025 starten met de voorbereiding van een nieuwe sport- en speelplek in Rijnsburg.
- Onderhouden van de speelvoorzieningen.
- Uitvoeren van veiligheidsinspecties en bijhouden van logboekgegevens.
- Verouderde speeltoestellen vervangen aan de hand van het beheersysteem. Prioriteiten in de loop van het jaar iets bijstellen. Belangrijkste (technische) reden voor vervanging is waarborging van de veiligheid. Soms worden toestellen eerder vervangen dan verwacht. Daardoor stellen we vervanging uit naar een volgend jaar op plekken die langer kunnen wachten. Ook worden toestellen vervangen binnen projecten met een integrale gebiedsaanpak, zoals Cleijn Duin.
- In 2025 onder andere de speeltoestellen in de Kuijperstraat in Katwijk-Noord, het Seringenplantsoen in Rijnsburg en een aantal toestellen in de speeltuin van Valkenburg vervangen.

Exploitatielasten

Taakveld 5.7 (bedragen x € 1.000)	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028
Beleidsmatig onderhoud	290	290	290	290	290
Dagelijks onderhoud	76	76	76	76	76
Totaal	366	366	366	366	366

IWKP-Riolering

Beleidsdoelen

Op 30 juni 2022 heeft de raad het nieuwe geactualiseerde Integraal Waterketenplan (IWKP) 2022-2026 vastgesteld. De uitvoeringsplannen zijn opgenomen in het IWKP, mits deze een relatie hebben met grondwater en regenwater uit de Katwijkse klimaatadaptatiestrategie, die in 2021 aan de gemeenteraad zijn aangeboden.

Het vastgestelde IWKP 2022-2026 bevat een overzicht van geplande investeringen en exploitatiekosten. Op basis van periodieke inspectie is informatie over de aard en omvang van de toestand van de riolering beschikbaar en verwerkt in maatregelprogramma's. Omdat ondergrondse infrastructuur zoals riolering niet dagelijks zichtbaar is, kan in de periode tussen twee inspecties

onverwacht noodzakelijk onderhoud nodig zijn. Het instandhoudingsniveau van de gemalen is in beeld.

Op de balans is een voorziening rioolrechten opgenomen. Deze voorziening heeft tot doel om geleidelijk te komen tot kostendekkende tarieven van de rioolheffing en ongewenste schommelingen in de tarieven te voorkomen.

Acties 2025

- De in 2024 ingestelde Verordening Stedelijk Afvalwater hanteren.
- De investeringen uit het IWKP conform de investeringsagenda oppakken.
- De projecten Kalkoven, 't Joght, Cleijn Duin, Voorstraat en Zeeheldenbuurt (Rijnsburg) zijn in uitvoering. Dit heeft een gunstig effect op de zwemwaterkwaliteit en maakt deze buurten klimaatbestendiger.
- Waar mogelijk meekoppelkansen benutten om de bestaande riolering te ontlasten, waardoor de kans op water op straat en de emissie van afvalwater naar het oppervlaktewater afneemt. In 2024 is in korte tijd een meekoppelkans geïdentificeerd om samen met de HOV-busbaan en de persleiding Valkenhorst het bestaande gebied achter gemaal Rijnstraat en gemaal Zanderij te ontlasten.
- De uitvoeringsmaatregelen IWKP in het kader van werk met werk maken voor de buurten Katwijk-Noordoost en Katwijk-Zuid programmeren en afstemmen met het wegen- en groenbeleidsplan.
- Professionaliseren rioleringsbeheer op basis van drie speerpunten: afgestemd programmeren met Dunea en Liander, beheergegevens updaten conform het Gegevenswoordenboek Stedelijk Water en het grondwatermodel geschikt maken om preciezere maatregelen te treffen.
- Met de beheerders van Groen en Wegen het handboek Klimaatadaptief Parkeren implementeren, waardoor projectleiders en projectontwikkelaars weten welke standaard gemeente Katwijk hanteert.
- Jaarlijks programmatisch delen van de riolering reinigen en inspecteren, aan de hand hiervan maatregelenplannen opstellen én in de tijd wegzetten. Dit verloopt volgens een vast werkproces en is informatie voor programmeren en het volgende IWKP.
- Vanaf 2024 wordt een deel van het hemelwaterstelsel onderzocht op abusievelijke vuilwateraansluitingen. Het jaar daarop deze oplossen binnen de bestaande middelen, mits die toereikend zijn.

Exploitatielasten

Taakveld 7.2 (bedragen x € 1.000)	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028
Dagelijks onderhoud	896	866	911	791	791

Voorziening Rioolheffing

Voorziening (bedragen x € 1.000)	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028
Saldo per 1-1	78	38	108	274	428
Mutatie voorziening	-40	70	166	154	7
Saldo per 31-12	38	108	274	428	435

IWKP-Water

Beleidsdoelen

De uitgangspunten voor het creëren en beheren van het gemeentelijke open water heeft de gemeente in samenwerking met het Hoogheemraadschap van Rijnland vastgesteld in het Waterplan.

Het beheren van het openbare water is gericht op het waarborgen van waterkwaliteit en kwantiteit (berging en afvoer).

Acties 2025

- De bestaande drainage onderhouden conform het beheer- en onderhoudsplan.
- Jaarlijks de duikers reinigen; in geval van geconstateerde gebreken maatregelen treffen.
- Het peilbuizenbestand waar nodig uitbreiden. De resultaten van metingen digitaal laten vastleggen en analyseren door een externe partij.
- Het grondwatermeetnet continu monitoren, indien nodig grondwateronderzoek uitvoeren.
- Uitvoeren van de acties die volgen uit de raamovereenkomst Baggerwerkzaamheden voor de periode 2023 – 2026.
- Voor de instandhouding van de oeververdediging staat vervanging van de damwanden en beschoeiingen op het programma. Jaarlijks worden de locaties vastgesteld:
  - Het laatste deel van de beschoeiingen aan de Westerbaan wordt vervangen.
  - De damwanden aan de Schelphoek en de Meanderlaan worden vervangen.

Exploitatielasten

Taakveld 2.4 (bedragen x € 1.000)	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028
Dagelijks onderhoud	656	656	656	646	646

Grondbeleid

(web 153-160)

Inleiding

In deze paragraaf komen aan bod: het kader voor het grondbeleid, ii) de gemeentelijke visie op het grondbeleid, iii) de relaties tussen het grondbeleid en de verschillende programma's in de begroting en iv) de financiële positie, inclusief risicobeheersing van het grondbeleid.

Kader

Het kader voor het grondbeleid wordt gevormd door:

1. landelijke wet- en regelgeving;
2. gemeentelijk beleid.

We lichten beide hieronder toe.

1. Landelijke wet- en regelgeving

- Het **Besluit Begroting en Verantwoording** provincies en gemeenten (BBV). Het BBV is de belangrijkste richtlijn voor de financieel-administratieve verantwoording van het gemeentelijke grondbeleid. Daarnaast heeft de commissie BBV nadere richtlijnen uitgegeven. Het BBV en de nadere richtlijnen geven onder andere aanwijzingen voor:
  - - de onderwerpen die in de paragraaf Grondbeleid moeten worden opgenomen (artikel 16 BBV);
    - de classificatie van grondposities op de balans:
      - § De gemeentelijke grondexploitaties worden als Bouwgronden In Exploitatie (BIE) onder de Voorraden verantwoord. Ook de overige grondposities die als potentiële ontwikkellocatie worden aangehouden of als ruilgrond dienst kunnen doen, staan onder Voorraden op de balans.
      - § Overige grondposities worden verantwoord onder Materiële Vaste Activa (mva).
      - § Bijdragen op grond van anterieure overeenkomsten, gesloten onder facilitair grondbeleid, dienen als vorderingen dan wel vooruitbetalingen te worden verantwoord.
    - rentetoerekening aan grondexploitaties. Vanaf begrotingsjaar 2025 wordt niet langer een aparte rentetoerekening voor de grondexploitaties gehanteerd, maar

wordt aangesloten bij de reguliere renteomslag die voor de diverse taakvelden wordt gehanteerd;

- tussentijdse winstnemingen. Bij een verwacht positief resultaat moet jaarlijks een deel van deze winst genomen worden; dit naar rato van de voortgang van het project en de ontvangst van de opbrengsten;
  - verliesexploitaties. Als op een project een verlies wordt voorzien, dan moet direct een maatregel worden genomen om dit verlies op te vangen;
  - het openen en sluiten van een grondexploitatie, wat bevoegdheden zijn van de gemeenteraad.
- **De Vennootschapsbelasting (VPB)**
De gemeentelijke ondernemersactiviteiten vallen onder de vennootschapsbelasting. Waar het gaat om het vervaardigen van bouwrijpe kavels voor bebouwing wordt dit als ondernemersactiviteit beschouwd van het gemeentelijk grondbedrijf. Katwijk heeft in het verleden aanzienlijk afgeboekt op de grondvoorraden. De jaarlijkse analyse van de grondexploitaties laat zien dat er door deze historische afboekingen geen sprake is van winst. En zolang er geen sprake is van winst is er geen vennootschapsbelasting verschuldigd. Het aandeel oude projecten met historische afboekingen loopt af.

2. Gemeentelijk beleid

- Naar verwachting stelt de gemeenteraad in het eerste kwartaal van 2025 een **nieuwe gemeentelijke nota grondbeleid** vast. In deze nota – in 2024 in besluitvorming gebracht – staat:
  - welk beleid de gemeente voorstaat bij de uitvoering van de beleidsprogramma's. Zie ook verderop, onder 'Visie en uitvoering gemeentelijk grondbeleid';
  - wat de kaders zijn voor strategische aankopen;
  - het grondprijzenbeleid; voor marktwoningen kiest de gemeente voor de residuele grondprijzenbenadering, voor sociale woningbouw hanteert de gemeente vaste kavelprijzen;
  - wat de kaders zijn voor de administratie en voor de reserves en voorzieningen die aan het grondbeleid gerelateerd zijn;
  - wat de beleidsregels zijn bij een verwacht verlies bij een grondexploitatie;
  - wat de beleidsregels zijn naar aanleiding van het zogenaamde Didam-arrest.
- [Financiële verordening](#) gemeente Katwijk
Hierin is bepaald dat de gemeente bij de begroting en de jaarstukken – naast de onderdelen die het BBV verplicht – verslag doet van de uitvoering van de nota 'Grondbeleid' en de deelname in PPS-constructies.
- [Nota kostenverhaal](#)
Hierin is vastgelegd hoe en tot welke omvang de kosten die de gemeente maakt, inclusief bijdragen aan bovenwijkse voorzieningen, bij bouwprojecten worden verhaald.
- [Nota Reserves en voorzieningen](#)
In deze nota zijn beleidsregels geformuleerd voor de toevoegingen aan en onttrekkingen uit de reserves en voorzieningen die aan grondexploitaties gerelateerd zijn.

Naast de jaarrekening legt de gemeente met een jaarlijks Meerjaren Perspectief Grondexploitaties ([MPG 2024](#)) verantwoording af over de grondexploitaties in het voorgaande jaar. In het MPG geeft de gemeente ook een financieel doorzicht voor de komende jaren.

Visie en uitvoering gemeentelijk grondbeleid

Het grondbeleid staat niet op zichzelf. Grondbeleid bevindt zich op het kruisvlak van omgevingsbeleid en financiën. De gemeente zet het privaatrecht in om beleidsdoelen op het gebied van wonen, werken, welzijn, infrastructuur, economie, recreatie, cultuur, educatie, milieu en landschapontwikkeling uit verschillende programma's te realiseren. Het grondbeleid is kapitaalintensief en soms risicovol. Het moet daarom passen binnen de financiële mogelijkheden en doelstellingen van de gemeente.

Als kerndoelstellingen van grondbeleid onderscheiden we:

- het bevorderen van het gewenste ruimtegebruik en de ruimtelijke kwaliteit: met grondbeleid kan de gemeente sturen in de ruimtebehoefte van de verschillende functies;
- een rechtvaardige kostenverdeling: er zijn ontwikkelingen die geld opleveren en ontwikkelingen die geld kosten. In alle gevallen moeten de kosten die redelijk aan een ontwikkeling zijn toe te rekenen, worden doorbelast. De grondslag hiervoor is de gemeentelijke nota Kostenverhaal. Sommige ontwikkelingen stagneren door hoge kosten in relatie tot opbrengsten. Dit kan zich bijvoorbeeld uiten in een onrendabele top in de exploitatie van initiatiefnemer. Indien het om een maatschappelijk belangrijke ontwikkeling gaat, kan de gemeente besluiten om veen bijdrage te doen.

Met de juiste inzet van grondbeleid kan de gemeente sturing geven aan de geformuleerde doelstellingen in het coalitieakkoord, met name voor woningbouw en economie. Opereren we actief op de grondmarkt, dan kunnen we meer sturen op het realiseren van de ambities. Door renteschommelingen en schommelingen op de huizenmarkt zijn hieraan echter ook de nodige risico's verbonden. Bovendien kunnen we vanwege beperkingen in capaciteit en middelen ook niet alles tegelijk oppakken. We moeten dus prioriteiten stellen: wat is noodzakelijk, wat is wenselijk, wat is urgent?

Het publiekrechtelijke primaat op de ruimtelijke ordening blijkt niet altijd voldoende om projecten gerealiseerd te krijgen. De markt pakt moeilijke en kapitaalintensieve locaties vaak niet op. Voor die locaties blijft een actieve rol van de gemeente noodzakelijk.

In de nota Grondbeleid is daarom een dynamisch grondbeleid geformuleerd: op basis van urgentie, risico's, grondpositie etc. bepalen we per locatie welke rol voor de gemeente het meest toepasselijk is om tot resultaat te komen. We baseren ons hierbij op de Ruimtelijke Ontwikkelstrategie Katwijk. Op basis van evaluatie kan de rolneming wijzigen.

In zowel de gemeentelijke woonagenda als het actieplan Wonen, zorg en welzijn staat dat de gemeente zo nodig een actiever grondbeleid zal voeren om via aankoop van locaties de doelstelling uit deze nota's te halen.

Grondbeleid is niet voorbehouden aan de grondexploitaties voor woningbouw en bedrijfsterreinen. Ook voor projecten zonder grondexploitatie kan het noodzakelijk zijn om over de gronden te kunnen beschikken. Te denken valt aan onderwijs en welzijnsgebouwen, maar ook aan het oplossen van knelpunten op het gebied van mobiliteit. Moet er grond worden gekocht, dan streeft Katwijk ernaar om dit in minnelijk overleg te verwerven. Omdat dit niet altijd het gewenste resultaat oplevert, moeten we bij actief grondbeleid keuzes maken of en wanneer voorkeursrechten worden gevestigd en/of de gemeente tot onteigening overgaat. We nemen een onteigeningsbesluit pas als er geen andere mogelijkheden meer zijn.

Er zijn op dit moment geen gemeentelijke voorkeursrechten (meer) gevestigd op gronden. Ook lopen er geen onteigeningsprocedures. Onderstaande tabel laat voor enkele projecten de meest relevante ontwikkelingen zien. Het kan zijn dat we deze instrumenten inzetten om maatschappelijk gewenste ontwikkelingen mogelijk te maken.

Ontwikkelingen woningbouwlocaties	
Kleipetten - Zuid	Enkele eigenaren hebben een beroep gedaan op zelfrealisatie en hebben hiervoor een ontwikkelaar ingeschakeld. De gemeente voert gesprekken met deze ontwikkelaar.
De Horn	De zelfrealisatie van twee deelgebieden, waarvoor overeenkomsten zijn gesloten, is gestart. Een daarvan is in 2024 afgerond. Een klein deelplan wordt op basis van een bouwclaimovereenkomst gerealiseerd. Het resterende deel van het deelplan Rustig water is/wordt met een tender op de markt gebracht en zal in de loop van 2025 worden uitgevoerd.
Hof Korte Vaart (Knarrenhof)	Om de planontwikkeling mogelijk te maken wordt gezocht naar oplossing om voldoende parkeerplaatsen in of in de omgeving van het plan te realiseren. Waarschijnlijk kan in 2025 met de ontwikkeling worden begonnen.
Bouwkavel Van Lierestraat	Om de planontwikkeling mogelijk te maken wordt gezocht naar een oplossing om voldoende parkeerplaatsen binnen of rondom het plan te realiseren. Waarschijnlijk kan de ontwikkeling in 2025 van start.
Valkenhorst, inclusief Mient Kooltuin, Zijlhoek De Woerd en de Tjalmastrook	De uitspraak van de Raad van State over het bestemmingsplan heeft voor de nodige vertraging gezorgd. Onder het voorbehoud van een positieve uitspraak over het bestemmingsplan Valkenhorst start BPD in 2025 met de ontwikkeling (bouwrijp maken en verkoop) van de Limesbuurt. Het RVB brengt (delen van) het deelplan De Vindplaats via tenders op de markt. Afhankelijk van de planning van de gekozen ontwikkelaars kan het bouwrijp maken van dit gebied op zijn vroegst in de tweede helft van 2025 starten. Tegelijkertijd worden stappen gezet in de herontwikkeling van de deelgebieden die aan de bouwlocatie grenzen.
Frederiksoord - Zuid	Voor dit plan is een samenwerkingsovereenkomst gesloten met de betreffende ontwikkelaar. Inmiddels is dit bouwplan volop in uitvoering.
Hoornes Noord - Oost	Vanwege de wens om meer woningen te realiseren is de mogelijkheid van verdere verdichting van het plan onderzocht. Om deze verdichting juridisch-planologisch mogelijk te maken moet Dunavie een Buitenplanse Omgevingsplanactiviteit (BOPA) aanvragen. Met Dunavie worden momenteel afspraken gemaakt over het plan en de te doorlopen procedure.
Raamwerk (Rijnlands Zeehospitium)	Het Hoogheemraadschap Rijnland heeft toestemming gegeven voor het realiseren van de laatste fase van het project. Er is evenwel door omwonenden bezwaar gemaakt dat inmiddels onder de rechter is. Hierdoor kan de ontwikkelaar pas met de bouw van deze laatste fase starten als de omgevingsvergunning onherroepelijk is geworden.
Havenscharnier	Voor het gebied hebben we een gebiedsvisie vastgesteld die we momenteel uitwerken in een ontwikkelstrategie. We zijn met de ontwikkelende partijen in gesprek over de herontwikkeling van het eerste deelgebied, Rederskwartier (voormalige Rabobank-locatie). Verder voeren we gesprekken met de brandweer over een nieuwe locatie voor de kazerne.

Relaties met de beleidsprogramma's

Programma	Relatie
2. Verkeer, vervoer en waterstaat	<p>Met de provincie hebben we afspraken gemaakt over de aanleg van een vrijliggende busbaan voor het R-Net en de inrichting van een aansluitende grondstrook. Hiervoor hebben we in 2024 gronden aan de provincie overgedragen, die na de aanleg gedeeltelijk aan de gemeente worden terug geleverd.</p> <p>In de diverse exploitatiegebieden worden nieuwe wegen, fietspaden etc. aangelegd, met bijbehorende openbare voorzieningen zoals groen en water. De aanleg van deze nieuwe voorzieningen voldoet aan de daarvoor geformuleerde kwaliteitseisen.</p> <p>Op basis van de impactanalyse kan de gemeente keuzes maken met het oog op de knelpunten in mobiliteit om nieuwe locatie-ontwikkelingen en bouwproductie mogelijk te maken.</p>
3. Economie	<p>In 2024 heeft de gemeente de grondpositie van de GOM in Trappenberg Kloosterschuur overgenomen. Voor de herontwikkeling van deze gronden moet eerst een visie worden opgesteld.</p> <p>De locatie Klei-Oost Zuid is de enige gemeentelijke locatie waar nieuwe bedrijfskavels voor industrie en ambacht worden uitgegeven. Nadat de laatste kavels in 2024 zijn verkocht kan het actieve deel van dit project in de loop van 2025 worden afgerond.</p> <p>Voor een deel van het gebied is besloten om dit niet actief te ontwikkelen maar aan initiatieven uit de markt over te laten. De gemeentelijke eigendommen in dit deel kunnen bij deze ontwikkelingen worden betrokken.</p> <p>In de Economische Agenda zijn speerpunten voor economische ontwikkeling benoemd. Voor het uitvoeren van deze agenda wordt het grondbeleid ingezet om de doelstellingen te halen.</p> <p>De gemeente heeft met de gemeente Leiden een bestuursovereenkomst gesloten om te zoeken naar een locatie als compensatie voor met woningen te bebouwen bedrijfsterreinen.</p>
4. Onderwijs	<p>Op basis van het IHP kunnen we de komende jaren verschuivingen verwachten in de schoollocaties. Het gaat dan om verhuizingen (al dan niet tijdelijk), vergroten, vernieuwen, samenvoegen en vrijvallen van locaties. Door efficiënter gebruik ontstaat ruimte voor gedeeltelijke herontwikkeling met andere functies. Een voorbeeld hiervan is de nieuwbouw van de scholen de Windvang en de Krulder. Op een deel van de grond die hierdoor vrijkomt wordt een woon-zorgcomplex ontwikkeld.</p>
5. Sport, cultuur en groen	<p>De woningbouwlocatie Valkenburg geeft ook impulsen aan de Mient-Kooltuin en het Valkenburgse meer als groen uitloop- en recreatiegebied voor deze woonwijk.</p> <p>Voor de huisvesting van Planck zijn panden verworven aan het Emmaplein. Bij iedere herontwikkeling hebben we standaard aandacht voor archeologie.</p>
7. Volksgezondheid en milieu	<p>Voor de binnenstedelijke herontwikkelingen gaan vaak gepaard met sanering van vervuilde bodem en/of het verwijderen van hinderlijke bedrijvigheid. De gemeente laat bij ieder project de problematiek van stikstof, asbest en PFAS beoordelen. Daarnaast gaat bij iedere bouwontwikkeling standaard aandacht</p>

Programma	Relatie
	uit naar Niet Gesprongen Explosieven uit de Tweede Wereldoorlog en naar (verkeers)geluid.
8. Volkshuisvesting, RO en stedelijke vernieuwing	<p>Er bestaat een nauwe relatie tussen het grondbeleid en de gemeentelijke woonagenda. De ambitieuze woonagenda is onderwerp van de omgevingstafel waar de gemeente met ontwikkelaars en Dunavie overlegt over het faseren van de verschillende initiatieven en hoe deze initiatieven bijdragen aan de gewenste woningdifferentiatie. Ook de gemeentelijke grondexploitaties komen hierbij ter sprake.</p> <p>De woonagenda gaat uit van een groter aandeel van de categorieën sociale huur en betaalbare woningen dan voorheen. De financiële haalbaarheid van businesscases voor woningbouwprojecten komt daarmee onder druk te staan. Samen met de marktpartijen bekijken we hoe we hier sturing aan kunnen geven binnen de kaders van het grondbeleid, huurbeleid en het woonfonds..</p> <p>We stemmen het woningbouwprogramma ook af op regionaal niveau, in Holland Rijnland.</p> <p>In de verdichtingsvisie is de lijn uitgezet om met name binnen de contouren van de bebouwde kom naar herontwikkelingslocaties te zoeken, waarbij het aantal woningen door transformatie van functies of door vervangende nieuwbouw kan toenemen.</p>

Financieel

Jaarlijks stelt de gemeente een Meerjaren Perspectief Grondexploitaties op. In dit MPG geven we verantwoording over het voorgaande jaar en een prognose van de kosten en opbrengsten voor de komende jaren. Onderstaande tabel uit het MPG geeft een korte samenvatting van de gemeentelijke grondexploitaties voor zover die relevant zijn voor 2025.

In de begroting 2025 zijn de ramingen opgenomen uit het MPG 2024 voor de kosten en opbrengsten van de grondexploitaties in de jaarschijf 2025. Onderstaande tabel toont deze ramingen.

Over het algemeen blijkt in de loop van een jaar dat de werkelijke bedragen afwijken van de ramingen. Geraamde kosten en opbrengsten kunnen hoger of lager uitvallen of door een versnelling of vertraging in een andere jaarschijf vallen. Grote mutaties worden – voor zover op dat moment te voorzien – met de najaarsBerap administratief verwerkt, zodat we bij de jaarrekening minder afwijkingen hoeven te verklaren.

Sinds enkele jaren schrijft het BBV voor dat bij grondexploitaties met een verwacht positief saldo (winst) tussentijds winst wordt genomen. De tussentijdse winst wordt bepaald op grond van het Percentage Of Completion (POC). Hierbij is voornamelijk de voortgang van de grondverkoop bepalend, maar wordt ook rekening gehouden met de nog te maken kosten en de aanwezige risico's. Ten laste van de winstnemingen storten we de gebruikelijke afdrachten in de reserves bovenwijkse voorzieningen en BSI. De resterende nettowinstneming voegen we overeenkomstig de Nota Grondbeleid toe aan de Reserve Grondexploitaties.

Aan de grondexploitaties en het grondbeleid zijn enkele reserves en voorzieningen gerelateerd, te weten:

- **Reserve grondexploitaties**
Bij de geactualiseerde nota Reserves en voorzieningen die in 2024 is vastgesteld is de reserve grondexploitaties niet meer alleen bedoeld voor de verrekening van winsten en verliezen van de gemeentelijke grondexploitaties, maar ook voor de saldiverschillen en verwachte verliezen bij de projecten uit particulier initiatief.
Deze reserve dient ook als weerstandcapaciteit voor risico's die voor de gemeentelijke grondexploitaties en de bouwprojecten uit particulier initiatief zijn geïnventariseerd (zie ook verderop bij 'Risicobeheersing').
- **Reserve aanpak evenwichtige groei (voorheen reserve bovenwijkse voorzieningen)**
Ten laste van de winsten van de gemeentelijke grondexploitaties storten we hierin bijdragen voor de infrastructurele investeringen zoals benoemd in de nota Kostenverhaal.
- **Voorziening bovenwijkse voorzieningen**
De grondslag en toerekening is gelijk aan de reserve aanpak evenwichtige groei, alleen betreft het hier de bijdragen die op grond van gesloten anterieure overeenkomsten van derden ofwel initiatiefnemers worden ontvangen.
- **Reserve culturele en maatschappelijke voorzieningen (voorheen reserve BSI)**
Hierin worden de bijdragen die in de gemeentelijke nota Kostenverhaal zijn gekwalificeerd als vrijwillige financiële bijdrage. Het gaat hierbij om zowel ontvangen bijdragen van derden ofwel initiatiefnemers als bijdragen ten laste van de winsten van de gemeentelijke grondexploitaties.

Tabel Prognoses grondexploitaties

Complex	2024 stand 1-1	Te maken kosten	te verwachten opbrengsten	Afgeboekt t/m 2023	Genomen winsten	Eindstand eindwaarde	Jaar
B.110 De Horn	653.318	5.557.594	7.325.165	12.660.000	1.500.712	-1.114.253	2027
B.114 Klei Oost Zuid	6.098.443	730.828	7.201.838	5.491.000	912.037	-377.567	2025
B.146 Rijnsoever Noord fase 3	-422.890	345.966	5.308	-	3.894.297	-82.232	2024
B.220 Hof Korte Vaart	100.272	1.021.906	1.124.192	250.000	-	-2.014	2027
B.230 Kavel Van Lierestraat	-8.451	552.851	670.884	-	-	-126.484	2027
B.240 Kleipetten Zuid	2.955.322	17.731.822	24.094.152	2.649.135	-	-3.407.008	2029
	9.376.015	25.940.966	40.421.540	21.050.135	6.307.045	-51.09.558	

Tabel prognoses kosten en opbrengsten jaarschijf 2025

Grondexploitatie	Kosten	Opbrengsten
B.010 De Horn	1.078.937	7.240.361
B.114 Klei Oost Zuid	312.151	8.115
B.230 Van Lierestraat	86.450	622.090
B.240 Kleipetten Zuid	5.341.317	8.642.477
B.220 Hof Korte Vaart	308.958	1.118.255

Tabel prognoses toekomstige winstnemingen

	31-12-2024	31-12-2025	31-12-2026	31-12-2027	31-12-2028 e.v.
Kavel van Lierestraat			100.000	126.000	
De Horn		119.853	472.363	521.714	
Klei Oost Zuid	328.462	69.069			
Kleipetten Zuid	5.000	697.000	1.073.000	1.140.000	502.000
Hof Korte Vaart			2.000		
Rijnsoever Noord fase 3	129.021				
Totale winstnemingen	462.483	885.922	1.647.363	1.787.714	502.000

Risicobeheersing

Met de geactualiseerde nota's grondbeleid en reserves en voorzieningen hebben we weer een voorziening voorzienbare verliezen op gemeentelijke grondexploitaties ingesteld.

Het BBV schrijft voor dat een gemeente bij een verwacht verlies op een grondexploitatie financiële maatregelen treft om dit verlies af te dekken. Op basis van de laatste nota's grondbeleid hebben we dit gedaan door op de boekwaarde af te boeken. Door de verlaging van de boekwaarde hebben we gestuurd op een positief resultaat. Nu er weer een verliesvoorziening is ingesteld storten we hierin bij een verwacht verlies een bedrag ten laste van de reserve grondexploitaties ter grootte van het verwachte tekort.

Voor de gemeentelijke grondexploitaties en de bouwprojecten uit particulier initiatief voeren we risicoanalyses uit om de benodigde weerstandscapaciteit te bepalen. Deze weerstandscapaciteit bepaalt vervolgens de noodzakelijke omvang van de reserve grondexploitaties. Gelet op de ambitieuze [Woonagenda](#) met veel binnenstedelijke verdichting kunnen nieuwe locaties naar verwachting niet altijd budgetneutraal worden gerealiseerd. Enige ruimte als dekking voor eventuele tekorten en voor de risico's van een nieuw project is dan gewenst om nieuwe projecten toch van de grond te krijgen.

De reserve grondexploitaties maakt deel uit van het totale gemeentelijke weerstandvermogen.

Samenwerkingen

Bij nagenoeg alle ontwikkelingen werkt de gemeente samen met partners. Soms selecteren we ontwikkelaars op basis van een uitvraag, soms komt een ontwikkelaar zelf als initiatiefnemer naar de gemeente. We bekrachtigen de basis voor iedere samenwerking in een overeenkomst. In de tabellen over de toepassing van het gemeentelijk grondbeleid zijn al diverse partners en samenwerkingsvormen benoemd.

Aan de Omgevingstafel waaraan behalve de gemeente ook ontwikkelaars en Dunavie deelnemen, bespreken en prioriteren we nieuwe bouwinitiatieven.

Met Dunavie hebben we prestatieafspraken gemaakt om invulling te geven aan de gemeentelijke woonagenda.

Activiteiten 2025

Afhankelijk van de uitspraak van de Raad van State kan het bouwrijp maken van de eerste bouwphase in Valkenhorst in 2025 van start gaan.

Welke rol de gemeente in diverse projecten neemt, bepalen we op basis van de nieuwe gemeentelijke nota grondbeleid en de diverse ontwikkelstrategieën (Zijlhoek de Woerd, Havenscharnier, Ruimtelijke ontwikkelstrategie).

Bedrijfsvoering

(web 161-169)

Inleiding

Organisatieontwikkeling

Context

De positionering en de rol van de overheid binnen de samenleving veranderen. De overheid beweegt van een van oorsprong sturende naar een meer ondersteunende en faciliterende rol. Dit komt onder andere tot uiting in de manier waarop de Omgevingswet is bedoeld en in de ontwikkelingen in dienstverlening. Ook maatschappelijke en technologische ontwikkelingen hebben invloed op de positie en rol van de lokale overheid in de samenleving. Dit alles maakt een andere verhouding en samenwerking met onze samenleving noodzakelijk.

Hier bovenop komt de groei van onze gemeente, onder andere door de uitbreiding met Valkenhorst. Deze ontwikkeling vraagt van ons dat wij groter en anders denken – andere strategische posities innemen – en ons steeds vaker buigen over grootstedelijke vraagstukken – zoals veiligheid – die gepaard gaan met een steeds grotere diversiteit aan externe publieke en private samenwerkingspartners.

Anticiperend op deze beweging hebben we de gemeentelijke missie en visie ‘Samen werken aan Katwijk’ ontwikkeld. We schetsen hierin een toekomstbeeld van een gemeentelijke organisatie die dicht bij haar inwoners en ondernemers staat en vice versa. En waarin sprake is van een nauwe verbondenheid op basis van gelijkwaardigheid, waarmee we meer onderlinge samenwerking organiseren rond de complexe maatschappelijke opgaven. In de visie ‘Dienstverlening’ gaan we in op deze ontwikkeling en wat dat betekent voor de samenleving en de gemeentelijke organisatie.

Al een aantal jaren zijn we bezig om de organisatie in deze richting te ontwikkelen. We haken aan op technologische ontwikkelingen en zetten in op slimme werkvormen (agile en opgavegericht werken), flexibiliteit van middelen (huisvesting, meubilair en automatisering) en menskracht en vooral ook op persoonlijke ontwikkeling van onze medewerkers.

We investeren in de doorontwikkeling van zelforganisatie en persoonlijk leiderschap. Dit leidt tot een meer flexibele en innovatieve organisatie die beter in staat is om te reageren op veranderingen en uitdagingen. En die nog beter de integrale verbanden vindt, zowel intern als extern. Het management heeft hierbij een belangrijke stimulerende en faciliterende rol. Om leidinggevendenden hierop goed toe te rusten, starten we met een managementontwikkeltraject. De doorontwikkeling van de zelforganisatie wordt mede vormgegeven via scholing en opleiding onder begeleiding van een extern bureau en ‘insight sessies’.

Ontwikkelen dienstverlening

We richten de dienstverlening in op basis van het *click-call-face*-principe. We verbeteren en digitaliseren dienstverleningsprocessen en bijbehorende informatie. Dit gebeurt met concrete producten en diensten, zoals parkeren, meldingen openbare ruimte, e-diensten bij Burgerzaken, leerlingenvervoer en vergunningen, toezicht en handhaving rondom de Omgevingswet. Nieuwe (technische) inzichten en ontwikkelingen, zoals AI-technologie (bijvoorbeeld chatbot) nemen we hierin mee.

We zetten in op het vergroten van efficiency en meerwaarde. We richten ons op de ontwikkeling van dienstverleningsgedrag. Denk hierbij aan trajecten voor de ontwikkeling van ons hostmanship en aan meer bewustwording van en verbinding op de behoefte van onze samenleving.

Van buiten naar binnen

We investeren in de relatie tussen het lokale bestuur en de Katwijkse samenleving. Daarvoor zetten we stevig in op de uitvoering van ons participatiebeleid. De interne nadruk daarbij ligt op procesbegeleiding, inhoudelijke en persoonlijke toerusting van teams en medewerkers en evaluatie. Extern werken we doorlopend aan een vertaalslag tussen leefwereld en systeemwereld, waarbij laagdrempeligheid en benaderbaarheid (toegankelijkheid) belangrijke pijlers zijn.

Naast klantonderzoek investeren we in 2025 ook in directe interacties met de samenleving (inwoners, ondernemers, organisatie) door platforms in te richten om informatie en nieuwe e-ontwikkelingen kunnen toetsen.

Met de Newsroom die in 2023 is gestart doen we ervaring op om een scherper beeld te krijgen van wat er in de samenleving speelt en van de verschillende belangen. Ook zijn we hierdoor in staat om sneller te reageren en te interacteren.

Bedrijfsvoering op orde

Met het programma bedrijfsvoering zijn mooie stappen gezet omtrent processen, rollen en taken van adviseurs, inrichting van het financiële systeem, ontwikkeling van diverse overzichten in Power BI en het inrichten en implementeren van LIAS. Met het oog op het aflopen van ons contract voor het huidige financiële systeem eind 2026 is in het tweede kwartaal van 2024 door een externe partij een *Proof of Concept* ingericht (PoC, testomgeving) in Microsoft 365 Dynamics Finance & Operations. Dit past in de I-visie op hoe de organisatie zich ontwikkelt op ICT-gebied, maar: nog geen enkele gemeente werkt hiermee. Met deze PoC ontdekken wij in het derde kwartaal van 2024 of dit voor de gemeente werkbaar is of dat er een aanbesteding moet volgen voor een traditioneel financieel systeem voor de gemeentelijke overheid. Een raadsbesluit met de benodigde middelen voor een nieuw financieel systeem leggen wij eind 2024/begin 2025 aan uw raad voor.

Personele ontwikkelingen

We blijven inzetten op het zoveel mogelijk behouden van onze eigen medewerkers en het voorkomen van uitstroom van kennis en kwaliteit – en daarmee op het beperken van nieuwe vacatures (boeien, bewegen en behouden). Tijdelijke contracten (op vaste formatie) worden waar mogelijk zoveel mogelijk omgezet in vaste contracten. We moeten weliswaar blijven inhuren, maar blijven ons ook inspanssen om de dalende trend bij inhuur vast te houden.

Kerngegevens personeelsbestand	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Aantal medewerkers op 31-12	482	490	475	501	545	566	601
Aantal formatieplaatsen (fte) op 31-12	425,4	435	442,4	455,78	478	481,6	546,86
Gemiddelde leeftijd	48,4	48	48	47,4	47,2	46,8	46,4
Gemiddelde diensttijd	14,6	14,0	13,9	12,6	11,6	10,9	10,3
Aandeel personeelsbestand fulltimers	51,0%	50,4%	51,0%	51,4%	51,7%	53,3%	56,4%
Aandeel personeelsbestand parttimers	49,0%	49,6%	49,0%	48,6%	48,3%	46,7%	43,6
Aantal vrouwen (in % van het personeelsbestand)	48,0%	49,2%	51,7%	51,0%	51,9%	52,4%	53,9%
Aantal mannen (in % van het personeelsbestand)	52,0%	50,8%	48,2%	49,0%	48,1%	47,6%	46,1%
Instroom medewerkers	28	47	41	88	94	84	96
Idem in procenten	5,8%	9,6%	8,6%	17,6%	17,2%	14,8%	15,8%
Doorstroom medewerkers	15	39	28	50	27	36	34
Idem in procenten	3,1%	8,0%	5,9%	10,0%	5,0%	6,3%	5,45%
Uitstroom medewerkers	33	46	47	53	47	63	56
Idem in procenten	6,8%	9,4%	9,9%	10,6%	8,6%	11,2%	9,19%
Loonsom totale organisatie (x € 1.000)	29.954	30.339	30.347	32.091	35.191	40.506	45.328
Ziekteverzuimpercentage	5,0%	4,9%	4,9%	4,3%	4,9%	4,7%	6,4%
Meldingsfrequentie	1,3	1,36	1,36	0,87	0,87	1,4	1,03
Inhuurpercentage	-	-	-	-	24%	21,7%	22,1%

ICT

"Vooruitgang door AI, digitalisering en innovatie!"

Invloeden 'van buiten het Informatiehuis'

1. Trends & Ontwikkelingen

- **Kunstmatige intelligentie (AI)** evolueert verder en speelt een grotere rol in automatisering en ter ondersteuning van de besluitvorming.
- **Internet of Things (IoT)** blijft groeien, met meer apparaten die verbonden zijn en gegevens verzamelen om processen te optimaliseren.
- **Cloud computing** ontwikkelt verder, met een toename van hybride en *multi-cloud*-oplossingen.
- **Cybersecurity** blijft een topprioriteit, met een focus op het beschermen van gegevens en het voorkomen van cyberaanvallen.
- **Digitale ethiek** en **privacy** worden belangrijker naarmate organisaties meer gegevens verzamelen en gebruiken.

2. Wetgeving

In het komende jaar verwachten we verschillende veranderingen op het gebied van Europese en landelijke wetgeving die van invloed zijn op onze gemeentelijke taken en verantwoordelijkheden.

De AI Act, een Europese wetgeving die op 1 augustus 2024 in werking is getreden, stelt regels voor het gebruik van kunstmatige intelligentie (AI) binnen de EU en is bedoeld om ervoor te zorgen dat AI-systemen veilig, transparant en ethisch worden gebruikt.

De AI Act maakt gebruik van risicocategorieën om verschillende niveaus van toezicht en regelgeving toe te passen op AI-systemen, afhankelijk van hun potentiële impact op de veiligheid en rechten van mensen. Dit helpt om een balans te vinden tussen innovatie en bescherming.

De AI-act heeft impact op onze manier van werken. We moeten duidelijk maken wanneer we AI-systemen gebruiken, ervoor zorgen dat deze systemen transparant zijn en er moeten mechanismen zijn voor menselijk toezicht bij hoogrisico-AI-toepassingen. Burgers moeten weten dat ze met een AI-systeem te maken hebben.

AI-systemen moeten voldoen aan de bestaande regels voor gegevensbescherming. We moeten een risicogebaseerde benadering hanteren, wat concreet betekent dat we moeten beoordelen welke risico's AI-systemen kunnen vormen en dat we daarbij passende maatregelen moeten nemen om deze risico's te minimaliseren. Daarnaast zal ons personeel getraind moeten worden in het gebruik en beheer van AI-systemen en de nieuwe wettelijke vereisten.

Deze ontwikkelingen beïnvloeden ook de administratieve regeldruk en kosten. In 2025 stellen we beleid op voor diverse AI-gebieden met de daarbij behorende kosten:

1. transparantie en verantwoording (communicatie en toezichtmechanismen);
2. gegevensbescherming (IT-beveiliging en *compliance*-kosten);
3. risicobeheer (risicoanalyse en beheersmaatregelen);
4. training en Opleiding (opleidingsprogramma's en externe experts);
5. innovatie en Aanpassing (technologische investeringen en procesoptimalisatie).

Ontwikkelingen binnen het Informatiehuis

1. Organisatie en processen

- Digitalisering: het verder digitaliseren van onder andere archieven, ten behoeve van Wet open overheid (Woo) vindt plaats in 2025.
- Agile werken binnen Cluster I&A en de gemeentelijke organisatie: de implementatie van agile werken en zelfsturende teams is een cruciale stap in onze doorontwikkeling. Agile stelt de teams in staat om toegevoegde waarde te leveren door producten en systemen iteratief te ontwikkelen, waarbij we snel kunnen inspelen op feedback en veranderende behoeften.

De ingezette weg van ICT-beheer naar (cloud-)regievoering vraagt om andere vaardigheden en competenties. Deze vullen we verder in met de ingezette gelden van de organisatieontwikkeling.

2. Software

Wat betreft de doorontwikkeling van het Microsoft Powerplatform:

- Uitgangspunt voor (nieuwe) functionaliteiten is dat deze binnen het Microsoft-platform ondergebracht worden. In 2024 zijn hier de eerste tests mee gedaan; in 2025 worden ze verder uitgebouwd en in productie genomen.
- We zetten in op softwareconsolidatie en het optimaal uitnutten van alle functionaliteit van het Microsoft Powerplatform.

3. Data(gedreven) werken

Een datagedreven aanpak stelt ons in staat om beter geïnformeerde beslissingen te nemen en onze dienstverlening te optimaliseren. Dit vereist investeringen in data-analysetools, het opbouwen van een datagedreven cultuur binnen de organisatie en het waarborgen van de kwaliteit en integriteit van onze data. Met een team van dataspecialisten van De Datafabriek ontwikkelen we informatieproducten die bijdragen aan het versterken van de informatiepositie van de organisatie en voor onze inwoners, bedrijven, verenigingen en belanghebbenden.

Speerpunten:

- doorontwikkeling en adoptie van datagedreven werken, zowel organisatorisch als technisch;
- ontwikkeling van het Gemeentelijk Gegevensmodel ter ondersteuning van de visie op datagedreven werken;
- ontwikkeling van Katwijk Digitaal: een digitale representatie van de gemeente Katwijk voorzien van geografische kaartmateriaal om data in beeld te brengen;
- ontwikkeling van een geografisch Geoportaal voor intern en extern gebruik op basis van het open-data-principe.

4. Techniek

In 2025 nemen we vervolgstappen om het beheer van de (in 2024 naar de cloud gemigreerde) ICT-omgeving verder te optimaliseren qua beveiliging, inrichting en beheer. Dit is een voortdurend proces. We maken daarbij ook een begin met een SIEM/SOC-oplossing. SIEM betekent het monitoren van informatiestromen en netwerkverkeer van de ICT-omgeving van de gemeente Katwijk op verdachte activiteiten. SOC betekent dat meldingen/alerts vanuit het monitoringssysteem 24/7 geanalyseerd worden en dat hier adequate opvolging aan gegeven kan worden; dit alles om mogelijke beveiligingsrisico's snel te elimineren en dus de totale beveiliging van de Katwijkse ICT-omgeving te verhogen.

Speerpunten:

- SaaS-cloud
Veel applicaties in ons eigen datacenter zijn in de afgelopen periode overgezet naar SaaS (*Software as a Service*). De transitie verloopt voorspoedig. Voor de resterende applicaties ronden we die in 2025 af.
- Werkplek
De werkplek is voor medewerkers een centrale plek voor samenwerken, communicatie, informatie delen en taakgerichte werkzaamheden. De vernieuwing is gestart in 2024 en gaat door in 2025.
- Informatie
In 2025 vindt een belangrijke ontwikkeling plaats op het gebied van classificering van data. In het kader van AVG, BIO 2.0 en Woo richten we een archieffunctie in, inclusief kwalificatie van documenten en daaraan gekoppelde automatische vernietiging van documenten/SharePoint, e-mails en chats binnen MS Teams.

Informatiebeveiliging

‘Digitale systemen vormen het zenuwstelsel van onze samenleving.’ Met deze zin opent het Nederlands Cyber Security Centrum de [Nederlandse Cybersecuritystrategie 2022-2028](#). Digitale systemen bieden veel kansen, maar brengen ook risico’s mee. Daarom is het belangrijk om te blijven werken aan een digitaal veilig Nederland. De digitale dreiging is permanent en neemt steeds verder toe door onder meer statelijke actoren en ontwikkelingen op het gebied van cloudcomputing en artificiële intelligentie. Het beveiligen van de gegevens waar we als gemeente verantwoordelijkheid voor dragen moet continu prioriteit hebben. De focus op een goede informatiebeveiliging zal ook in Katwijk onverminderd groot zijn, dan wel geïntensiveerd worden. Hiervoor zijn extra middelen beschikbaar gesteld. Naast de investeringen in hardware- en softwarematige oplossingen wenden we deze middelen aan om de operationele werkzaamheden rondom informatiebeveiliging en de interne controles uit te voeren.

Bewustwording

In 2025 organiseren we, net als in eerdere jaren, voor alle medewerkers van de gemeente Katwijk een bewustwordingsprogramma over de onderwerpen informatiebeveiliging en privacy. Daarnaast besteden we aandacht aan informatiebeveiliging en privacy bij de indiensttreding van nieuwe medewerkers.

Testen en trainen

Meerdere keren per jaar laat de gemeente Katwijk zichzelf door gecertificeerde partners testen. We laten onder andere ‘pentesten’ uitvoeren – checks op het kunnen binnendringen van interne en externe systemen en netwerken – en andere controles op de beveiliging van onze werkomgeving. Ook in 2025 gaat er extra aandacht uit naar het trainen voor en testen met het detecteren en reageren op beveiligingsincidenten. Met professionele ondersteuning wordt er continu geëvalueerd en verbeterd.

Nationale- en internationale wet- en regelgeving

Vanuit Europa en het Rijk is er nieuwe wet- en regelgeving voor informatiebeveiliging die consequenties heeft voor de gemeente. Zo is de Europese NIS2 (Network and Information Security Directive) vertaald naar nationale wetgeving en opgenomen in de Wet beveiliging netwerk en informatiesystemen (Wbni). Een gemeente is aangemerkt als essentiële entiteit, wat extra verplichtingen meebrengt op het gebied van zorgplicht, meldplicht, registratieplicht en toezicht. Ook is de BIO 2.0 (Baseline Informatiebeveiliging Overheid) geïntroduceerd met extra aandacht voor een risicogebaseerde aanpak voor informatiebeveiliging en de aantoonbaarheid van maatregelen.

Controle

De gemeente moet zich jaarlijks verantwoorden over de implementatie van het BIO-normenkader (Baseline Informatiebeveiliging Overheid) via uitgebreide ENSIA-vragenlijsten (Eenduidige Normatiek Single Information Audit) die ook door een externe IT-auditor gecontroleerd wordt. Ook bij de jaarlijkse accountantscontrole neemt de aandacht voor informatiebeveiliging toe. Al met al vraagt dit om een toenemende capaciteit voor informatiebeveiliging in de organisatie.

Privacy

Op het gebied van privacy voeren we controles en verbeteracties vanuit de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG). Bij (nieuwe) processen en applicaties die veel persoonsgegevens bevatten maken we risicoafwegingen met DPIA's (Data Protection Impact Assessment). *Privacy by design* is een beweging die het aandachtsgebied verschuift van reactief naar proactief. Het borgen van de privacy in bewustzijn en processen vraagt continu aandacht. Het aantal DPIA's en privacyadviezen neemt toe. En de komende jaren komen grote uitdagingen op onze gemeente af. De samenleving digitaliseert in sneltreinvaart. Datatechnologie en algoritmes helpen om data te analyseren en de dienstverlening aan burgers en ondernemers te verbeteren. Maar aan de technologie en algoritmes zitten ook risico's voor de privacy van burgers. De uitdaging zit 'm in het vinden van een goede balans tussen privacywetgeving enerzijds en de toenemende inzet van datatechnologie anderzijds. Dit vraagt om een toenemende capaciteit voor privacy in de organisatie.

Rechtmatigheidsverantwoording

Rechtmatigheidsverantwoording

In de jaarstukken 2023 heeft het college voor het eerst zelf verantwoording afgelegd over de naleving van financiële rechtmatigheid. In de paragraaf bedrijfsvoering in de jaarstukken 2023 is dit uitgelegd en zijn de belangrijkste bevindingen opgenomen over de begrotingsrechtmatigheid, het voorwaardencriterium en misbruik en oneigenlijk gebruik. De werkzaamheden om tot de rechtmatigheidsverantwoording te komen worden steeds meer geïntegreerd in de verbijzonderde interne controle werkzaamheden (VIC). Dit geldt ook voor de afstemming in de organisatie en met de accountant. De verantwoordingsgrens is door de gemeenteraad vastgesteld op 1% van de totale lasten, inclusief dotaties aan reserves. De raad heeft de rapportagegrens vastgesteld op € 100.000. Dit betekent dat afwijkingen die dit bedrag overschrijden aan de gemeenteraad moeten worden toegelicht in deze paragraaf.

Doelmatigheidsonderzoeken

In het kader van de 'Verordening onderzoeken doelmatigheid en doeltreffendheid bestuur (artikel 213a Gemeentewet)' is structureel een bedrag van € 25.000 opgenomen voor uit te voeren doelmatigheidsonderzoeken. In 2024 is het onderzoek naar de doelmatigheid en doeltreffendheid van de afvalinzameling gestart. De uitkomsten volgen naar verwachting eind 2024. Op dit moment is er nog geen concreet plan voor de uitvoer van een onderzoek in 2025. Als er een onderzoek komt,

informeert het college de raad over het onderzoeksplan. Via de jaarstukken of tussentijdse rapportages rapporteert het college over de voortgang en de gevolgen voor het budget.

Huisvesting

In 2025 wordt voor het gemeentehuis het vervolg op het 'scenario onderzoek Raadzaal' verder uitgewerkt. We geven uitvoering aan de jaarlijks terugkerende bezettingsgraadmeting en gebruiken de resultaten voor de doorontwikkeling van het hybride werkplekconcept. De verbouwing van de Burgt gaat van start en het Sociale Wijkteam/sublocatie de Burgt vindt tijdelijk elders huisvesting. Bij het Sociale Wijkteam/sublocatie Kwadrant wordt het hybride werkplekconcept doorgevoerd.

Verbonden partijen

(web 170-174)

Inleiding

In deze paragraaf wordt verslag gedaan van gemeentelijke taken die door verbonden partijen worden uitgevoerd. In de verordening 212 is opgenomen dat het college naast de verplichte onderdelen op grond van artikel 15 van het Besluit begroting en verantwoording in elk geval verslag doet van nieuwe verbonden partijen, het beëindigen van bestaande verbonden partijen, het wijzigen van bestaande verbonden partijen en eventuele problemen bij bestaande verbonden partijen.

Gemeentelijk beleid

In de Nota Verbonden Partijen is het beleid aangaande de verbonden partijen opgenomen. In het bijzonder worden de risico's per verbonden partij geanalyseerd en wordt uitgewerkt hoe Katwijk grip houdt op het bereiken van de doelen die met deelname aan/in een verbonden partij beoogd worden. De nota Verbonden Partijen (die in januari 2019 door de gemeenteraad is vastgesteld) zal in 2025 worden herzien.

Kaders en beleid

Gemeentelijk beleid

In de Nota Verbonden Partijen is het beleid aangaande de verbonden partijen opgenomen. In het bijzonder worden de risico's per verbonden partij geanalyseerd en wordt uitgewerkt hoe Katwijk grip houdt op het bereiken van de doelen die met deelname aan/in een verbonden partij beoogd worden.

De herziene nota Verbonden partijen is in januari 2019 door de gemeenteraad vastgesteld.

Gemeentelijke bijdragen gemeenschappelijke regelingen	Begroting 2024 (na wijziging)	Begroting 2025	Vershil (- = nadeel)
GR Kust- Duin en Bollenstreek	8.328.000	8.191.000	137.000
GR Veiligheidsregio Hollands Midden	4.219.720	4.784.720	-565.000
GR Hecht	4.968.950	4.699.950	269.000
GR Holland Rijnland	2.516.550	1.138.200	1.378.350
GR Vuilafvoerbedrijf	325.250	310.482	14.768
GR BSGR	1.212.355	1.209.700	2.655
GR Serviceorganisatie Zorg Holland Rijnland	629.750	734.000	-104.250
GR Omgevingsdienst West Holland	824.450	890.450	-66.000
Totaal	23.025.025	21.958.502	1.066.523

Kaderstellende nota	Datum	Zaaknr
Nota verbonden partijen 2018	31-01-2019	1305382

Gemeenschappelijke regelingen

GR Kust- Duin- en Bollenstreek

Vestigingsplaats

Voorhout

Programma

6a Deelprogramma Werk.

Openbaar belang

Op een bedrijfsmatig verantwoorde wijze uitvoeren van taken van en voor de deelnemende gemeenten op het terrein van de gesubsidieerde arbeid en re-integratie.

Bestuurlijk belang

De leden van het algemeen bestuur worden aangewezen door de raden van de gemeenten (één lid per gemeente). Het algemeen bestuur kiest de leden van het dagelijks bestuur.

01-01-2023 1 stem van de totaal 8 stemmen in AB

01-01-2023 1 stem van de totaal 3 stemmen in DB

Financieel belang

Datum	Bedrag	Bron
01-01-2024	€ 8.327.000	Herziene begroting 2024
01-01-2025	€ 8.191.000	Begroting 2025

Eigen vermogen

Datum	Bedrag	Bron
01-01-2023	€ 4.449.000	Jaarrekening 2023
31-12-2023	€ 4.449.000	Jaarrekening 2023

Vreemd vermogen

Datum	Bedrag	Bron
01-01-2023	€ 0	Jaarrekening 2023
31-12-2023	€ 0	Jaarrekening 2023

Resultaat

Jaar	Resultaat	Bron
2023	€ 288.000 (voordelig)	Jaarrekening 2023

Risicos of veranderingen

Toezicht op basis van risico-analyse: Pluspakket.

De integratie van Maregroep en SPW had als doel om de klanten beter te bedienen en de duurzame uitstroom naar werk te vergroten. Deze integratie van MareGroep en SPW naar Provalu heeft in 2021 vorm gekregen.

Het was de verwachting dat deze maximale integratie van MareGroep/SPW tot minder meerkosten zou leiden en dat hiermee mede geanticipeerd kon worden op een toekomstscenario waarin de gemeentelijke bijdrage flink stijgt (buiten de gelden om die vanuit het Rijk voor deze taken naar de gemeente gaan). Inmiddels is gebleken dat de integratie minder besparing heeft opgeleverd. Dit kwam voornamelijk voort uit de hogere uitvoeringskosten voor beschut werk. Ook de meerjarenraming laat zien dat de kosten de komende jaren zullen stijgen. De ontwikkeling naar een toekomstbestendig ontwikkelbedrijf is daarom eind 2022 ingezet met het vervolgtraject Sturing en samenwerking.

In dit vervolgtraject wordt gewerkt aan een fundamenteel verandertraject naar een breed ontwikkelbedrijf. Er is in 2023 gewerkt aan de verschillende onderdelen van dit verandertraject. Onderdeel hiervan is o.a. een meerjarenkader en prestatie- afspraken. Dit meerjarenkader moet volgens planning in het najaar van 2023 vastgesteld worden door het AB. Daarna wordt deze voorgelegd aan de raden van de gemeenten van de gemeenschappelijke regeling. Vanuit dit meerjarenkader kan de ontwikkeling naar een toekomstbestendig ontwikkelbedrijf verder vormgegeven worden. 2024 zal in het teken staan van implementatie van het meerjarenkader. Daarnaast zal een start gemaakt worden met monitoring van de prestatieafspraken.

GR Veiligheidsregio Hollands Midden

Vestigingsplaats

Leiden

Programma

1 Veiligheid

Openbaar belang

Belangen behartigen van de deelnemende gemeenten op het terrein van de brandweer, de geneeskundige hulpverlening bij zware ongevallen, rampen en de rampenbestrijding en een gecoördineerde inzet te realiseren van de bij zware ongevallen en rampen betrokken organisaties, instellingen en diensten.

Bestuurlijk belang

De 18 burgemeesters uit de regio Hollands Midden vormen samen het Algemeen Bestuur van de Veiligheidsregio Hollands Midden. Het algemeen bestuur kiest de leden van het dagelijks bestuur.

01-01-2024 4 stemmen van de totaal 52 stemmen in AB
 01-01-2024 1 stem van de totaal 6 stemmen in DB

Financieel belang

Datum	Bedrag	Bron
01-01-2024	€ 4.219.720	Programma begroting 2024
01-01-2024	€ 4.784.988	Programma begroting 2025

Eigen vermogen

Datum	Bedrag	Bron
01-01-2023	€ 5.724.000	Jaarstukken 2023
31-12-2023	€ 6.511.000	Jaarstukken 2023

Vreemd vermogen

Datum	Bedrag	Bron
01-01-2023	€ 68.319.000	Jaarstukken 2023
31-12-2023	€ 79.691.000	Jaarstukken 2023

Resultaat

Jaar	Resultaat	Bron
2023	€ 936.024 (positief)	Jaarstukken 2023

Risicos of veranderingen

Toezicht op basis van risicoanalyse: basispakket.

Vanaf 1 januari 2025 vindt er een wijziging in de gemeenschappelijke regeling plaats. De GHOR wordt ontvlochten uit de gemeenschappelijke regeling Hecht en wordt ingebed in de gemeenschappelijke regeling Veiligheidsregio Hollands Midden.

GR Hecht

Vestigingsplaats

Leiden

Programma

4c Deelprogramma Sociale basis en volksgezondheid

Openbaar belang

Belangen behartigen van de deelnemende gemeenten op het terrein van de openbare gezondheidszorg, volksgezondheid, coördinatie geneeskundige hulp bij rampen en ambulancevervoer.

Bestuurlijk belang

De leden van het algemeen bestuur worden aangewezen door de raden van de gemeenten (één lid per gemeente). Het algemeen bestuur kiest de leden van het dagelijks bestuur.

01-01-2021 4 stemmen van de totaal 52 stemmen in AB

Financieel belang

Datum	Bedrag	Bron
01-01-2024	€ 4.674.000	Hecht begroting 2024
01-01-2024	€ 4.931.000	Hecht begroting 2025

Eigen vermogen

Datum	Bedrag	Bron
31-12-2024	€ 224.000	Hecht begroting 2024
31-12-2025	-€ 285.000	Hecht begroting 2025

Vreemd vermogen

Datum	Bedrag	Bron
31-12-2024	€ 40.982.000	Hecht begroting 2025
31-12-2025	€ 41.791.000	Hecht begroting 2025

Resultaat

Jaar	Bedrag	Bron
2023	€ 3.919.000 (nadelig)	Jaarrekening Hecht 2023

Risicos of veranderingen

- Toezicht op basis van risicoanalyse: pluspakket.
- Het programma Hecht 2024 is afgerond. Uw raad wordt hierover separaat geïnformeerd.
- Het resultaat over 2023 is een tekort van €3.919k. Dit betreft een stijging van de loonkosten, ontstaan als gevolg van de cao-afspraken tussen de werkgeversorganisaties (VNG/WSGO) en de bonden. De loonkosten zijn significant meer toegenomen dan het afgesproken indexeringskader zoals deze voor 2023 door het FKGR zijn vastgesteld.
Uw raad heeft een zienswijze uitgebracht over de 1e Begrotingswijziging 2023. Het AB heeft deze niet aangenomen. Dat betekent dat het jaar 2023 met een tekort is afgesloten. Dit tekort wordt ten laste van het Eigen Vermogen van Hecht gebracht. Hiermee komt het Eigen Vermogen van Hecht onder de afgesproken grens terecht. Voor 2024 wordt opnieuw in een begrotingswijziging en in een herstelplan voor het Eigen Vermogen voorzien om dit op te lossen.
- Om te bezien waar mogelijk kosten zijn te reduceren is afgesproken in 2024 een takendiscussie op te starten, gericht op eventuele aanpassing van de begroting 2026. Hiertoe wordt een doorlichting door Berenschot uitgevoerd. Uw raad wordt hierover in september of oktober door Hecht nader geïnformeerd. Daarna zal ons college een informatieve sessie met uw raad beleggen over deze takendiscussie.
- In 2025 zal de GHOR conform besluit van de beide besturen overgaan van Hecht naar de Veiligheidsregio Hollands Midden.

GR Samenwerkingsorgaan Holland Rijnland

Vestigingsplaats

Leiden

Programma

0 Bestuur en ondersteuning

Openbaar belang

Gemeenschappelijke belangen worden behartigd op beleidsterreinen, die bepalend zijn voor een evenwichtige en voorspoedige ontwikkeling van het gebied. Die beleidsterreinen zijn groen en water, energie, maatschappij, jeugdhulp, ruimte, mobiliteit, wonen en economie. Dit gebeurt vanuit de gedachte van verlengd lokaal bestuur en met inachtneming van wat verder in de regeling is bepaald.

Bestuurlijk belang

De leden van het algemeen bestuur worden aangewezen door de raden van de gemeenten (twee leden per gemeente). Het algemeen bestuur kiest de leden van het dagelijks bestuur.

01-01-2023 21 stemmen van de totaal 183 stemmen in AB

31-12-2023 21 stemmen van de totaal 183 stemmen in AB

01-01-2023 Wethouder Mostert is, als portefeuillehouder mobiliteit, lid van het DB

31-12-2023 Wethouder Mostert is, als portefeuillehouder mobiliteit, lid van het DB

Financieel belang

Datum	Bedrag	Bron
31-12-2023	€ 909.810	Jaarrekening 2023
01-01-2025	€ 934.895	Begroting 2025

Eigen vermogen

Datum	Bedrag	Bron
31-12-2023	€ 1.147.570	Jaarrekening 2023
01-01-2025	€ 1.082.000	Begroting 2025

Vreemd vermogen

Datum	Bedrag	Bron
31-12-2023	€ 34.718.994	Jaarrekening 2023
01-01-2025	€ 34.576.000	Begroting 2025

Resultaat

Jaar	Resultaat	Bron
2023	€ 616 (nadelig)	HR jaarrekening 2023

Risicos of veranderingen

Algemene financiële beschouwingen Holland Rijnland

De gemeenschappelijke regeling Holland Rijnland voert uitvoerende en beleidstaken uit voor de deelnemende gemeenten. Naast de efficiencyvoordelen die het uitvoeren op regionaal niveau met zich meebrengt, zien we dat door taken en bevoegdheden regionaal te beleggen derden Holland Rijnland weten te vinden. Daarmee genereert de organisatie extra middelen uit bijvoorbeeld subsidies en rijksbijdragen. Voor de uitvoerende taken ontvangt Holland Rijnland onder meer een RMC subsidie en Collectief Vraagafhankelijk Vervoer (CVV). Op het programma Strategie & Beleid voeren we taken uit van de subsidiebijdragen van onder andere LEADER, de Regionale Energie Strategie en de Regionale Subsidie Mobiliteit. Met het aantrekken van een coördinator fondsen & subsidies zet Holland Rijnland in op het vergroten van het aantal subsidies. De vaststelling van de RIA kan als katalysator werken om extra subsidies aan te trekken.

GR Vuilafvoerbedrijf Duin- en Bollenstreek

Vestigingsplaats

Voorhout

Programma

7 Energie, groen en milieu

Openbaar belang

Zorgen voor doelmatig en milieu hygiënisch afvoeren van afvalstoffen met als doel deze te verwerken/recyclen. Het daartoe opgerichte bedrijf heeft tot taak:

- a. Stichten, beheren en exploiteren van één of meer gemeenschappelijke vuilafvoerinstallatie(en).
- b. Uitvoeren van de werken die nodig zijn voor de instandhouding, verbetering en uitbreiding van de gemeenschappelijke vuilafvoerinstallatie(en).
- c. Regelen van de aanvoer van de afvalstoffen uit de gemeenten naar de vuilafvoerinstallatie(en).
- d. Economische bedrijfsvoering tot stand brengen.

Bestuurlijk belang

De leden van het algemeen bestuur worden aangewezen door de raden van de gemeenten (één lid per gemeente). Het algemeen bestuur kiest de leden van het dagelijks bestuur

01-01-2025 1 stem van de totaal 5 stemmen in AB

01-01-2025 1 stem van de totaal 3 stemmen in DB

Financieel belang

Datum	Bedrag	Bron
01-01-2024	€ 204.236	
01-01-2025	€ 310.225	

Veranderingen in het belang:

De samenwerkende gemeentes hebben ingestemd met de exploitatie van 2025 en goedkeuring verleend aan de jaarrekening van 2023.

Eigen vermogen

Datum	Bedrag	Bron
01-01-2023	€ 206.224	
31-12-2023	€ 274.158	

Vreemd vermogen

Datum	Bedrag	Bron
01-01-2023	€ 158.810	
31-12-2023	€ 3.379.486	

Resultaat

jaar	Resultaat	Bron
2023	€ 98.887	

Risico's of veranderingen

De GR is in 2025 ingebracht in MeerVab b.v., die de werkzaamheden van het overlaadstation op zich heeft genomen. De GR is voor 50% aandeelhouder van MeerVab. Naar verwachting wordt in 2024 gestart met de sloop van de huidige opstallen en de herinrichting en nieuwbouw op het terrein. Dit geeft uitvoering aan het raadsbesluit uit 2020 en heeft tot doel het VAB terrein te optimaliseren en heeft een toekomstbestendige overslaglocatie te realiseren. De totale investering voor de nieuwe faciliteit, afkoop eftpacht en herinrichting van het terrein is ingeschat op € 18 miljoen.

In de begroting is dit bedrag opgenomen voor deze investering, waarbij een nieuwe BV meerVab wordt opgericht.

De exploitatie wordt vanaf 2024 vanuit deze samenwerking uitgevoerd.

Toezicht op basis van risico-analyse: basispakket.

GR Belastingssamenwerking Gouwe-Rijnland

Vestigingsplaats

Leiden

Programma

0 Bestuur en ondersteuning

Openbaar belang

In het kader van deze gemeenschappelijke regeling worden de belangen van de deelnemers, elk voor zover het hun grondgebied en hun belangen betreft, behartigd op het gebied van:

- a. de heffing en invordering van belastingen;
- b. de uitvoering van de Wet waardering onroerende zaken, waaronder tevens wordt begrepen de administratie van vastgoedgegevens op basis van deze wet en het verstrekken van vastgoedgegevens aan de deelnemers en derden. Het samenwerkingsverband kan de deelnemers adviseren omtrent de belastingen waarvan de heffing en invordering bij of krachtens dit artikel is overgedragen aan het samenwerkingsverband.

Bestuurlijk belang

De leden van het algemeen bestuur worden aangewezen door de raden van de gemeenten (twee leden per gemeente). Het algemeen bestuur kiest de leden van het dagelijks bestuur.

01-01-2025 4 stemmen van de totaal 31 stemmen in AB

31-12-2025 4 stemmen van de totaal 31 stemmen in AB

Financieel belang

Datum	Bedrag	Bron
31-12-2023	€ 1.165.832	Jaarrekening 2023
01-01-2025	€ 1.157.000	Begroting 2025

Eigen vermogen

Datum	Bedrag	Bron
31-12-2023	€ 1.446.000	Jaarrekening 2023
01-01-2025	€ 846.000	BSGR begroting 2025

Vreemd vermogen

Datum	Bedrag	Bron
31-12-2023	€ 11.196.000	Jaarrekening 2023
01-01-2025	€ 12.199.000	BSGR begroting 2025

Resultaat

Jaar	Resultaat	Bron
2023	€ 665.000 (voordelig)	BSGR jaarrekening 2023

Risicos of veranderingen

Het aantal bezwaren door m.n. No Cure No Pay bureau's (NCNP) en niet vervulbare vacatures veroorzaken een grote druk op de BSGR exploitatie. Het gevolg is een toename van de gemeentelijke bijdrage.

GR Omgevingsdienst West-Holland

Vestigingsplaats

Leiden

Programma

7 Energie, groen en milieu

Openbaar belang

De Omgevingsdienst West-Holland staat voor duurzaamheid en het bewaken en verbeteren van de kwaliteit en veiligheid van een gezonde leefomgeving in de regio Holland Rijnland. Dit doen zij samen met de gemeente door vergunningsverlening, toezicht en handhaving bij bedrijven met milieubelastende activiteiten.

Bestuurlijk belang

Het algemeen bestuur bestaat uit een vertegenwoordiger per deelnemende gemeente/provincie.

01-01-2024 1 van de 13 leden AB

Financieel belang

Datum	Bedrag	Bron
01-01-2024	€ 824.450	Begroting 2024
01-01-2025	€ 890.450	Begroting 2025

Eigen vermogen

Datum	Bedrag	Bron
01-01-2023	€ 1.757.764	Jaarrekening 2023
31-12-2023	€ 2.206.191	Jaarrekening 2023

Vreemd vermogen

Datum	Bedrag	Bron
01-01-2023	€ 13.521.948	Jaarrekening 23
31-12-2023	€ 14.431.341	Jaarrekening 23

Resultaat

Jaar	Resultaat	Bron
2023	€ 752.891 (voordelig)	Jaarrekening 23

Risicos of veranderingen

Op basis van een jaarlijks vast te stellen werkplan verlenen van vergunningen, uitvoeren van toezicht op en handhaving (vth) van het basistakenpakket, zijnde milieutaken van gemeenten met een bovenlokale dimensie die op regionaal niveau uitgevoerd moeten worden, milieutaken die complex zijn en provinciale milieutaken. Met ingang van 2025 zullen alle vth-milieutaken ondergebracht worden bij de Omgevingsdienst.

GR Serviceorganisatie Zorg Holland Rijnland

Vestigingsplaats

Leiden

Programma

5b Deelprogramma Voorzieningen jeugd

Openbaar belang

Belangen behartigen van deelnemende gemeenten op het gebied van inkoop en contractmanagement Jeugdhulp.

Bestuurlijk belang

Het bestuur van de Gemeenschappelijke Regeling Serviceorganisatie Zorg Holland Rijnland bestaat uit de portefeuillehouders jeugd van de deelnemende gemeenten. Daarnaast heeft iedere gemeente een vervangend bestuurslid aangewezen.

Financieel belang

De jaarlijkse deelnemersbijdrage aan de GR SOZ is naar rato van het aandeel van elke deelnemer in de jeugdzorginkoop. Deelnemers zijn gezamenlijk aansprakelijk voor ontstane tekorten. De totale jaarlijkse bijdrage van de deelnemers in 2025 bedraagt ca. € 4,1 miljoen. Het aandeel voor Katwijk in 2025 betreft ca. € 734.000.

Eigen vermogen

n.v.t.

Vreemd vermogen

n.v.t.

Resultaat

n.v.t.

Risicos of veranderingen

Overschrijding van kosten en/of niet tijdig in beeld zijn daarvan.

Vennootschappen en coöperaties

Greenport Ontwikkelingsmaatschappij

Vestigingsplaats

Hillegom

Website

www.gomdb.nl

Programma

3 Economie + 8 Volkshuisvesting en leefomgeving

Openbaar belang

De Greenport Duin- en Bollenstreek moet het mondiaal handelslogistiek en kennisinnovatief centrum blijven, verder uitgroeien en worden versterkt tot een nog belangrijker economische motor voor de Randstad.

Bestuurlijk belang

De leden van de algemene vergadering worden aangewezen door de raden van de gemeenten (één lid per gemeente). De Algemene Vergadering kiest de raad van commissarissen.

01-01-2024 1 stem van de totaal 5 stemmen in de AV

Financieel belang

Datum	Bedrag	Bron
01-01-2023	€ 65.000	Jaarrekening 2023
31-12-2023	€ 65.000	Jaarrekening 2023

Eigen vermogen

Datum	Bedrag	Bron
01-01-2023	€ 325.000	Jaarrekening 2023
31-12-2023	€ 325.000	Jaarrekening 2023

Vreemd vermogen

Datum	Bedrag	Bron
01-01-2023	€ 17.015.068	Jaarrekening 23
31-12-2023	€ 17.649.621	Jaarrekening 23

Resultaat

Jaar	Resultaat	Bron
2023	€ 0	Jaarrekening 23

Risicos of veranderingen

De gemeente Katwijk heeft zich evenals de andere deelnemende gemeenten garant gesteld voor € 7 mln. De Greenport Ontwikkelingsmaatschappij (GOM) werkt, met inachtneming van de beschikbare middelen, vanuit het uitgangspunt van een budgettair neutraal eindresultaat.

De GOM stelt jaarlijks een meerjarenprogramma (MJP) op dat door de aandeelhouders vastgesteld wordt. Dit meerjarenprogramma is in lijn met de vastgestelde Intergemeentelijke Structuurvisie Greenport (ISG) en bevat de beleidsvoornemens van de GOM.

Naar aanleiding van een discussie in de regio (in 2022) over de werking van de GOM en de uitwerking van de ISG dat daaraan ten grondslag ligt heeft er een evaluatie plaatsgevonden. Dit heeft geleid tot een aantal conclusies en aanbevelingen. Een van de conclusies is dat de ISG toe is aan een actualisering.

De benodigde herijking van de ISG krijgt de vorm van een programma onder de Omgevingswet: het Programma Landelijk Gebied & Duurzame Greenport Duin- en Bollenstreek, welke in 2025 wordt afgerond en ter besluitvorming voorgelegd aan het college van B&W als bevoegd gezag. Binnen de herijking beraden we ons op onze positie in de Greenport nu de Greenport Ontwikkelingsmaatschappij (GOM) is gestopt met de uitbreiding van glastuinbouwtitels.

Sportbedrijf Katwijk BV

Vestigingsplaats

Katwijk

Website

Programma

4b Deelprogramma Cultuur en sport

Openbaar belang

Alle binnensportaccommodaties inclusief zwembad zijn per 1-1-2013 ondergebracht in de BV Sportbedrijf Katwijk. Van deze BV is de gemeente enig aandeelhouder. De BV heeft tot doel het sportaanbod van binnensportaccommodaties voor alle gebruikers zo efficiënt mogelijk te laten plaatsvinden. Het Sportbedrijf fungeert zo als een loket voor alle binnensportbeoefening.

Professionalisering van de dienstverlening ten behoeve van de ontwikkeling van de doelstellingen van de Maatschappelijke Agenda en het Accommodatiebeleid.

Bestuurlijk belang

Aandeelhouders nemen plaats in algemene vergadering. De algemene vergadering kiest de raad van commissarissen en het bestuur.

01-01-2021 1 stem van de totaal 1 stem in de AV

31-12-2021 1 stem van de totaal 1 stem in de AV

Financieel belang

Datum	Bedrag	Bron
01-01-2022	€ 256.817	
31-12-2022	€ 256.817	

Eigen vermogen

Datum	Bedrag	Bron
01-01-2022	€ 256.817	
31-12-2022	€ 256.817	

Vreemd vermogen

Datum	Bedrag	Bron
01-01-2022	€ 1.836.700	
31-12-2022	€ 2.959.980	

Resultaat

Jaar	Resultaat	Bron
2022	€ 0	Jaarrekening 2022

Risicos of veranderingen

De definitieve jaarcijfers over het jaar 2023 zijn nog niet bekend. Voor het eigen vermogen is daarom het resultaat van 2022 aangehouden. De begroting 2025 is nog niet definitief. Het Sportbedrijf heeft wel medegedeeld dat de concept begroting een negatief resultaat laat zien veroorzaakt door o.a. de stijging van de energiekosten, huurkosten, loonkosten, inkoopkosten en onderhoudskosten. De gemeente heeft ten behoeve van het Sportbedrijf verschillende SPUK regelingen aangevraagd. Ten tijde van het opstellen van dit document is nog niet bekend of deze SPUK aanvragen definitief worden vastgesteld.

Daarnaast wordt in samenwerking met het Sportbedrijf gewerkt aan een herziene exploitatieovereenkomst.

Op basis van het Uitvoeringsprogramma Integraal Huisvestingsplan PO 1e tranche en de uitwerking van het plan binnensportaccommodaties Rijnsburg worden in de komende jaren meerdere gymzalen nieuw gebouwd/gerenoveerd. Sportbedrijf Katwijk BV zal daar als beheerder/exploitant bij betrokken worden.

NV Bank Nederlandse Gemeenten

Vestigingsplaats

Den Haag

Website

Programma

0 Bestuur en ondersteuning

Openbaar belang

BNG is de bank van en voor overheden en instellingen voor het maatschappelijk belang. BNG is een betrouwbare eigentijdse bank en expert in het financieren van publieke voorzieningen. Met gespecialiseerde financiële dienstverlening draagt BNG bij aan het zo laag mogelijk houden van de kosten van maatschappelijke voorzieningen voor de burger. Daarmee is de bank essentieel voor de publieke taak.

Bestuurlijk belang

Aandeelhouders nemen plaats in algemene vergadering van aandeelhouders. De algemene vergadering van aandeelhouders kiest de raad van commissarissen.

01-01-2024 - 144.066 (0,14%) van in totaal 100.000.000 aandelen

31-12-2024 - 144.066 (0,14%) van in totaal 100.000.000 aandelen

Financieel belang

Jaar	Bedrag	Bron
2023	€ 360.165	Dividenduitkering 2022
2024	€ 311.183	Dividenduitkering 2023
2025	€ 310.800	Dividenduitkering begroting 2025

Eigen vermogen

Datum	Bedrag	Bron
01-01-2023	€ 4.615 mln.	
31-12-2022	€ 4.721 mln.	

Vreemd vermogen

Datum	Bedrag	Bron
01-01-2023	€ 107.459 mln.	
31-12-2023	€ 110.819 mln.	

Resultaat

Jaar	Resultaat	Bron
2022	€ 300 mln. (voordelig)	
2022	€ 254 mln. (voordelig)	

Risicos of veranderingen

De Staat is houder van de helft van de aandelen, de andere helft is in handen van gemeenten, provincies en een hoogheemraadschap. Deze aandelen zijn niet vrij verhandelbaar. De gemeente ontvangt jaarlijks dividend. Risico's beperken zich tot de dividenduitkering en de intrinsieke waarde van de aandelen als deze ooit vrij verhandelbaar worden.

NV Dunea

Vestigingsplaats

Leidschendam-Voorburg

Website

Programma

0 Bestuur en ondersteuning

Openbaar belang

- a. Voorzien in de behoefte aan drink- en industriewater binnen en buiten het distributiegebied.
- b. Verantwoord natuurbeheer van het duingebied dat door de Vennootschap wordt beheerd.
- c. Beheer van andere onderdelen van de waterketen.
- d. Winnen van warmte en koude uit drinkwater via aquathermie.

Bestuurlijk belang

Aandeelhouders nemen plaats in algemene vergadering van aandeelhouders. De algemene vergadering van aandeelhouders kiest de raad van commissarissen.

01-01-2023 - 200.327 (5,01%) van de totaal 4.000.000 aandelen

31-12-2023 - 196.000 (4,90%) van de totaal 4.000.000 aandelen

Financieel belang

Datum	Bedrag	Bron
01-01-2023	€ 0	
31-12-2023	€ 0	

(Dunea heeft als drinkwaterbedrijf een statutair verbod om dividend uit te keren)

Eigen vermogen

Datum	Bedrag	Bron
01-01-2023	€ 251.601.000	Dunea jaarrekening 2023
31-12-2023	€ 258.451.000	Dunea jaarrekening 2023

Vreemd vermogen

Datum	Bedrag	Bron
01-01-2023	€ 365.246.000	Dunea jaarrekening 2023
31-12-2023	€ 381.830.000	Dunea jaarrekening 2023

Resultaat

Jaar	Resultaat	Bron
2023	€ 6.850.000 (voordelig)	Dunea jaarrekening 2023

Risicos of veranderingen

Risico voor de aandeelhouder beperkt zich tot de wettelijke risico's.

De aandeelhouders hebben besloten om de statutaire beperking op winstuitkering in stand te houden. Hierdoor kan de volledige winst worden gebruikt voor het aflossen van leningen. Dit leidt tot lagere rentekosten en dus tot lagere tarieven op termijn. De gemeente Katwijk bezit 200.327 aandelen. Deze aandelen zijn niet vrij verhandelbaar en staan voor € 0 op de balans van de gemeente.

Alliander NV

Vestigingsplaats

Arnhem

Website

Programma

0 Bestuur en ondersteuning

Openbaar belang

Verzorgen van een netwerk voor de distributie van energie, 24 uur per dag, met zo min mogelijk storingen.

Bestuurlijk belang

Aandeelhouders nemen plaats in algemene vergadering van aandeelhouders. De algemene vergadering van aandeelhouders kiest de raad van commissarissen.

01-01-2022 - 1.464.193 van in totaal 350 mln aandelen (0,41%)

31-12-2022 - 1.464.193 van in totaal 350 mln aandelen (0,41%)

Financieel belang

Jaar	Bedrag	Bron
2023	€ 876.622	Dividenduitkering over 2022
2024	€ 1.855.000	Dividenduitkering over 2023 (incl. interimdividend € 567K)
2025	€ 1.069.800	Raming Dividenduitkering begroting 2025

Eigen vermogen

Datum	Bedrag	Bron
01-01-2023	€ 4.570 mln.	Alliander jaarrekening 2023
31-12-2023	€ 4.749 mln.	Alliander jaarrekening 2023

Vreemd vermogen

Datum	Bedrag	Bron
01-01-2023	€ 6.122 mln.	jaarrekening 2023
31-12-2023	€ 6.897mln.	jaarrekening 2023

Resultaat

Jaar	Resultaat	Bron
2023	€ 267 mln. voordelig	jaarrekening 2023

Risicos of veranderingen

De gemeente ontvangt dividend. De gemeente bezit 1.464.193 aandelen die voor € 4.605.000 op de balans zijn opgenomen. De aandelen zijn niet vrij verhandelbaar. In verband met de verkoop van Kenter heeft Alliander in de AVA van 17 april 2024 voorgesteld om naast de reguliere dividenduitkering over 2023 ad € 1.287.638 een interim dividend aan de aandeelhouders toe te kennen van € 567.289.

Zeehaven IJmuiden NV**Vestigingsplaats**

IJmuiden

Website

www.zeehaven.nl

Programma

2 Verkeer, vervoer en waterstaat

Openbaar belang

Ontwikkelen en beheren van de havens van IJmuiden. Op 10 april 1989 is het Staatsvissershavenbedrijf geprivatiseerd door de oprichting van Zeehaven IJmuiden N.V. Hierin zijn alle activa en activiteiten van het oude bedrijf ondergebracht. De constructie van een private havenbeheerder met participatie van bedrijven en overheden is uniek in Nederland. Hierdoor zijn ondernemerskracht en ondernemerszin verenigd. Het bedrijf heeft een eigen verantwoordelijkheid voor de ontwikkeling van de havens in IJmuiden.

Bestuurlijk belang

De leden van de raad van commissarissen worden benoemd door het Stichtingsbestuur in de AVA. De gemeente Velsen heeft het recht om één commissaris te benoemen. De OR heeft het recht om leden aanbevelen. De AVA heeft het recht om een lid aan te bevelen voor zover het een door de gemeente Velsen te benoemen lid betreft.

01-01-2022 - 12.000 van in totaal 180.000 aandelen (6,66%)

31-12-2022 - 12.000 van in totaal 180.000 aandelen (6,66%)

Financieel belang

Jaar	Bedrag	Bron
2023	€ 8.169	Dividenduitkering over 2022
2024	€ 8.169	Dividenduitkering over 2023
2025	€ 8.200	Raming Dividenduitkering 2024

Eigen vermogen

Datum	Bedrag	Bron
01-01-2023	€ 29.128.000	jaarrekening 2023
31-12-2023	€ 32.154.000	jaarrekening 2023

Vreemd vermogen

Datum	Bedrag	Bron
01-01-2023	€ 33.264.000	jaarrekening 2023
31-12-2023	€ 31.276.000	jaarrekening 2023

Resultaat

Jaar	Resultaat	Bron
2023	€ 3.108.000	jaarrekening 2023

Risicos of veranderingen

De gemeente Katwijk bezit 12.000 aandelen die voor € 136.000 op de balans zijn opgenomen. Gezien de hoogte van de reserves (ruim € 22 miljoen) loopt de gemeente Katwijk geen risico.

Stichtingen en verenigingen

Stichting Unmanned Valley Valkenburg

Vestigingsplaats

Katwijk

Programma

3 Economie

Openbaar belang

Unmanned Valley is een innovatiecluster voor high tech sensorbased- en drone bedrijven en werkt volgens het triple helix model: samenwerken met het bedrijfsleven, opleidingsinstituten en overheden. Unmanned Valley zet in op het versterken van het ondernemersklimaat en de werkgelegenheid op diverse niveaus in Katwijk en in de regio Zuid-Holland door high tech bedrijven aan te trekken en een omgeving te bieden waarin deze bedrijven kunnen groeien. Ook bevordert Unmanned Valley samenwerking met Katwijkse ondernemingen. Unmanned Valley draagt zo bij aan de doelen van de Economische Agenda van Katwijk.

Bestuurlijk belang

Het bestuur van de Stichting bestaat uit 2 leden, waarvan de voorzitter in 2019 is benoemd namens de gemeente Katwijk en het lid namens de Technische Universiteit Delft.

01-01-2024 - 1 van de 2 stemmen in het bestuur

Financieel belang

Datum	Bedrag	Bron
01-01-2024	€ 275.000	Begroting 2024
01-01-2025	€ 200.000	Begroting 2025

Eigen vermogen

Datum	Bedrag	Bron
01-01-2023	€ 185.158	Jaarrekening 2023
31-12-2023	€ 153.912	Jaarrekening 2023

Vreemd vermogen

Datum	Bedrag	Bron
01-01-2023	€ 349.217	Jaarrekening 2023
31-12-2023	€ 563.365	Jaarrekening 2023

Resultaat

Jaar	Resultaat	Bron
2023	€ 31.247 (nadelig)	Jaarrekening 2023

Risicos of veranderingen

De in 2023 afgelopen EFRO-subsidies zijn inmiddels volledig verantwoord en akkoord bevonden. Unmanned Valley heeft twee nieuwe EFRO-subsidies aangevraagd en toegezegd gekregen om (1) vestiging op het UMV-complex financieel aantrekkelijker te maken voor kleine of startende bedrijven en (2) bedrijven actief te kunnen ondersteunen bij de ontwikkeling van hun ondernemerskwaliteiten.

De gemeente Katwijk draagt met een subsidie meerjarig bij aan de ontwikkeling van dit innovatiecluster. Deze subsidie is door de gemeente Katwijk aangemeld bij Europa Decentraal en valt onder de vrijstelling voor innovatieclusters van het staatssteunverbod.

Vereniging van Nederlandse Gemeenten

Vestigingsplaats

Den Haag

Programma

0 Bestuur en ondersteuning

Openbaar belang

- a. Leden collectief en individueel bijstaan bij de vervulling van hun bestuurstaken.
- b. Voor de leden of groepen van leden afspraken maken met andere overheden over het arbeidsvoorwaardenbeleid in de overheidssector en overeenkomsten betreffende de arbeidsvoorwaarden van personeel in de sector gemeenten aangaan met werknemersorganisaties.

Bestuurlijk belang

Gemeenten hebben één stem per 1.000 inwoners tot een maximum van 75 stemmen. Gewesten één stem per 10.000 inwoners tot een maximum van 75 stemmen.

01-01-2023 - 1 lid in de Algemene ledenvergadering

31-12-2023 - 1 lid in de Algemene ledenvergadering

Financieel belang

Jaar	Bedrag	Omschrijving
2023	€ 102.786	bijdrage 2023
2024	€ 108.864	bijdrage 2024

Eigen vermogen

Datum	Bedrag	Bron
01-01-2023	€ 51.704.000	VNG jaarrekening 2023
31-12-2023	€ 56.301.000	VNG jaarrekening 2023

Vreemd vermogen

Datum	Bedrag	Omschrijving
01-01-2023	€ 124.585.000	VNG jaarrekening 2023
31-12-2023	€ 118.819.000	VNG jaarrekening 2023

Resultaat

Jaar	Bedrag	Bron
2023	€ 3.758.000 (voordelig)	VNG jaarrekening 2023

Risicos of veranderingen

-

Duurzaamheid

(web 175-181)

Inleiding

De gewenste en noodzakelijke ontwikkelingen op het gebied van energie en duurzaamheid raken steeds nadrukkelijker het leven van alledag. De energiekosten stijgen, fossiele brandstoffen worden schaars en de gevolgen van klimaatverandering zijn merkbaar. De algemene verwachting is dat weersextremen vaker zullen voorkomen. En de negatieve gevolgen daarvan zullen in de leefomgeving steeds vaker optreden: wateroverlast, hittestress, verdroging, effecten op gezondheid en welzijn en negatieve ecologische veranderingen in onze omgeving.

We sluiten in beleid en uitvoering aan bij de uitgangspunten en de doelstellingen van het Nederlandse [Klimaatakkoord](#) (juni 2019). In Nederland, in onze regio en in Katwijk willen we in 2050 klimaatneutraal zijn.

In deze paragraaf staat de samenhang van de sectorale programma's centraal, zoals vastgesteld in de Duurzaamheidsagenda 2021. We schetsen hier de grote lijnen. In de programma's komen de concrete acties aan de orde.

Kader

We sluiten in beleid en uitvoering aan bij de landelijke doelstellingen op het gebied van energie en duurzaamheid:

- Katwijk is in 2050 energieneutraal.
- We verminderen de uitstoot van broeikasgassen.
- We compenseren deze waar nog nodig.
- We beperken de nadelige gevolgen van de klimaatverandering, niet alleen de fysieke, maar ook de sociale gevolgen. Nu ook in financiële zin vanuit de Omgevingswet (en onderliggende regelingen en besluiten) en de Wet kwaliteitsborging (Wkb), die in werking zal treden.
- In 2050 zijn we circulair.

We volgen deze doelstellingen zodat Katwijk ook in de toekomst in alle opzichten leefbaar blijft. De in 2024 in werking getreden. De Omgevingswet (en onderliggende regelingen en besluiten (ingegaan per 2024) en de Wet kwaliteitsborging zorgen mede voor Wkb dragen bij aan een verdergaande samenwerking tussen betrokken partijen en het in beeld blijven van de itemsthema's duurzaamheid en natuurinclusiviteit.

De uitvoering van de Duurzaamheidsagenda is primair gekoppeld aan de organisatieonderdelen en de verschillende begrotingshoofdstukken. Per deelthema is aangegeven op welke speerpunten we ook in 2025 onze bijzondere aandacht blijven richten. Daarbij beperken wij ons tot de belangrijkste ontwikkelingen en resultaten. Voor een gedetailleerdere verantwoording van de verschillende onderdelen verwijzen we naar de desbetreffende hoofdstukken van de begroting.

Duurzaamheidsagenda

We hanteren de Strategische Duurzaamheidsagenda 2021 ‘Samen werken aan een toekomstbestendig Katwijk’ als kader gehanteerd. In de Duurzaamheidsagenda zijn de opgaven, doelstellingen en activiteiten voor de verschillende thema’s in samenhang opgenomen.

Vier thema’s zijn uitgelicht:

1. Energietransitie;
2. duurzame mobiliteit;
3. circulaire economie;
4. klimaatadaptatie.

De Duurzaamheidsagenda biedt ons het handvat om het beleid rond energie en duurzaamheid op te nemen in vrijwel alle beleids- en werkvelden van de gemeentelijke organisatie. Omdat de uitvoeringsagenda die daarin is opgenomen tot 2025 loopt, willen we de Duurzaamheidsagenda eind 2024 actualiseren.

De agenda dient ook als basis voor het gesprek met partners en organisaties uit de Katwijkse samenleving. De agenda fungeert vooral als verbindingsinstrument tussen de verschillende thema’s en met andere agenda’s en programma’s (woningbouw, mobiliteit, economie). We zoeken steeds naar de koppelkansen – in onze eigen bedrijfsvoering, maar ook met anderen: particulier, bedrijf of organisatie.

In de agenda hebben we aangegeven welke interventies we willen plegen om onze doelen te bereiken. Ook is de agenda een goed middel voor coördinatie en voortgang en voor de afstemming van participatie en communicatie. In feite zijn dat in deze opgave ook onze belangrijkste middelen. Het wordt namelijk steeds duidelijker dat duurzaamheid een universele opdracht is (People, Planet, Profit). Het gaat onze hele samenleving aan en we hebben voor het realiseren ervan de kennis, kracht en inzet van iedereen nodig. Ter illustratie: begin 2024 is Katwijk officieel toegetreden als partner van de stichting Nationaal Park Hollandse Duinen (NPHD) om de samenwerking op het gebied van natuur en milieu in de regio te versterken.

Hieronder geven wij een korte toelichting en een overzicht van de speerpunten per deelthema.

Energietransitie (Deelprogramma 7A)

De energietransitie-opgave is groot. Deze transitie is inmiddels doorgegroeid naar een opgavegericht programma waarin een groot deel van de gemeentelijke organisatie bij betrokken is. De opgave is in vier onderdelen te onderscheiden, namelijk:

1. energiebesparing (onder andere door isoleren);
2. duurzaam opwekken;
3. onderzoek naar andere duurzame bronnen voor onder meer de warmtevoorziening;
4. duurzame mobiliteit.

De inspanningen voor de energietransitie zijn vastgelegd in het Energieprogramma 2024-2027.

Begin 2024 werden we geconfronteerd met dreigende netcongestie: een tekort aan capaciteit op het elektriciteitsnetwerk door de toenemende vraag. Dit heeft meerdere oorzaken, maar wat zeker is: als er in nauw overleg met de netbeheerder niet snel oplossingen komen, dan gaat dit ons allen raken. Netcongestie kan voor forse vertraging zorgen in het behalen van de doelstellingen van de Opgave Energietransitie. Bijvoorbeeld doordat omzetting van fossiele brandstofbronnen naar schone(re) elektrische bronnen (elektrische laadpalen, warmtepompen) geen doorgang kan vinden. De netbeheerder is primair verantwoordelijk voor het voorkomen en oplossen van de netcongestie, maar de gemeente kan hierbij ondersteunen – omdat ook de gehele energietransitie en nieuwbouw daarop grote invloed heeft. Het voorkomen van netcongestie – samen met netbeheerders en de provincie – is daarom een regionaal aandachtspunt in de regio Holland Rijnland.

Speerpunten:

- borging van de opgave van de energietransitie in de organisatie van de gemeente Katwijk;
- energiearmoede tegengaan met isoleer- en bespaaracties;
- inzet op betaalbare en toekomstbestendige warmte voor alle bewoners;
- reductie van energie in de bebouwde omgeving én opwekking van duurzame energie, rekening houdend met de problematiek rond netcongestie op korte en lange termijn.

Duurzame mobiliteit (Deelprogramma 2)

Bij de Opgave Energietransitie betrekken we zowel de transitie van het bebouwde gebied als de mobiliteit. We zetten daarbij enerzijds in op energiebesparing (deelmobiliteit, mobiliteitshubs, openbaar vervoer, fiets), anderzijds op onderzoek en overstap naar andere, duurzame bronnen (waaronder elektriciteit).

Speerpunten:

- ontwikkelen van een mobiliteitstransitie op gemeentelijk niveau;
- ontwikkelen van een strategie voor gebruik en ontwerp van de openbare ruimte;
- invulling van de voorbeeldrol van de gemeente door bijvoorbeeld het wagenpark zoveel mogelijk te elektrificeren (wijkbeheer en handhaving) en bij gemeentelijke aanbestedingen duurzaamheidsvereisten in het programma van eisen op te nemen.

Circulaire economie (Deelprogramma 3 en Deelprogramma 7)

Om een aantrekkelijke woongemeente te blijven is het belangrijk om de kwaliteit van de leefbaarheid te behouden. Voor ontwikkeling van bedrijventerreinen/werklocaties. De transitie naar een circulaire economie vraagt om een fors ruimtebeslag voor bedrijven. Dit geldt ook voor het inzamelen en verwerken van huishoudelijk afval.

In 2025 willen we de ambities voor duurzaam bouwen verder vormgeven. Belangrijke randvoorwaarden hierbij zijn: energiezuinig, klimaatbestendig, circulair en met oog voor de biodiversiteit.

Speerpunten:

- ontwikkeling van een afvalwaarde transitiestrategie voor huishoudelijk afval;
- ontwikkeling van een circulariteitsstrategie;
- voorbeeldrol voor de gemeente Katwijk op gebied van circulariteit in eigen handelen, gebouwen en contracten.

Klimaatadaptatie (Deelprogramma 7)

De Klimaatadaptatiestrategie en uitvoeringsagenda (2021-2026) en het integraal Water Ketenplan 2022-2026 (iWKP) vormen de beleidsmatige basis voor ons handelen. We maken ook gebruik van de

samenwerking rond het Convenant Klimaatadaptief Bouwen. We zoeken daarbij nog nadrukkelijker de samenwerking met inwoners, ondernemers en organisaties die zich hiermee bezighouden. Het lokaal hitteplan dat in 2023 is vastgesteld, stellen we in werking als omstandigheden van extreme hitte zich voordoen. De financiering van de watergebonden taken (beperking wateroverlast: opvangen, bergen en afvoeren van regenwater) is ondergebracht in het gesloten circuit rioleringen. De inzet is gericht op het verminderen en zo mogelijk voorkomen van overlast en schade door de optredende weersextremen.

Speerpunten:

- bepalen van risicogebieden en koppelen van kansen voor klimaatadaptieve maatregelen;
- bepalen van de strategie voor een klimaatadaptieve omgeving in gemeente Katwijk;
- formuleren van uitvoeringsmaatregelen en investeringen en deze opnemen in een Uitvoeringsagenda.

Projectontwikkeling

In de planontwikkeling in Hoornes en de Valkenhorst krijgen energie en duurzaamheid in Katwijk vorm. De opgave is om van Valkenhorst een energieneutrale wijk te maken. Hiervoor zijn de mogelijkheden voor een energiezuinig collectief warmtenet onderzocht. In 2023 is hiertoe een marktconsultatie uitgevoerd. In 2024 en verder geven we hieraan in samenwerking met de ontwikkelaars en andere marktpartijen verder invulling.

Ook circulariteit en klimaatadaptatie zijn duurzaamheidsonderwerpen voor deze wijk. Deze hebben we uitgewerkt in het bestemmingsplan. De concretisering krijgt nog vorm in de verdere planontwikkeling.

Voor de uitvoering van de eerste fase van een collectief warmtenet voor Hoornes (Kalkoven) is na de aanbestedingsperikelen een haalbaarheidsonderzoek gedaan naar de mogelijkheden voor verdere aanpak. Naar aanleiding van de resultaten van dat onderzoek is het collectieve warmtenet voor Hoornes voorlopig on hold gezet vanuit het oogpunt van de haalbaarheid, betaalbaarheid en flexibiliteit van de te realiseren maatregelen.

De manier waarop we de doelstellingen rond energie en duurzaamheid in deze projecten samen met de partners operationeel maken, is richtinggevend voor andere projecten en voor andere overheden. Mede tegen de achtergrond van de nieuwe Warmtewet komen we met een visie op de gemeentelijke rolinvulling in de collectieve warmtevoorziening.

Samenwerking

Werken aan een toekomstbestendig Katwijk doen we samen. Deze samenwerking krijgt binnen de organisatie concreet vorm in de regelmatige afstemming met de medewerkers die zich met de thema's bezighouden, in het bespreken van de voortgang en het delen van de agenda's. In de opgave is ook de samenwerking in regionaal, nationaal en internationaal verband pure noodzaak. De oplossingen vragen om creativiteit en flexibiliteit in aanpak, techniek en ruimtegebruik. Dit betekent onder meer dat we, waar dat voor beide kanten voordelig is, onze inspanningen en mogelijkheden aanhaken aan de afspraken met Holland Rijnland, Leidse Regio en Duin- en Bollenstreek. We zoeken de coalitie met de bestuurlijke, maatschappelijke en commerciële partners. We vragen om de medewerking en inzet van inwoners en ondernemers op en rond hun eigen woning, bedrijf, huishouden en bedrijfsvoering. We stimuleren hun onderlinge samenwerking (corporaties). Ook willen we in gesprek gaan om te horen waar wij als gemeente kunnen ondersteunen. We werken zo het partnerschap met onze inwoners, ondernemers en organisaties verder uit. Waarbij we ook

gebruikmaken van de uitgangspunten van het nieuwe participatiebeleid, bijvoorbeeld op het gebied van het uitdaagrecht.

Communicatie en participatie

Goede informatievoorziening en uitwisseling en samenvoeging van kennis en initiatieven blijkt een belangrijke succesfactor. In 2022, 2023 en 2024 hebben we in samenwerking met andere partijen de 'Katwijkse Duurzaamheidsweek' georganiseerd. Afhankelijk van de op te stellen resultaten geven we daar ook in 2025 een vervolg aan.

We gaan door met het bouwen aan een breed netwerk voor duurzaamheid. Daarbij maken we gebruik van al bestaande platforms gericht op de verschillende onderwerpen. Ook voeren we verschillende campagnes over duurzaamheidsonderwerpen en willen we het podium blijven bieden aan startups en goede initiatieven door bewoners, maatschappelijke organisaties en ondernemers. Er is een communicatieplan in uitvoering om de bewustwording te stimuleren dat iedere inwoner kan bijdragen. Campagnes als 'tegelwippen', de tuincoaches, gescheiden afvalinzameling, het Winterplan en de energiecoaches zijn voorbeelden van stimulerende maatregelen die we genomen hebben.

Een belangrijk aspect is de verbinding met de Katwijkse Onderwijsagenda. Concreet gaat het daarbij om het platform 'Verwonder om de hoek' en 'Natuur om de hoek', samen met onder meer Naturalis, het natuurcentrum en Welzijnswijk. In het kader van 'Lifescience' wordt aandacht besteed aan lessen op gebied van natuur, duurzaamheid, wetenschap en techniek. Ook de inmiddels bekende zeelessen worden voortgezet.

Monitoring

We zetten onze inspanningen voort om onze opgave ook meetbaar te maken en de effecten van de maatregelen te beoordelen.

Voor begeleiding en toetsing van bouwplannen en gebiedsontwikkelingen is een objectief meetsysteem ontwikkeld (GPR-gebouw en stedenbouw/omgeving) dat verder wordt geïmplementeerd. Voor wat betreft natuurinclusief bouwen staan we nog aan het begin van de beoogde transitie. Ondanks het vele praten erover wordt nog altijd te vaak gebouwd ten koste van de natuur in plaats van verbeteren en bouwen met de natuur. Inpassing in groen- en watersystemen, voorkomen van hittestress, verbetering van de natuur- en leefomgeving en circulair bouwen zijn de uitdagingen waar we voor staan. We leggen maatregelen steeds meer vast in wetgeving/verordeningen. Een voorbeeld daarvan is de verplichting (vanaf 1 september 2024) voor inwoners die hun woning met meer dan 10 vierkante meter uitbreiden om voorzieningen aan te leggen om zelf regenwater op te vangen.

Door regelmatige rapportage toetsen we het effect van de genomen maatregelen. De speerpunten worden hieronder kort per programma vermeld. Voor de gedetailleerde verantwoording van de verschillende onderdelen verwijzen we naar de desbetreffende hoofdstukken van de begroting.

Wet open overheid

(web 182-186)

Inleiding

De Wet open overheid (Woo, sinds 1 mei 2022) heeft als doel de transparantie en toegankelijkheid van overheidsinformatie te vergroten. De Woo bevat verplichtingen rondom twee hoofdonderwerpen: 1) het actief openbaar maken van documenten op basis van informatiecategorieën en daarmee 2) het op orde brengen van de informatiehuishouding.

Oorspronkelijk ging het om elf informatiecategorieën, gaandeweg zijn dit er zeventien geworden – die overigens niet allemaal van toepassing zijn op het decentraal bestuur. Desondanks blijven we in dit stuk refereren aan zeventien categorieën.

De zeventien informatiecategorieën zijn:

1. wetten en algemeen verbindende voorschriften;
2. overige besluiten van algemene strekking;
3. ontwerpen van wet- en regelgeving met adviesaanvraag;
4. organisatie en werkwijze;
5. bereikbaarheidsgegevens;
6. bij vertegenwoordigende organen ingekomen stukken;
7. vergaderstukken Staten-Generaal;
8. vergaderstukken decentrale overheden;
9. agenda's en besluitenlijsten bestuurscolleges;
10. adviezen;
11. convenanten;
12. jaarplannen en jaarverslagen;
13. subsidieverplichtingen anders dan met beschikking;
14. Woo-verzoeken en -besluiten;
15. onderzoeksrapporten;
16. beschikkingen;
17. klachtoordelen.

Een belangrijk onderdeel van de Woo is de verplichting voor bestuursorganen om in de jaarlijkse begroting aandacht te besteden aan de beleidsvoornemens met betrekking tot de uitvoering van de Woo. Dit wordt vastgelegd in de zogenaamde openbaarheidsparagraaf.

Kader

Openbaarheid is belangrijk voor de democratie in ons land en voor het vertrouwen tussen de samenleving en de overheid. Overheidsorganisaties moeten – uit zichzelf of als iemand daarom vraagt – informatie geven over wat zij doen en waarom zij dat doen. Zo kunnen burgers, raadsleden en bijvoorbeeld journalisten de overheden, waaronder ook de gemeente, controleren.

Een open overheid staat ook open voor wat er beter kan. Door het openbaar maken van informatie weten burgers waarom de gemeente sommige keuzes maakt. Dat draagt bij aan het bereiken van een samenleving waarin iedereen kan meedoen. Op wetten.nl is de volledige wettekst van de Wet open overheid te raadplegen.

Informatiehuishouding

Wat is er in Katwijk geregeld rond de Woo?

In de gemeente Katwijk hebben we de volgende zaken geregeld rond de Woo:

- er is een Woo-contactpersoon aangesteld;
- naast het schriftelijk indienen van een Woo-verzoek is het mogelijk om digitaal een Woo-verzoek in te dienen via een e-formulier op de gemeentelijke website www.katwijk.nl;
- voor het tijdig afhandelen van Woo-verzoeken heeft Juridische Zaken een intern werkproces afgesproken met de betrokken organisatieonderdelen;
- op de themawebsite [OpenKatwijk](https://www.katwijk.nl/openkatwijk) publiceren we gefaseerd de informatiecategorieën. Op dit moment zijn dat er zes, te weten: lokale regelgeving, organisatiegegevens, raadsstukken, bestuursstukken, beschikkingen en afgehandelde Woo-verzoeken;
- een interne Woo-projectgroep, bestaande uit een afvaardiging van Juridische Zaken, Communicatie en Informatie & Automatisering (I&A), houdt zich bezig met het verder op orde brengen van de informatiehuishouding, het gefaseerd publiceren van de overige informatiecategorieën en het communiceren van de gevolgen van de Woo voor de interne organisatie;
- binnen de organisatie is het scrum-/agileteam Moderne werkplek in 2024 gestart met het verbeteren van de digitale informatiehuishouding. De ontwikkelingen rond de Woo zijn hierin geïntegreerd (zie ook 'Doelen/ambities voor 2025');
- De interne Woo-communicatiecampagne 'geWoon transparant' heeft bestuur, management en medewerkers erop gewezen alle relevante informatie zorgvuldig vast te leggen in het zaakstelsel. In 2025 herhalen we een dergelijke campagne.

Publicatie van de andere informatiecategorieën

Per 1 november 2024 moeten de eerste vijf categorieën openbaar gemaakt zijn. Op dit moment voldoen wij aan publicatie van zes categorieën. De andere informatiecategorieën, voor zover van toepassing op de gemeente, publiceren we op termijn in fasen. We moeten hiervoor wachten op richtlijnen vanuit de landelijke overheid.

Samenwerking

Samenwerking met gemeente HLTsamen en gemeente Noordwijk

In het kader van de Woo hebben we samenwerking gezocht met de gemeente Noordwijk en HLTsamen. Regelmatig voeren we overleg om ervaringen en kennis met elkaar te delen. Uit het contact met de gemeente Noordwijk en HLTsamen blijkt dat deze gemeenten in dezelfde fase verkeren als Katwijk wat betreft het gefaseerd publiceren van de informatiecategorieën en het verder op orde brengen van de informatiehuishouding.

Financiën

Doelen/ambities voor 2025

Verder op orde brengen digitale informatiehuishouding

Het verder op orde brengen van de interne digitale informatiehuishouding is een essentiële randvoorwaarde van de Woo voor het actief openbaar maken van informatie. In 2024 is de organisatie gestart met de ontwikkeling van het werkplekconcept en het optimaal benutten van de functionaliteiten van Microsoft 365 (MS365). MS365 biedt toegang tot de bekende Office-apps zoals Word, Excel en PowerPoint.

De kracht van MS365 is dat het deze bekende applicaties combineert met cloudopslag en andere productiviteitsdiensten, zoals OneDrive (persoonlijke bestanden), Teams (vergaderen en samenwerken) en SharePoint (bestanden van afdeling/team). Het is ontworpen om de (interne en externe) samenwerking en de productiviteit te verbeteren.

In 2025 verplaatsen we alle data op de netwerkschijven naar MS365. In MS365 gaan we de data labelen, zodat we die beter conform archiefwetgeving kunnen beheren. Hiermee kunnen we onder andere voldoen aan de privacy-, security- en Woo-doelstellingen. Voor de Woo betekent dit concreet:

- het creëren van zoekfuncties waardoor we Woo-documenten beter en sneller kunnen terugvinden;
- het indexeren en labelen van documenten;
- het maken van gedetailleerde rapportages wat het vinden van informatie vergemakkelijkt.

Met terugwerkende kracht publiceren van de afgehandelde Woo-verzoeken

In 2024 zijn we gestart met het publiceren van de afgehandelde Woo-verzoeken op [OpenKatwijk](#). Op dit moment zijn daar de afgehandelde Woo-verzoeken van 2022 te raadplegen. Naar verwachting zijn in 2025 alle afgehandelde Woo-verzoeken van 1 mei 2022 tot heden online te raadplegen.

Financiële middelen

Het Rijk heeft middelen aan de gemeente toegekend voor de uitvoering van de Woo. We zetten deze middelen in 2025 in voor:

- de ambtelijke uren die in de projectgroep worden besteed aan de Woo;
- de kosten voor inhuur om met terugwerkende kracht (2022 tot heden) de afgehandelde Woo-verzoeken te publiceren op de themawebsite OpenKatwijk;
- structurele interne communicatie rond de Woo;
- het verder op orde brengen van de (digitale) informatiehuishouding;
- de kosten voor de themawebsite OpenKatwijk;
- de kosten voor Djuma OpenInfo (applicatie waarmee we vanuit het zaaksysteem digitale documenten op OpenKatwijk publiceren).

In de Najaarsbestuursrapportage 2021 is structureel budget beschikbaar gesteld voor de Woo. Voor 2025 en 2026 is jaarlijks € 198.000 budget beschikbaar. Vanaf 2027 is het budget structureel € 118.000.

De belangrijkste kosten voor 2025:

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?	Verwachte kosten
Verder op orde brengen van de digitale informatie-huishouding	Verder inrichten en implementeren MS365	€ 80.000
Verder op orde brengen van de digitale informatie-huishouding	Bouwen van e-formulieren die zonder menselijke handelingen direct in het zaakstelsel landen	€ 20.000
Voldoen aan de publicatie-eisen van de Woo	Afgehandelde Woo-verzoeken 2022-2024 met terugwerkende kracht publiceren op OpenKatwijk	€ 25.000
Duidelijkheid over de verantwoordelijkheid voor de uitvoering Woo bij betrokken medewerkers	Vervolg communicatietraject 'geWoon transparant'	€ 5.000
Jaarlijkse kosten voor Djuma OpenInfo	Vanuit zaakstelsel diverse Woo-informatiecategorieën Woo publiceren op OpenKatwijk	€ 30.000
Overige kosten voor de Woo	Diverse kosten, waaronder ambtelijke uren, kosten themawebsite OpenKatwijk	€ 38.000
Totaal		€ 198.000

Gebiedsontwikkeling Valkenhorst (GOV) [\(web 187-193\)](#)

Inleiding

Nederland heeft een forse woningbouwopgave. Ook Katwijk zet zich maximaal in om daaraan een bijdrage te leveren, onder andere door de bouw van 5.600 woningen op het voormalig Vliegkamp Valkenburg in het plan Woongebied Valkenhorst. Als onderdeel van de grotere gebiedsontwikkeling Valkenhorst werken we ook aan de ontwikkeling van de gebieden Mient Kooltuin en Valkenburgse Meer en omstreken (hierna GOV, Gebiedsontwikkeling Valkenhorst).

De Mient Kooltuin is een overgangsgebied tussen het Natura 2000-gebied, de duinen en de woningbouwlocatie Valkenhorst. Met de ontwikkeling van de Mient Kooltuin voorzien we in robuuste natuur met voldoende recreatiecapaciteit, natuurherstel en biodiversiteit.

Valkenburgse Meer e.o. omvat de deelgebieden Valkenburgse Meer, de werkparken De Woerd en Zijlhoek, Tjalmastrook en het Limespark.

Kader

Kaderstellende nota's en verordeningen

Taakveld	Nota of verordening	Datum	Zaaknr.
8.1	Bestemmingsplan Valkenhorst	30-06-2022	2857704
8.1	Nota Kostenverhaal 2016	17-12-2015	580543
8.1	Nota Kostenverhaal 2024	21-12-2023	3143567

Woongebied Valkenburg

Het bestemmingsplan Woongebied Valkenhorst en het herstelbesluit Woongebied Valkenhorst (hierna samen te noemen: het bestemmingsplan) vormen het belangrijkste juridische kader om de woningbouw te kunnen starten. Beide zijn vastgesteld en in afwachting van de uitspraak van de Raad van State om onherroepelijk te worden. Op 28 mei 2024 was de zitting bij de Raad van State.

Ervan uitgaande dat het bestemmingsplan begin 2025 onherroepelijk is, begint ontwikkelaar Bouwfonds Property Development (BPD) in 2025 in de Limesbuurt met het bouwrijp maken van de grond. Het Rijksvastgoedbedrijf (RVB), de andere grondeigenaar, start in 2025 met de openbare verkoopprocedure voor de ontwikkelvelden in Deelgebied I. Conform de afspraken in de samenwerkingsovereenkomst met het RVB maakt Katwijk onderdeel uit van de selectiecommissie. Nadere invulling van de rol van Katwijk en de benodigde capaciteit krijgt momenteel vorm. Het onafhankelijke Kwaliteitsteam Valkenhorst toetst de ingediende plannen ruimtelijk kwalitatief en adviseert de selectiecommissie.

De gemeenteraad heeft medio 2023 het stedenbouwkundig plan van BPD voor de Limesbuurt vastgesteld. Het VO-inrichtingsplan Limesbuurt wordt in 2025 afgerond en beoordeeld door het kwaliteitsteam en wordt verder uitgewerkt tot DO. BPD verwacht de eerste bewoners in de Limesbuurt in het tweede kwartaal van 2027.

Het RVB werkt aan het ontwerp van de hoofdstructuur voor deelgebied I. Dit betreft zowel de bovengrondse als ook de ondergrondse hoofdstructuur voor deelgebied I. De gemeente Katwijk en het Kwaliteitsteam Valkenhorst zullen dit ontwerp toetsen. Na akkoord hierop vindt de technische uitwerking van het ontwerp plaats. In samenwerking met het programmteam GOV wordt de verkoop van de ontwikkelvelden door het RVB in de aanloop naar het eerste kwartaal van 2025 voorbereid.

Zoals aangegeven komt er een onafhankelijk Kwaliteitsteam Valkenhorst. Het Kwaliteitsteam is een onafhankelijk adviesorgaan, dat verantwoordelijk is voor de continuïteit en borging van de integrale kwaliteit van het plangebied. In 2025 zal het Kwaliteitsteam doorgaan met de ruimtelijke kwaliteitstoetsingen.

In 2025 geven we invulling aan de beleidsmatige en operationele invoering van parkeerregulering in woongebied Valkenhorst. Dit gebeurt volgens de uitgangspunten van het bestemmingsplan. De uitwerking vindt plaats in overleg met de ontwikkelende partijen.

Het terrein waarop Valkenhorst verrijst kent een lange bewonings- en gebruiksgeschiedenis, waarvan sporen nog in de grond aanwezig zijn. Het werelderfgoed Limes ligt aan de rand van het gebied. Inmiddels zijn al veel opgravingen gedaan en ook in volgende fasen zullen opgravingen worden uitgevoerd. We streven naar het zichtbaar maken en benutten van de archeologie bij de ontwikkeling van het gebied, met name op die locaties waar bijzondere archeologische resten zijn gevonden of waar ze in de bodem worden bewaard (de zogenaamde in situ-locaties). Voor het nog uit te voeren archeologisch onderzoek kijken we in 2025 naar de mogelijkheden om heldere kaders te definiëren aan de hand van onder meer een lokale/gemeentelijke onderzoeksagenda archeologie.

Voor deelgebied II (DG II) van het plangebied Woongebied Valkenhorst is in 2024 gewerkt aan de nota van uitgangspunten. Voornemen is om die nota in 2025 vast te laten stellen door de gemeenteraad. In 2025 wordt vervolgens gestart met het stedenbouwkundig raamwerk voor deelgebied II en een uitbreiding van het kwaliteitsboek voor dit deelgebied. Het raamwerk en kwaliteitsboek zullen in samenwerking met het RVB en het programmteam GOV worden uitgewerkt. De gemeenteraad stelt beide documenten uiteindelijk vast.

Woongebied Valkenhorst krijgt een duurzaam warmtenet waarop de 5.600 woningen en voorzieningen worden aangesloten. De gemeente Katwijk schept hiervoor de publieke kaders door een bodemenergieplan en warmteplan vast te stellen.

In het warmteplan Valkenhorst leggen we onder meer het volgende vast: i) de energie- en milieuprestaties van het collectieve warmtenet, ii) aansluitplicht van de woningen en maatschappelijke functies, iii) de eisen die van toepassing zijn voor het aantonen van de gelijkwaardigheid in energiezuinigheid bij verwarmen en koelen, hernieuwbare energie en milieuparameters, zoals NOx en fijnstof.

Het doel van het bodemenergieplan Valkenhorst is het mogelijk maken van open bodemenergiesystemen en het voorkomen van ondoelmatig gebruik van de bodem als gevolg daarvan, onder andere door het aanwijzen van een interferentiegebied. Daarbinnen zijn alle bodemenergiesystemen vergunningsplichtig en moet de partij die het ontwerp maakt aan de gestelde eisen uit het bodemenergieplan voldoen. Bij vaststelling van het nieuwe bodemenergieplan vervalt de vigerende versie uit 2018.

Het warmteplan Valkenhorst en het bodemenergieplan Valkenhorst gelden in eerste instantie enkel voor deelgebied I, omdat daarvoor het stedenbouwkundig raamwerk al is vastgesteld. Voor de

overige deelgebieden is dat nog niet het geval. Het warmtenet is onderdeel van de ondergrondse infrastructuur en doorloopt hetzelfde toetsingsproces als geldt voor heel Woongebied Valkenhorst.

Tegelijk is onderzocht of de gemeente, vooruitlopende op nieuwe wet- en regelgeving, zou moeten deelnemen in een publiek warmtebedrijf. In 2025 vindt de nadere uitwerking van een warmtebedrijf voor Woongebied Valkenhorst plaats. De financiële consequenties zijn nog niet uitgewerkt en opgenomen in de begroting.

Om Valkenhorst ook in de toekomst van stroom te voorzien is een extra onderstation en 50kV-kabel nodig. Het onderstation wordt gerealiseerd in de Mient Kooltuin. Een 50 kV-kabel gaat vanuit Leiden langs de N206 het plangebied Woongebied Valkenhorst doorkruizen. In 2024 is in samenwerking met Liander, BPD, de provincie en het RVB een voorkeurstracé voor de 50kV-kabel door het plangebied ontworpen. In 2025 werkt Liander het tracé technisch uit, in samenwerking met het RVB en de gemeente Katwijk.

Om Woongebied Valkenhorst van een duurzaam afvalwatersysteem te voorzien krijgt het plangebied een gemaal, met een persleiding richting de rioolwaterzuivering. De verantwoordelijkheid hiervoor ligt bij het RVB, dat daarvoor met het Hoogheemraadschap Rijnland afspraken heeft gemaakt over de realisatie. De gemeente Katwijk heeft kansen gezien om meerdere, reeds bestaande gemalen ook op deze nieuwe persleiding aan te sluiten. Het ontwerp hiervoor is aan het hoogheemraadschap van Rijnland verstrekt. Aangezien de persleiding naast het tracé van de busbaan ligt, hebben alle partijen de meekoppelkans benut om de aannemer van de Provincie in te schakelen voor de realisatie van de persleiding – voor zover deze binnen de grenzen van het Provinciaal Inpassingsplan valt. De technische uitwerking van het ontwerp vindt in gezamenlijkheid plaats. De onderlinge afspraken worden vastgelegd in een samenwerkingsovereenkomst tussen Provincie Zuid-Holland, het hoogheemraadschap van Rijnland en de gemeente Katwijk. Voor het deel van de persleiding dat buiten het Provinciaal Inpassingsplan valt is een afzonderlijke afspraak met het hoogheemraadschap van Rijnland gemaakt. Voor de persleiding verwijzen wij verder naar hoofdstuk 7.

Mient Kooltuin

De Mient Kooltuin wordt een aantrekkelijke natuur- en recreatieve zone tussen de nieuwe woonwijk Woongebied Valkenhorst en het Natura 2000-duingebied.

In de Mient Kooltuin moeten mitigerende maatregelen voor de ontwikkeling van Woongebied Valkenhorst gerealiseerd worden. De mitigerende maatregelen zijn: het recreatieve wandelpad, het barakkenbos en sportvoorzieningen. De basis hiervoor ligt onder andere vast in anterieure overeenkomsten.

Momenteel loopt er een ruimtelijke verkenning voor het verplaatsen van het testveld voor drones van de Unmanned Valley. Het huidige testveld moet wijken vanaf mei 2028 voor de ontwikkeling van de woningbouw. De verkenning loopt met alle betrokken partijen (gemeente Katwijk, gemeente Wassenaar, provincie Zuid-Holland, Rijksvastgoedbedrijf en Unmanned Valley) om te komen tot een voorkeursvariant. Het streven is dat er rond kerst 2024 een bestuurlijk voorstel is voor een nieuwe locatie die ruimtelijk inasbaar en wettelijk uitvoerbaar is. Het huidige testveld moet naar verwachting vanaf mei 2028 plaatsmaken voor woningbouw. In de jaren 2025 tot en met 2027 worden de nodige planologische stappen ondernomen, afhankelijk van de gekozen variant.

Voor de ontwikkeling van de Mient Kooltuin stellen we een Ontwikkelstrategie op. Naar verwachting is deze eind 2025 gereed. De Ontwikkelstrategie moet richting geven aan de ontwikkeling van het gebied. Vervolgens stellen we een gebiedskader op waarin onder andere zaken naar voren komen

als de exacte wateropgave, het barakkenbos, buitensport- en recreatieve voorzieningen en recreatieve randstructuur, de ruimteclaim van de benodigde stroomvoorziening van Valkenhorst, natuurversterkende maatregelen zoals ecologische verbindingen, groenblauwe dooradering en verkeers- en mobiliteitsvraagstukken in en om het gebied. Voor de juridisch planologische verankering stellen we in 2026/2027 een omgevingsplan op.

Valkenburgse Meer e.o.

Als onderdeel van de Gebiedsontwikkeling Valkenhorst heeft de gemeenteraad op 29 oktober 2022 de gebiedsvisie Valkenburgse Meer e.o., Zijlhoek en De Woerd en Tjalmastrook vastgesteld. Een combinatie van wonen, werken, (recreatieve) voorzieningen, langzaamverkeersverbindingen en kennisintensieve bedrijvigheid (15 ha.) moet hier een plek krijgen. Voor het realiseren van de gebiedsvisie is het noodzakelijk om een verdiepende slag te maken en die vast te leggen in een Integrale Ontwikkelstrategie, waarin zowel de inhoudelijke kaders (ruimtelijk, programmatisch, financieel) als de rolverdeling en verhouding tussen partijen wordt opgenomen. We onderzoeken dan ook (onder meer) welke rol de gemeente het beste past om de ontwikkeling van het gebied mogelijk te maken, gezien de beperkte grondposities van de gemeente in het gebied. De Integrale Ontwikkelstrategie wordt nog dit jaar afgerond en in 2025 verder uitgewerkt in een of meer stedenbouwkundige plannen (voor de verschillende deelgebieden), in samenspraak met de diverse eigenaren. Op basis hiervan worden verschillende scenario's ontwikkeld.

In 2025 worden met de verschillende eigenaren in het gebied Anterieure Overeenkomsten gesloten waarin het kostenverhaal (de bijdrage van de eigenaren en ontwikkelaars aan onder andere de bovenplanse kosten) wordt vastgelegd.

Aan de scope van dit gebied is ook het Limespark toegevoegd. Dit gebied wordt in samenhang met de HOV-knoop en het aangrenzende Zijlhoek/De Woerd verder uitgewerkt.

In het gebied wordt ook gezocht naar mogelijkheden om te voorzien in de ruimteclaim die nodig is voor de energieneutraliteit van Valkenhorst.

Ook werken we door aan de visie op recreatie rond het Valkenburgse Meer, dit in samenhang met de visie op recreatie in de Mient Kooltuin. Daarna kan de juridische planologische verankering plaatsvinden via een of meerdere omgevingsplannen.

De tijdelijke ontsluiting van Zijlhoek en De Woerd naar de N206 is tot 1 april 2027 beschikbaar in verband met het aflopen van de stikstofvergunning. Op 1 april 2027 moet er dan ook een definitieve ontsluitingsweg zijn. Inmiddels zijn we een tracéstudie gestart die moet bepalen welk scenario het beste uit de bus komt, afhankelijk van het programma, de verkeersintensiteiten en eventuele overige aspecten. Dit onderzoek is begin 2025 klaar, waarna het voorkeursscenario uit de tracéstudie technisch nader uitgewerkt wordt. Na vaststelling van dit tracé kunnen de voorbereiding van de realisatie van de definitieve ontsluiting starten.

Het Broekwegviaduct is inmiddels in realisatie in opdracht van de provincie Zuid-Holland. De voorbereiding van het Achterwegviaduct (voor langzaam verkeer) vindt plaats. Het Achterwegviaduct is de geplande overkluizing over de N206 ter hoogte van het Limespark. Onderzoek moet uitwijzen of het Achterwegviaduct versneld aangelegd kan worden; de voor- en nadelen (juridisch en financieel) worden in beeld gebracht.

Financiën

Er is een jaarlijks werkbudget van € 3,2 miljoen beschikbaar voor uitvoering van de werkzaamheden van het totale GOV-programma. Behalve de bovenstaande deelgebieden wordt hiervan het algemeen projectmanagement voor de gebiedsontwikkeling vormgegeven. Werkzaamheden uit het werkbudget zijn onder andere de ontwikkeling en vaststelling van het bestemmingsplan en de omgevingsplannen. Hiervoor zijn onder meer ontwikkel- en uitvoeringsstrategieën, omgevingsplannen en de technische uitwerkingen noodzakelijk. Op dit moment is de geschatte kostenverdeling voor 2025 als volgt: algemeen projectmanagement (circa 30%), woningbouwlocatie Valkenhorst (circa 25%), Mient Kooltuin (circa 25%) en Valkenburgse Meer e.o. (circa 20%).

Voor de voortgang in de ontwikkeling en realisatie van GOV bevat de begroting structureel budget om onder andere coördinatie, communicatie en het opstellen en uitvoeren van plannen te garanderen. Zo houden we tempo in de ontwikkeling en regie op deze grote gebiedsontwikkeling. Vanwege de schaa sprong die de gebiedsontwikkeling Valkenhorst voor Katwijk betekent, moeten we een zwaarder beroep dan gebruikelijk doen op externe inzet. Het budget voor de ontwikkeling en realisatie van Valkenhorst maakt onderdeel uit van het totaal gevraagde structurele budget voor de intensivering van de woningbouwopgave.

Stelpost Valkenhorst

Vanuit het coalitieakkoord '22 is een structureel bedrag van € 500.000 in de begroting opgenomen voor extra werkzaamheden van de 'lijnafdelingen' in het kader van GOV (consequenties organisatie), buiten het reguliere takenpakket. In 2023 is het bedrag niet benut en is de stelpost opgeheven voor 2023. De stelpost was in de basis € 500.000. In de Voorjaarsnota 2025 zijn enkele mutaties doorgevoerd:

Stelpost Valkenhorst	2024	2025	2026	2027	2028
Beschikbaar gesteld	500.000	500.000	500.000	500.000	500.000
Verlaging stelpost via Voorjaarsnota AG17	-250.000	-250.000	-	-	-
Uitbreiding financiële adviseursfunctie AG15	-28.000	-55.000	-55.000	-55.000	-55.000
Nieuw raming	222.000	195.000	445.000	445.000	445.000

Ontwikkelingen Investeringsagenda

In de investeringsagenda is voor Woongebied Valkenhorst rekening gehouden met onderstaande investeringen die noodzakelijk zijn voor (of samenhangen met) de realisatie van woningen in Valkenhorst:

- overkluizing West/Broekweg (investeringsstatus A): in de raad van 20 juni 2024 is ingestemd met het ontwerp. De aanleg wordt meegenomen in de realisatie van het project HOV-Fase 2;
- ontsluiting Zijlhoek de Woerd (investeringsstatus C): het projectplan is op 13 juni 2024 door de raad voor kennisgeving aangenomen. Er is € 340.000 vrijgegeven voor het uitvoeren van voorbereidende werkzaamheden;
- overkluizing Oost/Achterweg (investeringsstatus C): het projectplan is in voorbereiding, geprognoseerde vaststelling in raad in oktober 2024, realisatie gepland eerste kwartaal 2026;
- GOV Mient Kooltuin basisvariant (investeringsstatus C): de basisvariant bestaat uit opgenomen investeringen voor de start van bosaanplant, recreatief netwerk, waterbuffer oost- en westzijde en gebiedsmarketing meer bepaald placemaking.

In onderstaande tabel zijn de investeringen uit het cluster GOV opgenomen.

Omschrijving	Krediet	Bijdrage derden *	Status
Overkluizing West/Broekweg	6.500.000	6.350.000	A
Ontsluiting Zijlhoek de Woerd	10.000.000	8.000.000	C
Overkluizing Oost/Achterweg	9.300.000	7.250.000	C
GOV Mient Kooltuin recreatieve randstructuur	5.200.000	5.000.000	C

* genoemde bijdragen zijn een inschatting en kunnen nog afwijken

Naast de investeringen die onder het programma GOV vallen, vallen een aantal investeringen met betrekking tot de gebiedsontwikkeling financieel onder andere programma's van de gemeente. Deze zijn in onderstaande tabel opgenomen.

Omschrijving	Krediet	Toelichting
Integraal Huisvestingsplan (IHP) GOV aankoop gronden school 1	2.157.120	Bij de voorjaarsnota 2024 is de aankoop van de gronden voor school 1 verschoven naar 2026. Bij actualisering IHP PO (Primair Onderwijs) wordt het aankoopbedrag van de grond eerste van het schoolgebouw Valkenhorst meegenomen. Investeringsbedrag aankoop grond dient nog getoetst te worden aan meest actuele nota grondbeleid.
IHP GOV 't Veld school 1	7.641.059	Bij de actualisering van het IHP PO (najaar 2024) wordt het investeringsbedrag aangepast overeenkomstig de meest recente leerlingenprognoses (aug 2024) en in lijn met de onderwijsvisie van de PO-schoolbesturen voor Valkenhorst.
IHP GOV 't Veld school 1 gymzaal	1.625.467	Bij de actualisering van het IHP PO wordt het investeringsbedrag voor de gymzaal aangepast overeenkomstig de meest recente leerlingenprognoses (aug 2024) en in lijn met de nog vast te stellen voorzieningenkaart Valkenhorst.

Wellicht maakt de toekomst duidelijk dat meer investeringen noodzakelijk/wenselijk zijn voor GOV. De mogelijkheid bestaat om investeringen die nu nog geen onderdeel zijn van de investeringsagenda ('nog niet-lijst') alsnog aan de agenda toe te voegen indien de situatie hierom vraagt. De gemeenteraad krijgt op dat moment een besluit tot kredietverstrekking voorgelegd.

Bijdrage Derden

Een deel van de kosten kan worden verhaald op het Rijksvastgoedbedrijf en de ontwikkelaars (nota Kostenverhaal).

Begin 2024 heeft de gemeente samen met de provincie Zuid-Holland en de gemeente Wassenaar een subsidieaanvraag gedaan binnen het Zuid-Hollands Programma Landelijk Gebied. De aanvraag bestaat uit een maatregelenpakket voor de Mient Kooltuin en de Groene Zone (gemeente Wassenaar) ter versterking van natuur en landschap. Het Rijk heeft maatregelenpakket afgelopen juni integraal beoordeeld. Momenteel loopt er een uitvoeringstoets. Volgens planning weten we eind 2024 of begin 2025 meer weten over de hoogte van het beschikbare budget voor de Mient Kooltuin/Groene Zone. Als er gelden vrijkomen, is de uitvoering in 2027/2028.

Daarnaast zoeken we actief naar subsidiemogelijkheden. De meest relevante om te benoemen is het Zuid-Hollands Programma Landelijk Gebied (ZH-PLG). Het ZH-PLG streeft naar een vitaal platteland waar de belangen van natuur, water, stikstof en klimaat samenkomen. De provincie heeft doelen geformuleerd en daar een budget aan gekoppeld. De Mient Kooltuin en de Groene Zone in Wassenaar komen in aanmerking voor die budgetten. Beide samenwerkende gebieden moeten helder aantonen in welke projecten geïnvesteerd moet worden en welke doelen deze projecten behartigen. Er is grofweg € 17 miljoen aangevraagd voor de Mient Kooltuin en de Groene Zone. Voor het eind van het jaar wordt duidelijk hoeveel budget de Mient Kooltuin en de Groene Zone ontvangen.

Eind 2021 heeft de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties een beschikking afgegeven voor een specifieke uitkering in het kader van het Besluit en de Regeling Woningimpuls 2002. De omvang van de uitkering bedraagt € 6,9 miljoen en is bedoeld als bijdrage in de noodzakelijk te treffen maatregelen voor de aanleg overkluizingen N206 en de ontwikkeling Mient Kooltuin. De beschikking heeft een looptijd van 2021 tot en met 2031. Randvoorwaardelijk voor het ontvangen van de bijdrage is de realisatie van 3.500 woningen, bestaande uit 1.050 sociale woningbouw, 370 middenhuurwoningen en 370 betaalbare koopwoningen. Tot en met 31 december 2031 dient jaarlijks verantwoording plaats te vinden van het verloop van de investeringen en de aanwending van de bijdrage. Die verantwoording wordt opgenomen in de SISA-bijlage als onderdeel van de jaarrekening, zoals bepaald in de ministeriële regeling informatie voor derden.

Risicobeheersing en samenwerking

Risicobeheersing

Conform het Programmaplan GOV worden de risicoregisters voor GOV halfjaarlijks up-to-date gehouden en gebruiken we de resultaten daaruit bij de opbouw van de risicoparagraaf in de begroting en jaarstukken. Het volstaat hier om te verwijzen naar de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing.

Samenwerking

Zowel met publieke als private partijen werken we intensief samen om de gestelde doelen te realiseren. We formaliseren samenwerking zoveel als mogelijk in contracten en overeenkomsten.

Integrale projectplanning

Voor de gehele gebiedsontwikkeling is een integrale planning opgesteld, inclusief planning voor de fasering, producten, activiteiten en relaties voor de deelprojecten. De partners van de gebiedsontwikkeling hebben de planningsinformatie aangeleverd om een integraal beeld te krijgen van de gebiedsontwikkeling. Deze planningsinformatie is gebaseerd op deterministische projectplanningen. De planning wordt continu geactualiseerd en drie keer per jaar vastgesteld met bijbehorend mijlpalen en deadline-overzicht.

Financiële begroting

(web 194)

Deze financiële begroting bevat het overzicht van de baten en lasten en toelichting en de uiteenzetting van de financiële positie.

De toelichting op de cijfers ten opzichte van de begroting 2024 en ten opzichte van de meerjarenbegroting 2026-2028 is in deel 2 van de begroting bij de programma's opgenomen onder het kopje "Wat mag het kosten". Conform het afwijkingenbeleid zijn de mutaties van € 75.000 en hoger toegelicht.

Overzicht baten en lasten 2025-2028

(web 195)

	Programma	Rekening 2023	Begroting na wijz. 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028
Exploitatie		4.533	11.463	5.106	1.498	3.786	4.544
Lasten		213.892	250.250	246.577	226.337	234.539	225.324
0A	BESTUUR EN BURGERZAKEN	6.370	7.072	7.160	7.293	7.307	7.243
0B	ALGEMENE DEKKINGSMIDDELEN	1.414	2.412	1.848	1.651	1.633	1.684
0C	OVERHEAD EN OVERIG	27.494	32.833	33.823	34.440	34.423	34.688
1A	CRISISBEHEERSING EN BRANDWEER	4.171	4.556	4.887	4.887	4.887	4.887
1B	OPENBARE ORDE EN VEILIGHEID	2.986	3.317	2.999	2.761	2.708	2.710
2A	PARKEREN	3.491	3.723	3.665	3.825	3.834	3.805
2B	VERKEER EN VERVOER	14.950	17.112	15.243	15.082	15.639	16.032
3A	ECONOMIE	2.061	10.339	3.382	2.586	2.424	2.505
4A	ONDERWIJS	7.760	8.530	8.363	7.892	8.081	8.263
4B	CULTUUR EN SPORT	11.515	12.070	12.308	12.474	13.177	14.016
4C	SOCIALE BASIS EN VOLKSGEZONDHEID	21.832	26.900	24.666	19.270	18.706	18.702
5A	VOORZIENINGEN VOLWASSENEN	14.145	16.524	17.132	17.305	17.510	17.715
5B	VOORZIENINGEN JEUGD	21.375	23.749	26.174	25.153	24.691	24.631
5C	OPVANG WONEN EN HERSTEL	5.133	4.023	3.740	3.962	4.183	4.183
6A	WERK	8.091	9.474	9.207	9.136	8.936	8.695
6B	INKOMEN EN SCHULDEN	25.745	20.848	20.854	20.852	20.841	20.801
7A	ENERGIE, GROEN EN MILIEU	9.361	14.392	10.776	9.881	9.854	10.091
7B	RIOOL, AFVAL EN BEGRAVEN	11.059	11.309	11.782	12.249	12.284	12.259
8A	RUIJMTTE EN WONEN	9.684	13.696	11.753	11.565	11.325	11.324
8B	GRONDEXPLOITATIES	5.253	7.372	16.815	4.071	12.097	1.091
Baten		-209.359	-238.787	-241.471	-224.839	-230.753	-220.780
0A	BESTUUR EN BURGERZAKEN	-1.014	-1.678	-1.799	-1.919	-1.920	-1.807
0B	ALGEMENE DEKKINGSMIDDELEN	-139.938	-150.183	-156.770	-153.710	-154.827	-157.291
0C	OVERHEAD EN OVERIG	-3.268	-8.847	-3.906	-5.855	-4.060	-4.088
1A	CRISISBEHEERSING EN BRANDWEER	-276	-302	-323	-323	-323	-323
1B	OPENBARE ORDE EN VEILIGHEID	-246	-217	-175	-175	-175	-175
2A	PARKEREN	-3.868	-3.967	-4.800	-4.712	-4.796	-4.771
2B	VERKEER EN VERVOER	-591	-329	-333	-333	-333	-333
3A	ECONOMIE	-1.444	-8.502	-1.728	-1.412	-1.412	-1.412
4A	ONDERWIJS	-2.676	-1.438	-1.438	-1.438	-1.438	-1.438
4B	CULTUUR EN SPORT	-2.920	-3.246	-2.703	-3.266	-2.340	-2.340
4C	SOCIALE BASIS EN VOLKSGEZONDHEID	-9.396	-9.068	-7.789	-2.799	-2.255	-2.255

	Programma	Rekening 2023	Begroting na wijz. 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028
5A	VOORZIENINGEN VOLWASSENEN	-526	-526	-495	-1.011	-1.003	-1.003
5B	VOORZIENINGEN JEUGD	-195	-151	-151	-151	-151	-151
5C	OPVANG WONEN EN HERSTEL	-3.630	-2.175	-2.052	-2.274	-2.496	-2.496
6A	WERK	0	0	0	0	0	0
6B	INKOMEN EN SCHULDEN	-14.078	-15.971	-15.791	-15.851	-15.891	-15.891
7A	ENERGIE, GROEN EN MILIEU	-1.796	-3.104	-2.137	-1.893	-1.634	-1.594
7B	RIOOL, AFVAL EN BEGRAVEN	-15.918	-16.329	-17.522	-18.067	-18.112	-18.113
8A	RUIIMTE EN WONEN	-3.144	-5.364	-3.927	-3.933	-3.704	-3.707
8B	GRONDEXPLOITATIES	-4.437	-7.390	-17.632	-5.718	-13.885	-1.593
	Mutaties reserves	-7.195	-11.463	-5.311	2.333	501	-271
	Toevoegingen	14.848	25.972	936	4.125	1.988	702
0C	OVERHEAD EN OVERIG	6.555	15.629	104	1.950	200	200
1A	CRISISBEHEERSING EN BRANDWEER	0	838	0	0	0	0
2A	PARKEREN	350	0	0	0	0	0
3A	ECONOMIE	521	5	69	-75	0	0
4A	ONDERWIJS	30	651	0	0	0	0
4B	CULTUUR EN SPORT	0	7.576	0	547	0	0
5A	VOORZIENINGEN VOLWASSENEN	3.124	40	0	0	0	0
6A	WERK	4.252	11	-54	0	0	0
7A	ENERGIE, GROEN EN MILIEU	439	-172	0	0	0	0
8A	RUIIMTE EN WONEN	-423	1.394	0	56	0	0
8B	GRONDEXPLOITATIES	0	0	817	1.647	1.788	502
	Onttrekkingen	-22.043	-37.434	-6.247	-1.792	-1.487	-973
0A	BESTUUR EN BURGERZAKEN	0	0	-60	0	0	0
0C	OVERHEAD EN OVERIG	-8.033	-13.091	-1.790	0	0	0
1A	CRISISBEHEERSING EN BRANDWEER	-227	-315	-21	-21	-21	-21
2A	PARKEREN	-1.989	-2.900	-182	-142	-142	-142
2B	VERKEER EN VERVOER	0	0	-430	-266	-266	0
3A	ECONOMIE	-249	-524	-512	-175	-100	-50
4A	ONDERWIJS	-63	-917	-384	0	0	0
4B	CULTUUR EN SPORT	0	-8.785	-1.333	-591	-531	-481
4C	SOCIALE BASIS EN VOLKSGEZONDHEID	0	-438	-416	-378	-278	-278
5A	VOORZIENINGEN VOLWASSENEN	-3.828	-40	0	0	0	0
6A	WERK	-6.077	-1.360	0	-67	-148	0
6B	INKOMEN EN SCHULDEN	0	-297	-144	-101	0	0
7A	ENERGIE, GROEN EN MILIEU	-875	-3.648	-750	0	0	0
8A	RUIIMTE EN WONEN	-703	-5.120	-225	-50	0	0
		-2.662	0	-205	3.832	4.287	4.273

Overzicht incidentele baten en lasten (web 196)

Om te kunnen beoordelen of de begroting structureel in evenwicht is, dat wil zeggen structurele lasten worden door structurele baten afgedekt, dienen de incidentele lasten en baten inzichtelijk te worden gemaakt.

(B) = Baat, (L) = Last

Omschrijving	2025 (B)	2026 (B)	2027 (B)	2028 (B)	2025 (L)	2026 (L)	2027 (L)	2028 (L)
0A Bestuur en Burgerzaken	60	0	0	0	-60	0	0	0
0.10	60	0	0	0	-60	0	0	0
Onttrekking algemene reserve ten behoeve van pensioenen wethouders - algemene reserve	60	0	0	0	-60	0	0	0
0C Overhead en overig	370	1.750	0	0	275	-1.875	-125	0
0.10	0	0	0	0	96	0	0	0
Nog uit te voeren activiteiten 2023 naar 2025	0	0	0	0	96	0	0	0
0.3/0.10	0	1.750	0	0	0	-1.750	0	0
Cultuurbedrijf: Verkoop panden Muziekschool en K&O en storting in reserve afschrijvingen	0	1.750	0	0	0	-1.750	0	0
0.4	0	0	0	0	-775	-125	-125	0
Duurzame inzetbaarheid en Vitaliteitsbeleid	0	0	0	0	-200	0	0	0
Inhuur medewerker garantstellingen voor periode van drie jaar (einde 2025)	0	0	0	0	-50	0	0	0
Ontwikkeling vitaliteitspact	0	0	0	0	-200	0	0	0
Ontwikkeling zelforganisatie	0	0	0	0	-200	0	0	0
Regeling Vervroegd Uittreden	0	0	0	0	-125	-125	-125	0
0.8/0.10	0	0	0	0	1.420	0	0	0
Verlaging dotatie algemene reserve 2025	0	0	0	0	1.420	0	0	0
div	0	0	0	0	-96	0	0	0
Nog uit te voeren activiteiten 2023 naar 2025	0	0	0	0	-96	0	0	0
div/0.10	370	0	0	0	-370	0	0	0
Cultuurbedrijf: Onttrekking algemene reserve vanwege versneld afschrijven gemeenschapshuis Rijnsburg	370	0	0	0	-370	0	0	0
1B Openbare orde en veiligheid	0	0	0	0	-316	0	0	0
1.2	0	0	0	0	-291	0	0	0
Formatie-uitbreiding t.b.v. uitvoering Veiligheidsagenda 2024-2027	0	0	0	0	-91	0	0	0
Verruiming sluitingstijden horeca	0	0	0	0	-200	0	0	0
div.	0	0	0	0	-25	0	0	0
Totaal posten onder de € 50.000	0	0	0	0	-25	0	0	0
2B Verkeer en vervoer	430	266	266	0	-735	-266	-266	0
2.1	0	0	0	0	-305	0	0	0
Incidenteel onderzoek samenwerking in de Duin- en Bollenstreek	0	0	0	0	-55	0	0	0
Incidentele onderzoekskosten regio	0	0	0	0	-250	0	0	0
2.1/0.10	430	266	266	0	-430	-266	-266	0
Actieplan verkeersveiligheid	104	0	0	0	-104	0	0	0
Bijdrage aan de Regionale Investeringsagenda (RIA) t.l.v. de reserve Regionaal Investerings Fonds	266	266	266	0	-266	-266	-266	0
Eenmalig onderzoeksbudget mobiliteit voor ontsluiting Eiland t.l.v. de reserve aanpak evenwichtige groei	60	0	0	0	-60	0	0	0
3 Economie	934	225	150	50	-1.009	-300	-150	-50
0.10	0	0	0	0	0	75	0	0
Nog uit te voeren activiteiten 2023 naar 2026	0	0	0	0	0	75	0	0
3.1	0	0	0	0	-75	-75	0	0
Begeleiding en onderzoek centrumvisies, centra van de toekomst.	0	0	0	0	-75	-75	0	0
3.1/0.10	200	175	100	50	-200	-175	-100	-50
Werkbudget Unmanned Valley (2023 t/m 2028) t.l.v. de bestemmingsreserve Strategische Investerings	200	175	100	50	-200	-175	-100	-50

Omschrijving	2025 (B)	2026 (B)	2027 (B)	2028 (B)	2025 (L)	2026 (L)	2027 (L)	2028 (L)
3.2	322	0	0	0	-253	0	0	0
Bouwgrondexploitatie Klei Oost Zuid	322	0	0	0	-253	0	0	0
3.2/0.10	0	0	0	0	-69	0	0	0
Tussentijdse winstneming bouwgrondexploitatie Klei Oost Zuid	0	0	0	0	-69	0	0	0
3.4/0.10	100	50	50	0	-100	-50	-50	0
Visserij ontwikkelplan, bijdrage aan het Katwijks Museum en de Visserijdriehoek t.l.v. de algemene reserve	100	50	50	0	-100	-50	-50	0
div	0	0	0	0	0	-75	0	0
Nog uit te voeren activiteiten 2023 naar 2026	0	0	0	0	0	-75	0	0
div/0.10	312	0	0	0	-312	0	0	0
Cultuurbedrijf: Onttrekking algemene reserve vanwege versneld afschrijven De Burgt	312	0	0	0	-312	0	0	0
4A Onderwijs	384	0	0	0	-384	0	0	0
4.2/0.10	384	0	0	0	-384	0	0	0
Aankoop Yuverta t.l.v. de reserve strategische investeringen	88	0	0	0	-88	0	0	0
Afboeking boekwaarde Oranje Nassauschool onttrokken aan de reserve strategische investeringen	296	0	0	0	-296	0	0	0
4B Cultuur en Sport	1.031	887	280	280	-1.031	-887	-280	-280
5.1/0.10	60	60	0	0	-60	-60	0	0
Blaashal: kosten van het beheer en de exploitatie worden t/m 2026 onttrokken aan de reserve sociaal domein.	60	60	0	0	-60	-60	0	0
5.2/0.10	280	280	280	280	-280	-280	-280	-280
Bijdrage Aquamar ten laste van de reserve Aquamar	280	280	280	280	-280	-280	-280	-280
5.3/0.10	100	0	0	0	-100	0	0	0
Viering 80 jaar bevrijding - algemene reserve	100	0	0	0	-100	0	0	0
5.6/0.10	0	547	0	0	0	-547	0	0
Cultuurbedrijf: Onttrekking en storting voorschot inrichtingskosten Planck via algemene reserve	0	547	0	0	0	-547	0	0
div/0.10	591	0	0	0	-591	0	0	0
Cultuurbedrijf: Onttrekking algemene reserve vanwege versneld afschrijven De Burgt	591	0	0	0	-591	0	0	0
4C Sociale basis en Volksgezondheid	151	113	13	13	-188	-100	0	0
6.1	0	0	0	0	-50	0	0	0
Ouderenzorg DSV: Middelen voor verlening externe deskundigheid voor beoordeling en begeleiding businesscase 'Nieuw-Salem'. Raadsbesluit oktober 2021	0	0	0	0	-50	0	0	0
6.6/0.10	113	113	13	13	-100	-100	0	0
Kadernota: innovatiebudget Wmo en Jeugd	113	113	13	13	-100	-100	0	0
div.	38	0	0	0	-38	0	0	0
Totaal posten onder de € 50.000	38	0	0	0	-38	0	0	0
5B Voorzieningen Jeugd	0	0	0	0	-110	0	0	0
6.72	0	0	0	0	-110	0	0	0
Jeugdzorg hervormingsagenda	0	0	0	0	-110	0	0	0
6A Werk	0	67	148	0	0	-67	-148	0
0.10	0	0	0	0	54	0	0	0
Nog uit te voeren activiteiten 2023 naar 2025	0	0	0	0	54	0	0	0
div	0	0	0	0	-54	0	0	0
Nog uit te voeren activiteiten 2023 naar 2025	0	0	0	0	-54	0	0	0
div/0.10	0	67	148	0	0	-67	-148	0
GR KDB: De incidentele tekorten voor 2026 en 2027 worden gedekt uit de algemene reserve.	0	67	148	0	0	-67	-148	0
6B Inkomens en schulden	144	101	0	0	-144	-101	0	0
6.3/0.10	94	51	0	0	-94	-51	0	0
Armoedebeleid - gedekt uit de algemene reserve	60	0	0	0	-60	0	0	0
De trajectbegeleiding Jongeren Perspectief Fonds wordt gedekt uit de algemene reserve	34	51	0	0	-34	-51	0	0
6.5/0.10	50	50	0	0	-50	-50	0	0
Kadernota: innovatiebudget re-integratie	50	50	0	0	-50	-50	0	0

Begroting 2025

Omschrijving	2025 (B)	2026 (B)	2027 (B)	2028 (B)	2025 (L)	2026 (L)	2027 (L)	2028 (L)
7A Groen en milieu	850	257	0	0	-1.050	-307	0	0
7.4	100	257	0	0	-300	-307	0	0
Opstellen soorten management plan (2024 t/m 2026) met bijdragen derden en subsidies	100	257	0	0	-150	-307	0	0
Vorbereiding en implementatiebudget voor o.a. wijkaanpak en isolatie t.b.v. energiearme en intensivering duurzame energieopwekking	0	0	0	0	-150	0	0	0
7.4/0.10	750	0	0	0	-750	0	0	0
Katwijk's Isolatie Fonds t.l.v. de algemene reserve	750	0	0	0	-750	0	0	0
8A Ruimte en wonen	225	106	0	0	-275	-156	0	0
	225	106	0	0	-275	-156	0	0
Herijking ontwikkelkader en participatie Rijnsburg Noord t.l.v. de reserve strategische investeringen	80	0	0	0	-80	0	0	0
Onderzoek integraliteit Zijlhoek De Woerd/Rijnsburg Noord t.l.v. de reserve stimulering woningbouw	95	0	0	0	-95	0	0	0
Organiseren doorstroomteam ouderenhuisvesting	0	0	0	0	-50	-50	0	0
Reserve sociaal domein: woningbouw Rijnsburg Noord	50	50	0	0	-50	-50	0	0
Zelfrealisatie Nieuw Salem bijdrage reserve culturele en maatschappelijke voorzieningen	0	56	0	0	0	-56	0	0
8B Grondexploitaties	17.632	5.718	13.885	1.593	-17.632	-5.718	-13.885	-1.593
	17.632	5.718	13.885	1.593	-17.632	-5.718	-13.885	-1.593
Bouwgrondexploitaties woningen	17.632	5.718	13.885	1.593	-16.815	-4.071	-12.097	-1.091
Reserve aanpak evenwichtige groei: storting a.g.v. winstneming	0	0	0	0	-1	-221	-235	-80
Reserve culturele en maatschappelijke voorzieningen: storting a.g.v. winstneming	0	0	0	0	-32	-716	-382	-155
Reserve grondexploitaties: storting a.g.v. winstneming grondexploitaties	0	0	0	0	-784	-710	-1.171	-267
	22.211	9.490	14.742	1.936	-22.659	-9.777	-14.854	-1.923

Uit het bovenstaand overzicht van incidentele baten en lasten blijkt dat in 2025 € 449.000 meer incidentele lasten waren dan baten. Dit nadeel moet uit het begrotingsaldo worden gehaald om het structureel evenwicht te kunnen bepalen.

Bepaling incidentele lasten en baten	2025	2026	2027	2028
Incidentele lasten	-22.659	-9.777	-14.854	-1.923
Incidentele baten	22.210	9.490	14.742	1.936
Saldo (- = voordelig te corrigeren want meer lasten dan baten)	-449	-287	-112	13

In de onderstaande tabel wordt meerjarig het structurele begrotingsresultaat weergegeven.

Incidenteel saldo	2025	2026	2027	2028
Reëel begrotingsaldo (+ = voordeel)	205	-3.832	-4.287	-4.273
Elimineren saldo incidentele lasten en baten	-449	-287	-112	13
Structureel begrotingsresultaat = reëel saldo gecorrigeerd voor incidenteel resultaat (+ = voordeel)	653	-3.545	-4.175	-4.286

Structurele mutaties reserves

(web 197)

Structurele toevoegingen

programma	Omschrijving	2025	2026	2027	2028
0C	Reserve Sociaal Domein	200	200	200	200
		200	200	200	200

Structurele onttrekkingen

programma	Omschrijving	2025	2026	2027	2028
1A	Afschrijvingen: KRB 2 reddingsposten	21	21	21	21
2	Afschrijvingen: Herinrichting terrein Savoy	8	8	8	8
2	Afschrijvingen: Verlenging Westerbaan	32	32	32	32
2	Afschrijvingen: Recreatie vzw PH kanaal	4	4	4	4
2	Afschrijvingen: Reconstructie Ambachtweg	1	1	1	1
2	Afschrijvingen: Herinrichting openbare ruimte Zeeweg	6	6	6	6
2	Afschrijvingen: Fietsstraat Nieuwe Duinweg	8	8	8	8
2	Afschrijvingen: Fietsverbinding Westerbaan - Laan van Nw Zuid	6	6	6	6
2	Afschrijvingen: Fietspad Biltlaan	11	11	11	11
2	Afschrijvingen: Valkenburgsemeer	11	11	11	11
2	Afschrijvingen: Verkeersplateau Katwijkerbroek	1	1	1	1
2	Afschrijvingen: Aanleg botenpad	9	9	9	9
2	Afschrijvingen: Reconstructie Rhijnsburgerweg	26	26	26	26
2	Afschrijvingen: openbare ruimte Hoornespassage	19	19	19	19
2	Afschrijvingen: Digitalisering parkeersysteem	40	0	0	0
4B	Aquamar: Aquamar	116	116	116	116
4B	Afschrijvingen: Middelmors	34	34	34	34
4B	Afschrijvingen: KBS	6	6	6	6
4B	Afschrijvingen: J. Cruiff Court	4	4	4	4
4B	Afschrijvingen: Groenbeleidsplan	41	41	41	41
4C	Afschrijvingen: Coligny	83	83	83	83
4C	Afschrijvingen: Dorpshuis Valkenburg	82	82	82	82
4C	Afschrijvingen: MFC Rijnsburg	101	101	101	101
		670	630	630	630

Uiteenzetting financiële positie: Balans (web 198)

Bedragen x €1.000

Omschrijving	2023	2024	2025	2026	2027	2028
ACTIVA	354.121	337.530	438.508	474.161	503.692	526.338
Vaste activa	274.669	251.286	361.897	410.606	441.218	464.025
(Im) Materiële vaste activa	245.301	221.996	330.462	379.281	409.975	432.864
Financiële vaste activa: Kapitaalverstrekkingen	5.239	5.239	5.239	5.239	5.239	5.239
Financiële vaste activa: leningen	24.129	24.051	26.196	26.086	26.004	25.922
Vlottende activa	79.452	86.244	76.611	63.555	62.474	62.313
Voorraden: Onderhanden werk & Overige grond- en hulpstoffen	20.614	28.256	26.173	21.117	20.036	19.075
Voorraden: Gereed product en handelsgoederen & vooruitbetalingen	2.238	2.788	2.238	2.238	2.238	2.238
Uitzettingen met rentetypische looptijd < 1 jaar	50.051	50.000	45.000	35.000	35.000	35.000
Liquide middelen	488	200	200	200	200	1.000
Overlopende activa	6.061	5.000	3.000	5.000	5.000	5.000
PASSIVA	354.121	337.530	438.508	474.161	503.692	526.338
Vaste passiva	311.271	311.774	338.989	382.244	401.639	413.110
Eigen Vermogen	101.221	92.211	86.900	89.233	89.734	89.463
Voorzieningen	13.004	11.852	9.289	9.082	8.978	8.662
Vaste schuld	197.046	207.711	242.800	283.929	302.927	314.985
Vlottende passiva	42.850	25.756	99.519	91.917	102.053	113.228
Vlottende schuld	12.033	15.000	15.000	15.000	15.000	15.000
Overlopende passiva	30.817	10.756	84.519	76.917	87.053	98.228

Mutaties reserves en voorzieningen

(web 199)

De reserves worden samen met het resultaat na bestemming gerekend tot het eigen vermogen. In artikel 43 van het BBV worden drie soorten reserves onderscheiden:

1. Algemene reserve: middelen zonder een directe bestemming. Deze dienen als waarborg voor continuïteit en het afdekken van financiële risico's en maken deel uit van het weerstandsvermogen.
2. Egalisatiereserves tarieven: Dienen om ongewenste schommelingen op te vangen in de tarieven die aan derden in rekening worden gebracht.
3. Overige bestemmingsreserves: Reserves waaraan de raad een bepaalde bestemming heeft gegeven.

De voorzieningen maken onderdeel uit van het vreemd vermogen (artikel 44 BBV) en worden gevormd door:

- Verplichtingen en verliezen waarvan de omvang per jaareinde onzeker is maar redelijkerwijs kan worden geschat;
- risico's waarvan op de balansdatum de te verwachten verplichtingen of verliezen waarvan de omvang redelijkerwijs is te schatten;
- Middelen voor egalisatie van bepaalde kosten, zoals groot onderhoud;
- Middelen van derden met een specifieke bestedingsrichting.

Het belangrijkste verschil tussen reserves en voorzieningen is dat de raad voor reserves een grote vrijheid heeft om de bestemming van deze gelden te wijzigen. Om die reden worden reserves als eigen vermogen aangeduid. Bij voorzieningen is veelal sprake van verplichtingen. Zolang de raad de bestemming van geoormerkt geld nog kan veranderen, is sprake van een bestemmingsreserve. Als dit niet meer kan, is er sprake van een voorziening.

Stand per 31-12 (Bedragen x € 1.000)	2024	2025	2026	2027	2028
Algemene reserve	38.360	34.525	34.904	34.706	34.706
Bestemmingsreserve	53.851	52.375	54.329	55.028	54.757
Totaal reserves	92.211	86.900	89.233	89.734	89.463
Totaal voorzieningen	11.852	9.289	9.082	8.978	8.662
Totaal reserves en voorzieningen	104.063	96.189	98.315	98.712	98.125

Bijlagen

Formatie

(web 201)

Cluster	Bedrag	FTE 2025	FTE 2026	FTE 2027	FTE 2028
(1) Personele lasten	55.762.000	572,57	569,07	569,07	569,07
Directie	716.000	4	4	4	4
Cluster Externe en Interne Dienstverlening	4.710.000	60,39	60,39	60,39	60,39
Cluster Projecten, Programma's en Opgaven	4.064.000	35,53	35,53	35,53	35,53
Gebiedsontwikkeling Valkenhorst	1.084.000	9,67	9,67	9,67	9,67
Cluster Vergunningen, Toezicht en Handhaving	4.420.000	50,22	48,22	48,22	48,22
Cluster Beleid Fysieke Leefomgeving	6.061.000	52,45	52,45	52,45	52,45
Cluster Dagelijks Beheer	4.548.000	60,56	60,56	60,56	60,56
Cluster Planmatig Beheer	4.523.000	45,16	45,16	45,16	45,16
Cluster Wijkteams	2.351.000	25,01	25,01	25,01	25,01
Cluster Servicepunt	4.098.000	46,1	46,1	46,1	46,1
Cluster Beleid Sociale Leefomgeving	4.090.000	37,78	36,28	36,28	36,28
OH Cluster Financiën	2.497.000	24,18	24,18	24,18	24,18
OH Cluster Informatie en Automatisering	4.457.000	47,1	47,1	47,1	47,1
OH Unit Concernzaken en Advies	2.427.000	19,78	19,78	19,78	19,78
OH Unit Communicatie en Wijkregie	1.852.000	18,28	18,28	18,28	18,28
OH Unit Inkoop en Juridische Zaken	1.450.000	13,5	13,5	13,5	13,5
OH Unit HRM	1.729.000	17,08	17,08	17,08	17,08
Griffie	685.000	5,78	5,78	5,78	5,78
	55.762.000	572,57	569,07	569,07	569,07

Cluster	Bedrag	FTE 2025
(1) Personele lasten	55.762.000	572,57
Directie	716.000	4
Cluster Externe en Interne Dienstverlening	4.710.000	60,39
Cluster Projecten, Programma's en Opgaven	4.064.000	35,53
Gebiedsontwikkeling Valkenhorst	1.084.000	9,67
Cluster Vergunningen, Toezicht en Handhaving	4.420.000	50,22
Cluster Beleid Fysieke Leefomgeving	6.061.000	52,45
Cluster Dagelijks Beheer	4.548.000	60,56
Cluster Planmatig Beheer	4.523.000	45,16
Cluster Wijkteams	2.351.000	25,01
Cluster Servicepunt	4.098.000	46,1
Cluster Beleid Sociale Leefomgeving	4.090.000	37,78
OH Cluster Financiën	2.497.000	24,18
OH Cluster Informatie en Automatisering	4.457.000	47,1
OH Unit Concernzaken en Advies	2.427.000	19,78
OH Unit Communicatie en Wijkregie	1.852.000	18,28
OH Unit Inkoop en Juridische Zaken	1.450.000	13,5
OH Unit HRM	1.729.000	17,08
Griffie	685.000	5,78
(2) Bestuur	1.689.000	38
Raadsleden	797.000	33
College B&W	892.000	5

Begroting 2025

Cluster	Bedrag	FTE 2025
(3) Overige personele lasten	522.000	0
Logopedie	154.000	0
Muziekschool	112.000	0
Ambtenaar burgerlijke stand	32.000	0
Panbos	26.000	0
Kwadrant	62.000	0
Detachering Sportbedrijf	136.000	0
	57.973.000	610,57

Investeringsagenda 2024-2031

(web 202)

In deze bijlage worden de investeringen die in hoofdstuk "Hoofdlijnen/begrotingsuitkomst 2025-2028/ontwikkelingen investeringsagenda" opgenomen zijn gespecificeerd. Het volgende is belangrijk om te weten:

- De investeringen zijn ingedeeld in categorieën op basis van de roos van Katwijk, namelijk:
  - Categorie A: Investeringsen waarbij integrale afweging mogelijk is
  - Categorie B: Sectorale investeringen waarbij sprake is van mee-koppelkansen
  - Categorie C: Investeringsen die ten dienste staan aan (noodzakelijk zijn voor) de bedrijfsvoering
  - Categorie D: Investeringsen die reeds in uitvoering zijn
- Daarnaast is ook inzichtelijk gemaakt onder welke financiële categorie de investeringen vallen conform de financiële verordening (artikel 4):
  - Fin. categorie A: Investeringsen die al eerder door de raad zijn vastgesteld
  - Fin. categorie B: Vervangingsinvesteringen of uitbreidingsinvesteringen
  - Fin. categorie C: Investeringsen waarvan de raad heeft aangegeven dat op een later tijdstip een apart voorstel voor autorisatie van het investeringskrediet wilt ontvangen. In de brief van MIP naar investeringsagenda is aangegeven dat de categorie C niet meer om kredietautorisatie gaat, maar inhoudelijk. De totaalkredieten worden bij de begroting geautoriseerd (zie beslispunten raadsvoorstel). Bij de eerstvolgende actualisatie van de financiële verordening wordt dit aangepast.

Wellicht is het verwarrend dat dezelfde categorieën zijn gehanteerd. Dit is per toeval zo gekomen. De overzichten van de investeringen zijn ingedeeld per categorie van de roos van Katwijk welke eveneens een onderverdeling van de financiële categorie bevat.

Begroting 2025

Categorie	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031
	KORT				MIDDELLANG			
BASIS								
TERMIJN	KORT				MIDDELLANG			
D In uitvoering / uitgevoerd	19.161.151	18.650.350	9.639.758	4.748.671	2.979.815	1.200.552	904.171	2.001.451
C Bedrijfvoering	3.238.299	1.738.908	1.037.496	867.246	1.096.928	487.839	806.025	1.076.749
A en B wettelijk	6.239.035	7.591.739	8.653.491	8.595.928	8.541.410	8.034.521	7.915.185	7.243.565
A en B onvermijdelijk	2.965.589	395.745	345.912	353.758	217.774	303.801	450.114	549.721
Restant A en B overig	1.852.952	243.385	0	0	0	0	0	0
Totaal C, D, A/B wettelijk en onvermijdelijk	33.457.026	28.620.127	19.676.657	14.565.602	12.835.926	10.026.713	10.075.495	10.871.486
Streven investeringsraming	35.000.000	35.000.000	35.000.000	35.000.000	35.000.000	35.000.000	35.000.000	35.000.000
Ruimte voor investeringen A en B	1.542.974	6.379.873	15.323.343	20.434.398	22.164.074	24.973.287	24.924.505	24.128.514
Woningbouw	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031
GOV	4.110.000	8.164.000	15.558.400	4.243.200	0	0	0	0
GOV IHP_basis	463.326	482.554	6.329.956	4.083.315	1.140.094	0	0	0
Totaal GOV Basis voor woningbouw	4.573.326	8.646.554	21.888.356	8.326.515	1.140.094	0	0	0
KAM	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031
Katwijkse Agenda Mobiliteit								
KAM	3.345.988	2.706.620	2.158.384	2.522.278	2.180.655	5.457.213	5.261.984	1.808.301
IHP	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031
Integraal HuisvestingsPlan								
IHP DEEL 1	1.848.993	4.400.023	6.528.581	7.054.142	4.217.842	1.124.111	55.720	0
IHP DEEL 1_GOV basis scholen 2 en 3	0	0	0	0	0	4.831.841	1.134.377	2.373.181
IHP DEEL 2	0	0	0	0	0	0	584.152	798.784
IHP VO	1.152.079	52.075	5.498.337	5.563.776	9.287.501	9.287.501	2.324.357	496.504
Totaal IHP en VO	3.001.072	4.452.098	12.026.918	12.617.918	13.505.343	15.243.453	4.098.606	3.668.469
	2032	2033	2034	2035	2036	2037	2038	2039
Investeringsvolume IHP na 2030	14.128.869	17.890.667	10.447.482	4.977.148	4.409.960	4.659.656	19.152.604	18.095.384
Extra afschrijvingslasten IHP na 2030	894.672	894.672	1.149.346	1.682.166	2.044.793	2.146.143	2.248.982	2.248.982
SCENARIO'S A EN B CATEGORIE	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031
Roos van Katwijk voor A en B categorie								
Wettelijk keuze (keuze betreft temporiseren)	3.092.126	6.440.015	4.433.531	3.244.835	2.702.702	3.491.340	1.674.317	1.323.878
Contractueel	41.600	803.591	1.665.664	597.744	0	0	0	0
Keuze	7.930.348	18.543.952	18.589.875	9.258.388	9.112.600	11.066.199	9.885.372	11.105.506
Totaal scenario's A en B categorie Roos van Katwijk	11.064.073	25.787.558	24.689.070	13.100.967	11.815.302	14.557.539	11.559.689	12.429.384
Totaal volume investeringsagenda	55.441.485	70.212.958	80.439.384	51.133.281	41.477.320	45.284.918	30.995.774	28.777.640
Nog niet lijst	838.144	1.675.336	5.134.019	16.423.987	8.903.550	6.813.239	7.365.273	10.124.692

Categorie D: Investerings die reeds in uitvoering zijn

Omschrijving investering	.Kredietnr	Totaal krediet	Bijdrage 3-den	.2024	.2025	.2026	.2027	.2028	.2029	.2030	.2031
A		42.507.750	449.457	9.433.318	9.979.358	6.129.890	3.780.910	2.629.724	1.200.552	604.040	-
Aankoop grond Mient Kooltuin (volkstuintcomplex)	1531019	224.160		224.160	0	0	0	0	0	0	0
Bebording Brouwerstraat	1210615	88.000	0	15.879	0	0	0	0	0	0	0
Facilitair inrichting gemeentehuis	9000230	80.324	0	61.074	0	0	0	0	0	0	0
Gedifferentieerd inzamelen afval_Betonputten	1730005	538.543	0	457.666	0	0	0	0	0	0	0
Gedifferentieerd inzamelen afval_minicontainers	1730007	1.766.956	0	500.000	0	0	0	0	0	0	0
Herinrichting Voorstraat	1210394	3.015.822	0	418.879	1.855.853	217.817	217.818	0	0	0	0
Hoornes NO bovengrond	1210646	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Hoornes NO riolering	1722727	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
IGA 't Joght	1210563	3.448.611	0	554.550	952.290	818.264	556.713	305.131	0	0	0
IGA Cleijn Duin	1210596	6.843.253	0	1.170.877	1.419.134	1.412.607	1.080.783	596.512	596.512	0	0
IGA Kalkoven	1210595	5.869.214	0	156.000	544.812	1.320.367	1.329.813	1.349.029	414.514	414.515	0
IGA Kalkoven bovengrond fase 3	1210617	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
IGA Kalkoven bovengrond fase 4	1210618	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
IGA Kalkovenbuurt fase 3	1722719	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
IGA Kalkovenbuurt fase 4	1722720	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
IGA Kalkovenbuurt_riolering	1722699	5.392.875	0	1.059.482	1.509.539	1.164.396	645.784	379.052	189.526	189.526	0
Inrichting meubilair Heerenweg	2024001	52.000			52.000	0	0	0	0	0	0
Limes Erfgoedcentrum (voorbereiding)	1550001	515.000	257.500	352.336	0	0	0	0	0	0	0
MFA Hoornes (Huis v.d. Wijk)	1610012	2.113.166	0	464.238	344.623	988.440	0	0	0	0	0
Openbare ruimte Windvang Krulder	1210606	436.378	0	137.420	0	0	0	0	0	0	0
Realisatie volkstuintcomplex Mient Kooltuin	1580122	225.000		179.817	0	0	0	0	0	0	0
Reconstructie Molentuinweg-Tulpstraat	1210388	1.911.100		250.000	1.307.702	208.000	0	0	0	0	0
Toegang: meubilair de Burgt	1620013	37.026	0	17.253	0	0	0	0	0	0	0
Toegang: meubilair Kwadrant	1620012	40.087	0	15.504	0	0	0	0	0	0	0
Toegang: Verbouw het Kwadrant	1620010	178.654	0	36.799	0	0	0	0	0	0	0
Uitbreiding brede school Duyfrak	1421050	977.801	0	8.766	0	0	0	0	0	0	0
Uitvoering wegenbeleidsplan 2022	1210602	2.576.440		867.125	0	0	0	0	0	0	0
Uitvoering wegenbeleidsplan 2023	1210603	2.359.632	0	1.633.298	0	0	0	0	0	0	0
Verduurzaming Brandweerkazerne Katwijk	1110001	120.859		23.422	97.437	0	0	0	0	0	0
Verduurzaming Brandweerkazerne Rijnsburg	1110002	396.017	0	76.747	319.270	0	0	0	0	0	0
Verduurzaming Brandweerkazerne Valkenburg	1110003	139.661	0	27.066	112.595	0	0	0	0	0	0
Verduurzaming Dienstencentrum Zwanenburg	1610027	115.914	0	22.464	93.450	0	0	0	0	0	0
Verduurzaming gemeentelijk vastgoed fase 3	1740001	-51.190	0	-22.894	0	0	0	0	0	0	0
Verduurzaming Jeugdsocieteit Schuit	1610025	148.247	0	28.730	119.517	0	0	0	0	0	0
Verduurzaming Jeugdsocieteit Scum	1610026	775.834	0	150.355	625.479	0	0	0	0	0	0
Verduurzaming KDV De Bomschuit	1610021	138.091	25.311	26.762	111.329	0	0	0	0	0	0
Verduurzaming MFA de Coligny	1610024	139.681	49.250	27.070	112.611	0	0	0	0	0	0
Verduurzaming Wijkcentrum PMT-gebouw	1030006	174.950	59.595	42.464	132.487	0	0	0	0	0	0
Verduurzaming Wijkvereniging Cleijn Duijn	1610022	84.663	0	16.407	68.255	0	0	0	0	0	0
Verduurzaming Wijkvereniging NNO	1610023	249.289	34.301	48.312	200.977	0	0	0	0	0	0
Verkeersmaatregelen Exportstraat	1210661	200.000		200.000	0	0	0	0	0	0	0
Vervanging bureauopstellingen	9000233	310.590	0	50.552	0	0	0	0	0	0	0
VRI's Brouwerstraat	1210614	598.001		124.519	0	0	0	0	0	0	0
Warmte-kou voorz IKC+ van Lierestraat	1740005	277.100	23.500	10.218	0	0	0	0	0	0	0
B		14.147.114	251.643	5.167.659	2.619.404	305.669	305.670	0	0	0	0
Aanleg extra kunstgrasvoetbalveld Valken '68	1531223	877.231	0	104.000	767.936	0	0	0	0	0	0
Aansluiten ongerioleerde panden	1722675	274.209	0	242.717	0	0	0	0	0	0	0
Afkoppelen riolering voorstraat	1722700	2.414.001	0	310.369	1.313.000	305.669	305.670	0	0	0	0
Drainage	1722694	326.538	0	227.942	0	0	0	0	0	0	0
Drainage Frederiksoord	1722707	668.886	0	408.657	0	0	0	0	0	0	0
Fietsparkeren Katwijk aan Zee	1220004	60.001	0	42.961	0	0	0	0	0	0	0
Noordduinseweg skatevoorziening	1570011	588.000	50.000	291.261	0	0	0	0	0	0	0
Ondergrondse milieuparkjes 2020	1721158	121.498	0	100.920	0	0	0	0	0	0	0
Perscontainer 2022	1730003	49.936	0	49.936	0	0	0	0	0	0	0
Realisatie ICT uitwijk	9000520	49.365	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Rehabilitatie Frederiksoord 2020	1210421	2.153.717	0	801.393	218.386	0	0	0	0	0	0
Renovatie toiletgroepen A-vleugel Kon. Julianalaan 3	9000236	100.899	0	-12.025	0	0	0	0	0	0	0
Renovatie toiletgroepen Jeugdsocieteit Scum	1610002	127.833	0	120.401	0	0	0	0	0	0	0
Restauratie monumentaal meubilair o.a. trouwzaal	9000241	51.968	0	51.168	0	0	0	0	0	0	0
Sp de Krom hockeyveld belt	1531221	280.824	0	280.201	0	0	0	0	0	0	0
Sp de Krom mini hockeyveld	1531222	156.435	0	155.864	0	0	0	0	0	0	0
Sportpark Middelmors korfbalvelden	1531231	531.357	50.154	228.686	0	0	0	0	0	0	0
Verduurzaming f2 dorps huis Valkenburg	1610003	267.231	0	258.988	0	0	0	0	0	0	0
Verduurzaming f2 Madjoe	1520007	58.140	9.350	38.833	0	0	0	0	0	0	0
Verduurzaming f2 sportzaal Boorsmazaal	1520002	119.022	19.100	13.382	0	0	0	0	0	0	0
Verhuurverbeteringen 't Kwadrant	1714010	195.277	0	174.653	0	0	0	0	0	0	0
Verv armaturen voor LED 2023	1210593	414.712	0	127.358	0	0	0	0	0	0	0
Verv. inzamelmiddelen laagbouw	1721148	864.136	0	243.871	0	0	0	0	0	0	0
Verv. Riolering 2023	1722691	332.525	0	186.660	0	0	0	0	0	0	0
Vervangen pantry's gemeentehuis	9000242	62.504	0	0	46.882	0	0	0	0	0	0
Vervanging Backend servers	9000607	93.526	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Vervanging ICT omgeving	9000617	659.339	0	50.000	0	0	0	0	0	0	0
Vervanging Oracle servers	9000608	21.362	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Vervanging toplaag atletiekbaan en uitvlakken baan AV de Krom	1520019	659.571	123.039	46.574	0	0	0	0	0	0	0
Verzamelkrediet groenbeleidsplan 2020 IGA's	1570009	634.285		48.297	0	0	0	0	0	0	0
Voertuig met haakarm	1730002	334.877	0	328.006	0	0	0	0	0	0	0
VRI Molentuinweg/Rijnstraat	1210558	408.494	0	96.587	273.200	0	0	0	0	0	0
VRI Sandtlaan-Spinozalaan	1210579	189.415	0	150.000	0	0	0	0	0	0	0

Begroting 2025

C		30.751.847	1.769.644	4.215.045	6.103.587	3.204.199	662.091	350.091	0	300.131	2.001.451
Herin openbare ruimte Hoornespassage	1211186	1.908.531	0	32.186	0	0	0	0	0	0	0
Herinrichting Hoftuinplein	1211185	1.300.304	0	0	936.057	0	0	0	0	0	0
Iga 't Jogh't riolering	1722703	2.936.916	0	508.737	676.000	648.181	662.091	350.091	0	0	0
IHP_Oranje Nassauschool	1421052	5.363.263	0	2.247.081	2.352.593	417.082	0	0	0	0	0
Nieuwbouw gymzaal Windvang/Krulder	1520010	1.826.146	196.044	91.800	0	0	0	0	0	0	0
Nieuwbouw ruimte Cardea/de Kok (bij Windvang school)	1610005	1.723.760	0	159.842	0	0	0	0	0	0	0
Nieuwbouw wijkgebouw Molenwijk	1610011	2.152.001	0	0	0	0	0	0	0	219.982	1.859.289
Rotonde Industrieweg	1211181	1.128.005	0	0	0	0	0	0	0	80.149	142.161
Rotonde Trappenberg-Kloosterschuur	1211190	4.656.136	0	314.466	2.138.937	2.138.936	0	0	0	0	0
Tijdelijke ontsluiting Zijlhoek / De Woerd	1210449	818.600	773.600	-3.583	0	0	0	0	0	0	0
VRI Oegsteesterweg/Oranjelaan	1211195	32.136	0	30.000	0	0	0	0	0	0	0
Warmtenet IKC+ Hoornes Kalkoven	1740003	1.449.952	800.000	612.786	0	0	0	0	0	0	0
Windvang en Krulder school	1421046	5.399.096	0	202.206	0	0	0	0	0	0	0
Windvang en Krulder school begeleidingskosten	1421068	57.000	0	19.524	0	0	0	0	0	0	0
Woonrijpmaken Mezenlaan	1210653	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Eindtotaal		30.751.847	1769644	4.215.045	6.103.587	3.204.199	662.091	350.091	-	300.131	2.001.451

Categorie C: Investerings die ten dienste staan aan (noodzakelijk zijn voor) de bedrijfsvoering

Omschrijving investering	.Kredietnr	Totaal krediet	Bijdrage 3-den	.2024	.2025	.2026	.2027	.2028	.2029	.2030	.2031
B		16.220.418	0	3.187.299	1.312.413	1.037.496	867.246	1.096.928	487.839	806.025	1.076.749
Aanbrengen isolerende beglazing Kon. Julianalaan 3	9000235	120.182	0	120.182	0	0	0	0	0	0	0
Aanhangunit hogedruk-reiniger	3746106	97.251	0	0	0	0	0	50.201	0	0	0
AV middelen samenwerkzones	9000646	75.000	0	75.000	0	0	0	0	0	0	0
BIS / RIS	9000619	9.154	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Camerasyteem milieustraat	3753501	95.472	0	46.800	0	0	0	0	0	0	0
Conferentiestoelen burgerzaal	9000244	28.186	0	0	28.186	0	0	0	0	0	0
Doorontwikkeling digitalisering	9000633	94.553	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Drang -en afzethekken inclusief transportbakken	2023433	64.896	0	0	0	0	0	0	0	64.896	0
EPS piepschuimpers	2023449	54.080	0	0	0	0	0	0	0	0	0
GEO vervanging	9000634	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Gevelrenovatie K&O gebouw	0	114.400	0	0	0	57.200	57.200	0	0	0	0
Gevelrenovatie Katwijk's museum	0	130.000	0	0	0	65.000	65.000	0	0	0	0
Grofvuilpers milieustraat	3753499	123.053	0	60.320	0	0	0	0	0	0	0
Grofvuilpers milieustraat 2	3753506	125.466	0	0	62.733	0	0	0	0	0	0
Heftruck gemeentewerf	2023455	37.856	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Hekwerken 2 hondenuitrenplaatsen wijk V'burg/Katwijk a/d Rijn	2023429	37.910	0	0	0	0	0	0	0	37.910	0
Hekwerken hondenuitrenplaatsen wijk Katwijk Noord	2023425	26.716	0	0	0	0	0	26.716	0	0	0
ICT algemeen 2025	9000639	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
ICT algemeen 2026	9000640	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
ICT algemeen 2027	2023346	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
ICT algemeen 2028	2023347	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
ICT algemeen 2029	2023348	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
ICT algemeen 2030	2023349	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
ICT algemeen 2031	2023350	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
ICT algemeen 2032	2023351	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
ICT algemeen 2033	2023352	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
ICT algemeen 2034	2023353	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
ICT algemeen 2035	2023354	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
ICT algemeen 2036	2023355	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
ICT algemeen 2037	2023356	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
ICT algemeen 2038	2023357	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
ICT algemeen 2039	2023358	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
ICT algemeen 2040	2023359	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
ICT planmatig beheer Data op orde	9000643	57.717	0	50.000	0	0	0	0	0	0	0
ICT_Modernisering GBA systeem	9000641	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
ICT_Vervangen HRM applicatie	9000636	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
ICT_Vervanging CAD-GEO omgeving	1810265	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
ICT_Vervanging camera's raadszaal en burgerzaal	9000250	624.000	0	0	208.000	0	0	0	0	0	208.000
Inzamelwagen W 62 (25-BBL-6)	3753466	750.614	0	365.000	0	0	0	0	0	0	0
Inzamelwagen W 63 (21-BBN-3)	3753468	760.614	0	375.000	0	0	0	0	0	0	0
laadpalen 3 parkeer garages - uitbreiding 17 stuks	0	36.400	0	0	36.400	0	0	0	0	0	0
laadpalen 3 parkeer garages - uitbreiding 26 stuks	0	54.080	0	0	0	0	0	0	0	54.080	0
Milieustraat wwenklader/shovel	3753513	259.584	0	0	0	129.792	0	0	0	0	0
Mobiele telefoons 2024	9000616	40.904	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Ondergrondse milieuparkjes 2035	2023459	117.462	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Parkeer route informatiesysteem (PRIS)	0	72.800	0	0	0	0	0	72.800	0	0	0
Parkeerautomaten: Verdunnen en vervangen (70% wordt vervangen)	1221074	1.138.000	0	150.000	182.000	286.000	208.000	208.000	104.000	0	0
Perscontainer 2029	2023460	62.733	0	0	0	0	0	0	62.733	0	0
Perscontainer 2035	2023461	62.733	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Sanitair vervangen in de B, C, D en E-vleugel	0	179.400	0	0	0	0	0	179.400	0	0	0
Schuiver/opzetsstoelers	2023462	81.877	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Slagboom milieustraat	3753497	44.554	0	21.840	0	0	0	0	0	0	0
Sorteerknijper milieustraat	3753495	21.216	0	10.400	0	0	0	0	0	0	0
Strooi materiaal (w74/15/30/aanhanger)	2023463	117.462	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Technische dienst Natstrooiinstallatie	3753512	102.752	0	0	0	51.376	0	0	0	0	0
Terreinwagen VTH 1(K)	1140016	45.000	0	45.000	0	0	0	0	0	0	0
Terreinwagen VTH 2(K)	1140017	45.000	0	45.000	0	0	0	0	0	0	0
Verv armaturen voor LED 2024	1210608	183.985	0	183.985	0	0	0	0	0	0	0
Verv kassasysteem	9000514	46.800	0	0	15.600	0	0	0	0	0	0
Verv oriëntatieborden strand	2023464	42.507	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Verv. bestelwag en straatwerk /meubilair W50 Rb	2023465	93.354	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Verv. investeringen FZ repro	9000225	25.704	0	25.704	0	0	0	0	0	0	0
Verv. inzamelmiddelen laagbouw	2023466	926.715	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Vervangen dubbelglas 't Kwadrant	1710001	165.184	0	165.184	0	0	0	0	0	0	0
Vervangen HP 4000 plotter	9000611	25.500	0	25.500	0	0	0	0	0	0	0
Vervangen keepwagen groenvoorziening W32 Vb	3593469	155.355	0	77.678	0	0	0	0	0	0	0
Vervangen tafels burgerzaal	9000245	29.313	0	0	29.313	0	0	0	0	0	0
Vervangen tractor groenvoorziening/gladheidsbestrijding	2023438	36.774	0	0	0	0	0	0	0	0	36.774
Vervangen trekker Panbos	2023426	47.590	0	0	0	0	0	0	23.795	0	0
Vervangen veegwagen W13 Kaz	3234055	120.520	0	61.032	0	0	0	0	0	0	0
Vervangen W10 Stratenmakersvoertuig	2023434	83.824	0	0	0	0	0	0	0	0	83.824

Begroting 2025

Damwanden 2023	1221063	284.580	0	48.914	0	0	0	0	0	0	0
Damwanden 2024	1221068	330.123	0	330.123	0	0	0	0	0	0	0
Damwanden 2025	1221070	298.457	0	0	298.457	0	0	0	0	0	0
Damwanden 2026	1221072	223.891	0	0	0	223.891	0	0	0	0	0
Damwanden 2027	2023241	223.891	0	0	0	0	223.891	0	0	0	0
Damwanden 2028	2023242	223.891	0	0	0	0	0	223.891	0	0	0
Damwanden 2029	2023243	223.891	0	0	0	0	0	0	223.891	0	0
Damwanden 2030	2023244	223.891	0	0	0	0	0	0	0	223.891	0
Damwanden 2031	2023245	223.891	0	0	0	0	0	0	0	0	223.891
Damwanden 2032	2023246	223.891	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Damwanden 2033	2023247	223.891	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Damwanden 2034	2023248	253.094	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Damwanden 2035	2023249	253.094	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Damwanden 2036	2023250	253.094	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Damwanden 2037	2023251	253.094	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Damwanden 2038	2023252	253.094	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Damwanden 2039	2023253	253.094	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Damwanden 2040	2023254	253.094	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Drainage 2024	1722708	48.259	0	48.259	0	0	0	0	0	0	0
Hardware scanbox auto	11024722	193.800	0	95.000	0	0	0	98.800	0	0	0
Integraal Afvalwaterketenplan (IAWKP) 2022	1722716	475.000	0	380.033	0	0	0	0	0	0	0
Integraal Afvalwaterketenplan (IAWKP) 2023	1722717	1.116.000	0	771.292	0	0	0	0	0	0	0
Integraal Afvalwaterketenplan (IAWKP) 2024	1722724	1.144.000	0	1.144.000	0	0	0	0	0	0	0
Integraal Afvalwaterketenplan (IAWKP) 2025	1722725	1.189.760	0	0	1.189.760	0	0	0	0	0	0
Integraal Afvalwaterketenplan (IAWKP) 2026	1722726	3.407.040	0	0	0	3.407.040	0	0	0	0	0
Integraal Afvalwaterketenplan (IAWKP) 2027	2023364	3.407.040	0	0	0	0	3.407.040	0	0	0	0
Integraal Afvalwaterketenplan (IAWKP) 2028	2023365	3.407.040	0	0	0	0	0	3.407.040	0	0	0
Integraal Afvalwaterketenplan (IAWKP) 2029	2023366	3.407.040	0	0	0	0	0	0	3.407.040	0	0
Integraal Afvalwaterketenplan (IAWKP) 2030	2023367	3.407.040	0	0	0	0	0	0	0	3.407.040	0
Integraal Afvalwaterketenplan (IAWKP) 2031	2023368	3.407.040	0	0	0	0	0	0	0	0	3.407.040
Integraal Afvalwaterketenplan (IAWKP) 2032	2023370	3.407.040	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Integraal Afvalwaterketenplan (IAWKP) 2033	2023371	3.407.040	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Integraal Afvalwaterketenplan (IAWKP) 2034	2023372	3.407.040	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Integraal Afvalwaterketenplan (IAWKP) 2035	2023373	3.407.040	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Integraal Afvalwaterketenplan (IAWKP) 2036	2023374	3.407.040	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Integraal Afvalwaterketenplan (IAWKP) 2037	2023375	3.407.040	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Integraal Afvalwaterketenplan (IAWKP) 2038	2023376	3.407.040	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Integraal Afvalwaterketenplan (IAWKP) 2039	2023377	3.407.040	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Integraal Afvalwaterketenplan (IAWKP) 2040	2023378	3.407.040	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Petronella van Saxonstraat riolering huisaansluiting	1722715	170.408	0	170.408	0	0	0	0	0	0	0
Relinen riolering 2023	1722701	631.783	0	458.401	147.082	0	0	0	0	0	0
Relinen riolering 2024	1722711	772.654	0	74.580	349.037	349.037	0	0	0	0	0
Renovatie vacuüm en drukriolering	3445414	382.054	0	132.167	157.756	86.909	0	0	0	0	0
Valbeveiligingsvoorziening op daken	9000631	211.417	0	20.800	190.617	0	0	0	0	0	0
Valken - aanleg kunstgrasveld	1531190	673.400	0	65.000	473.200	135.200	0	0	0	0	0
Valken - herinrichting openbare ruimte	1531187	1.398.600	0	135.000	982.800	280.800	0	0	0	0	0
Verv gemalen elect 2023	1722692	99.658	0	99.289	0	0	0	0	0	0	0
Vervangen bruggen 2025	1210610	272.992	0	0	272.992	0	0	0	0	0	0
Vervangen bruggen 2026	1210633	220.484	0	0	0	220.484	0	0	0	0	0
Vervangen bruggen 2027	2023271	220.484	0	0	0	0	220.484	0	0	0	0
Vervangen bruggen 2028	2023272	220.484	0	0	0	0	0	220.484	0	0	0
Vervangen bruggen 2029	2023273	220.484	0	0	0	0	0	0	220.484	0	0
Vervangen bruggen 2030	2023274	220.484	0	0	0	0	0	0	0	220.484	0
Vervangen bruggen 2031	2023275	220.484	0	0	0	0	0	0	0	0	220.484
Vervangen bruggen 2032	2023276	220.484	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Vervangen bruggen 2033	2023277	220.484	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Vervangen bruggen 2034	2023278	220.484	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Vervangen bruggen 2035	2023279	220.484	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Vervangen bruggen 2036	2023280	220.484	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Vervangen bruggen 2037	2023281	220.484	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Vervangen bruggen 2038	2023282	220.484	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Vervangen bruggen 2039	2023283	220.484	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Vervangen bruggen 2040	2023284	220.484	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Vervangen lichtmasten 2026	1210634	46.112	0	0	0	46.112	0	0	0	0	0
Vervangen lichtmasten 2027	2023301	76.206	0	0	0	0	76.206	0	0	0	0
Vervangen lichtmasten 2028	2023302	252.634	0	0	0	0	0	252.634	0	0	0
Vervangen lichtmasten 2029	2023303	46.316	0	0	0	0	0	0	46.316	0	0
Vervangen lichtmasten 2030	2023304	98.608	0	0	0	0	0	0	0	98.608	0
Vervangen lichtmasten 2031	2023305	108.160	0	0	0	0	0	0	0	0	108.160
Vervangen lichtmasten 2032	2023306	108.160	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Vervangen lichtmasten 2033	2023307	129.792	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Vervangen lichtmasten 2034	2023308	129.792	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Vervangen lichtmasten 2035	2023309	129.792	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Vervangen lichtmasten 2036	2023310	129.792	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Vervangen lichtmasten 2037	2023311	129.792	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Vervangen lichtmasten 2038	2023312	129.792	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Vervangen lichtmasten 2039	2023313	129.792	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Vervangen lichtmasten 2040	2023314	129.792	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Vervanging gemalen elect mech 2025	1722710	137.423	0	26.632	110.790	0	0	0	0	0	0
Vervanging lichtmasten Katwijk aan Zee	1210650	138.555	0	138.555	0	0	0	0	0	0	0
Vervanging mech. Elect BBB Eikenlaan	1722693	80.132	0	79.930	0	0	0	0	0	0	0
Vervanging riolering 2024	1722709	45.922	0	42.861	0	0	0	0	0	0	0
Vervanging riolering Moleneind (Nieuwe investering)	1722636	237.793	0	237.793	0	0	0	0	0	0	0
Vervanging wegbewijzing 2024(K)	1210651	29.241	0	29.241	0	0	0	0	0	0	0

Begroting 2025

Vervanging wegbewijzing 2024(K)	1210651	29.241	0	29.241	0	0	0	0	0	0	0	0
Vervanging wegwijzers	1210612	57.703	0	0	57.703	0	0	0	0	0	0	0
Vervanging wegwijzers 2026	0	57.814	0	0	11.541	46.274	0	0	0	0	0	0
Vervanging wegwijzers 2027	0	57.814	0	0	0	11.541	46.274	0	0	0	0	0
Vervanging wegwijzers 2028	0	57.814	0	0	0	0	11.541	46.274	0	0	0	0
Vervanging wegwijzers 2029	0	57.814	0	0	0	0	0	11.541	46.274	0	0	0
Vervanging wegwijzers 2030	0	57.814	0	0	0	0	0	0	11.541	46.274	0	0
Vervanging wegwijzers 2031	0	57.814	0	0	0	0	0	0	0	11.541	46.274	0
Vervanging wegwijzers 2032	0	57.814	0	0	0	0	0	0	0	0	11.541	0
Vervanging wegwijzers 2033	0	57.814	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Vervanging wegwijzers 2034	0	57.814	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Vervanging wegwijzers 2035	0	57.814	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Vervanging wegwijzers 2036	0	57.814	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Vervanging wegwijzers 2037	0	57.814	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Vervanging wegwijzers 2038	0	57.814	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Vervanging wegwijzers 2039	0	57.814	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Vervanging wegwijzers 2040	0	57.814	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Vervangingsinvestering drainage	1722713	599.272	0	57.845	270.714	135.357	135.357	0	0	0	0	0
Vervangingsinvestering riolering	1722714	934.399	0	90.193	422.103	211.052	211.052	0	0	0	0	0
VRI's 2026	1210635	520.000	0	0	0	520.000	0	0	0	0	0	0
VRI's 2027	2023256	587.173	0	0	0	0	587.173	0	0	0	0	0
VRI's 2028	2023257	520.000	0	0	0	0	0	520.000	0	0	0	0
VRI's 2029	2023258	340.704	0	0	0	0	0	0	340.704	0	0	0
VRI's 2030	2023259	340.704	0	0	0	0	0	0	0	340.704	0	0
VRI's 2031	2023260	340.704	0	0	0	0	0	0	0	0	340.704	0
VRI's 2032	2023261	389.376	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
VRI's 2033	2023262	389.376	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
VRI's 2034	2023263	389.376	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
VRI's 2035	2023264	389.376	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
VRI's 2036	2023265	389.376	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
VRI's 2037	2023266	389.376	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
VRI's 2038	2023267	389.376	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
VRI's 2039	2023268	389.376	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
VRI's 2040	2023269	389.376	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Σ		49.373.081	0	855.200	2.008.586	2.088.308	3.123.423	3.254.058	3.231.583	3.231.583	2.690.783	0
Klimaatadaptatie 2024	1722721	655.200	0	655.200	0	0	0	0	0	0	0	0
Klimaatadaptatie 2025	1722722	681.408	0	0	681.408	0	0	0	0	0	0	0
Klimaatadaptatie 2026	1722723	613.267	0	0	0	613.267	0	0	0	0	0	0
Klimaatadaptatie 2027	2023383	613.267	0	0	0	0	613.267	0	0	0	0	0
Klimaatadaptatie 2028	2023384	613.267	0	0	0	0	0	613.267	0	0	0	0
Klimaatadaptatie 2029	2023385	613.267	0	0	0	0	0	0	613.267	0	0	0
Klimaatadaptatie 2030	2023386	613.267	0	0	0	0	0	0	0	613.267	0	0
Klimaatadaptatie 2031	2023387	613.267	0	0	0	0	0	0	0	0	613.267	0
Klimaatadaptatie 2032	2023388	613.267	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Klimaatadaptatie 2033	2023389	613.267	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Klimaatadaptatie 2034	2023390	613.267	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Klimaatadaptatie 2035	2023391	613.267	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Klimaatadaptatie 2036	2023392	613.267	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Klimaatadaptatie 2037	2023393	613.267	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Klimaatadaptatie 2038	2023394	613.267	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Klimaatadaptatie 2039	2023395	613.267	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Klimaatadaptatie 2040	2023396	613.267	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Uitvoering wegenbeleidsplan 2024	1210609	1.574.304	0	200.000	331.760	1.042.544	0	0	0	0	0	0
Uitvoering wegenbeleidsplan 2025	1210613	1.427.915	0	0	995.418	432.496	0	0	0	0	0	0
Uitvoering wegenbeleidsplan 2026	1210643	2.077.516	0	0	0	0	995.916	1.081.600	0	0	0	0
Uitvoering wegenbeleidsplan 2027	2023103	2.077.516	0	0	0	0	1.514.240	563.276	0	0	0	0
Uitvoering wegenbeleidsplan 2028	2023104	2.077.516	0	0	0	0	0	995.916	1.081.600	0	0	0
Uitvoering wegenbeleidsplan 2029	2023105	2.077.516	0	0	0	0	0	0	1.536.716	540.800	0	0
Uitvoering wegenbeleidsplan 2030	2023106	2.077.516	0	0	0	0	0	0	0	2.077.516	0	0
Uitvoering wegenbeleidsplan 2031	2023107	2.077.516	0	0	0	0	0	0	0	0	2.077.516	0
Uitvoering wegenbeleidsplan 2032	2023108	2.077.516	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Uitvoering wegenbeleidsplan 2033	2023109	2.661.580	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Uitvoering wegenbeleidsplan 2034	2023110	2.661.580	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Uitvoering wegenbeleidsplan 2035	2023111	2.661.580	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Uitvoering wegenbeleidsplan 2036	2023112	2.661.580	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Uitvoering wegenbeleidsplan 2037	2023113	2.661.580	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Uitvoering wegenbeleidsplan 2038	2023114	2.661.580	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Uitvoering wegenbeleidsplan 2039	2023115	2.661.580	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Uitvoering wegenbeleidsplan 2040	2023116	2.661.580	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Eindtotaal		134.548.220	0	6.239.035	7.591.739	8.653.491	8.595.928	8.541.410	8.034.521	7.915.185	7.243.565	0

Investerings waarbij integrale afweging mogelijk is of sectorale investeringen waarbij sprake is van mee-koppelkansen Onvermijdelijke investeringen

Omschrijving investering	.Kredietnr	Totaal krediet	Bijdrage 3-den	.2024	.2025	.2026	.2027	.2028	.2029	.2030	.2031
A		2.805.698	0	2.805.698	0	0	0	0	0	0	0
Duinvalleipark	1570013	1.560.000		1.560.000	0	0	0	0	0	0	0
Gedifferentieerd inzamelen afval_Electronica: paslezers	1730004	938.598	0	938.598	0	0	0	0	0	0	0
Gedifferentieerd inzamelen afval_voertuig achterlader	1730009	307.100	0	307.100	0	0	0	0	0	0	0
B		4.609.154	0	0	306.825	345.912	353.758	217.774	303.801	301.394	277.969
Verv armaturen voor LED 2025	1210611	306.825	0	0	306.825	0	0	0	0	0	0
Verv armaturen voor LED 2026	1210619	345.912	0	0	0	345.912	0	0	0	0	0
Verv armaturen voor LED 2027	2023286	353.758	0	0	0	0	353.758	0	0	0	0
Verv armaturen voor LED 2028	2023287	217.774	0	0	0	0	0	217.774	0	0	0
Verv armaturen voor LED 2029	2023288	303.801	0	0	0	0	0	0	303.801	0	0
Verv armaturen voor LED 2030	2023289	301.394	0	0	0	0	0	0	0	301.394	0
Verv armaturen voor LED 2031	2023290	277.969	0	0	0	0	0	0	0	0	277.969
Verv armaturen voor LED 2032	2023291	277.969	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Verv armaturen voor LED 2033	2023292	277.969	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Verv armaturen voor LED 2034	2023293	277.969	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Verv armaturen voor LED 2035	2023294	277.969	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Verv armaturen voor LED 2036	2023295	277.969	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Verv armaturen voor LED 2037	2023296	277.969	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Verv armaturen voor LED 2038	2023297	277.969	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Verv armaturen voor LED 2039	2023298	277.969	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Verv armaturen voor LED 2040	2023299	277.969	0	0	0	0	0	0	0	0	0
C		11.219.498	103.165	159.891	88.920	0	0	0	0	148.720	271.752
Blaashal Madjoe	1530132	458.702	103.165	17.391	0	0	0	0	0	0	0
IGA Hoornes West	1210636	10.529.376	0	0	0	0	0	0	0	148.720	271.752
Reconstr.Kon.Julianalaan Zuid (KAM)	1210648	231.420		142.500	88.920	0	0	0	0	0	0
Eindtotaal		18.634.350	103.165	2.965.589	395.745	345.912	353.758	217.774	303.801	450.114	549.721

Investerings waarbij integrale afweging mogelijk is of sectorale investeringen waarbij sprake is van mee-koppelkansen Overige investeringen

Omschrijving investering	.Kredietnr	Totaal krediet	Bijdrage 3-den	.2024	.2025	.2026	.2027	.2028	.2029	.2030	.2031
A		2.289.322	0	1.852.952	0	0	0	0	0	0	0
Gedifferentieerd inzamelen afval_Ondergrondse containers	1730008	2.199.661	0	1.826.030	0	0	0	0	0	0	0
Gedifferentieerd inzamelen afval_voertuigen	1730006	89.661	0	26.922	0	0	0	0	0	0	0
B		243.385	0	0	243.385	0	0	0	0	0	0
Afkoppelen riolering Hoftuin	1722688	243.385	0	0	243.385	0	0	0	0	0	0
Eindtotaal		2.532.707	0	1.852.952	243.385	0	0	0	0	0	0

Investerings ten behoeve van woningbouw

Omschrijving investering	.Kredietnr	Totaal krediet	Bijdrage 3-den	.2024	.2025	.2026	.2027	.2028	.2029	.2030	.2031
A		6.630.000	6.350.000	3.250.000	0	3.380.000	0	0	0	0	0
GOV_Overkluizing West/Broekweg	1210620	6.630.000	6.350.000	3.250.000	0	3.380.000	0	0	0	0	0
C		37.944.846	20.250.000	1.323.326	8.646.554	18.508.356	8.326.515	1.140.094	0	0	0
GOV warme koud_basis variant	2023502	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
GOV_Definitieve ontsluiting Zijlhoek-Woerd	1210621	10.386.400	8.000.000	340.000	2.246.400	5.720.000	2.080.000	0	0	0	0
GOV_IHP_Aankoop gronden (school en gymzaal)_school 1	1420057	2.246.640	0	0	0	2.246.640	0	0	0	0	0
GOV_IHP_school 1	1421051	7.942.307	0	382.053	397.908	3.183.265	3.183.265	795.817	0	0	0
GOV_IHP_school 1 gymzaal	1520017	1.689.551	0	81.273	84.646	677.170	677.170	169.293	0	0	0
GOV_IHP_school 1 gymzaal_inrichting	0	63.544	0	0	0	0	0	63.544	0	0	0
GOV_IHP_school 1 openbare ruimte	1210640	557.203	0	0	0	222.881	222.881	111.441	0	0	0
GOV_Mient Kooltuin_recreatieve randstructuur_basis variant	1570022	5.387.200	5.000.000	520.000	1.081.600	1.622.400	2.163.200	0	0	0	0
GOV_Overkluizing Oost/Achterweg	1210655	9.672.000	7.250.000	0	4.836.000	4.836.000	0	0	0	0	0
Eindtotaal		44.574.846	26.600.000	4.573.326	8.646.554	21.888.356	8.326.515	1.140.094	0	0	0

KAM investeringen

Omschrijving investering	.Kredietnr	Totaal krediet	Bijdrage 3-den	.2024	.2025	.2026	.2027	.2028	.2029	.2030	.2031
C		26.023.900	8.773.000	3.345.988	2.706.620	2.158.384	2.522.278	2.180.655	5.457.213	5.261.984	1.808.301
Aanpassen fietspad Callaoweg (KAM F17/F18)	1210662	67.600			67.600	0	0	0	0	0	0
Fietspad Westerbaanpad aanpassen (KAM F21)	1210658	45.000		45.000	0	0	0	0	0	0	0
Fietspad Zeilmakerstraat (KAM F08)	1210656	187.200			187.200	0	0	0	0	0	0
Fietsstraat Hoorneslaan e.o. (KAM F14/F38)	1210654	1.365.000		1.365.000	0	0	0	0	0	0	0
KAM_A_Autonetwerk overheveling naar meeuwenlaan	1210631	4.377.634	0	682.332	936.761	533.658	193.539	79.971	242.819	469.955	672.621
KAM_A_Fietsveiligheid Meeuwenlaan KAM A07	1210652	315.000	0	315.000	0	0	0	0	0	0	0
KAM_F2_Maatregelen fietsnetwerk overig	1210629	575.760	260.000	575.760	0	0	0	0	0	0	0
KAM_IP1_Ontsluiting Rijsburg Noord en Floragebied	1210642	4.813.120	0	0	135.200	135.200	1.189.760	1.189.760	1.135.680	865.280	162.240
KAM_IP3_Herinrichting Molentuinweg en Sandtlaan	1210623	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
KAM_IP5_Doorfietsroute Den-Haag/ Leiden-Katwijk-Noordwijk langs N206	1210625	10.943.722	6.963.000	46.696	38.676	148.341	803.683	910.924	4.078.714	3.926.749	973.440
KAM_IP7_Hoogwaardig Openbaar Vervoer - Let op restant 2023	1210627	3.333.864	1.550.000	316.200	1.341.184	1.341.184	335.296	0	0	0	0
KAM_OV-netwerk	1210630	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Eindtotaal		26.023.900	8.773.000	3.345.988	2.706.620	2.158.384	2.522.278	2.180.655	5.457.213	5.261.984	1.808.301

IHP Totaal (verdicht)

Omschrijving investering	.Kredietnrs	Totaal krediet	Bijdrage 3-den	.2024	.2025	.2026	.2027	.2028	.2029	.2030	.2031
IHP DEEL 1	15176898	25.601.805	197.870	1.848.993	4.400.023	6.528.581	7.054.142	4.217.842	1.124.111	55.720	0
IHP DEEL 1_GOV basis	809328	25.037.187	0	0	0	0	0	0	4.831.841	1.134.377	2.373.181
IHP DEEL 2	36423126	41.222.016	0	0	0	0	0	0	0	584.152	798.784
IHP VO	18438311	101.384.047	0	1.152.079	52.075	5.498.337	5.563.776	9.287.501	9.287.501	2.324.357	496.504
Eindtotaal		193.245.054	197.870	3.001.072	4.452.098	12.026.918	12.617.918	13.505.343	15.243.453	4.098.606	3.668.469

IHP Deel 1

Omschrijving investering	.Kredietnrs	Totaal krediet	Bijdrage 3-den	.2024	.2025	.2026	.2027	.2028	.2029	.2030	.2031
A		251.436	0	251.436	0	0	0	0	0	0	0
Voorbereidingskosten IHP <Sjr	1421067	251.436	0	251.436	0	0	0	0	0	0	0
B		682.660	0	682.660	0	0	0	0	0	0	0
IHP_Chr. Opleidingsschool_kinderopvang	1610101	682.660	0	682.660	0	0	0	0	0	0	0
C		24.667.709	197.870	914.897	4.400.023	6.528.581	7.054.142	4.217.842	1.124.111	55.720	0
IHP_CBS de Burcht	1421049	5.059.387	0	230.773	240.350	2.313.188	2.275.076	0	0	0	0
IHP_CBS de Burcht_openbare ruimte	1210637	278.601	0	0	0	0	0	111.441	111.441	55.720	0
IHP_Chr. Opleidingsschool	1421047	6.193.968	0	490.211	2.706.296	2.706.296	0	0	0	0	0
IHP_Chr. Opleidingsschool_openbare ruimte	1210638	278.601	0	0	111.441	111.441	55.720	0	0	0	0
IHP_Duinroos - Let op restant 2023	1421048	8.315.104	0	0	415.756	415.755	3.326.042	3.326.042	831.510	0	0
IHP_Duinroos_openbare ruimte	1210639	278.601	0	0	0	111.441	111.441	55.720	0	0	0
IHP_Gymnastieklokaal Chr. Opleidingsschool	1520015	2.177.685	197.870	86.913	724.160	724.160	561.224	0	0	0	0
IHP_Gymnastieklokaal Duinroos	1520016	1.811.600	0	0	90.580	90.580	724.640	724.639	181.161	0	0
IHP_Oranje Nassauschool_openbare ruimte	1210641	274.161	0	107.000	111.441	55.720	0	0	0	0	0
Eindtotaal		25.601.805	197.870	1.848.993	4.400.023	6.528.581	7.054.142	4.217.842	1.124.111	55.720	0

IHP GOV

Omschrijving investering	.Kredietnrs	Totaal krediet	Bijdrage 3-den	.2024	.2025	.2026	.2027	.2028	.2029	.2030	.2031
C		25.037.187	0	0	0	0	0	0	4.831.841	1.134.377	2.373.181
IHP_GOV_Aankoop gronden (school en sporthal)_school 2	0	2.246.640	0	0	0	0	0	0	2.246.640	0	0
IHP_GOV_Aankoop gronden (school)_school 3	0	2.246.640	0	0	0	0	0	0	2.246.640	0	0
IHP_GOV_school 2	202329	7.958.162	0	0	0	0	0	0	0	397.908	397.908
IHP_GOV_school 2 openbare ruimte	202329	557.203	0	0	0	0	0	0	0	0	222.881
IHP_GOV_school 3	202330	7.958.163	0	0	0	0	0	0	0	397.908	397.908
IHP_GOV_school 3 openbare ruimte	0	557.203	0	0	0	0	0	0	0	0	0
IHP_GOV_sporthal	202340	3.386.087	0	0	0	0	0	0	338.560	338.560	1.354.483
IHP_GOV_sporthal_inrichting	0	127.089	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Eindtotaal		25.037.187	0	0	0	0	0	0	4.831.841	1.134.377	2.373.181

IHP Deel 2

Omschrijving investering	.Kredietnrs	Totaal krediet	Bijdrage 3-den	.2024	.2025	.2026	.2027	.2028	.2029	.2030	.2031
C		41.222.016	0	0	0	0	0	0	0	584.152	798.784
IHP DEEL 2_De Sjaloom school	2023511	2.888.205	0	0	0	0	0	0	0	0	0
IHP DEEL 2_De Sjaloom school_openbare ruimte	2023511	278.601	0	0	0	0	0	0	0	0	0
IHP DEEL 2_De Horizon school	2023510	4.387.744	0	0	0	0	0	0	0	0	0
IHP DEEL 2_De Horizon school_openbare ruimte	2023510	278.601	0	0	0	0	0	0	0	0	0
IHP DEEL 2_De Schakel	2023506	3.775.395	0	0	0	0	0	0	0	0	0
IHP DEEL 2_De Schakel_openbare ruimte	2023506	278.601	0	0	0	0	0	0	0	0	0
IHP DEEL 2_Groen van Prinstererschool	2023505	4.292.653	0	0	0	0	0	0	0	0	214.633
IHP DEEL 2_Groen van Prinstererschool_openbare ruimte	2023505	278.601	0	0	0	0	0	0	0	0	0
IHP DEEL 2_Marnix school en Bruggenschool	2023503	9.043.388	0	0	0	0	0	0	0	452.169	452.169
IHP DEEL 2_Marnix school en Bruggenschool_openbare ruimte	2023503	278.601	0	0	0	0	0	0	0	0	0
IHP DEEL 2_Prins Willem Alexanderschool	2023504	2.639.647	0	0	0	0	0	0	0	131.982	131.982
IHP DEEL 2_Prins Willem Alexanderschool_openbare ruimte	2023504	278.601	0	0	0	0	0	0	0	0	0
IHP DEEL 2_Rehoboth school	2023508	4.616.993	0	0	0	0	0	0	0	0	0
IHP DEEL 2_Rehoboth school_openbare ruimte	2023508	278.601	0	0	0	0	0	0	0	0	0
IHP DEEL 2_Willem van Veen school	2023507	3.834.973	0	0	0	0	0	0	0	0	0
IHP DEEL 2_Willem van Veen school_openbare ruimte	2023507	278.601	0	0	0	0	0	0	0	0	0
IHP DEEL2_Ds. G. Voetiuschool	2023509	3.235.606	0	0	0	0	0	0	0	0	0
IHP DEEL2_Ds. G. Voetiuschool_openbare ruimte	2023509	278.601	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Eindtotaal		41.222.016	0	0	0	0	0	0	0	584.152	798.784

IHP Voortgezet Onderwijs

Omschrijving investering	.Kredietnr	Totaal krediet	Bijdrage 3-den	.2024	.2025	.2026	.2027	.2028	.2029	.2030	.2031
Σ C		101.384.047	0	1.152.079	52.075	5.498.337	5.563.776	9.287.501	9.287.501	2.324.357	496.504
IHP_VO_Gymzaal_Limes praktijkonderwijs	2023221	1.525.677	0	0	0	0	0	0	0	0	0
IHP_VO_Gymzaal_Pieter Groen	2023220	4.577.033	0	0	0	0	0	0	0	0	0
IHP_VO_Gymzaal_Vakcollege Rijnmond (2 zalen)	1420052	3.051.356	0	0	0	152.568	152.568	1.220.542	1.220.542	305.136	0
IHP_VO_Limes praktijkonderwijs	202345	9.140.815	0	0	0	0	0	0	0	0	0
IHP_VO_Limes praktijkonderwijs_Bijkomende kosten	2023402	2.743.454	0	0	0	0	0	0	0	0	0
IHP_VO_Pieter Groen	202343	28.038.238	0	0	0	0	0	0	0	0	0
IHP_VO_Pieter Groen_Bijkomende kosten	2023400	8.411.471	0	0	0	0	0	0	0	0	0
IHP_VO_Vakcollege Rijnmond_DEEL I incl bijk.kst	1420050	20.168.650	0	0	0	1.007.755	1.007.755	8.066.959	8.066.959	2.019.221	0
IHP_VO_Vakcollege Rijnmond_DEEL II incl bijk.kst	0	9.933.812	0	0	0	0	0	0	0	0	496.504
IHP_VO_Yuverta gebouw	1420056	3.000.000	0	452.079	0	0	0	0	0	0	0
IHP_VO_Yuverta grond	1420058	2.000.000	0	700.000	0	0	0	0	0	0	0
IHP_VO_Yuverta verbouwing	1420059	4.427.870	0	0	0	2.213.935	2.213.934	0	0	0	0
IHP_VO_Yuverta_Bijkomende kosten	1420051	2.839.993	0	0	52.075	1.361.241	1.426.678	0	0	0	0
IHP_VO_Yuverta_Gymzaal	1420054	1.525.678	0	0	0	762.837	762.840	0	0	0	0
Eindtotaal		101.384.047	0	1.152.079	52.075	5.498.337	5.563.776	9.287.501	9.287.501	2.324.357	496.504

Keuze investeringen met een wettelijke grondslag

Omschrijving investering	.Kredietnr	Totaal krediet	Bijdrage 3-den	.2024	.2025	.2026	.2027	.2028	.2029	.2030	.2031
Σ A		1.374.532	191.883	1.368.148	0	0	0	0	0	0	0
Renovatie/ uitbreiding Waterbos	1530131	1.374.532	191.883	1.368.148	0	0	0	0	0	0	0
Σ B		22.384.589	38.900	1.248.053	1.120.797	1.406.080	1.718.675	1.873.331	3.257.597	1.674.317	1.323.878
Rehabilitatie Sandtlaan	1210590	4.115.319	0	0	0	0	312.595	467.251	2.284.157	700.877	350.438
Rehabilitatie Vuurbaakplein	1210591	986.717	0	190.400	796.317	0	0	0	0	0	0
Verbeteren ventilatie gemeentelijke gebouwen	9000632	1.959.953	0	337.553	324.480	432.640	432.640	432.640	0	0	0
verduurzaming f2 sporthal Waterbos	1520003	721.000	38.900	720.100	0	0	0	0	0	0	0
Verduurzaming gemeentelijke gebouwen 2026	1740004	973.440	0	0	0	973.440	0	0	0	0	0
Verduurzaming gemeentelijke gebouwen 2027	2023316	973.440	0	0	0	0	973.440	0	0	0	0
Verduurzaming gemeentelijke gebouwen 2028	2023317	973.440	0	0	0	0	0	973.440	0	0	0
Verduurzaming gemeentelijke gebouwen 2029	2023318	973.440	0	0	0	0	0	0	973.440	0	0
Verduurzaming gemeentelijke gebouwen 2030	2023319	973.440	0	0	0	0	0	0	0	973.440	0
Verduurzaming gemeentelijke gebouwen 2031	2023320	973.440	0	0	0	0	0	0	0	0	973.440
Verduurzaming gemeentelijke gebouwen 2032	2023321	973.440	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Verduurzaming gemeentelijke gebouwen 2033	2023322	973.440	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Verduurzaming gemeentelijke gebouwen 2034	2023323	973.440	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Verduurzaming gemeentelijke gebouwen 2035	2023324	973.440	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Verduurzaming gemeentelijke gebouwen 2036	2023325	973.440	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Verduurzaming gemeentelijke gebouwen 2037	2023326	973.440	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Verduurzaming gemeentelijke gebouwen 2038	2023327	973.440	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Verduurzaming gemeentelijke gebouwen 2039	2023328	973.440	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Verduurzaming gemeentelijke gebouwen 2040	2023329	973.440	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Σ C		11.518.114	60.900	475.925	5.319.217	3.027.451	1.526.159	829.371	233.742	0	0
Reconstructie Voorschoterweg-Zuid	1210445	3.090.633	0	0	146.016	355.345	1.526.159	829.371	233.742	0	0
Vervangende nieuwbouw gymzaal Katwijkerweg	1520012	1.794.316	0	88.733	875.395	830.189	0	0	0	0	0
Vervangende nieuwbouw gymzaal Korte Vaart	1520013	6.633.164	60.900	387.192	4.297.806	1.841.918	0	0	0	0	0
Eindtotaal		35.277.235	291.683	3.092.126	6.440.015	4.433.531	3.244.835	2.702.702	3.491.340	1.674.317	1.323.878

Contractuele keuze investeringen

Omschrijving investering	.Kredietnr	Totaal krediet	Bijdrage 3-den	.2024	.2025	.2026	.2027	.2028	.2029	.2030	.2031
Σ A		2.570.582	0	0	350.438	1.622.400	597.744	0	0	0	0
Reconstructie Rijsburgerweg	1211168	2.570.582	0	0	350.438	1.622.400	597.744	0	0	0	0
Σ B		225.181	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Vervanging dakbedekking parkeergarage Rooie Buurt	1220006	225.181	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Σ C		538.017	0	41.600	453.153	43.264	0	0	0	0	0
Verbreiding Vinkenweg	1210446	538.017	0	41.600	453.153	43.264	0	0	0	0	0
Eindtotaal		3.333.780	0	41.600	803.591	1.665.664	597.744	0	0	0	0

Keuze investeringen

Omschrijving investering	.Kredietnr	Totaal krediet	Bijdrage 3-den	.2024	.2025	.2026	.2027	.2028	.2029	.2030	.2031
A		6.439.405	399.465	1.023.779	1.934.400	648.960	520.000	520.000	520.000	520.000	288.907
Gedifferentieerd inzamelen afval_voertuig achterlader PMD	2023454	319.384	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Gedifferentieerd inzamelen afval_voertuigen	2023453	95.857	0	0	0	0	0	0	0	0	0
IGA Zeeheldenbuurt fase 2 Rijnsburg	2024069	2.368.907	0	0	0	0	520.000	520.000	520.000	520.000	288.907
Optimaliseren parkeren Hof van Rijnsburg	1221078	612.000	0	300.000	312.000	0	0	0	0	0	0
Renovatie jongerencentrum Scum	1630039	562.150	0	516.965	0	0	0	0	0	0	0
Vervangende nieuwbouw kleedkamers Valken '68	1520014	2.481.107	399.465	206.814	1.622.400	648.960	0	0	0	0	0
B		86.936.482	32.768	1.869.736	4.473.612	5.676.102	5.351.160	5.255.292	5.255.292	5.255.292	5.255.292
Entree Groenstructuur Hoornes West	1570004	343.672	0	52.341	172.883	118.448	0	0	0	0	0
GO onderhoud Rijnsoever Koraal e.o.	1210668	859.578	0	60.000	566.474	233.104	0	0	0	0	0
Groenbeheerplan op beeld brengen areaal 2024	1570028	301.500	0	301.500	0	0	0	0	0	0	0
Groenbeheerplan op beeld brengen areaal 2025	2024063	731.120	0	731.120	0	0	0	0	0	0	0
Groenbeheerplan op beeld brengen areaal 2026	2024064	733.200	0	0	733.200	0	0	0	0	0	0
Groenbeheerplan op beeld brengen areaal 2027	2024065	759.200	0	0	0	759.200	0	0	0	0	0
Groenbeheerplan vervanging 2024 beplanting	1570025	119.600	0	119.600	0	0	0	0	0	0	0
Groenbeheerplan vervanging 2024 bomen	1570024	621.100	0	621.100	0	0	0	0	0	0	0
Groenbeheerplan vervanging 2025 beplanting	2024039	248.768	0	0	248.768	0	0	0	0	0	0
Groenbeheerplan vervanging 2025 bomen	2024015	1.291.888	0	1.291.888	0	0	0	0	0	0	0
Groenbeheerplan vervanging 2026 beplanting	2024040	248.768	0	0	248.768	0	0	0	0	0	0
Groenbeheerplan vervanging 2026 bomen	2024016	1.291.888	0	0	1.291.888	0	0	0	0	0	0
Groenbeheerplan vervanging 2027 beplanting	2024041	248.768	0	0	0	248.768	0	0	0	0	0
Groenbeheerplan vervanging 2027 bomen	2024017	1.291.888	0	0	0	1.291.888	0	0	0	0	0
Groenbeheerplan vervanging 2028 beplanting	2024042	248.768	0	0	0	0	248.768	0	0	0	0
Groenbeheerplan vervanging 2028 bomen	2024018	1.291.888	0	0	0	0	1.291.888	0	0	0	0
Groenbeheerplan vervanging 2029 beplanting	2024043	248.768	0	0	0	0	0	248.768	0	0	0
Groenbeheerplan vervanging 2029 bomen	2024019	1.291.888	0	0	0	0	0	1.291.888	0	0	0
Groenbeheerplan vervanging 2030 beplanting	2024044	248.768	0	0	0	0	0	0	248.768	0	0
Groenbeheerplan vervanging 2030 bomen	2024020	1.291.888	0	0	0	0	0	0	1.291.888	0	0
Groenbeheerplan vervanging 2031 beplanting	2024045	248.768	0	0	0	0	0	0	0	248.768	0
Groenbeheerplan vervanging 2031 bomen	2024021	1.291.888	0	0	0	0	0	0	0	1.291.888	0
Groenbeheerplan vervanging 2032 beplanting	2024046	248.768	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Groenbeheerplan vervanging 2032 bomen	2024022	1.291.888	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Groenbeheerplan vervanging 2033 beplanting	2024047	248.768	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Groenbeheerplan vervanging 2033 bomen	2024023	1.291.888	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Groenbeheerplan vervanging 2034 beplanting	2024048	248.768	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Groenbeheerplan vervanging 2034 bomen	2024024	1.291.888	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Groenbeheerplan vervanging 2035 beplanting	2024049	248.768	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Groenbeheerplan vervanging 2035 bomen	2024025	1.291.888	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Groenbeheerplan vervanging 2036 beplanting	2024050	248.768	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Groenbeheerplan vervanging 2036 bomen	2024026	1.291.888	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Groenbeheerplan vervanging 2037 beplanting	2024051	248.768	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Groenbeheerplan vervanging 2037 bomen	2024027	1.291.888	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Groenbeheerplan vervanging 2038 beplanting	2024052	248.768	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Groenbeheerplan vervanging 2038 bomen	2024028	1.291.888	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Groenbeheerplan vervanging 2039 beplanting	2024053	248.768	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Groenbeheerplan vervanging 2039 bomen	2024029	1.291.888	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Groenbeheerplan vervanging 2040 beplanting	2024054	248.768	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Groenbeheerplan vervanging 2040 bomen	2024030	1.291.888	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Groenbeheerplan vervanging 2041 beplanting	2024055	248.768	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Groenbeheerplan vervanging 2041 bomen	2024031	1.291.888	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Groenbeheerplan vervanging 2042 beplanting	2024056	248.768	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Groenbeheerplan vervanging 2042 bomen	2024032	1.291.888	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Groenbeheerplan vervanging 2043 beplanting	2024057	248.768	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Groenbeheerplan vervanging 2043 bomen	2024033	1.291.888	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Groenbeheerplan vervanging 2044 beplanting	2024058	248.768	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Groenbeheerplan vervanging 2044 bomen	2024034	1.291.888	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Groenbeheerplan vervanging 2045 beplanting	2024059	248.768	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Groenbeheerplan vervanging 2045 bomen	2024035	1.291.888	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Groenbeheerplan vervanging 2046 beplanting	2024060	248.768	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Groenbeheerplan vervanging 2046 bomen	2024036	1.291.888	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Groenbeheerplan vervanging 2047 beplanting	2024061	248.768	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Groenbeheerplan vervanging 2047 bomen	2024037	1.291.888	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Kanaalpad Noord-Oost - nieuwe accu's incl armaturen	1210669	40.000	0	40.000	0	0	0	0	0	0	0
Poller Voorstraat	1210667	100.000	0	100.000	0	0	0	0	0	0	0
Renovatie kleedkamers clubgebouw Madjoe	1531230	198.549	32.768	196.356	0	0	0	0	0	0	0
Renovatie sportvelden 2026	1520027	1.081.600	0	0	0	1.081.600	0	0	0	0	0
Renovatie sportvelden 2027	2023330	757.120	0	0	0	0	757.120	0	0	0	0
Renovatie sportvelden 2028	2023331	2.311.920	0	0	0	0	0	2.311.920	0	0	0
Renovatie sportvelden 2029	2023332	2.311.920	0	0	0	0	0	0	2.311.920	0	0
Renovatie sportvelden 2030	2023333	2.311.920	0	0	0	0	0	0	0	2.311.920	0
Renovatie sportvelden 2031	2023334	2.311.920	0	0	0	0	0	0	0	0	2.311.920
Renovatie sportvelden 2032	2023335	2.311.920	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Renovatie sportvelden 2033	2023336	2.311.920	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Renovatie sportvelden 2034	2023337	2.311.920	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Renovatie sportvelden 2035	2023338	2.311.920	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Renovatie sportvelden 2036	2023339	2.311.920	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Renovatie sportvelden 2037	2023340	2.311.920	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Renovatie sportvelden 2038	2023341	2.311.920	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Renovatie sportvelden 2039	2023342	2.311.920	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Renovatie sportvelden 2040	2023343	2.311.920	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Sportpark De Krom kunstgras veld 1	1531236	574.135	0	0	574.135	0	0	0	0	0	0
Sportpark De Krom kunstgras veld 5	1531242	496.805	0	0	0	0	496.805	0	0	0	0
Sportpark Duyfrak kunstgras veld 2	1531238	496.805	0	0	0	496.805	0	0	0	0	0
Sportpark Middelmors kunstgras F-veld	1531235	120.317	0	0	0	0	120.317	0	0	0	0
Sportpark Middelmors kunstgras veld 3	1531240	496.805	0	0	0	496.805	0	0	0	0	0
Sportpark Middelmors kunstgras veld 4	1531241	496.805	0	0	0	0	496.805	0	0	0	0
Sportpark Nieuw Zuid kunstgras veld 7 (salem)	1531244	292.032	0	0	0	292.032	0	0	0	0	0
Sportpark Nieuw Zuid veld 1	1531237	496.805	0	0	496.805	0	0	0	0	0	0
Sportpark Nieuw Zuid veld 6	1531243	496.805	0	0	0	0	496.805	0	0	0	0

Begroting 2025

Uitvoering Groen Structuurplan 2024	1570018	208.000	0	208.000	0	0	0	0	0	0	0	0
Uitvoering Groen Structuurplan 2025	1570019	216.320	0	0	216.320	0	0	0	0	0	0	0
Uitvoering Groen Structuurplan 2026	1570020	194.688	0	0	0	194.688	0	0	0	0	0	0
Uitvoering Groen Structuurplan 2027	202388	194.688	0	0	0	0	194.688	0	0	0	0	0
Uitvoering Groen Structuurplan 2028	202389	194.688	0	0	0	0	0	194.688	0	0	0	0
Uitvoering Groen Structuurplan 2029	202390	194.688	0	0	0	0	0	0	194.688	0	0	0
Uitvoering Groen Structuurplan 2030	202391	194.688	0	0	0	0	0	0	0	194.688	0	0
Uitvoering Groen Structuurplan 2031	202392	194.688	0	0	0	0	0	0	0	0	194.688	0
Uitvoering Groen Structuurplan 2032	202393	194.688	0	0	0	0	0	0	0	0	0	194.688
Uitvoering Groen Structuurplan 2033	202394	194.688	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Uitvoering Groen Structuurplan 2034	202395	194.688	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Uitvoering Groen Structuurplan 2035	202396	194.688	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Uitvoering Groen Structuurplan 2036	202397	194.688	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Uitvoering Groen Structuurplan 2037	202398	194.688	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Uitvoering Groen Structuurplan 2038	202399	194.688	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Uitvoering Groen Structuurplan 2039	2023100	194.688	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Uitvoering Groen Structuurplan 2040	2023101	194.688	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Vervanging ondergrondse containers 2026 (45 stuks)	1730012	340.704	0	0	0	340.704	0	0	0	0	0	0
Vervanging ondergrondse containers 2027 (45 stuks)	2023443	340.704	0	0	0	0	340.704	0	0	0	0	0
Vervanging ondergrondse containers 2028 (140 stuks)	2023444	1.059.968	0	0	0	0	0	1.059.968	0	0	0	0
Vervanging ondergrondse containers 2029 (140 stuks)	2023445	1.059.968	0	0	0	0	0	0	1.059.968	0	0	0
Vervanging ondergrondse containers 2030 (140 stuks)	2023446	1.059.968	0	0	0	0	0	0	0	1.059.968	0	0
Vervanging ondergrondse containers 2031 (140 stuks)	2023447	1.059.968	0	0	0	0	0	0	0	0	1.059.968	0
Verzamelkrediet groenbeleidsplan 2024	1570008	170.839	0	170.839	0	0	0	0	0	0	0	0
Verzamelkrediet groenbeleidsplan 2025	1570012	175.219	0	0	175.219	0	0	0	0	0	0	0
Verzamelkrediet groenbeleidsplan 2026	1570016	148.060	0	0	0	148.060	0	0	0	0	0	0
Verzamelkrediet groenbeleidsplan 2027	202365	148.060	0	0	0	0	148.060	0	0	0	0	0
Verzamelkrediet groenbeleidsplan 2028	202366	148.060	0	0	0	0	0	148.060	0	0	0	0
Verzamelkrediet groenbeleidsplan 2029	202367	148.060	0	0	0	0	0	0	148.060	0	0	0
Verzamelkrediet groenbeleidsplan 2030	202368	148.060	0	0	0	0	0	0	0	148.060	0	0
Verzamelkrediet groenbeleidsplan 2031	202369	148.060	0	0	0	0	0	0	0	0	148.060	0
Verzamelkrediet groenbeleidsplan 2032	202370	148.060	0	0	0	0	0	0	0	0	0	148.060
Verzamelkrediet groenbeleidsplan 2033	202371	148.060	0	0	0	0	0	0	0	0	0	148.060
Verzamelkrediet groenbeleidsplan 2034	202372	148.060	0	0	0	0	0	0	0	0	0	148.060
Verzamelkrediet groenbeleidsplan 2035	202373	148.060	0	0	0	0	0	0	0	0	0	148.060
Verzamelkrediet groenbeleidsplan 2036	202374	148.060	0	0	0	0	0	0	0	0	0	148.060
Verzamelkrediet groenbeleidsplan 2037	202375	148.060	0	0	0	0	0	0	0	0	0	148.060
Verzamelkrediet groenbeleidsplan 2038	202376	148.060	0	0	0	0	0	0	0	0	0	148.060
Verzamelkrediet groenbeleidsplan 2039	202377	148.060	0	0	0	0	0	0	0	0	0	148.060
Verzamelkrediet groenbeleidsplan 2040	202378	148.060	0	0	0	0	0	0	0	0	0	148.060
Σ C		66.794.425	11.985.000	5.036.833	12.135.940	12.264.814	3.387.228	3.337.308	5.290.907	4.110.080	5.561.307	
Aanleg Fietsstraat Buitensluis	2024009	312.000	0	0	312.000	0	0	0	0	0	0	0
Bedrijventerreinen_Campus/ bedrijventerrein Valkenburgse meer (Zijlhoek, De Woerd)	1320000	5.624.320	0	0	0	108.160	108.160	216.320	1.081.600	1.405.080	1.352.000	0
Bedrijventerreinen_Revitaliseren 't Heen fase 2	1320003	2.882.520	0	308.000	1.179.100	1.179.100	216.320	0	0	0	0	0
Cultuurbedrijf(K)	1560141	1.214.427	0	1.214.427	0	0	0	0	0	0	0	0
Fietsparkeeren Centrum	1221075	1.868.000	100.000	1.560.000	208.000	0	0	0	0	0	0	0
Gedifferentieerd inzamelen afval_Electronica: paslezers/vulgraadsystemen	2023450	914.848	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Gedifferentieerd inzamelen afval_minicontainers	2023451	2.229.343	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Gedifferentieerd inzamelen afval_Ondergrondse containers	2023452	2.335.213	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
GOV_Sociaal Maatschappelijke voorzieningen_plus variant	1570023	11.897.600	0	0	81.120	81.120	378.560	540.800	2.704.000	2.704.000	2.704.000	0
Groenvoorziening Biltlaan Noord westzijde	1570010	352.613	0	68.291	167.510	116.813	0	0	0	0	0	0
Huisvesting Cultuurbedrijf Katwijk(K)	1561000	16.738.792	0	2.960.115	5.151.490	5.503.181	0	0	0	0	0	0
Limes Erfgoedcentrum	1550000	12.951.522	11.985.000	286.000	2.852.720	4.860.440	2.476.188	2.476.188	0	0	0	0
Vastgoed Visserij Ontwikkelplan	2024004	676.000	0	156.000	208.000	208.000	104.000	0	0	0	0	0
Verkeersmaatregelen 60 naar 30 km/h Rijnsburg Noord	1210666	204.000	100.000	104.000	0	0	0	0	0	0	0	0
Verkeersveiligheid Fietsoversteken Hoorneslaan	2024008	572.000	0	572.000	0	0	0	0	0	0	0	0
Woningbouwopgave_Overige voorzieningen	202353	883.628	0	0	0	0	0	0	220.907	0	220.907	0
Woningbouwopgave_Sociaal Maatschappelijke voorzieningen	202352	2.974.400	0	0	0	0	0	0	743.600	0	743.600	0
Woningbouwopgave_Sportaccommodaties	202351	2.163.200	0	0	0	0	0	0	540.800	0	540.800	0
Eindtotaal		160.170.312	12.417.233	7.930.348	18.543.952	18.589.875	9.258.388	9.112.600	11.066.199	9.885.372	11.105.506	

(Nog) niet lijst

Omschrijving investering	.Kredietnr	Totaal krediet	Bijdrage 3-den	.2024	.2025	.2026	.2027	.2028	.2029	.2030	.2031
C		128.584.571	29.828.000	838.144	1.675.336	5.134.019	16.423.987	8.903.550	6.813.239	7.365.273	10.124.692
Bedrijventerreinen_Florapark West (GREX)	1320001	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Bedrijventerreinen_Klei-Oost Zuid fase 2 en fase 3	1320002	3.459.040	0	52.000	135.200	162.240	811.200	1.081.600	608.400	608.400	0
Bedrijventerreinen_Revitaliseren 't Heen fase 3	1320004	16.224.000	0	0	0	540.800	811.200	946.400	1.014.000	1.047.800	1.064.700
GOV Valkenburgse meer windturbines_plus variant	2023344	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
GOV_Mient Kooltuin_recreatieve randstructuur_plus variant	202346	12.438.400	5.500.000	0	0	892.320	892.320	892.320	892.320	892.320	892.320
GOV_Sportaccommodaties Mient Kooltuin_plus variant	1520031	8.652.800	0	0	0	0	0	540.800	540.800	2.704.000	2.704.000
GOV_Valkenburgse meer recreatieve voorzieningen_plus variant	1570015	2.808.000	0	0	0	936.000	1.872.000	0	0	0	0
GOV_Voortgezet Onderwijs grondaankoop	2023406	2.704.000	0	0	0	0	2.704.000	0	0	0	0
IHP DEEL 2_De Sjaloom school_kinderopvang	2023511	710.990	0	0	0	0	0	0	0	0	0
IHP DEEL 2_De Horizon school_kinderopvang	2023510	710.990	0	0	0	0	0	0	0	0	0
IHP DEEL 2_De Schakel_kinderopvang	2023506	710.990	0	0	0	0	0	0	0	0	0
IHP DEEL 2_Groen van Prinstererschool_kinderopvang	2023505	710.990	0	0	0	0	0	0	0	0	35.550
IHP DEEL 2_Marnix school en Bruggenschool_kinderopvang	2023503	710.990	0	0	0	0	0	0	0	35.550	35.550
IHP DEEL 2_Prins Willem Alexanderschool_kinderopvang	2023504	710.990	0	0	0	0	0	0	0	35.550	35.550
IHP DEEL 2_Rehoboth school_kinderopvang	2023508	710.990	0	0	0	0	0	0	0	0	0
IHP DEEL 2_Willem van Veen school_kinderopvang	2023507	710.990	0	0	0	0	0	0	0	0	0
IHP DEEL 3_De Julianaschool	2023516	4.097.655	0	0	0	0	0	0	0	0	0
IHP DEEL 3_De Leidse buitenschool	2023513	4.162.762	0	0	0	0	0	0	0	0	0
IHP DEEL 3_De Oranje school	2023514	3.620.287	0	0	0	0	0	0	0	0	0
IHP DEEL 3_De Wegwijzer	2023515	3.875.279	0	0	0	0	0	0	0	0	0
IHP DEEL 3_Gaspard de Coligny, de Farel- en Rutgerschool	2023512	8.353.280	0	0	0	0	0	0	0	0	0
IHP DEEL 3_Sporthal Boormazaal	2023517	2.717.333	0	0	0	0	0	0	0	135.867	135.867
IHP DEEL 2_Ds. G. Voetiusschool_kinderopvang	2023509	710.990	0	0	0	0	0	0	0	0	0
IHP_CBS de Burcht_kinderopvang	1610100	709.966	0	0	0	70.997	283.987	283.987	70.997	0	0
IHP_Chr. Opleidingsschool_kinderopvang	1610101	708.157	0	68.266	284.396	284.396	71.099	0	0	0	0
IHP_Duinroos_kinderopvang	1610102	710.990	0	0	71.099	284.396	284.396	71.099	0	0	0
IHP_GOV_school 1_kinderopvang	1610103	1.245.883	0	60.014	62.414	499.313	499.313	124.828	0	0	0
IHP_GOV_school 2_kinderopvang	202329	625.042	0	0	0	0	0	0	31.252	31.252	250.017
IHP_GOV_school 3_kinderopvang	0	625.042	0	0	0	0	0	0	0	31.252	31.252
IHP_Oranje Nassauschool_kinderopvang	1610104	628.047	0	273.064	283.987	70.997	0	0	0	0	0
KAM_F1_Twee bruggen Oegstgeesterkanaal	202314	14.060.800	8.580.000	0	0	0	0	0	0	0	108.160
KAM_IP2_Herinrichting Boulevard en Vuurbaakplein	1210622	1.901.952	0	41.600	86.528	97.344	838.240	419.120	419.120	0	0
KAM_IP4_Doorfietsroute Leiden - Katwijk langs Oude Rijn	1210624	9.044.173	5.940.000	31.200	48.672	78.416	147.368	290.004	469.482	667.381	3.655.825
KAM_IP6_Hoofd fietsroute over 't Eiland	1210626	13.344.033	8.148.000	208.000	324.480	594.880	6.108.336	3.054.168	1.527.084	763.542	763.543
KAM_IP8_Voorrang fietsers op de rotonde	1210628	2.764.736	1.660.000	104.000	378.560	621.920	830.128	415.064	415.064	0	0
Zwemwaterkwaliteit	1570021	2.704.000	0	0	0	0	270.400	784.160	824.720	412.360	412.360
Eindtotaal		128.584.571	29.828.000	838.144	1.675.336	5.134.019	16.423.987	8.903.550	6.813.239	7.365.273	10.124.692

Reserves en voorzieningen 2024-2030

(web 203)

Reserves

Omschrijving	Jaarrekening 2023				begroting 2024				begroting 2025				begroting 2026			
	saldo 31 december	overige vermeerderingen	verminderingen	overige verminderingen	saldo 31 december	overige vermeerderingen	verminderingen	overige verminderingen	saldo 31 december	overige vermeerderingen	verminderingen	overige verminderingen	saldo 31 december	overige vermeerderingen	verminderingen	overige verminderingen
Algemene reserve	28.036.468	14.809.396		4.485.415	38.360.449	-		3.835.210	34.525.239	546.642		167.797	34.904.084			
subtotaal	28.036.468	14.809.396	0	4.485.415	38.360.449	0	0	3.835.210	34.525.239	546.642	0	167.797	34.904.084			
Bestemmingsreserves																
Grondexploitatie	4.131.103	232.000		2.100.000	2.263.103	853.106		-	3.116.209	710.462		-	3.826.671			
Bovenwijkse voorzieningen	608.838	-		655.000	-46.162			-	-46.162	-		-	-46.162			
Project Westerbaan	834.492			834.000	492			-	492			-	492			
Stimulering woningbouw	1.280.107	-		170.000	1.110.107			95.000	1.015.107			-	1.015.107			
Parkeren	499.143	0		129.020	370.123			0	370.123	0		0	370.123			
Kunstvoorwerpen	228.406	-		-	228.406			-	228.406			-	228.406			
Restauratie monumenten	275.202	-		-	275.202			-	275.202			-	275.202			
Strategische Investeringen	26.497.608	1.951.000		16.327.397	12.121.211			663.600	11.457.611			175.000	11.282.611			
Verkeersveiligheid	303.813	-		200.000	103.813			103.813	0			-	0			
Nog uit te voeren activiteiten	1.630.759	-525.259			1.105.500	-150.000			955.500	-75.000			880.500			
Bommenregeling	3.619.126	-		100.000	3.519.126				3.519.126				3.519.126			
Afschrijvingen	18.550.126	8.106.913	527.930		26.129.109		553.710		25.575.399	1.750.000	513.710		26.811.689			
Regionaal Investeringsfonds	2.362.318	-		1.166.355	1.195.963			266.000	929.963			266.000	663.963			
Aquamar	2.717.584	-		396.450	2.321.134			396.450	1.924.684			396.450	1.528.234			
Nadeelcompensatie Kustwerk	0				0				0				0			
Sociaal Domein	1.461.035	600.000		1.276.634	784.401	200.000		273.000	711.401	200.000		273.000	638.401			
Aardgasvrije wijken	3.539.505	-		2.660.694	878.811				878.811				878.811			
Project locatie Valkenburg	400.007				400.007				400.007				400.007			
Coronamiddelen	1.584.966	-		1.984.500	-399.534				-399.534				-399.534			
Aanpak evenwichtige groei	0	1.489.000			1.489.000	1.235		60.000	1.430.235	221.065			1.651.300			
Culturele en maatschappelijke voorzieningen	0				0				31.581	771.950			803.531			
Groot onderhoud	0	850			850				850				850			
Toek. Verv. Investeringen	0				0				0				0			
subtotaal	70.524.138	11.854.504	527.930	28.000.050	53.850.662	935.922	553.710	1.857.863	52.375.011	3.578.477	513.710	1.110.450	54.329.328			
Resultaat na bestemming	2.661.626				0				0				0			
Totaal eigen vermogen	98.560.606	26.663.900	527.930	32.485.465	92.211.111	935.922	553.710	5.693.073	86.900.250	4.125.119	513.710	1.278.247	89.233.412			

Omschrijving	begroting 2027				begroting 2028				begroting 2029			
	overige vermeerderin gen	vermindering ivm afschr	overige vermindering en	saldo 31 december	overige vermeerderin gen	vermindering ivm afschr	overige vermindering en	saldo 31 december	overige vermeerderin gen	vermindering ivm afschr	overige vermindering en	saldo 31 december
Algemene reserve	-		197.797	34.706.287	-		0	34.706.287	-		0	34.706.287
subtotaal	0	0	197.797	34.706.287	0	0	0	34.706.287	0	0	0	34.706.287
Bestemmingsreserves												
Grondexploitatie	1.170.618		-	4.997.289	267.264		-	5.264.553	-		-	5.264.553
Bovenwijkse voorzieningen	-		-	-46.162	-		-	-46.162	-		-	-46.162
Project Westerbaan			-	492	-		-	492			-	492
Stimulering woningbouw			-	1.015.107	-		-	1.015.107			-	1.015.107
Parkeren			0	370.123	-		0	370.123			0	370.123
Kunstvoorwerpen			-	228.406	-		-	228.406			-	228.406
Restauratie monumenten			-	275.202	-		-	275.202			-	275.202
Strategische Investeringsen			100.000	11.182.611	-		50.000	11.132.611			-	11.132.611
Verkeersveiligheid			-	0	-		-	0			-	0
Nog uit te voeren activiteiten			-	880.500	-		-	880.500			-	880.500
Bommenregeling			-	3.519.126	-		-	3.519.126			-	3.519.126
Afschrijvingen		513.710		26.297.979	-	513.710		25.784.269		513.710		25.270.559
Regionaal Investeringsfonds			266.000	397.963	-		-	397.963			-	397.963
Aquamar			396.450	1.131.784	-		396.450	735.334			396.450	338.884
Nadeelcompensatie Kustwerk				0				0				0
Sociaal Domein	200.000		13.000	825.401	200.000		13.000	1.012.401	200.000		13.000	1.199.401
Aardgasvrije wijken			-	878.811	-		-	878.811			-	878.811
Project locatie Valkenburg				400.007				400.007				400.007
Coronamiddelen			-	-399.534	-		-	-399.534			-	-399.534
Aanpak evenwichtige groei	234.615		-	1.885.915	80.340		-	1.966.255			-	1.966.255
Culturele en maatschappelijke voorzieningen	382.481			1.186.012	154.396			1.340.408				1.340.408
Groot onderhoud			-	850	-		-	850			-	850
Toek. Verv. Investeringsen			-	0	-		-	0			-	0
subtotaal	1.987.714	513.710	775.450	55.027.882	702.000	513.710	459.450	54.756.722	200.000	513.710	409.450	54.033.562
Resultaat na bestemming				0				0				0
Totaal eigen vermogen	1.987.714	513.710	973.247	89.734.169	702.000	513.710	459.450	89.463.009	200.000	513.710	409.450	88.739.849

Voorzieningen

Omschrijving	Jaarrekening 2023			Begroting 2024			Begroting 2025			Begroting 2026			
	saldo 31 december	Dotatie	Vrijval	Onttrekking	saldo 31 december	Dotatie	Vrijval	Onttrekking	saldo 31 december	Dotatie	Vrijval	Onttrekking	saldo 31 december
<i>Artikel 44 lid 1a BBV</i>													
Pensioenen wethouders	3.455.865	141.000	0	0	3.596.865	164.000	0	0	3.760.865	164.000	0	0	3.924.865
Verliesvoorziening grondexploitatie	0				0				0				0
Verlofsparen	371.548	0		0	371.548	0		0	371.548	0		0	371.548
	3.827.413	141.000	0	0	3.968.413	164.000	0	0	4.132.413	164.000	0	0	4.296.413
<i>Artikel 44 lid 1c BBV</i>													
Onderhoud gem gebouwen	2.358.533	1.409.398		2.534.000	1.233.931	1.409.398		1.897.450	745.879	1.409.398		1.658.450	496.827
Onderhoud bruggen	141.707	232.650		155.500	218.857	232.650		323.000	128.507	232.650		230.000	131.157
Onderhoud wegen	1.906.455	1.310.050	0	2.000.000	1.216.505	1.310.050	0	2.000.000	526.555	1.310.050	0	1.193.000	643.605
t Duyfrak	210.038	0		0	210.038	0		0	210.038	0		0	210.038
	4.616.733	2.952.098	0	4.689.500	2.879.331	2.952.098	0	4.220.450	1.610.979	2.952.098	0	3.081.450	1.481.627
<i>Artikel 44 lid 2 BBV</i>													
Bovenwijkse voorzieningen	591.078	0		0	591.078	0		0	591.078	0		0	591.078
Afvalstoffenheffing	2.083.243	1.915.658		1.431.518	2.567.383	0		1.529.004	1.038.379	0		407.677	630.702
Rioolrechten	77.561	0	0	39.638	37.923	69.896	0	0	107.819	165.565	0	0	273.384
Beschermd wonen	1.808.324	0		0	1.808.324	0		0	1.808.324	0		0	1.808.324
	4.560.206	1.915.658	0	1.471.156	5.004.708	69.896	0	1.529.004	3.545.600	165.565	0	407.677	3.303.488
Totaal	13.004.353	5.008.756	0	6.160.656	11.852.453	3.185.994	0	5.749.454	9.288.993	3.281.663	0	3.489.127	9.081.529

Omschrijving	Begroting 2027				Begroting 2028				Begroting 2029			
	Dotatie	Vrijval	Onttrekking	saldo 31 december	Dotatie	Vrijval	Onttrekking	saldo 31 december	Dotatie	Vrijval	Onttrekking	saldo 31 december
<i>Artikel 44 lid 1a BBV</i>												
Pensioenen wethouders	164.000	0	0	4.088.865	164.000	0	0	4.252.865	164.000	0	0	4.416.865
Verliesvoorziening grondexploitaties				0				0				0
Verlofsparen	0		0	371.548	0		0	371.548	0		0	371.548
	164.000	0	0	4.460.413	164.000	0	0	4.624.413	164.000	0	0	4.788.413
<i>Artikel 44 lid 1c BBV</i>												
Onderhoud gem gebouwen	1.409.398		1.602.450	303.775	1.409.398		1.548.450	164.723	1.409.398		1.548.450	25.671
Onderhoud bruggen	232.650		232.000	131.807	232.650		226.800	137.657	232.650		227.000	143.307
Onderhoud wegen	1.310.050	0	1.193.000	760.655	1.310.050	0	1.593.000	477.705	1.310.050	0	1.593.000	194.755
t Duyfrak	0		0	210.038	0		0	210.038	0		0	210.038
	2.952.098	0	3.027.450	1.406.275	2.952.098	0	3.368.250	990.123	2.952.098	0	3.368.450	573.771
<i>Artikel 44 lid 2 BBV</i>												
Bovenwijkse voorzieningen derden	0		0	591.078	0		0	591.078	0		0	591.078
Afvalstoffenheffing	0		346.663	284.039	0		71.034	213.005	0		35.778	177.227
Rioolrechten	154.194	0	0	427.578	7.323	0	0	434.901	7.323	0	151.358	290.866
Beschermde wonen	0		0	1.808.324	0		0	1.808.324	0		0	1.808.324
	154.194	0	346.663	3.111.019	7.323	0	71.034	3.047.308	7.323	0	187.136	2.867.495
Totaal	3.270.292	0	3.374.113	8.977.708	3.123.421	0	3.439.284	8.661.845	3.123.421	0	3.555.586	8.229.680

Baten en lasten op taakveldniveau

(web 204)

Taakveld en omschrijving	Rekening 2023	Begroting na wijz 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028
Saldo voor baten en lasten	7.195	11.463	5.106	1.498	3.786	4.544
Baten	-209.359	-238.787	-241.471	-224.839	-230.753	-220.780
PROGRAMMA 0A	-1.014	-1.678	-1.799	-1.919	-1.920	-1.807
0.1 Bestuur	-72	-43	-43	-43	-43	-43
0.2 Burgerzaken	-942	-1.635	-1.756	-1.876	-1.877	-1.764
PROGRAMMA 0B	-139.938	-150.183	-156.770	-153.710	-154.827	-157.291
0.61 OZB woningen	-11.170	-13.260	-15.349	-16.319	-17.170	-18.208
0.62 OZB niet-woningen	-7.234	-7.661	-8.854	-9.361	-9.917	-10.489
0.64 Belastingen overig	-772	-690	-721	-721	-721	-721
0.7 Algemene uitkeringen en overige uitkeringen gemeentefonds	-120.761	-128.572	-131.846	-127.309	-127.019	-127.873
PROGRAMMA 0C	-3.268	-8.847	-3.906	-5.855	-4.060	-4.088
0.3 Beheer overige gebouwen en gronden	-480	-5.264	-1.269	-3.228	-1.478	-1.478
0.4 Overhead	-298	-218	-166	-166	-166	-166
0.5 Treasury	-2.472	-3.365	-2.472	-2.461	-2.416	-2.370
0.8 Overige baten en lasten	-18	0	0	0	0	-74
PROGRAMMA 1A	-276	-302	-323	-323	-323	-323
1.1 Crisisbeheersing en brandweer	-276	-302	-323	-323	-323	-323
PROGRAMMA 1B	-246	-217	-175	-175	-175	-175
1.2 Openbare orde en veiligheid	-246	-217	-175	-175	-175	-175
PROGRAMMA 2A	-3.868	-3.967	-4.800	-4.712	-4.796	-4.771
0.63 Parkeerbelasting	-2.652	-2.762	-3.536	-3.448	-3.532	-3.507
2.2 Parkeren	-1.216	-1.205	-1.264	-1.264	-1.264	-1.264
PROGRAMMA 2B	-591	-329	-333	-333	-333	-333
2.1 Verkeer en vervoer	-557	-260	-260	-260	-260	-260
2.4 Economische havens en waterwegen	-34	-70	-74	-74	-74	-74
PROGRAMMA 3A	-1.444	-8.502	-1.728	-1.412	-1.412	-1.412
3.1 Economische ontwikkeling	-307	-96	0	0	0	0
3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	-128	-7.302	-431	-115	-115	-115
3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	-246	-295	-306	-306	-306	-306
3.4 Economische promotie	-762	-809	-991	-991	-991	-991
PROGRAMMA 4A	-2.676	-1.438	-1.438	-1.438	-1.438	-1.438
4.2 Onderwijshuisvesting	-75	-35	-35	-35	-35	-35
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken	-2.602	-1.403	-1.403	-1.403	-1.403	-1.403
PROGRAMMA 4B	-2.920	-3.246	-2.703	-3.266	-2.340	-2.340
5.1 Sportbeleid en activering	-1.005	-711	-705	-682	-303	-303
5.2 Sportaccommodaties	-1.412	-1.631	-1.658	-1.658	-1.658	-1.658
5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	-271	-280	-227	-112	-112	-112
5.4 Musea	-84	-52	-52	-52	-52	-52
5.5 Cultureel erfgoed	-29	-14	-14	-14	-14	-14
5.6 Media	-119	-559	-47	-748	-201	-201
PROGRAMMA 4C	-9.396	-9.068	-7.789	-2.799	-2.255	-2.255
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	-8.444	-7.955	-6.805	-1.970	-1.776	-1.776

Begroting 2025

Taakveld en omschrijving	Rekening 2023	Begroting na wijz 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028
6.23 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen Integraal	-141	0	0	0	0	0
7.1 Volksgezondheid	-812	-1.113	-983	-829	-479	-479
PROGRAMMA 5A	-526	-526	-495	-1.011	-1.003	-1.003
6.60 Hulpmiddelen en diensten (WMO)	-81	-56	-56	-56	-56	-56
6.711 Huishoudelijke hulp (WMO)	-433	-470	-439	-955	-947	-947
6.712 Begeleiding (WMO)	-12	0	0	0	0	0
PROGRAMMA 5B	-195	-151	-151	-151	-151	-151
6.752 Jeugdhulp ambulante regionaal	-195	-151	-151	-151	-151	-151
PROGRAMMA 5C	-3.630	-2.175	-2.052	-2.274	-2.496	-2.496
6.714 Overige maatwerkarrangementen (WMO)	-1	-7	-7	-7	-7	-7
6.811 Beschermd wonen (WMO)	-3.628	-2.168	-2.046	-2.267	-2.489	-2.489
PROGRAMMA 6A	0	0	0	0	0	0
6.5 Arbeidsparticipatie	0	0	0	0	0	0
PROGRAMMA 6B	-14.078	-15.971	-15.791	-15.851	-15.891	-15.891
6.3 Inkomensregelingen	-14.078	-15.971	-15.791	-15.851	-15.891	-15.891
PROGRAMMA 7A	-1.796	-3.104	-2.137	-1.893	-1.634	-1.594
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	-789	-559	-536	-536	-536	-536
7.4 Milieubeheer	-1.007	-2.545	-1.602	-1.357	-1.098	-1.058
PROGRAMMA 7B	-15.918	-16.329	-17.522	-18.067	-18.112	-18.113
7.2 Riolering	-5.036	-5.468	-5.834	-6.170	-6.203	-6.287
7.3 Afval	-10.440	-10.474	-11.263	-11.471	-11.484	-11.400
7.5 Begraafplaatsen en crematoria	-442	-387	-425	-425	-425	-425
PROGRAMMA 8A	-3.144	-5.364	-3.927	-3.933	-3.704	-3.707
8.1 Ruimte en leefomgeving	-1.361	-3.048	-1.821	-1.827	-1.598	-1.601
8.3 Wonen en bouwen	-1.783	-2.316	-2.106	-2.106	-2.106	-2.106
PROGRAMMA 8B	-4.437	-7.390	-17.632	-5.718	-13.885	-1.593
8.2 Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)	-4.437	-7.390	-17.632	-5.718	-13.885	-1.593
Lasten	216.554	250.250	246.577	226.337	234.539	225.324
PROGRAMMA 0A	6.370	7.072	7.160	7.293	7.307	7.243
0.1 Bestuur	3.139	3.720	3.765	3.780	3.790	3.790
0.2 Burgerzaken	3.231	3.352	3.395	3.513	3.517	3.453
PROGRAMMA 0B	1.414	2.412	1.848	1.651	1.633	1.684
0.61 OZB woningen	174	161	161	161	161	161
0.62 OZB niet-woningen	0	0	0	0	0	0
0.64 Belastingen overig	1.240	1.451	1.505	1.515	1.510	1.510
0.7 Algemene uitkeringen en overige uitkeringen gemeentefonds	0	799	181	-25	-38	13
PROGRAMMA 0C	30.156	32.833	33.823	34.440	34.423	34.688
0.11 Resultaat van de rekening van baten en lasten	2.662	0	0	0	0	0
0.3 Beheer overige gebouwen en gronden	2.228	4.266	1.879	1.498	1.492	1.482
0.4 Overhead	24.204	27.221	28.522	27.843	27.774	27.810
0.5 Treasury	869	1.154	1.477	2.327	2.487	2.389
0.8 Overige baten en lasten	175	167	1.920	2.747	2.645	2.982
0.9 Vennootschapsbelasting (VpB)	18	25	25	25	25	25

Taakveld en omschrijving	Rekening 2023	Begroting na wijz 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028
PROGRAMMA 1A	4.171	4.556	4.887	4.887	4.887	4.887
1.1 Crisisbeheersing en brandweer	4.171	4.556	4.887	4.887	4.887	4.887
PROGRAMMA 1B	2.986	3.317	2.999	2.761	2.708	2.710
1.2 Openbare orde en veiligheid	2.986	3.317	2.999	2.761	2.708	2.710
PROGRAMMA 2A	3.491	3.723	3.665	3.825	3.834	3.805
0.63 Parkeerbelasting	83	52	52	52	52	52
2.2 Parkeren	3.408	3.670	3.613	3.773	3.781	3.752
PROGRAMMA 2B	14.950	17.112	15.243	15.082	15.639	16.032
2.1 Verkeer en vervoer	13.828	15.779	13.924	13.741	14.291	14.673
2.4 Economische havens en waterwegen	897	1.088	1.111	1.134	1.140	1.151
2.5 Openbaar vervoer	226	244	208	208	207	207
PROGRAMMA 3A	2.061	10.339	3.482	2.636	2.474	2.505
3.1 Economische ontwikkeling	1.744	2.435	2.021	1.852	1.700	1.650
3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	-333	7.382	629	0	-13	115
3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	303	223	324	324	324	324
3.4 Economische promotie	347	299	508	460	463	416
PROGRAMMA 4A	7.760	8.530	8.363	7.892	8.081	8.263
4.1 Openbaar basisonderwijs	236	218	224	219	219	219
4.2 Onderwijshuisvesting	2.952	4.000	4.073	3.698	3.997	4.179
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken	4.572	4.312	4.066	3.975	3.865	3.865
PROGRAMMA 4B	11.515	12.070	12.208	12.424	13.127	14.016
5.1 Sportbeleid en activering	3.147	3.248	3.172	3.148	3.181	3.267
5.2 Sportaccommodaties	3.582	3.807	3.788	4.037	4.562	4.888
5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	1.792	1.659	970	782	748	755
5.4 Musea	600	484	486	486	486	494
5.5 Cultureel erfgoed	506	474	544	546	551	539
5.6 Media	1.888	2.397	3.249	3.425	3.599	4.075
PROGRAMMA 4C	21.832	26.900	24.666	19.270	18.706	18.702
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	11.377	14.049	11.975	6.892	6.678	6.681
6.21 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen WMO	301	311	538	538	538	538
6.22 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen Jeugd	1.597	3.118	3.045	3.045	3.045	3.045
6.23 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen Integraal	4.468	3.922	3.981	3.936	3.936	3.930
7.1 Volksgezondheid	4.089	5.500	5.126	4.859	4.509	4.508
PROGRAMMA 5A	14.145	16.524	17.132	17.305	17.510	17.715
6.60 Hulpmiddelen en diensten (WMO)	3.367	3.562	4.005	4.054	4.124	4.194
6.711 Huishoudelijke hulp (WMO)	5.324	6.511	6.873	6.973	7.078	7.183
6.712 Begeleiding (WMO)	2.897	3.597	3.570	3.593	3.623	3.653
6.713 Dagbesteding (WMO)	1.439	1.494	1.638	1.638	1.638	1.638
6.791 PGB WMO	556	575	703	704	704	704
6.91 Coördinatie en beleid WMO	562	785	342	342	342	342

Begroting 2025

Taakveld en omschrijving	Rekening 2023	Begroting na wijz 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028
PROGRAMMA 5B	21.375	23.749	26.174	25.153	24.691	24.631
6.751 Jeugdhulp ambulante lokaal	585	356	225	236	241	244
6.752 Jeugdhulp ambulante regionaal	7.437	10.119	11.623	10.688	10.272	10.241
6.762 Jeugdhulp met verblijf regionaal	11.026	10.914	11.811	11.709	11.658	11.625
6.792 PGB Jeugd	1.177	1.282	991	996	996	996
6.821 Jeugdbescherming	927	862	829	830	830	830
6.822 Jeugdreclassering	223	215	209	209	209	209
6.92 Coördinatie en beleid Jeugd	0	0	486	486	486	486
PROGRAMMA 5C	5.133	4.023	3.740	3.962	4.183	4.183
6.714 Overige maatwerkarrangementen (WMO)	16	21	21	21	21	21
6.811 Beschermd wonen (WMO)	3.578	2.121	2.208	2.430	2.651	2.651
6.812 Maatschappelijke- en vrouwenopvang (WMO)	1.539	1.881	1.511	1.511	1.511	1.511
PROGRAMMA 6A	8.091	9.474	9.207	9.136	8.936	8.695
6.4 WSW en beschut werk	6.628	7.337	7.032	6.809	6.629	6.358
6.5 Arbeidsparticipatie	1.463	2.137	2.174	2.326	2.306	2.336
PROGRAMMA 6B	25.745	20.848	20.854	20.852	20.841	20.801
6.3 Inkomensregelingen	25.745	20.848	20.854	20.852	20.841	20.801
PROGRAMMA 7A	9.361	14.392	10.776	9.881	9.854	10.091
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	5.885	5.799	5.784	5.939	6.156	6.344
7.4 Milieubeheer	3.477	8.593	4.992	3.942	3.698	3.747
PROGRAMMA 7B	11.059	11.309	11.782	12.249	12.284	12.259
7.2 Riolering	2.948	3.241	3.477	3.771	3.796	3.840
7.3 Afval	7.601	7.576	7.901	8.074	8.084	8.015
7.5 Begraafplaatsen en crematoria	511	493	404	405	404	404
PROGRAMMA 8A	9.684	13.696	11.753	11.565	11.325	11.324
8.1 Ruimte en leefomgeving	6.161	9.090	7.000	6.865	6.825	6.825
8.3 Wonen en bouwen	3.523	4.606	4.753	4.700	4.500	4.499
PROGRAMMA 8B	5.253	7.372	16.815	4.071	12.097	1.091
8.2 Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)	5.253	7.372	16.815	4.071	12.097	1.091
Mutaties in de reserves	-7.195	-11.463	-5.311	2.333	501	-271
Baten	-22.043	-37.434	-6.247	-1.792	-1.487	-973
PROGRAMMA 0A	0	0	-60	0	0	0
0.10 Onttrekking aan reserve	0	0	-60	0	0	0
PROGRAMMA 0C	-8.033	-13.091	-1.790	0	0	0
0.10 Onttrekking aan reserve	-8.033	-13.091	-1.790	0	0	0
PROGRAMMA 1A	-227	-315	-21	-21	-21	-21
0.10 Onttrekking aan reserve	-227	-315	-21	-21	-21	-21
PROGRAMMA 2A	-1.989	-2.900	-182	-142	-142	-142
0.10 Onttrekking aan reserve	-1.989	-2.900	-182	-142	-142	-142
PROGRAMMA 2B	0	0	-430	-266	-266	0
0.10 Onttrekking aan reserve	0	0	-430	-266	-266	0
PROGRAMMA 3A	-249	-524	-612	-225	-150	-50
0.10 Onttrekking aan reserve	-249	-524	-612	-225	-150	-50
PROGRAMMA 4A	-63	-917	-384	0	0	0
0.10 Onttrekking aan reserve	-63	-917	-384	0	0	0
PROGRAMMA 4B	0	-8.785	-1.233	-541	-481	-481
0.10 Onttrekking aan reserve	0	-8.785	-1.233	-541	-481	-481
PROGRAMMA 4C	0	-438	-416	-378	-278	-278

Taakveld en omschrijving	Rekening 2023	Begroting na wijz 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028
0.10 Onttrekking aan reserve	0	-438	-416	-378	-278	-278
PROGRAMMA 5A	-3.828	-40	0	0	0	0
0.10 Onttrekking aan reserve	-3.828	-40	0	0	0	0
PROGRAMMA 6A	-6.077	-1.360	0	-67	-148	0
0.10 Onttrekking aan reserve	-6.077	-1.360	0	-67	-148	0
PROGRAMMA 6B	0	-297	-144	-101	0	0
0.10 Onttrekking aan reserve	0	-297	-144	-101	0	0
PROGRAMMA 7A	-875	-3.648	-750	0	0	0
0.10 Onttrekking aan reserve	-875	-3.648	-750	0	0	0
PROGRAMMA 8A	-703	-5.120	-225	-50	0	0
0.10 Onttrekking aan reserve	-703	-5.120	-225	-50	0	0
Lasten	14.848	25.972	936	4.125	1.988	702
PROGRAMMA 0C	6.555	15.629	104	1.950	200	200
0.10 Toevoeging aan reserve	6.555	15.629	104	1.950	200	200
PROGRAMMA 1A	0	838	0	0	0	0
0.10 Toevoeging aan reserve	0	838	0	0	0	0
PROGRAMMA 2A	350	0	0	0	0	0
0.10 Toevoeging aan reserve	350	0	0	0	0	0
PROGRAMMA 3A	521	5	69	-75	0	0
0.10 Toevoeging aan reserve	521	5	69	-75	0	0
PROGRAMMA 4A	30	651	0	0	0	0
0.10 Toevoeging aan reserve	30	651	0	0	0	0
PROGRAMMA 4B	0	7.576	0	547	0	0
0.10 Toevoeging aan reserve	0	7.576	0	547	0	0
PROGRAMMA 5A	3.124	40	0	0	0	0
0.10 Toevoeging aan reserve	3.124	40	0	0	0	0
PROGRAMMA 6A	4.252	11	-54	0	0	0
0.10 Toevoeging aan reserve	4.252	11	-54	0	0	0
PROGRAMMA 7A	439	-172	0	0	0	0
0.10 Toevoeging aan reserve	439	-172	0	0	0	0
PROGRAMMA 8A	-423	1.394	0	56	0	0
0.10 Toevoeging aan reserve	-423	1.394	0	56	0	0
PROGRAMMA 8B	0	0	817	1.647	1.788	502
0.10 Toevoeging aan reserve	0	0	817	1.647	1.788	502
	0	0	-205	3.832	4.287	4.273

Subsidies 2024-2028

(web 205)

Bedragen x € 1.000

taakveld	Product	B 2024	B 2025	B 2026	B 2027	B 2028
(1) Incidentele subsidies		2.823	1.458	642	507	417
2.1	Uitvoering verkeersveiligheid	14	14	14	14	14
3.1	Unmanned valley	275	200	175	100	50
3.1	Economie	50	0	0	0	0
3.4	Toerisme	61	30	30	30	30
4.3	Onderwijs-Gratis toegang musea	90	60	60	0	0
5.1	Sport algemeen	12	12	12	12	12
5.3	Cultuurreducatie CMK3	41	41	0	0	0
5.3	Kunstbeoefening	40	0	0	0	0
5.6	Spuk informatiepunt digitale overheid	66	0	0	0	0
5.6	SPUK Lokale Bibliotheek voorz. (D23)	445	0	0	0	0
5.6	Lokale omroepen SAM	12	0	0	0	0
6.1	Algemene voorz. WMO en jeugd	90	90	90	90	90
6.1	Algemene voorz. WMO en jeugd (Toegankelijkheid)	-5	-5	-5	-5	-5
6.1	WZK organisatieondersteuning	218	196	196	196	196
6.3	Armoede - noodfonds Kocon	15	0	0	0	0
6.3	Uitvoering aanpak armoede	15	40	40	40	0
6.71c	Hulp aan zorgmijders	35	0	0	0	0
6.81a	Woonvoorz. Beschermd wonen	252	0	0	0	0
6.81b	Mazo (MO) REI - Lokaal	175	0	0	0	0
6.81b	Mazo (MO) REI - Verslavingspreventie	79	0	0	0	0
7.1	Middelen drugspreventie	50	0	0	0	0
7.1	Openbare gezondheidszorg	12	0	0	0	0
7.4	Besparen en isoleren	750	750	0	0	0
7.4	Duurzaamheid	30	30	30	30	30
(2) Structurele subsidie		1.867	3.591	3.975	3.993	4.010
1.2	Ondersteuningsorganisaties (ADV)	72	74	74	74	74
1.2	Veiligheidsbeleid	31	16	16	16	16
2.1	Verkeersregelingen	4	4	4	4	4
2.5	Veerhuisje subsidie	20	20	20	20	20
3.4	Toerisme	50	50	50	50	50
4.3	Onderwijs beleid	293	293	293	293	293
4.3	Uitvoering leerplichtwet	39	39	39	39	39
5.3	Muziekschool	641	0	0	0	0
5.3	Volksfeesten	35	35	35	35	35
5.4	Archeologie	10	10	10	10	10
5.5	Monumenten	59	59	59	59	59
5.6	Bibliotheek	50	39	39	39	39
5.6	Lokale omroepen	65	65	65	65	65
5.6	Project cultuurbedrijf	0	2.389	2.902	2.920	2.937
5.7	Openbaar Groen VB	1	1	1	1	1
6.1	Algemene voorz. WMO en jeugd	50	50	50	50	50
6.1	Jeugd- en jongerenwerk	40	40	40	40	40
6.1	Opvang vergunninghouders	97	97	97	97	97
6.2	Clientondersteuning	54	0	0	0	0

taakveld	Product	B 2024	B 2025	B 2026	B 2027	B 2028
6.2	Eerste lijns loket- jeugdbeleid	-1	0	0	0	0
6.22	Eerste lijns loket- jeugdbeleid	0	-1	-1	-1	-1
6.23	Clientondersteuning	0	54	54	54	54
6.60	Inloopfunctie GGZ	0	56	56	56	56
6.71c	Inloopfunctie GGZ	56	0	0	0	0
7.1	Jeugd en Jongerenwerk (WZK)	112	112	0	0	0
7.1	Jeugdgezondheidszorg uniform deel	64	0	0	0	0
7.1	Openbare gezondheidszorg	0	64	64	64	64
7.1	Openbare gezondheidszorg	-17	-17	-17	-17	-17
7.4	Milieubeheer	41	41	25	25	25
(3) Subsidies huisvesting multifunctionele accommodaties		156	156	156	156	156
1.2	Veiligheidsbeleid	0	0	0	0	0
5.1	Sportverenigingen	23	23	23	23	23
5.3	Kunstbeoefening	1	1	1	1	1
5.3	Volksfeesten SAM	2	2	2	2	2
5.6	Lokale omroepen	18	18	18	18	18
6.1	Algemene voorz. WMO en jeugd	0	0	0	0	0
6.1	Ouderenzorg	1	1	1	1	1
6.1	Wijkwerk cultuur	3	3	3	3	3
6.2	Eerste lijns loket - jeugdbeleid	109	109	109	109	109
(4) Subsidies oud papier		39	39	39	39	39
7.3	Vuilverwerking communicatie	39	39	39	39	39
(5) Subsidies maatschappelijke agenda		6.636	4.792	4.792	4.792	4.792
	Basisvaardigheden en educatie	1.673	0	0	0	0
	Burenhulp en ondersteuning dichtbij huis	16	16	16	16	16
	Ontmoeting in de wijk	837	837	837	837	837
	Sport en bewegen	832	832	832	832	832
	Kunstbeoefening	445	349	349	349	349
	Cultureel erfgoed en musea	182	182	182	182	182
	Maatschappelijke begeleiding statushouders	366	366	366	366	366
	Jeugd- en jongerenwerk	953	953	953	953	953
	Ondersteuning en versterken vrijwilligers	227	227	227	227	227
	Mantelzorg	311	311	311	311	311
	Gezonde leefstijl	13	13	13	13	13
	Sociale veiligheid en gezondheid	349	349	349	349	349
	Preventie en vroegsignalering jeugd en gezin	166	91	91	91	91
	Ondersteuning bij geldzorgen	12	12	12	12	12
	Taakstelling ombuiging 2020	-26	-26	-26	-26	-26
	Overig	280	280	280	280	280
(6) CAO indexering subsidies		177	430	379	373	370
0.8	CAO indexering subsidies	177	430	379	373	370
Totaal		11.697	10.466	9.983	9.860	9.784